

10 ANYS DE PREMIS DE LA GENERALITAT editorials i llibreries de la Comunitat Valenciana

10 ANYS DE
PREMIS
DE LA
GENERALITAT
editorials
i llibreries de
la Comunitat
Valenciana

10 ANYS

10 ANYS DE
PREMIS
DE LA
GENERALITAT
editorials
i lliberies de
la Comunitat
Valenciana

GENERALITAT

CONSELLERA DE CULTURA I ESPORT

Trini Miró

SECRETARI AUTONÒMIC DE CULTURA

Rafael Miró Pascual

DIRECTORA GENERAL DEL LLIBRE, ARXIUS I BIBLIOTEQUES

Silvia Caballer Almela

CAP D'ÀREA DE COORDINACIÓ DEL LLIBRE, ARXIUS I BIBLIOTEQUES

Fernando Lliso Bartual

EXPOSICIÓ

Organitza: Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques

Sala Permanent

[Sant Miquel dels Reis, Avg. de la Constitució, 284, 46019 València]

Novembre 2009-Gener 2010

Coordinació general: Asunción Atero Cigalat i Àfrica Ramírez Olmos

Coordinació tècnica: Miguel C. Muñoz Feliu (BV)

Disseny exposició: Juan Nava - diseño gráfico

Fotografies portades llibres: Maque Falgás

Fotografies llibreries: Mateo Gamón

Muntatge: Estudio Paco Mora

CATÀLEG

Coordinació general: Asunción Atero Cigalat i Àfrica Ramírez Olmos

Assistència a la coordinació: Adelaida Cabo Pavia i Maria Martínez Garrido

Fotografies portades llibres: Maque Falgás

Fotografies llibreries: Mateo Gamón

Disseny i maquetació: Juan Nava - diseño gráfico

Correcció: Albert del Toro Boiza (BV)

Edició:

Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques

Directora General del Llibre, Arxius i Biblioteques: Silvia Caballer Almela

Monasteri de Sant Miquel dels Reis

Avg. Constitució, 284, 46019 València

www.dglab.cult.gva.es

Impressió: Talleres gráficos Ripoll

ISBN: 978-84-482-5341-7

Depòsit Legal: V-4117-2009

© De la present edició: Biblioteca Valenciana. Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques, 2009

© Dels textos: els autors, 2009

Reservats tots els drets. No es permet reproduir, emmagatzemar en sistemes de recuperació d'informació ni transmetre cap part de la publicació, siga quin siga el mitjà utilitzat (electrònic, mecànic, fotocòpia, enregistrament, etc.), sense el permís dels titulars de la propietat intel·lectual.

10 ANYS DE
PREMIS
DE LA
GENERALITAT
editorials
i llibreries de
la Comunitat
Valenciana

PRESENTACIONS	09
PREMIS DE LA GENERALITAT 1999	15
PREMIS DE LA GENERALITAT 2000	31
PREMIS DE LA GENERALITAT 2001	51
PREMIS DE LA GENERALITAT 2002	71
PREMIS DE LA GENERALITAT 2003	91
PREMIS DE LA GENERALITAT 2004	111
PREMIS DE LA GENERALITAT 2005	131
PREMIS DE LA GENERALITAT 2006	151
PREMIS DE LA GENERALITAT 2007 / 2008	171
PREMIS DE LA GENERALITAT 2008 / 2009	191
PREMIS DE LA GENERALITAT A LA LABOR DELS LLIBRETERS	211

Francisco Camps
President
de la Generalitat

Els reconeixements i els guardons han acompanyat els llibres de segles ençà; fins i tot la primera obra literària impresa a Espanya -i la primera a València-, *Les trobes en lahors de la Verge Maria* (ca. 1474), té el seu origen en un certamen, la Justa Poètica, que oferia un premi al qual van optar reconeguts poetes valencians, com és el cas de Fenollar, Vinyoles i Jaume Roig, entre altres.

Posteriorment, i en especial durant el Barroc valencià, les justes poètiques van conviure amb les acadèmies, algunes de les quals es van difondre gràcies a l'existència de premis literaris que donaren fama als intel·lectuals valencians, i d'on van eixir importants obres.

La Generalitat, continuadora d'aquella tradició literària, fomenta, per mitjà de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques, el llibre valencià amb diferents iniciatives, entre les quals destaca la concessió, des de l'any 1999, dels Premis de la Generalitat als Llibres Millor Editats i el Premi de la Generalitat a la Labor del Llibreter de la Comunitat Valenciana. L'objectiu principal és impulsar el treball de les empreses editorials i del comerç del llibre a la nostra terra. Enguany, per celebrar d'una manera especial els primers deu anys de premis, veu la llum un catàleg commemoratiu que mostra un recorregut per les editorials guardonades, pels professionals que fan possible l'edició i per un conjunt ben significatiu de llibreries de tota la nostra Comunitat.

Estos guardons, dotats econòmicament, incentiven la producció de les empreses editorials valencianes en qualsevol de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana, i ho fan amb iniciatives que propicien la millora del llibre valencià, tant en l'aspecte conceptual com en el tècnic i artístic. D'altra banda, també donen suport a les llibreries en la seua tasca diària de difusió del llibre i de la lectura.

El Dia del Llibre Valencià, que commemora la publicació de la primera edició del *Tirant lo Blanch* el 1490, és l'escollit per a celebrar anualment, al monestir de Sant Miquel dels Reis, seu de la Biblioteca Valenciana, l'acte de lliurament dels premis. Així mateix, també s'hi podrà visitar l'exposició que acompanya la celebració d'este aniversari i conèixer i admirar els llibres premiats en les diferents categories durant estos deu anys.

Són nombroses les editorials que han sigut guardonades en este període, juntament amb llibreters que han treballat amb constància pel llibre i per la lectura a casa nostra. Amb el reconeixement del seu treball volem també agrair l'esforç de totes les persones que fan possible que puguem obrir els ulls a un altre món per mitjà dels llibres, que ens donen a conèixer la nostra realitat geogràfica, històrica i cultural i que ens possibiliten l'acostament a diferents cultures i àmbits. També volem agrair la dedicació de les llibreries, que constitueixen un gran punt de trobada per als lectors i són una part molt important en el foment de la lectura i en la difusió del llibre valencià.

Trini Miró
Consellera de Cultura
i Esport

Es compleixen ja deu anys dels Premis de la Generalitat als Llibres Millor Editats i del Premi a la Labor dels Llibreters de la Comunitat Valenciana; i la Generalitat, mitjançant la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques, ha volgut celebrar-ho amb diverses activitats commemoratives. La publicació d'este catàleg i una exposició amb els llibres i les llibreries guardonats en són bona mostra.

Des de la primera edició d'estos guardons hem intentat donar suport al sector editorial valencià. En aquell moment van ser sis modalitats de premis: Millor Llibre Valencià, Llibre en Castellà Millor Editat, Llibre en Valencià Millor Editat, Llibre en Castellà Millor Il·lustrat, Llibre en Valencià Millor Il·lustrat i Premi a la Contribució a la Normalització Lingüística del Valencià. A partir de l'any 2000 s'hi van incloure els llibres de text, que suposen un volum important en l'apartat de vendes.

Per completar estos premis es va reconèixer la tasca de les llibreries amb el Premi a la Labor dels Llibreters en la difusió del llibre de la nostra Comunitat. Este Premi es concedeix anualment junt amb els dels llibres millor editats.

L'objectiu d'estos premis és incentivar la producció de les empreses editorials valencianes en qualsevol de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana amb iniciatives que propicien una millora del llibre valencià, tant en l'aspecte tècnic i formal com en l'artístic. Estem parlant d'ajudes adreçades a complir un objectiu clar: fomentar i difondre el llibre valencià tot premiant l'excel·lència de la producció editorial i potenciant el vessant comercial del llibre.

El catàleg commemoratiu del desé aniversari dels Premis de la Generalitat als Llibres Millor Editats i del Premi a la Labor dels Llibreters de la Comunitat que ací presentem vol ser un instrument més per a difondre i potenciar el plaer per la lectura i per a augmentar, en conseqüència, els índexs de lectura de la població valenciana. Amb això, s'ampliarà i millorarà la formació integral de les persones, facilitarà la convivència, enriquirà la participació ciutadana i aconseguirà una societat més moderna i preparada per als reptes del futur.

La Conselleria de Cultura i Esport, entre altres objectius, vol potenciar especialment la lectura en valencià i el coneixement de la producció editorial, de la literatura i de la cultura pròpies del nostre territori.

És una satisfacció poder comptar amb un gran nombre d'editorials alacantines, valencianes i castellonenques que treballen per poder donar a conèixer obres d'una qualitat excel·lent i que, en moltes ocasions, són d'autors i il·lustradors valencians. Volem agrair la col·laboració d'estes editorials i llibreries, sense les quals no podríem haver fet realitat esta celebració.

**Silvia Caballer
Almela**

Directora General
del Llibre, Arxius i
Biblioteques

La Generalitat va instituir el 20 de novembre el Dia del Llibre Valencià amb el ferm propòsit d'impulsar el llibre editat a la nostra Comunitat i commemorar la data en què es va realitzar la primera edició del *Tirant lo Blanch*, una obra de Joanot Martorell, descendent d'una noble família de Gandia, que és un dels llibres més importants de la literatura universal i la primera novel·la cavalleresca impresa a la península.

Des de fa deu anys, el Dia del Llibre Valencià, que té una important significació per a tots els valencians, és també el dia que la Generalitat, per mitjà de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques, atorga els Premis als Llibres Millor Editats i el Premi a la Labor dels Llibreters de la Comunitat Valenciana. Amb estos premis i amb moltes altres iniciatives de suport al sector que estan portant-se a terme, la Generalitat fa una decidida aposta per les nostres empreses tot buscant mostrar a la societat valenciana la important labor cultural que estes realitzen per a oferir-nos llibres de qualitat que ens faran més savis i, per tant, més lliures a l'hora de decidir el nostre futur.

Els premis de la Generalitat tenen un doble objectiu: en primer lloc, retre un reconeixement públic al treball de les editorials valencianes, unes empreses formades per un ampli col·lectiu que aglutina el treball de molts professionals com ara editors, il·lustradors, traductors, correctors, escriptors, dissenyadors i professionals de les arts gràfiques; en segon lloc, distingir la labor dels llibreters, que compleixen un paper social tan important com ser la corretja transmissora entre els lectors i els llibres.

Per a la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques és, per tant, un motiu de satisfacció oferir al món de l'edició i a tots els valencians este catàleg, que, publicat amb el títol *10 anys de Premis de la Generalitat. Editorials i llibreries de la Comunitat Valenciana*, fa un recorregut cronològic per tots els llibres i les llibreries guardonats. Este llibre està acompanyat d'una exposició que amb el mateix títol s'inaugurarà el 20 de novembre al monestir de Sant Miquel dels Reis, seu de la Biblioteca Valenciana. Des de la perspectiva privilegiada que ens dóna el pas del temps, hi podrem admirar estos deu anys de bons llibres i també tindrem ocasió de conèixer el treball de les llibreries repartides per tota la geografia valenciana que s'han destacat pel seu treball en la difusió del llibre i de la lectura.

La Comunitat Valenciana és a hores d'ara una societat moderna del segle XXI que avança cap al futur amb pas ferm, però que no oblida el seu passat i és fidel a les seues senyes d'identitat que la diferencien com a poble. És per això que els propose que ens acompanyen per este passeig històric a través del món del llibre, un camí que estem segurs que els sorprendrà per la seua diversitat, pel seu dinamisme i per l'originalitat de les seues propostes.

M'agradaria aprofitar esta magnífica ocasió per a felicitar totes les editorials guardonades que ens han ajudat a descobrir els llibres, tots els creadors que durant tots estos anys ens han permés viatjar amb ells i conèixer el món en què habiten, i les nostres llibreries, que són llocs de trobada on els lectors ens reunim per compartir les històries que ens conten els llibres. A tots els qui han fet possible este catàleg i l'exposició, en la qual han esmerçat una xicoteta part de la seua experiència, els done les gràcies per deixar-nos compartir estos deu anys d'excel·lent treball.

No m'agradaria, però, acabar estes línies sense encoratjar-los a continuar en la labor que realitzen, i que és compartida des de fa temps. L'equip d'esta Direcció General i la seua directora continuaran treballant sense descans amb el convenciment que podem anar cada volta més lluny i volar cada volta més alt. La societat valenciana mereix que li oferim el millor del mons possibles.

ELS PREMIS 1999 En l'any 2000 la Generalitat, mitjançant la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques, va concedir per primera vegada els premis als llibres millors editats de l'any 1999. Uns premis que enguany celebren el seu desé aniversari i que són un reconeixement públic a la important i meritòria labor que dia a dia realitzen les editorials valencianes per a poder oferir als lectors llibres de qualitat.

PREMIS

1999

	TÍTOL	EDITORIAL
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ	València per a veïns i visitants	Edicions Bromera
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR IL·LUISTRAT	Heptameron	Edicions de Ponent
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR IL·LUISTRAT	El bebé més dolç del món	Tàndem Edicions
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Resurrección	Editorial Pre-Textos
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Els fundadors del Regne de València	Edicions Tres i Quatre
CONTRIBUCIÓ A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DEL VALENCIÀ	Introducció a la fraseologia. Aplicació al valencià col·loquial	Editorial Denes

99

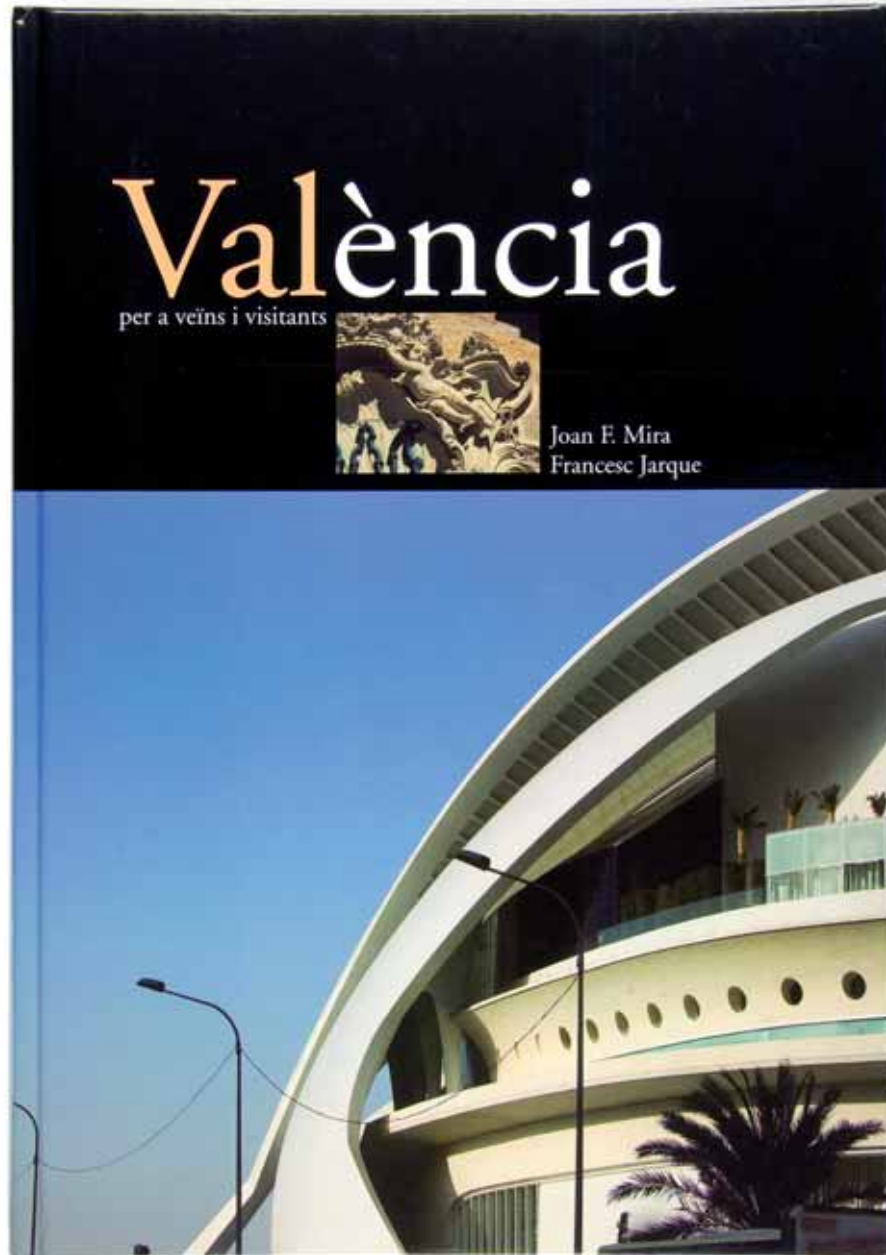
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ

Títol
València per a veïns i visitants

Escriptor
Joan F. Mira

Fotògraf
Francesc Jarque

Editorial
Edicions Bromera

Mira, Joan F. (1939-)

València per a veïns i visitants / [text] Joan F. Mira ; [fotografies] Francesc Jarque. -- 1ª ed.-- Alzira: Bromera, 1999
127 p.: il. col.; 35 cm
Índex

D.L. V 4376-1999
ISBN 84-7660-504-8

1. València-Obres il·lustrades
913(460.313 V.)(084)

II Per la ciutat vella, 1

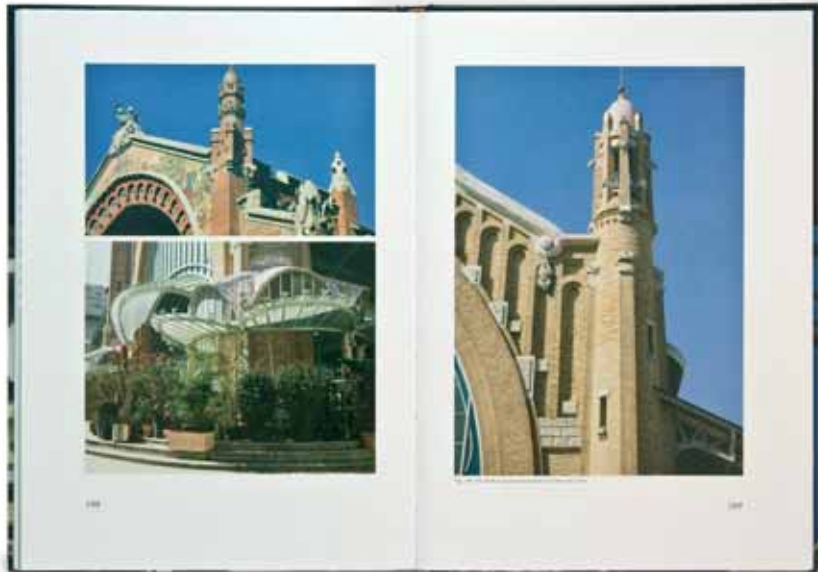
Alcun edifici de la ciutat vella no té un nom específic, sinó que se'n parla amb un nom genèric, com ara "la casa de la família" o "la casa de la família de la família". Aquesta és una característica de la ciutat vella, on els noms dels edificis són molt genèrics i no reflecteixen el seu estil arquitectònic ni el seu ús. A més, molts dels edificis són molt antics i han estat modificats al llarg dels segles, de manera que és difícil determinar la seva data de construcció exacta. Per tant, els noms dels edificis són molt genèrics i no reflecteixen el seu estil arquitectònic ni el seu ús.

La Ciutat Vella

La Ciutat Vella és el centre històric de la ciutat, on es troben molts dels edificis més importants i més antics. Aquesta és una característica de la ciutat vella, on els noms dels edificis són molt genèrics i no reflecteixen el seu estil arquitectònic ni el seu ús.

La Ciutat Vella és el centre històric de la ciutat, on es troben molts dels edificis més importants i més antics. Aquesta és una característica de la ciutat vella, on els noms dels edificis són molt genèrics i no reflecteixen el seu estil arquitectònic ni el seu ús.

Des de quan eres editor? Com va ser la teua arribada al món editorial?

Des del 1986, moment en el qual vam engegar el projecte Bromera. Era un moment en què l'oferta editorial en valencià era molt reduïda, tant quantitativament com en varietat de registres. Feia poc que Gregal havia deixat d'editar i pensàvem que podíem aportar saba nova al panorama del llibre en valencià. Començarem amb llibres pensats per a la docència del valencià, però a poc a poc vam anar eixamplant el catàleg: poesia, assaig, traduccions, etc.

Cas que no tingueres cap restricció, quin llibre t'agradaria editar? Per què?

Afortunadament hem pogut editar molts dels llibres que hem volgut. Amb tot, sempre hi ha alguns autors que ens agradaria tenir en catàleg i que encara no tenim. A qui no li agradaria publicar alguna les obres de Paul Auster, per posar un cas? Ara bé, estem molt orgullosos del nostre catàleg, tant pel que fa als autors que escriuen en la nostra llengua com per les traduccions que hem pogut fer i que inclouen premis Nobel, autors importants i llibres cabdals.

Creus que els circuits de difusió i venda del llibre infantil i juvenil passen únicament per les lectures prescriptives promogudes en el context de l'escolaritat obligatòria, o que existeix un públic lector que compra a les llibreries i que llig a les biblioteques?

Afortunadament, entre tots anem fent un mercat lector cada vegada més ampli, però encara insuficient, en el context valencià, per a permetre una indústria editorial a l'alçada de la dels països del nostre entorn. És essencial que tant des de l'administració com des dels altres segments implicats en el món del llibre establim les estratègies necessàries per fer més lectors. Això és la condició necessària per a poder tindre una societat més culta i responsable.

Efectivament, el llibre té un cicle de vida molt curt i es deu sobretot a la gran quantitat de novetats que trau el mercat. Sens dubte, és un desastre per a tots els implicats en la cadena del llibre, incloent-hi els lectors, que no sempre poden trobar a la llibreria el llibre que busquen. Com a contrapartida, els lectors tenen un fons vastíssim entre el qual triar. Darrerament, a més s'ha potenciat el fenomen de la concentració de la venda en pocs títols, i això és greu perquè va en contra de la bibliodiversitat necessària.

Podries apuntar alguns motius pels quals els llibres són un producte cultural? En quines coses es diferencien els llibres de la resta d'ofertes culturals que podem trobar en el món actual?

Els llibres tenen l'aspiració de permanència i, a diferència d'unes altres manifestacions culturals, permeten una extensió i democratització de la cultura. Des de la invenció de la impremta, poques innovacions han tingut tanta transcendència. En un món dominat per la premsa, la immediatesa i la fugacitat, el llibre aporta uns valors sòlids i de futur.

Quines són les raons per les quals presentares *València per a veïns i visitants* als Premis de la Generalitat?

El llibre *València per a veïns i visitants* és un passeig literari i cultural per la capital del nostre país amb vocació de mostrar els seus aspectes històrics i patrimonials més destacats. El treball de l'escriptor, el fotògraf i el maquetador va donar un fruit que pensàvem que podia ser mereixedor de la distinció. En qualsevol cas, va obtenir també un premi molt important: el favor dels lectors.

***València per a veïns i visitants* és un llibre singular dins del teu catàleg, és a dir, és diferent a la teua producció editorial habitual?**

Va ser un dels primers llibres de gran format i el primer que dedicàvem a una ciutat, però la col·lecció «Grans Obres» té llibres amb característiques semblants. En aquesta col·lecció hem dedicat també monografies a ciutats amb una forta personalitat com Gandia o Alzira. És una manera de donar a conèixer el patrimoni de les ciutats del nostre país. Una reivindicació necessària i enriquidora.

Creus que les característiques tècniques de l'edició, disseny atractiu i original, bon paper i enquadernació, etc., influeixen a l'hora que els lectors trien un llibre? Quins altres criteris penses que poden influir en l'elecció?

Sens dubte, tot això és molt important, però considere que el contingut juga un paper clau en l'elecció. Hi ha també una característica en la qual volem posar l'èmfasi en els llibres que, com aquest, són un poc especials: una concepció harmònica del llibre. I això vol dir, des de la gestació mateix, pensar com s'integraran forma i contingut de manera que es potencien mútuament.

Des de fa un temps està detectant-se un augment de l'edició d'àlbums il·lustrats. Creus que estem a les portes d'un renaixement d'aquest tipus de llibre?

M'agradaria pensar que és així, això voldria dir que el futur del llibre com a objecte està assegurat. No obstant, el món del llibre en general està a punt de fer una revolució que el canviarà radicalment: el suport paper donarà pas al suport electrònic progressivament. Aquesta transició que ara comença, els últims a fer-la seran probablement els llibres il·lustrats, els àlbums, els llibres objecte, etc.

Quina és la raó per la qual habitualment els llibres d'adults no tenen il·lustracions? Penses que caldria recuperar els llibres il·lustrats per a aquest tipus de públic?

Hi ha llibres en què la part gràfica potencia un bon llibre. I això és un aspecte que cada vegada es té més en compte, però també és cert que la literatura és una porta oberta a la fantasia i que moltes vegades no és necessari que els llibres tinguin un suport visual. També és important que els lectors imaginin com són els personatges, els paisatges, les situacions que suggereix un autor...

María Colino (Madrid, 1971) se dio a conocer en 1993 como una autora revelación en el Saló del Còmic de Barcelona, -cita ineludible de los amantes del cómic y el libro ilustrado. Desde aquel momento, todos los seguidores de este hito anual de la narrativa visual esperan impacientes los materiales inéditos de la autora. No en balde, junto con Ana Miralles, Colino, licenciada en Bellas Artes por la Complutense, se ha consolidado en los últimos quince años como una de las ilustradoras y dibujantes españolas más notables.

Justo es decir que las mujeres no abundan en el mundo del cómic, un género que tradicionalmente ha sido consumido por un público masculino. Quizás por esto las autoras que se han dedicado, destacan por alejarse bastante de ciertos estereotipos. En este sentido, María Colino ha sido una pionera, mudándose «a las antípodas de esos lugares comunes», como escribe Matías Castro, y enriqueciendo el cómic, un género que, como apunta el guionista inglés, Alan Moore, «está todavía inexplorado».

Consciente o no, María Colino actúa de la misma manera que Virginia Wolf anunciaba, con el deseo de alterar constantemente los valores establecidos y de convertir en serio aquello que a un hombre le parece insignificante, y en trivial aquello que para un hombre es importante. Claro está que la escritora inglesa no se refería al cómic, pero de igual manera que Colino, Wolf se adentró en un género, la novela, cuyas reglas estaban mayoritariamente dictadas por los hombres. Siglo arriba, siglo abajo, hablamos del mismo reto.

Dando una ojeada rápida al prólogo de uno de sus trabajos más admirados, *Rabia máxima*, nos enteramos que el espíritu combativo de Colino «la impulsa a soltar por sus pinceles y rascadores todo tipo de locuras gráficas como si de uno grito o de uno vómito se tratara». Aun así, el grito va siempre acompañado de un camino largo de reflexión, autocorrección y crítica, para que sus ideas lleguen a todos «como si se pudiesen leer directamente en la hoja sin ser explícitas».

Dicho esto, es necesario recordar que los temas que trata María Colino no resultan nunca triviales, ni a los ojos de los hombres ni a los nuestros, los de las mujeres. En ellos expresa su intención de cambiar los valores socialmente consensuados. Pero más allá de la elección de los temas, tradicionalmente masculinos y masculinizantes, lo que más sorprende a los lectores es la manera de como los trata, desde el componente visual subversivo hasta un humor ácido que los impregna.

En esta línea se enmarca *Heptameron*, uno de los libros homenajeados en este catálogo, galardonado en el año 1999 con el premio al libro en castellano mejor ilustrado. *Heptameron* es la versión libre en cómic en siete historias que Colino hace de los setenta y dos cuentos que conforman la totalidad del *Heptameron*, de Margarita, reina de Navarra y hermana de Francisco I, rey de Francia. Una obra clásica que se publicó por primera vez el año 1558, nueve años después de la muerte de Margarita de Navarra. Cuatro siglos largos habían pasado hasta el año 1999, fecha en que Edicions de Ponent publicó la versión en cómic de este clásico del siglo XVI.

Con unas ilustraciones que evocan los cuadros más dinámicos de Matisse, el expresionismo de las imágenes acompañan la tensión narrativa del relato. Los rostros y los músculos reflejan unos personajes en lucha y movimiento constante. Unos personajes que hacen pasado el presente; es decir, que describen a través de ellos, las luchas de género y de religión que, trasladadas a hoy, reivindican una sociedad no sexista y laica. En estos personajes pintados con vestidos del siglo XVI, hay una crítica a todos aquellos personajes que encarnan todavía hoy actitudes dogmáticas y rechazables. En definitiva, por debajo de los personajes de Colino y de las formas dibujadas con pretensiones históricas, podemos ver la actualidad de muchos de ellos. Un pasado actual. Un pasado muy presente.

Una editorial exigente y sensible, como Edicions de Ponent, no podía dejar escapar a una autora como María Colino, ni viceversa. Nacida en 1994, como un proyecto a la vez clásico y de vanguardia, pero sobre todo de calidad en cuanto a la imagen gráfica y al arte secuencial, esta editorial ha trabajado en conciencia de una manera independiente y soberana y ha dado un empujón y un aire nuevo al mundo del cómic, un terreno que se encontraba *devaluado* a inicios de los noventa. Su primer atrevimiento, la colección «El Mercat», donde en la actualidad tiene ya publicados veintiocho títulos, fue el marco idóneo para María Colino, y un acierto el premio que hoy recordamos.

Títol
Heptameron

Espectora
María Colino

Editorial
Edicions de Ponent

Colino Rodríguez, María

Heptameron / María Colino. -- Onil : Edicions de Ponent, D.L. 1999.
62 p.: principalment il.; 28 cm. -- (Col·lecció Mercat; 8)

D.L. A 479-1999
ISBN 84-89929-10-6

821.134.2-91"19"

Com vas arribar al món de la il·lustració?

Vaig arribar a aquest món a través d'una proposta que em va fer Tàndem Edicions. L'editorial en va encomanar il·lustrar un llibre d'endevinalles de Llorenç Giménez.

Dels llibres que has llegit, quin t'hauria agradat haver il·lustrat? Per què?

M'hauria agradat molt il·lustrar un clàssic de la literatura universal com és *Alícia al país de les meravelles*, perquè les barreres entre somni i realitat no existeixen.

Creus que la professionalització de l'il·lustrador està lligada exclusivament al llibre infantil i juvenil i a l'escolar?

No, exclusivament. Un il·lustrador també pot adreçar el seu treball al públic adult, i no sols al públic infantil.

Creus que hi ha suficient espai en el panorama editorial valencià per a poder crear una obra pròpia? Tens algun projecte personal que t'agradaria editar?

Jo crec que sí que hi ha prou espai en el panorama actual de l'edició per a crear la teua obra, perquè afortunadament encara queden editorials valentes que s'arrisquen a publicar obres amb bons textos i bones il·lustracions. Personalment, no sols tinc un projecte que m'agradaria publicar; en tinc molts!

Quina relació hi ha entre text i imatge? Quan reps un encàrrec d'una editorial, ¿estableixes algun tipus de relació amb l'autor del text?

Jo crec que entre els dos hi ha una relació d'amor i de complementarietat. Aquesta relació que s'estableix, m'agrada comparar-la amb una parella d'enamorats: es necessiten l'un a l'altre per a existir, perquè separats no podrien viure. Jo, normalment, quan comence un treball no establisc cap relació amb l'autor del text; però s'ha donat algun cas concret on ha nascut una amistat després d'haver il·lustrat un text.

***El bebé més dolç del món*, ¿va ser una proposta teua o un encàrrec de l'editorial? Quina tècnica has utilitzat per a il·lustra-la?**

Aquest llibre és el segon d'una col·lecció de «naixements». Una col·lecció que va nèixer a partir d'una idea de la editora de Tàndem Edicions, Rosa Serrano. Els llibres intentarien tractar diferents tipus de naixements, però no en el sentit convencional, sinó naixements un tant diferents, d'un objecte, d'un animal, d'un sentiment... A mi sempre m'havia interessat el món de les abelles i vaig trobar que era una bona ocasió per a fer un llibre sobre el naixement d'una abella, les etapes de la seua vida, com es va fent gran i pot alçar el vol i participar a la collita del suc màgic de les flors que es transforma en mel...

Per a fer el llibre *El bebé més dolç del món* vaig utilitzar una tècnica combinada de *gouache*, *collage* i tinta.

Creus que el públic adult entén i valora les il·lustracions realitzades per als més menuts?

Això depén de cadascun, hi ha molts tipus de persones. Però és cert que encara ens queda molt de camí per a arribar a la justa valoració d'aquesta forma d'expressió gràfica, sobretot si ens comparem amb altres països del món que tenen molta més tradició.

Com influeixen les noves tecnologies en l'art de la il·lustració? ¿Creus que són un avantatge o, per contra, són un inconvenient per a crear?

Crec que les noves tecnologies són tècniques noves que poden aprofitar-te per a experimentar i per a utilitzar quan el teu treball t'ho demane. Són simplement això: altres possibilitats que l'il·lustrador té per a crear les seues obres.

Creus que l'il·lustrador ha de conèixer altres obres per a crear les seues pròpies?

Conscient o inconscientment, ens inspirem de tot allò que ens envolta i que pot ser des d'un bon llibre, una obra de teatre o un dibuix animat, fins a una rialla, un forner, un farmacèutic, un conductor d'autobús... El món està ple de coses que ens poden inspirar per a crear les nostres obres; això només depén de la forma de mirar de cadascun.

Quin va ser i com recordes el primer llibre que vas publicar?

El primer llibre que vaig publicar va ser aquest, *El bebé més dolç del món*. Recorde el moment de la publicació amb molta emoció. Aquell va ser un estiu especial on la casa es va omplir d'abelles, pinzells i colors.

Títol
El bebé més dolç del món

Esriptora
Montse Gisbert

Il·lustradora
Montse Gisbert

Editorial
Tàndem Edicions

Gisbert, Montse (1968-)

El bebé més dolç del món / [text-il·lustracions, Montse Gisbert]. -- València: Tàndem, [1999]
[36] p.: il. col.; 23 cm

D.L. V 4280-1999
ISBN 84-8131-237-1

087.5

La editorial Pre-textos comienza su andadura en Valencia en el año 1976 por iniciativa de Manuel Borrás, Silvia Pratdesaba y Manuel Ramírez. Desde entonces, su catálogo no ha dejado de crecer con colecciones y libros. Fruto de un gran esfuerzo y de un trabajo bien hecho, han conseguido crear un sello independiente y se ha convertido en una editorial de referencia en el mundo de la edición en el ámbito estatal.

En 1997, producto de este buen hacer, recibió del Ministerio de Cultura el Premio Nacional a la mejor labor editorial cultural. Un prestigioso galardón instituido en el año 1997 para «reconocer públicamente la importante labor de creación cultural que lleven a cabo los editores al ser los intermediarios privilegiados entre los creadores de los textos y los lectores». Le han precedido en el galardón editoriales como Ediciones Cátedra, Visor, Ediciones Hiperión, Ediciones Siruela, Editorial Crítica y otras muchas más. En el año 2001, el Consell Valencià de Cultura le concedió una medalla por su importante labor en la difusión de la cultura. Además, en el año 2006 también recibió el prestigioso Premio Daniel Gil de Diseño por su trayectoria editorial. Un premio que tiene diferentes categorías a la ilustración, al diseño de libros, diseño de cubiertas, de colección, libro profesional/institucional/promocional, de empresas, etc., y que cuenta entre los ganadores con reconocidos profesionales de España y Hispanoamérica.

La editorial cuenta con un catálogo compuesto por cerca de novecientas obras, todas ellas editadas en castellano –aunque tiene algunos libros en edición bilingüe– y distribuidas en diferentes colecciones, todas pensadas para un público lector adulto.

Una de las colecciones más destacadas es la de narrativa, cuyas propuestas Pre-textos ofrece a los lectores en varias colecciones: «Pre-textos/Narrativa», «Narrativa Contemporánea» y «Narrativa Clásicos», en la que han publicado sus obras escritores como Rudyard Kipling, Karl Philipp Moritz, Anton Chéjov, Jan Neruda, entre otros. Otra de las colecciones con más títulos publicados es «La Cruz de Sur», reservada para las traducciones de textos poéticos. De este género cuenta, además, con otras colecciones dedicadas a publicar poemarios originales y reflexiones entorno al género. Pre-textos también ofrece al lector otras colecciones como «Ensayo», «Filosofías», «Letras Hispánicas», esta última dedicada a los estudios de literatura, y también tiene una original colección que con el nombre de «La Huella Sonora» publica libros de tradiciones musicales. Destaca también en su catálogo otra singular y curiosa colección que con el nombre de «El Pájaro Solitario», edita obras sobre el simbolismo de las aves en la lírica universal con títulos como, por poner sólo unos cuantos ejemplos, *Alas*, de Leopoldo Lugones, y *Los pájaros amigos*, de Josep Maria de Sagarra. Las últimas incorporaciones al catálogo de la editorial son la colección «Cosmópolis», dedicada a la creación literaria y la reflexión filosófica, y «Correspondencias», dedicada al análisis entre arte y literatura.

Las obras editadas en su catálogo también han recibido numerosos premios, entre los que destacan dos premios a la Crítica, uno en 1992 concedido por la obra *Poesía por espejos*, de Abelardo Linares, y otro en 1994 por la obra *Acaso una verdad*, de Andrés Trapiello; dos premios nacionales de Poesía a las obras, *En resumen*, de Luis Álvarez Piñer, en 1991, y *Objetos perdidos*, de José Antonio Muñoz Rojas, en 1998; el Premio Nacional de Ensayo en 2004 por la obra *Imitación y experiencia*, de Javier Goma, o el Premio Stendhal de traducción de 2001, a Julia Escobar por la obra de Henri Michaux, *Frente a los cerrojos*. A todos estos premios se añaden los otorgados por la Generalitat, a través de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas, a los libros en castellano mejor editados en los años 2000, 2001 y 2002.

El catálogo de la editorial también se nutre anualmente de las obras ganadoras de premios literarios, entre los que destacan el Certamen Premio de Poesía Villa de Cox, el Premio Internacional de Cuentos Max Aub, el Premio Internacional de Poesía Emilio Prados, el Premio de Poesía Arcipreste de Hita, el Premio Novela Breve Juan March Cencillo, el Premio Novela Corta José María de Pereda, el Premio Internacional Gerardo Diego de ensayo, el Premio de Poesía Joven RNE...

Pre-textos cuenta con una armoniosa y clara página web desde donde los lectores tienen la posibilidad de leer la revista «La Litera», que lleva publicados cinco números. Se trata de una revista en formato electrónico que el lector podrá bajarse en formato PDF, donde se publican interesantes artículos y comentarios de algunos de los libros publicados en su catálogo.

A lo largo del año, la editorial realiza numerosas presentaciones de libros y promueve diferentes iniciativas culturales, lecturas poéticas, encuentros, etc., de las que informa desde su página web y a través de una sección aún no operativa, que, con el nombre «Club», intenta facilitar y fidelizar al lector y proporcionarle un lugar de encuentro con sus escritores a través de un foro virtual. Todas estas iniciativas culturales y editoriales permiten al lector estar al día y, a la vez, les proporciona la ocasión de conocer las últimas novedades.

Los lectores que quieran acompañar a Pre-textos en su camino, intenso y enriquecedor, deberán prepararse bien porque, sin duda, estarán a punto de iniciar un viaje de muy largo recorrido.

Títol
Resurrección

Escriptor
Lev Tolstoi

Editorial
Editorial Pre-Textos

25

Tolstoi, Lev Nikolaevich (1828-1910)

Resurrección / Lev Tolstoi; traducción, introducción y cuidado de la edición de Víctor Andresco. -- Valencia: Pre-Textos, 1999
609 p.; 21 cm. -- (Pre-textos; 389. Narrativa clásicos)

D.L. M 7988-1999
ISBN 84-8191-238-7

821.161.1-31"18"

Sense apriorismes, rigorosament, amb documentadíssimes reflexions, el professor Enric Guinot aconseguia amb *Els fundadors del Regne de València* una fita investigadora en la matèria, la «ingent tasca de reconstruir minuciosament la procedència geogràfica dels colons assentats a les terres valencianes».

Enric Guinot resol dues qüestions: quins foren els fundadors del Regne i l'origen del valencià. Tot advertint que al segle XIII no existia guia telefònica, reuneix vora quaranta mil noms dels primers valencians, posant «cara i ulls a tots aquells immigrants cristians que, durant els primers cent cinquanta anys després de la conquesta de la ciutat de València, el 1238, foren l'origen humà del nostre poble». Adverteix que fins ara les línies d'investigació de filòlegs i medievalistes «no han anat de la mà». Tracta de posar-hi remei per mitjà de l'antroponímia –amb la qual identifica els orígens de grups de persones pel tipus de noms i cognoms– i del resseguiment documental dels usos lingüístics. Es parlava valencià abans de la conquesta de Jaume I? La tesi queda descartada per partida doble: ni el parlaven els mossàrabs («des del rigor històric, s'ha d'afirmar que en la València del segle XIII no existia una comunitat mossàrab que pogués ser l'hipotètic origen del poble valencià ni de la seua llengua») ni els sarraïns («l'àrab és l'únic que parlaven els musulmans valencians, si més no en els temps de Jaume I»). Conclou Enric Guinot: «El que queda més enllà de tot dubte és que, davant de la gran quantitat de documents que hem aportat, no n'hi ha ni un sol que demostre que el valencià era parlat abans de Jaume I.»

La investigació es desfà d'uns quants mites: ni el *Llibre del Repartiment* és el llibre del repoblament ni va existir el pretès dualisme repoblador català/aragonés. «La gran majoria de gent que realment va emigrar i arrelar a les terres valencianes s'hi va establir mitjançant mecanismes particulars no recollits en el *Llibre del Repartiment*.» Cal completar-lo amb altres arxius. Enric Guinot dona notícia de la creació d'un fitxer informàtic amb més de 25.000 documents valencians del segle XIII que suposen més de 125.000 fitxes personals. Constata que «la gran majoria de pobles valencians foren repoblats per gent que procedia tant de Catalunya com d'Aragó, en proporcions que superen sempre, entre els dos orígens, almenys les tres quartes parts»; a molta distància queden, castellans, navarresos i occitans. La immigració més forta de finals del XIII, ens diu l'autor, va comportar que «la proporció de veïns d'origen català, tant oriental com occidental, es disparà i va donar lloc a majories absolutes [...] enfront dels cognoms d'origen aragonés».

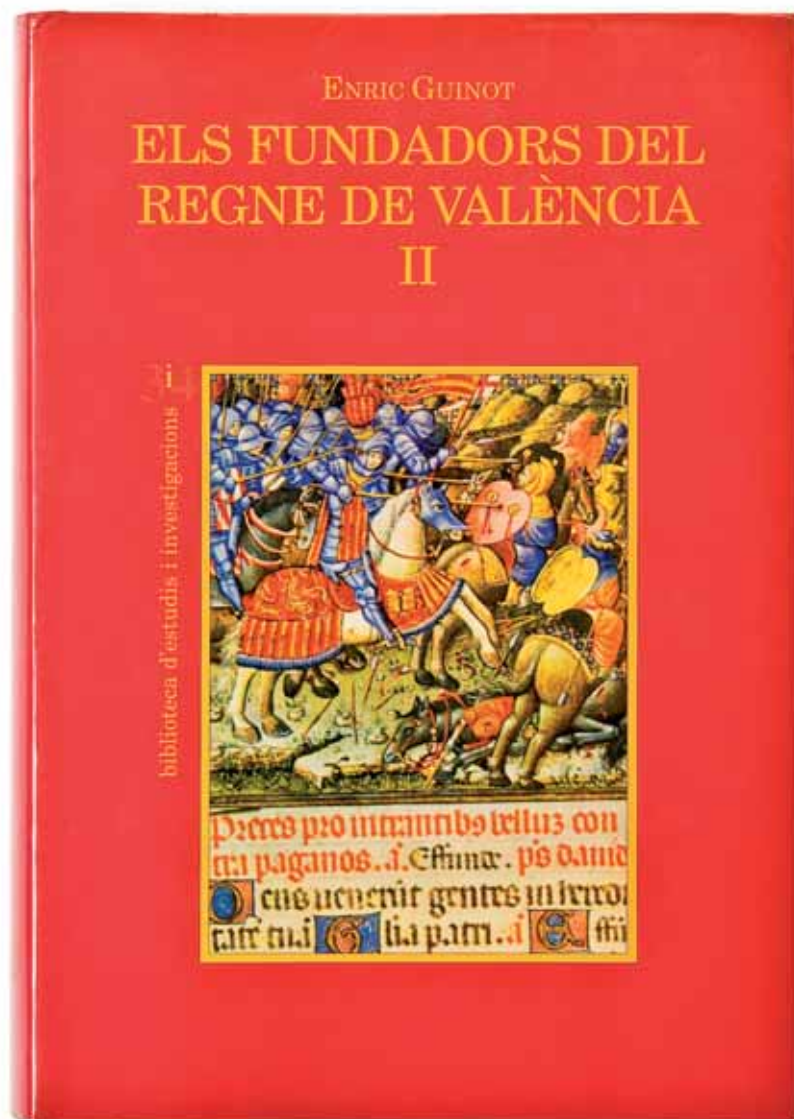
Comptat i debatut, quin és l'origen del valencià? El professor Enric Guinot assegura que «podem fer una afirmació contundent: va ser la majoria de repobladors d'origen català la que va portar la seua llengua cap al nou regne i, si bé arreu dels pobles valencians hi hagué normalment tant immigrants catalans com aragonesos, el caràcter clarament majoritari dels procedents de Catalunya determinà la definició lingüística de nord a sud del territori».

Per a quan la reedició d'una obra tan valuosa?

Títol
Els fundadors del Regne de València

Escriptor
Enric Guinot

Editorial
Edicions Tres i Quatre

Guinot Rodríguez, Enric (1956-)

Els fundadors del regne de València: repoblament, antroponímia i llengua a la valència medieval / Enric Guinot. -- València: Edicions Tres i Quatre, 1999
2 v.; 24 cm. -- [Biblioteca d'estudis i investigacions; 39-40]
Guardats en caixa

D.L. V 4114-1999
ISBN 84-7502-591-9 (o.c.)

1. Noms de persona-València (Regne)-S.XIII 2. València (Regne)-Història-S.XIII-XIV
811.134.11'373.23(460.31)"12/13"
94 (460.313)"12/13"

Des de quan eres editor? Com va ser la teua arribada al món editorial?

Professionalment, vaig començar a fer la tasca d'editor des l'any 1986 per tradició professional i familiar, i també per fidelitat als orígens i al país. Als meus inicis al front de l'editorial Denes vaig encetar dues col·leccions: una infantil, «Contes de Tots», i una altra d'assaig, «Francesc Ferrer Pastor». Però aquest no va ser el meu primer contacte amb aquest sector, ja que des de ben menut, 1962, vaig conèixer el món de la impremta i l'edició de la mà del meu pare, Francesc Ferrer Pastor. Així, des de ben prompte vaig fer diferents funcions d'atenedor, de repassador d'originals i de seguidor d'editorials.

Cas que no tingueres cap restricció, quin llibre t'agradaria editar? Per què?

El diccionari de refranys, de Ferrer Pastor. Aquest és un dels projectes que tenim en l'editorial des de fa temps. L'obra d'una vida de dedicació i esforç del seu autor, que malgrat tot veurà la llum a títol pòstum. L'original tenia dificultats que han anat superant-se, i quan tinguen el finançament necessari ens llançarem a editar-lo. El llibre el componen més de quaranta mil refranys amb més de cent mil entrades i 2.500 pàgines en tres volums. Realment és una empresa editorial per a pensar-s'ho.

¿Creus que els circuits de difusió i venda del llibre infantil i juvenil passen únicament per les lectures prescriptives promogudes en el context de l'escolaritat obligatòria, o que existeix un públic lector que compra a les llibreries i que llig a les biblioteques?

Sí, hi estic d'acord. Però que això siga així, també és perquè falta presència dels llibres en els mitjans de comunicació social. Efectivament, això es el que està passant, la qual cosa no vol dir que siga just ni ideal. Els circuits de difusió dels llibres estan condicionats per aspectes mercantils i de màrqueting empresarial. Però açò es injust i empobridor per a la lliure circulació d'idees i la necessitat i drets a la informació de l'ésser humà. Les noves tecnologies i l'accés al llibre a les llibreries i biblioteques estan condicionats per criteris econòmics, de rendibilitat i de condicionaments socials. No és suficient la difusió dels autors i les seues obres. Hi ha molta oferta, bona qualitat però poca demanda.

Actualment el llibre té un cycle de vida molt curt. A què creus que es deu? Com afecta aquest fet les editorials?

Als canvis tecnològics, a la immediatesa i a la falta de temps de les persones. Efectivament, el llibre, comercialment, mor molt prompte o fins i tot no arriba a nàixer. És absent als mitjans de comunicació per a la crítica i per al públic en general. Açò ho pateixen especialment els nous creadors i les matèries que no gaudeixen d'alt índex de lectura. Així que les editorials estan condicionades en les seues línies de col·leccions i especialment les menudes i especialitzades en llengües minoritzades que tenen un futur molt negre.

Podries apuntar alguns motius pels quals els llibres són un producte cultural? En quines coses es diferencien els llibres de la resta d'ofertes culturals que podem trobar en el món actual?

Els llibres són intensos, duradors, són una bona inversió i, a més, barats. De sempre, les herències han de tindre una biblioteca. El llibre depèn d'una *indústria cultural*,

l'evolució i fruit d'un creixement i adaptació a unes demandes. Aqueixes qüestions marquen la realitat empresarial i de negoci que ofereix el producte. Si el format condiciona l'explotació del producte, aquest canviarà i s'adaptarà. Les diferències faran que el llibre sobreviva o desaparega. Si volem veure, tota cultura es creació.

Quines són les raons per les quals presentares *Introducció a la fraseologia. Aplicació al valencià col·loquial* als premis de la Generalitat?

Eren les primeres convocatòries, calia donar suport a aquesta iniciativa que era, a més, una aspiració del sector. El editors sabíem que teníem bons llibres d'autors pels quals havíem apostat i que calia un vot de confiança en nosaltres mateixos. La proposta obtingué un ressò que fins avui perdura.

¿*Introducció a la fraseologia. Aplicació al valencià col·loquial* és un llibre singular dins del teu catàleg, és a dir, és diferent a la teua producció editorial habitual?

És singular perquè no hi ha altre igual. Però és com els fills: per als seues pares són iguals. L'editorial segueix un projecte definit pels autors i les col·leccions que s'afermen per la continuïtat i la resposta positiva del lector. Un director de les nostres col·leccions, diu: «Els nostres llibres són especials, difícils de trobar, però necessaris.»

¿Creus que les característiques tècniques de l'edició, disseny atractiu i original, bon paper i enquadernació, etc., influeixen a l'hora que els lectors trien un llibre? Quins altres criteris penses que poden influir en l'elecció?

La qualitat importa, però no sols ens hem de fixar en les externes o accessòries. Cal recordar que el contingut és l'essència del llibre i la funció és el missatge. Si no es compleixen aquests requisits, estem faltant al principi històric que ha dut el llibre al cim de l'escala dels invents i actes que han fet avançar la humanitat i les interrelacions dels seus integrants.

Des de fa un temps està detectant-se un augment de l'edició d'àlbums il·lustrats. Creus que estem a les portes d'un renaixement d'aquest tipus de llibre?

Així ho desitjaríem, però la normalitat no és per als editors i autors valencians. Pel que fa al nostre territori, aquest fenomen sols es pot qualificar de quotidià, comparant-lo amb els llocs capdavanters de l'edició al món. Enlluernar-se veient com les nostres edicions assoleixen fites de renaixement no deixa de ser un desideràtum perillós. El nostre lector exigent i amant d'aquestes obres és limitat i no suficient per a fer viable aquests projectes.

Quina és la raó per la qual habitualment els llibres d'adults no tenen il·lustracions? Penses que caldria recuperar els llibres il·lustrats per a aquest tipus de públic?

Que els llibres d'adults no tinguen il·lustracions és una tendència tradicional que s'ha conservat, a més, per motius d'abatiment de preus; però va imposant-se. Ja és un complement necessari. L'error resideix a no saber innovar. El nostre, com altres, és un sector tradicional en alguns aspectes. Les crisis diuen que són oportunitats; veurem si les aprofitem.

Títol

**Introducció a la fraseologia.
Aplicació al valencià col·loquial**

Escriptor

Pelegrí Sancho Cremades

Editorial

Editorial Denes

29

Sancho Cremades, Pelegrí

Introducció a la fraseologia, aplicació al valencià col·loquial / Pelegrí Sancho Cremades. -- 1ª ed. -- Paiporta : Denes, 1999

184 p.; 24 cm. -- (Col·lecció d'investigació Francesc Ferrer Pastor; 5)

Bibliografia: p.163-176

D.L. V 660-1999

ISBN 84-88578-63-6

1. Valencià-Modismes

811.134.11"373.72

ELS PREMIS 2000 Des de l'any 2000, els premis als llibres millor editats de la Generalitat, amb la incorporació aquest any d'un nou premi al llibre de text millor editat, estan repartits en huit categories: millor llibre valencià, llibre en valencià millor il·lustrat, llibre en castellà millor il·lustrat, llibre en valencià millor editat, llibre en castellà millor editat, llibre de text en valencià millor editat, llibre de text en castellà millor editat i el premi a la contribució a la normalització lingüística del valencià.

PREMIS

	TÍTOL	EDITORIAL
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ	Los niños tontos	Media Vaca
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR IL·LUISTRAT	Be Bop	Edicions de Ponent
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR IL·LUISTRAT	Bestiari	Edicions Tres i Quatre
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Do Fuir	Editorial Pre-Textos
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Josep Lluís Bausset. Converses amb l'home subterrani	Tàndem Edicions
LLIBRE DE TEXT EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Historia del mundo contemporáneo 1	Editorial Marfil
LLIBRE DE TEXT EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Tempteig 1r ESO	Tàndem Edicions
CONTRIBUCIÓ A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DEL VALENCIÀ	Diccionari bàsic d'ús del valencià	Edicions Bromera

00

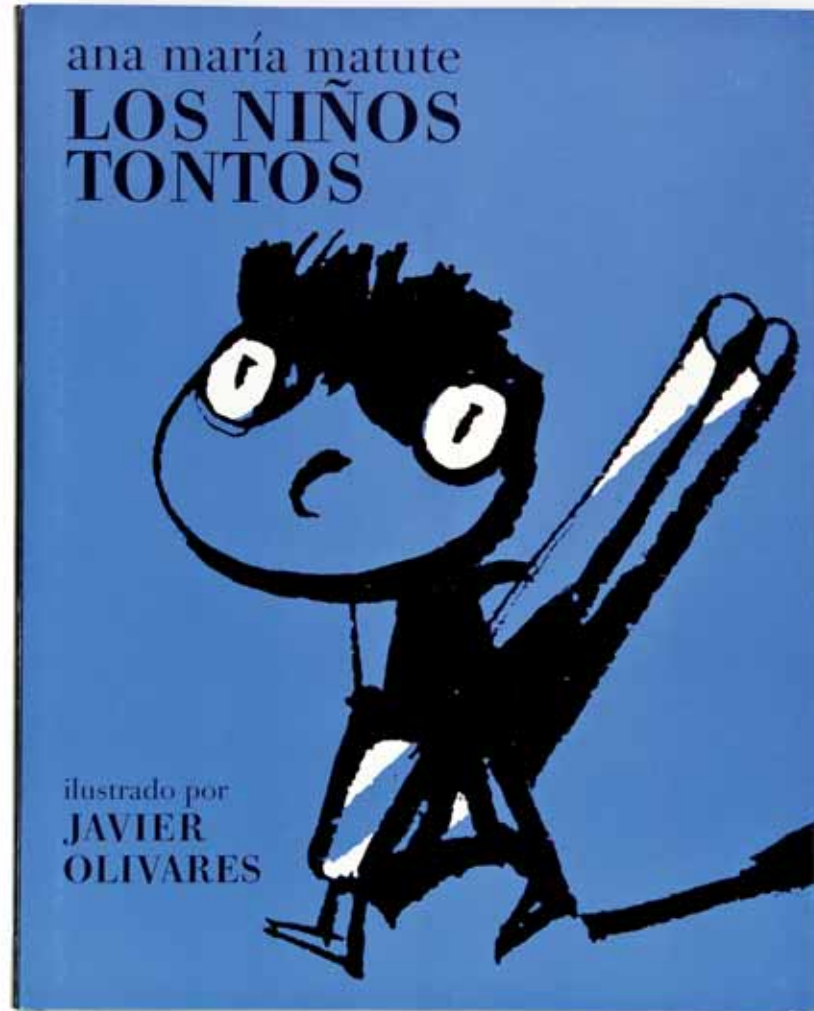
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ

Títol
Los niños tontos

Esriptora
Ana María Matute

Il·lustrador
Javier Olivares

Editorial
Media Vaca

Matute, Ana María (1926-)

Los niños tontos / Ana María Matute ; ilustrado por Javier Olivares. -- Valencia : Media Vaca, [2000]
109 p.: il. ; 24 cm. -- (Libros para niños; n. 8)

D.L. V 5182-2000
ISBN 84-930221-7-9

I. Olivares, Javier, il.
087.5

Los niños tontos
Antón Castro
Pablo Amargo

(text cedit per Media Vaca)

En 1956, Ana María Matute publicó un libro extraño, inquietante, que combinaba la poesía con la crueldad, la fantasía con el desgarró: *Los niños tontos*. Una colección de cuentos, de suspiros, de fábulas amargas presididas por la desolación, la magia y la tragedia. Su apariencia inicial llamaba al equívoco: parecían piezas aleteantes, transidas de embrujo, destiladas por la gracia y la belleza. Y eso es cierto. Son así también.

Brillan como gemas nuevas, cautivan, flotan en el hechizo, parecen haberse desgajado del tronco de los cuentos tradicionales, pero una lectura atenta revela que Ana María Matute había ido mucho más lejos. *Los niños tontos* recoge narraciones breves o brevísimas que contienen el espanto, el asombro, la fatalidad, la amargura de vivir, aunque sus protagonistas no saben de dónde viene tanta sombra, por qué se multiplican las amenazas y la noche como un pozo.

La suerte que corrió el libro no estuvo a la altura de su calidad. Pasó más bien inadvertido, aunque se ha ido reeditando sucesivamente en Destino y se ha convertido en un libro de culto. Un libro de culto de pocos lectores, pero de extremada fidelidad, que han ido multiplicándose día a día. Y ahora Media Vaca de Valencia acaba de recuperar el volumen en una impecable edición ilustrada por Javier Olivares, con dibujos azules, negros y blancos que nos recuerdan los trabajos y los días de los 50. La expresividad del trazo se alía aquí con una atmósfera nocturnal, de miedo, que enriquece la fuerza de unos relatos que nos dejan sin aliento.

Antón Castro

Los elementos formales con los que Olivares desarrolla su particular mundo son luz y composición. En el momento de elegir un escenario en el que mover sus personajes Javier siempre elegirá los que están en penumbra con atmósferas opresivas e inquietantes. La presencia de la luz le sirve para justificar estas sombras y no como una metáfora de esperanza. Es aquí donde Matute y Olivares se encuentran porque en el mundo de ambos no ha lugar a la esperanza, aunque tampoco lo hay al desánimo. Más bien parecen invitarnos a encontrar la belleza en ese mundo enrarecido, porque la hay a raudales.

Si la línea horizontal simboliza neutralidad y equilibrio, las composiciones de las ilustraciones de este libro se caracterizan por lo contrario. Son composiciones asimétricas, llenas de líneas diagonales, en forma de V o de A y dando siempre sensación de desequilibrio. En palabras de Olivares: «el desequilibrio gráfico equivale al desequilibrio psíquico de los personajes». Si la dificultad de ilustrar este libro residía en transmitir la tensión y desasosiego de los protagonistas, Javier ha elegido los medios más acertados consiguiendo los resultados más sorprendentes.

Javier Olivares realiza en *Los niños tontos* imágenes arriesgadas y comprometidas, consiguiendo un activo protagonismo en el resultado de este libro. Por medio de la luz y la composición se hace cómplice de estos niños marginados y desterrados del imaginario feliz que solemos atribuir a la infancia. Personajes que se ocultan detrás de las sombras, o que se tapan el rostro, como avergonzados de sí mismos e invitándonos a que nosotros pongamos en ellos el nuestro.

Pablo Amargo

«Me decidí a crear Edicions de Ponent para tener la posibilidad de editar un producto digno de cómic, libro gráfico y libro ilustrado para adultos, y también para renovar la situación editorial del momento con nuevos productos de factura más cuidada.» Paco Camarasa explica de esta manera, en una entrevista que se transcribe también en este mismo libro, cuáles fueron sus motivos para crear en el año 1995 Edicions de Ponent. Y a la vista de lo publicado hasta ahora, y al camino que ha ido labrado durante todos estos años, no sólo ha sido fiel a sus principios, sino que continúa trabajando sin haberlos perdido de vista ni un solo momento.

Actualmente Edicions de Ponent es una de las pocas –sino la única– editorial que publica desde Alicante este tipo de libro y también de las pocas, independientes, que existen en todo el Estado. Probablemente hay poderosas razones para explicar esta escasa diversidad empresarial, pero imagino que una de ellas es atribuible a la dificultad de competir con grandes empresas internacionales que son grandes maquinarias de la edición y del *marketing*, que no sólo viven de los libros, sino también de los muchos productos de *merchandising* que ofrecen a los lectores. Hay que tener muy en cuenta que en este tipo de editoriales las tiradas y las ventas, cuando se realizan, son realmente espectaculares.

Esta especial dificultad hace más meritorio la labor de aquellas editoriales más pequeñas que arriesgan y compiten en este mercado desde Valencia, que tradicionalmente ha sido cuna de grandes maestros del género y que ha contado con empresas importantes dedicadas por entero a él. A Edicions de Ponent sí se le ha reconocido el mérito porque ha recibido diferentes premios por su labor editorial, entre ellos, en el año 2000, el Premio de Avisos a la Labor Prohistorieta de Santa Cruz de Tenerife; en el 2001 la Menció Especial Fòrum de Còmic Europeu y en el 2005, en Roma, el premio Yellowd Kid ad un Editore.

El catálogo de la editorial lo componen en la actualidad 132 títulos. Todos ellos están editados en castellano, son de temáticas y estilos diferentes y están repartidos en siete colecciones: «Mercat», «Papers Grisos», «SolySombra», «Crepúsculo», «Siete Dedos», «Fuera Borda» y «El Cuarto Oscuro». Para abastecer estas colecciones cuenta con una nómina importante de autores que incluye alrededor de 130 nombres, todos ellos autores representativos del sector: Ana Juan, Alfonso López, Álvaro Pons, Ana Miralles, Lo Duca, Rafa Fronteriza, María Colino, Sento, Max, Micharmut, Rob Vollmar, Santiago Valenzuela... Además, muchos de ellos, y es una de las peculiaridades de este tipo de género, son los autores también de los textos que acompañan a las imágenes o los relatores con imágenes (sin texto, que también los hay) de la historia que se quiere contar.

De entre ellas, la colección «Mercat» es una de las más numerosas, ya que cuenta con 28 títulos en catálogo y 8 de ellos han sido premiados con varios premios de la Generalitat en

las modalidades de edición y de ilustración. Por poner solamente algunos ejemplos, citaremos el premio al libro en castellano mejor ilustrado en el año 1999 a l'obra *Heptameron*, de María Colino; en el año 2001 a l'obra *Snowwhite*, de Ana Juan; en el 2003 a l'obra *Linterna mágica*, de Mora y Zentner, que, además, cuenta con el Premio Junceda de Ilustración *ex-aequo* en la categoría Libro de Adulto 2003 de la APIC (Associació Professional d'Il·lustradors de Catalunya), y finalmente, este año el premio al libro en castellano mejor ilustrado por la obra *Soy mi sueño*, de Hernández Cava y Auladell. Otros títulos han conseguido premios en el ámbito profesional, como el premio del XVI Saló del Còmic de Barcelona a la mejor obra publicada en 1997 con el libro *Pie frito*, de Miguel Calatayud, recientemente galardonado con el Premio Nacional de Ilustración.

La colección «Papers Grisos» actualmente cuenta con 25 títulos publicados y algunos de ellos también han obtenido premios importantes por la calidad de sus obras como el Premio Romano Calizzi del Saló del Còmic de Roma, y la Universidad de Roma 2002 por la obra de Pedro Porcel *Clásicos en jauja. La historia del tebeo valenciano*, un excelente estudio sobre la historia del tebeo clásico valenciano y español hasta 1965. El resto de colecciones son «SolySombra», que va a la cabeza por lo que respecta a los títulos publicados, con 55 obras en catálogo; «Crepúsculo», con un título publicado; «Siete dedos»; «Fuera Borda» y «Saco Oscuro», con dos títulos cada una.

Edicions de Ponent cuenta con una página web desde donde informa a sus lectores de todo su fondo editorial. De cada libro nos presenta una exhaustiva información: argumento de la obra, biografía de su autor y otras obras en catálogo, características técnicas, fecha de publicación, precio y si está disponible actualmente en su fondo editorial. Además, si el lector lo prefiere, puede comprar la obra directamente desde su página web. Unas facilidades que el lector sin duda agradecerá.

La editorial organiza a lo largo del año numerosas firmas de ejemplares y presentaciones por toda España de sus obras y, además, tiene una presencia frecuente en las ferias nacionales e internacionales del sector profesional.

Con paso constante y, más bien, siempre firme, Edicions de Ponent ha conseguido renovar y dignificar la situación editorial del cómic, del libro gráfico y del libro ilustrado para adultos en Valencia. Y lo ha hecho por partida triple: en sus inicios, en el presente y también aprovechará para hacerlo en el momento que sin duda le brindará el futuro.

Títol
Be Bop

Escriptor
Felipe Hernández Cava

Il·lustrador
Enrique Flores

Editorial
Edicions de Ponent

Hernández Cava, Felipe (1953-)

Be Bop / [guión, Felipe Hernández Cava ; diseño e ilustraciones, Enrique Flores]. -- Onil: Edicions de Ponent, [2000]

[96] p. : principalment il. col.; 21 x 30 cm. -- [Col·lecció Mercat; 11]

D.L. A 873-2000
ISBN 84-89929-19-X

I. Flores, Enrique, il.
821.134.2-91"19"

Com has arribat al món de la il·lustració? Quines dificultats troba un il·lustrador quan comença?

De sempre m'ha agradat molt dibuixar, però vaig decidir que m'hi dedicaria als 12 anys. El meu somni màxim era treballar per al *TBO*, encara es publicava i jo era fan de Coll, Benejam, Blanco, Muntanyola, Salvador Mestres...; però crec que finalment m'hi vaig dedicar per les circumstàncies, un poc per casualitat. El començament va ser per desmoralitzar-se. Em van seleccionar en un concurs de còmics d'àmbit estatal, organitzat per un programa de Ràdio 3, *Vinyeta Cirofa*, l'any 1986. El meu còmic eren cinc planes en color, però el responsable del programa em va encomanar un de quatre planes amb dues tintes, a raó de 10.000 pessetes la plana. Finalment es va publicar en la revista *La Luna de Madrid*, en el número 38, però mai me'n van tornar els originals, ni tampoc em van pagar. Després, durant una temporada, vaig publicar còmics en la revista de l'Ajuntament del meu poble, quan el director era Josep Lacreu. A finals de 1989, un amic que també col·laborava en la revista, Jordi Sebastià, va començar a treballar de periodista per a *El Temps* i em va demanar que fera una il·lustració per a un article. Així vaig començar de debò, treballant per a aquest setmanari. Al principi, les dificultats per a treballar van ser totes, aquesta és una feina molt estranya i amb molt poca demanda. No solament has d'entendre les coses, imaginar-les i dibuixar-les, sinó que també has de trobar a qui vendre la teua feina, i això és molt difícil i complicat.

Dels llibres que has llegit, quin t'hauria agradat haver il·lustrat? Per què?

Crec que m'hauria agradat il·lustrar *La solista*, de Rafa Arnal, per la localització de l'escena i perquè, a més, el llibre el trobe molt bo. Sóc molt realista: em podria haver documentat bé i m'hauria agradat fer il·lustracions, al meu gust (perquè les hauria fet jo, clar, he he), de la meua terra, les seues cases i la seua gent.

Creus que hi ha suficient espai en el panorama editorial valencià per a poder crear una obra pròpia? Tens algun projecte personal que t'agradaria editar?

No, crec que no hi ha gens d'espai, zero. No hi ha diners per a fer res en valencià a València. Si m'agradaria fer un projecte? Sí clar, m'agradaria, per exemple, que es tornara a fer una revista de còmic setmanal que comunicara molt, com el *TBO*, però en català, i que, com aquell, fóra un reflex de la realitat, que poguera aprofitar per als menuts, però també per als majors.

Quina relació hi ha entre text i imatge? Quan reps un encàrrec d'una editorial, ¿estableixes algun tipus de relació amb l'escriptor?

La imatge, o bé complementa la informació del text, o bé ha de servir per a captar l'atenció del lector i fer-lo llegir el text. Una mala imatge no fa ni una cosa ni l'altra, solament molesta. També pot existir la imatge per si

mateixa, sense necessitat que l'acompanye cap text; en aquest cas no hi ha cap relació. Ha ha!

Quan comence un treball, sovint parle i intercanvie impressions amb l'escriptor; allò més habitual és que ell me'n done tants detalls com siga possible.

Creus que hi ha diferències entre il·lustrar una obra literària i un material curricular? Quan realitzes il·lustracions per a un material curricular, ¿trobes per part dels editors restriccions artístiques o tècniques?

Quan t'enfrontes amb un text, t'has de situar, depèn de cada cas. Un estil adequat per a un material curricular potser també l'adequat per a segons quina obra literària. Ara bé, és en l'obra literària on més creativitat o motivació sentiràs. En el meu cas, els editors m'han deixat plena llibertat i no he tingut cap restricció, solament la pressupostària.

L'obra *Bestiari* ¿va ser una proposta teua o un encàrrec de l'editorial? Quina tècnica has utilitzat per a il·lustrar-la?

L'obra va ser un encàrrec de l'editorial 3 i 4. Totes les il·lustracions del llibre estan fetes amb aquarel·la.

Creus que el públic adult entén i valora les il·lustracions realitzades per als més menuts?

Crec que el públic que valora les il·lustracions, ho fa independentment per a qui estiguen realitzades. A més, generalment són els adults els qui compren els llibres per als menuts. Per tant, pense que la qualitat i l'atractiu de les il·lustracions els faran decidir-se per un llibre o per un altre.

Com influeixen les noves tecnologies en l'art de la il·lustració? ¿Creus que són un avantatge o, per contra, són un inconvenient per a crear?

Crec que no afecten gaire a l'hora de crear. Crec que són més bé un avantatge per a reduir despeses, com per exemple el transport. En tot cas, no trobe que afecten negativament la creació; tampoc crec que hi aporten molt, solament potser en el camp dels dibuixos animats.

Creus que l'il·lustrador ha de conèixer altres obres per a crear les seues pròpies? Ha de ser un bon lector?

Sempre és saludable ser un bon lector, i com més coses interessants veges fetes per altres persones, més ric seràs. Les coses que et fascinen, fetes per uns altres, són les que et fan ganes de fer a tu també. Un pintor o un dibuixant ha de tindre unes ganes insuportables de pintar o de dibuixar.

Quin va ser i com recordes el primer llibre que vas publicar?

Llibre, llibre, només he publicat aquest. Era una edició molt limitada i ni tan sols estava a la venda. Però recorde especialment la relació entranyable que vaig mantindre amb l'escriptor, Martí Domínguez. Ell volia una obra d'art, però jo no tenia prou temps per dedicar-hi. Realment vaig fer el que vaig poder, però em sent molt orgullós del meu treball i especialment d'algunes de les il·lustracions del llibre.

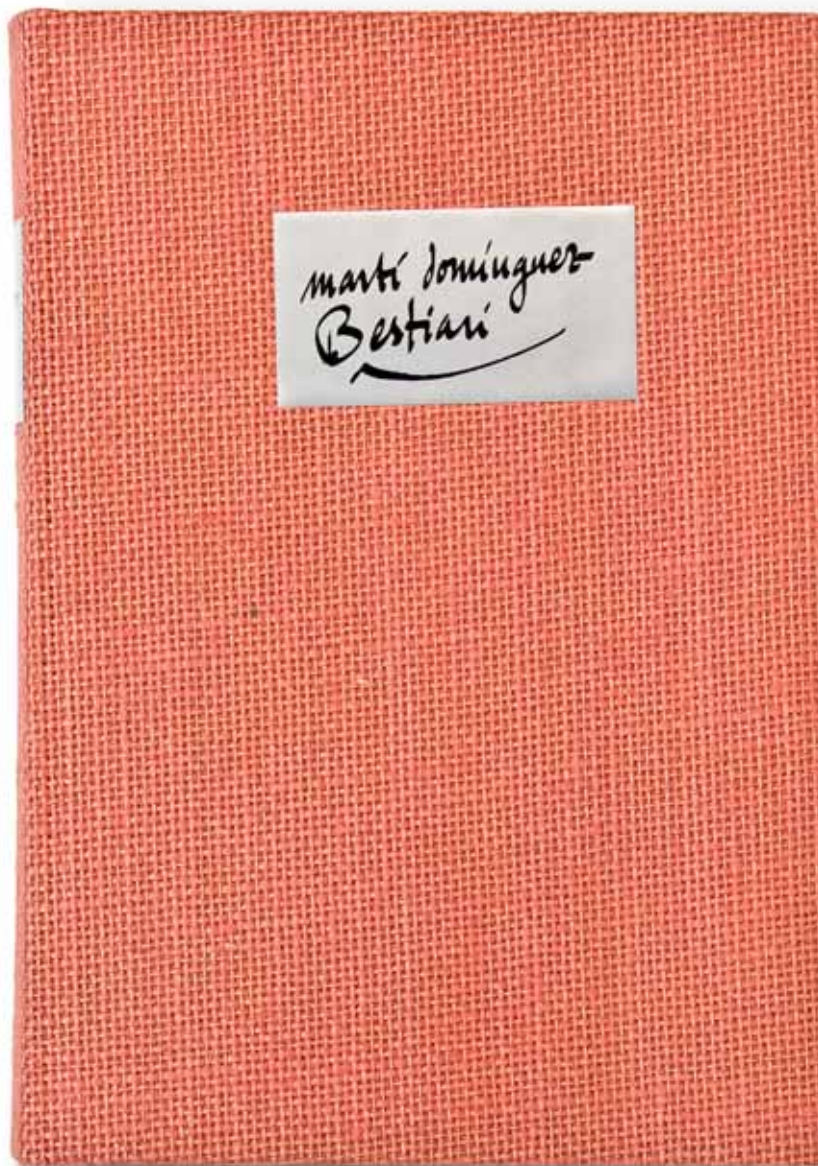

Títol
Bestiari

Escriptor
Martí Domínguez

Il·lustrador
Salvador Llosà

Editorial
Edicions Tres i Quatre

Domínguez, Martí (1966-)

Bestiari / Martí Domínguez Romero ; il·lustracions de Salvador Llosà. -- València : Edicions Tres i Quatre, D.L. 2000
526 p. : il. col. ; 25 cm
Índex

D.L. V 4822-2000
ISBN 84-7502-621-4

I. Llosà, Salvador, il.
821.134.11-92"19"

¿Desde cuándo eres editor? ¿Cómo fue tu llegada al mundo editorial?

En septiembre del año 1976 fue cuando por primera vez publicamos y pusimos en circulación nuestro primer libro. A los fundadores de la editorial nos movía un interés común, la pasión por la literatura y la lectura.

En caso de que no tuvieras ninguna restricción, ¿qué libro te gustaría editar? ¿Por qué?

Me gustaría editar cualquier título que fuera bueno y, evidentemente, que no hubiésemos editado ya. La razón es simple: porque nos gusta la literatura de calidad y, además, porqué no aspiramos a cotizar en bolsa.

¿Crees que los circuitos de difusión y venta del libro infantil-juvenil pasan únicamente por las lecturas prescriptivas promovidas en el contexto de la escolaridad obligatoria, o que existe un público lector que compra en las librerías y lee en las bibliotecas?

No me gustaría entrar a comentar el tema de las prescripciones, simplemente pienso que no se puede obligar a leer a nadie. Sólo hay un camino para llegar al libro: el de la seducción.

Actualmente el libro tiene un ciclo de vida muy corto. ¿A qué crees que es debido? ¿Cómo afecta este hecho a las editoriales?

Efectivamente, es muy corto, creo que debido a las condiciones de nuestro mercado, que ha obligado, durante demasiados años, a una afluencia masiva e indiscriminada de novedades con el objetivo de que aquellas editoriales que sí cotizan en bolsa pudieran salvar sus cuentas anuales de resultados.

¿Cuáles son las razones por las que presentaste *Do Fuir* a los premios de la Generalitat?

Presentamos a los premios el libro *Do Fuir*, del escritor Andrés Trapiello, porque nos pareció una propuesta que se salía de la tónica estética general.

¿Crees que las características técnicas de la edición, diseño atractivo y original, buen papel y encuadernación, etc., influyen en los lectores a la hora de elegir un libro? ¿Qué otros criterios pueden influir en la elección?

Por supuesto que influyen las características técnicas de la edición a la hora de elegir un libro, e, incluso si éstas son buenas, pueden llegar a convertir un mismo contenido en algo distinto. Pero nunca debemos olvidar que por muy bueno que sea el envase, si el contenido es malo, siempre defrauda.

Desde hace un tiempo está detectándose un aumento de la edición de álbumes ilustrados. ¿Creéis que estamos a las puertas de un renacimiento de este tipo de libros?

Creo que desde los años veinte, que es cuando adquieren su forma más moderna, nunca han dejado de publicarse los álbumes ilustrados. Aunque quizás sí que estamos asistiendo a un renacimiento del álbum ilustrado, si bien espero que no como consecuencia de una merma en la cultura del texto.

¿Cuál es la razón por la cual los libros para adultos no tienen ilustraciones? ¿Pensáis que sería necesario recuperar los libros ilustrados para este tipo de público?

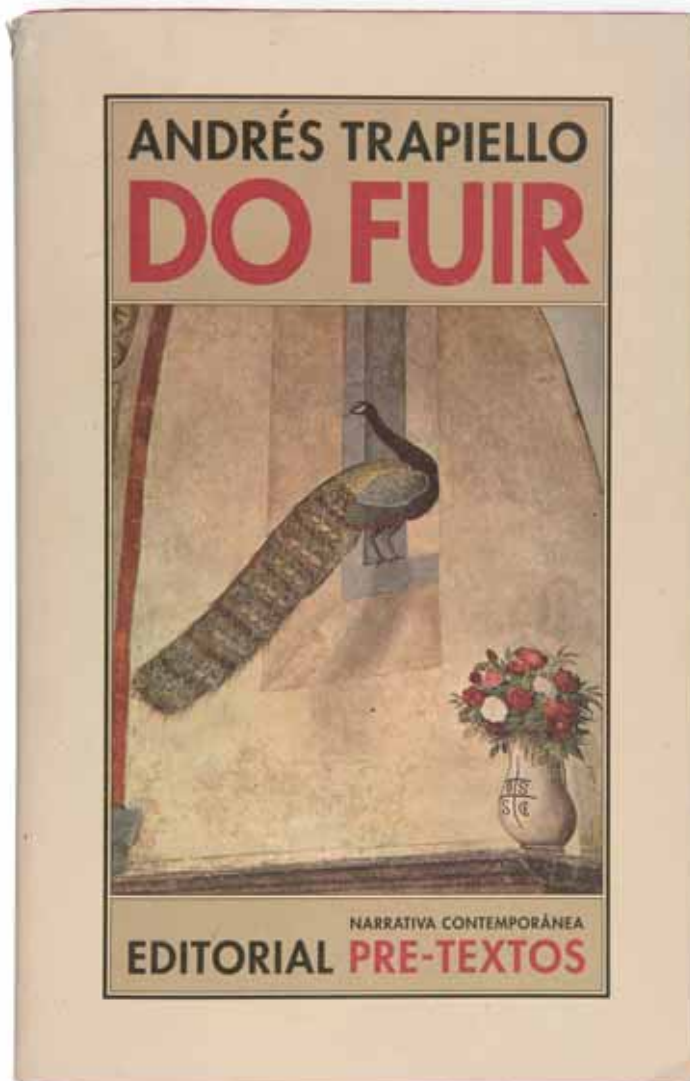
No acierto a adivinar qué aceptación tiene o podría tener este tipo de libros en ese sector de población. Aunque en principio me parece bien, siempre, insisto una vez más, que no vaya en contra o en detrimento de la cultura escrita.

Títol
Do Fuir

Escriptor
Andrés Trapiello

Editorial
Editorial Pre-Textos

41

Trapiello, Andrés (1953-)

Do fuir / Andrés Trapiello. -- Valencia : Pre-textos, 2000
553 p. ; 23 cm. -- [Salón de pasos perdidos; 9] [Pre-textos; 486. Contemporánea; 1]

D.L. M 46531-2000
ISBN 84-8191-350-2

821.134.2-31"19"

Des de quan eres escriptor? Vas trobar moltes dificultats per a publicar el teu primer llibre?

No crec que hi haja un moment determinat en la meua vida a partir del qual puga dir que em vaig convertir en escriptor. Més que d'una condició privativa que a algú se li puga atribuir, l'escriptura és per a mi un mitjà públic i democratitzador, en la mesura que permet a qualsevol individu vessar sobre un paper les seues preocupacions i els seus anhels particulars sobre els temes més diversos. A pesar que en el meu cas particular no vaig trobar massa dificultats per a publicar el meu primer llibre, he de confessar que la publicació no va ser la que em va fer, ni de bon tros, que jo em sentira escriptor, sinó –i això és el que per a mi és realment important– la necessitat vital que sempre he tingut de comunicar el que sent i el que pense.

Quin va ser i com recordes el primer llibre que vas publicar?

El primer llibre que vaig publicar es titulava *Josep Lluís Bausset. Testimoni de tota una època*, que edità l'Ajuntament de l'Alcúdia el 1997. Ho recorde com una experiència engrescadora i il·lusionant. Era la primera aproximació biogràfica que es feia a la personalitat de qui era un dels amics i confidents de Joan Fuster i d'altres intel·lectuals valencianistes del segle xx. Es tractava d'un opuscle amb el qual encetava una línia d'investigació historiogràfica que ha centrat gran part de l'atenció dels llibres que he publicat posteriorment.

Et dediques només a l'escriptura o realitzes alguna altra activitat professional? Actualment tens algun projecte personal que t'agradaria editar?

La meua activitat com a assagista, periodista i poeta està vinculada molt estretament amb la meua tasca professional de tècnic lingüístic, de la qual puc dir que m'he enriquit molt. Actualment, em trobe immers en un ampli projecte d'investigació centrat en l'estudi de les publicacions valencianistes dels anys trenta del segle passat.

Com i quan vas descobrir la lectura i l'escriptura?

L'inici de la meua afició a la lectura es remunta als anys de la meua infantesa i de les lectures que aleshores posaven al meu abast els meus pares. Contràriament al que solen confessar molts novel·listes, he de dir que el meu interès per la lectura no vingué de la mà de la imaginació, ni de la fantasia ni dels dibuixos animats, sinó del realisme dels fets èpics que de menut vaig

anar descobrint en un llibre de grans dimensions per a xiquets que es deia *Héroes en zapatillas*, on apareixien relatades en un llenguatge planer les gestes de personatges cèlebres de la història com ara Ulisses, Alexandre el Gran, Diògenes o Cristòfor Colom. Quant a la meua afició d'escriure, he de dir, d'entrada, que no prové de ser un bon lector, sinó de la necessitat irrefrenable que tenia de menut d'expressar públicament què és el que pensava i, sobretot, de conversar. Per a moderar aquesta incontinença verbal i no incomodar els majors, uns i altres em deien que el millor que podia fer per a deixar-los tranquils era escriure tot el que pensava. Així és com vaig descobrir l'escriptura i com vaig començar a escriure primer les meues reflexions personals, i després, els meus primers poemes i assajos.

¿Josep Lluís Bausset. Converses amb l'home subterrani va ser una proposta teua o un encàrrec per part de l'editorial? A quin públic està adreçada l'obra?

Aquest llibre va ser una proposta que jo mateix vaig fer a la responsable de Tàndem Edicions, Rosa Serrano, la qual de manera entusiasta en va assumir l'edició. El destinatari d'aquest llibre és un públic ampli i alhora especialitzat, pel fet que alterna una visió global dels fets narrats amb una altra de més exhaustiva i concreta a l'hora de referir passatges i episodis decisius sobre la història del valencianisme. A través de la mirada i de l'experiència vital del professor Bausset, el present llibre permet reconstruir el recorregut vital del valencianisme dels últims cent anys i situar en perspectiva els seus protagonistes més destacats i les seues vicissituds.

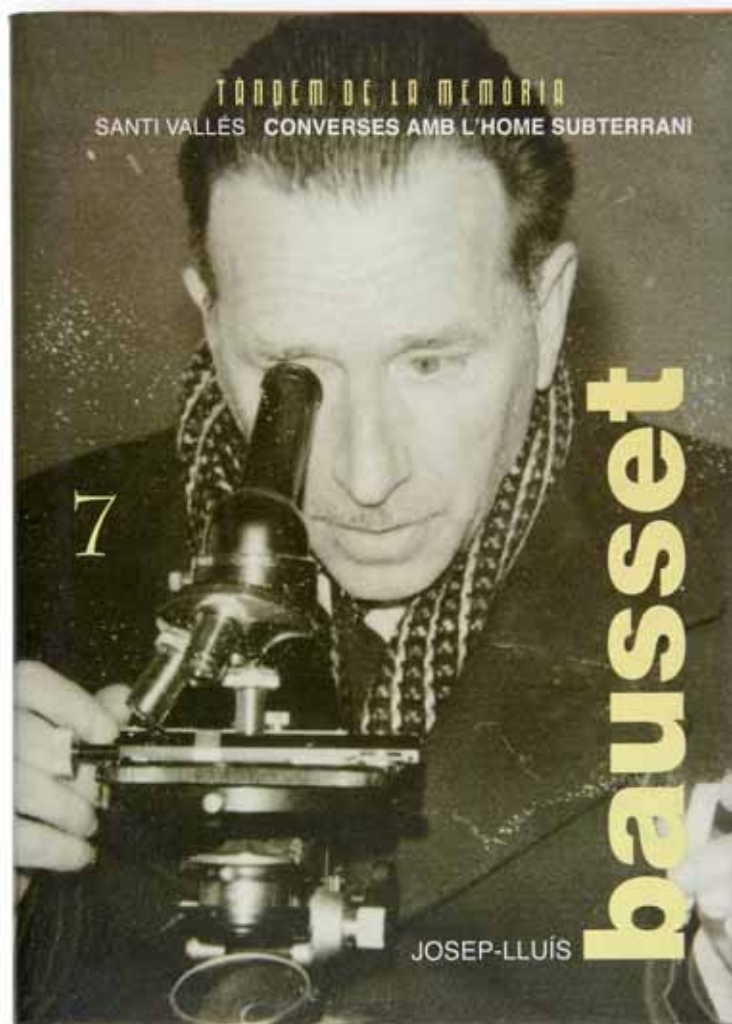
Creus que és important que els teus llibres estiguen ben editats? Et consulta l'editorial les característiques tècniques dels llibres que has editat?

En una societat dominada per l'impacte de la imatge i de la gran quantitat de llibres que pugnen per captar l'atenció del públic des de les escaparates de les llibreries, el fet que un llibre estiga ben editat acaba sent un tret determinant perquè aquest siga atractiu als ulls del lector. El cas del meu llibre, premiat precisament per la brillant edició de Paco Bascuñán, recentment desaparegut, crec que és un exemple paradigmàtic de la influència que un llibre ben editat pot arribar a tindre en la consideració del seu reconeixement social. Des d'aquest punt de vista, he de confessar que, des del moment en què vaig facilitar el material gràfic per al meu llibre, vaig poder mantindre un contacte directe i permanent amb el dissenyador, Paco Bascuñán, al qual vull agrair, pòstumament, l'excel·lència i la pulcritud del seu treball i la seua implicació.

Títol
**Josep Lluís Bausset.
Converses amb l'home subterrani**

Escriptor
Santi Vallés

Editorial
Tàndem Edicions

Vallés, Santi

Josep-Lluís Bausset : converses amb l'home subterrani / Santi Vallés. -- València : Tàndem, [2000]
244 p. : il. n. ; 20 cm. -- (Tàndem de la memòria; 7)
Índex

D.L. V 3055-2000
ISBN 84-8131-332-7

1. Bausset, Josep Lluís-Entrevistes
929 Bausset, Josep Lluís [047.53]

La edad contemporánea es el periodo histórico comprendido entre finales del siglo XVIII, con dos acontecimientos importantes la Revolución Industrial y la Revolución Francesa, y la actualidad. Éste es un período donde se han producido transformaciones importantes para los seres humanos que han afectado a diferentes ámbitos: la economía, la sociedad y la tecnología. Además, durante este período se han producido grandes transformaciones políticas e ideológicas, cambios en el mapa político mundial y es cuando han acontecido las guerras más crueles que ha sufrido la humanidad: la Primera y la Segunda Guerra Mundial. El mundo, además, asistió al final de la época dominada por los grandes imperios multinacionales y los coloniales.

Historia del Mundo Contemporáneo, 1 Bachillerato, de la editorial Marfil, fue merecedor en el año 2000 del premio de la Generalitat al libro de texto en castellano mejor editado. Esta obra está dedicada al estudio y al análisis de este interesante periodo histórico y sus autores son un equipo coordinados por Josep Lluís Domènech, y formado por Josep Ballester, Jaume de Juan, Carmen Macián, Josep Montesinos y Verònica Cantó.

La elaboración de materiales curriculares requiere por parte de los autores, que no son escritores al uso, no solamente unos amplios conocimientos sobre la materia de estudio, sino también un amplio conocimiento del nivel educativo al que se dirigen y también del plan educativo vigente en ese momento. En los últimos años, las editoriales han invertido muy tiempo y esfuerzo en hacer que los libros para la enseñanza fueran cada vez mejores y se adaptaran, en la medida de lo posible, a los intereses de los alumnos. Afortunadamente, estamos lejos ya de los libros de texto del pasado, unos volúmenes rígidos dónde la participación de alumnos en el aprendizaje era inexistente. El mundo educativo ha cambiado mucho desde que se utilizaban esos materiales estáticos y un tanto descontextualizados que no acababan de relacionar el estudio de los hechos históricos con la vida de las personas que vivieron en esos años y con otros aspectos de la sociedad que también son determinantes para entenderlos. En ese sentido, y para mejor, los libros de la editorial Marfil han recorrido un largo camino y han sabido adaptarse a las necesidades de las aulas y de los docentes que necesitan cada vez más materiales que ofrezcan múltiples posibilidades de trabajo en las aulas. Este libro ha tenido en cuenta estas nuevas necesidades que se han producido en la enseñanza y ha buscado por ello nuevas estrategias comunicativas.

Historia del Mundo Contemporáneo, 1 Bachillerato está estructurado en siete grandes bloques y diecinueve unidades, centradas, fundamentalmente, en el estudio del siglo XX. Aunque todas ellas están referidas a nivel universal, Europa es el territorio que mayor número de unidades ocupa. El libro trata temas como la democracia contra fascismo, el mundo entre guerras, las relaciones internacionales de la posguerra, la guerra Fría, evolución social, económica y

política de los bloques, el tercer mundo: descolonización y subdesarrollo y problemas, perspectivas y cambio cultural en el mundo contemporáneo. A su vez, los bloques se subdividen en unidades didácticas donde se van explicando los acontecimientos de manera más detallada. Cada uno de estas va acompañada de abundante material gráfico con numerosos mapas y gráficos que, sin duda, ayudarán a los alumnos a entender los contenidos a través de *la lectura* que se deduce de estos discursos también importantes pero más dinámicos y menos formales. Otra de las características que podríamos destacar en este libro es la gran variedad de textos seleccionados, todos ellos no sólo de historia contemporánea sino también de otras disciplinas que sin duda ayudarán a entender el período histórico en su conjunto. Entre ellos destacan documentos escritos de enciclopedias, diarios y revistas y también otros recursos didácticos como películas, cintas de vídeo... que ayudarán a comprender mejor el período.

Pero aunque, obviamente, ya que se trata de un material curricular, la parte teórica ocupa un lugar predominante en el desarrollo del libro, también cuenta con una parte práctica para que el alumno pueda consolidar y ampliar los conocimientos adquiridos. Con las actividades que propone en todos sus unidades, los alumnos podrán evaluar su nivel de comprensión de la materia y les provocará el interés por ampliar conocimientos y buscarlos en otro tipo de materiales de otras áreas del saber.

Al final del libro, el alumno podrá encontrar un práctico y completo glosario terminológico de los conceptos que han aparecido a lo largo de las unidades didácticas y al que podrá recurrir cada vez que se les plantee alguna duda.

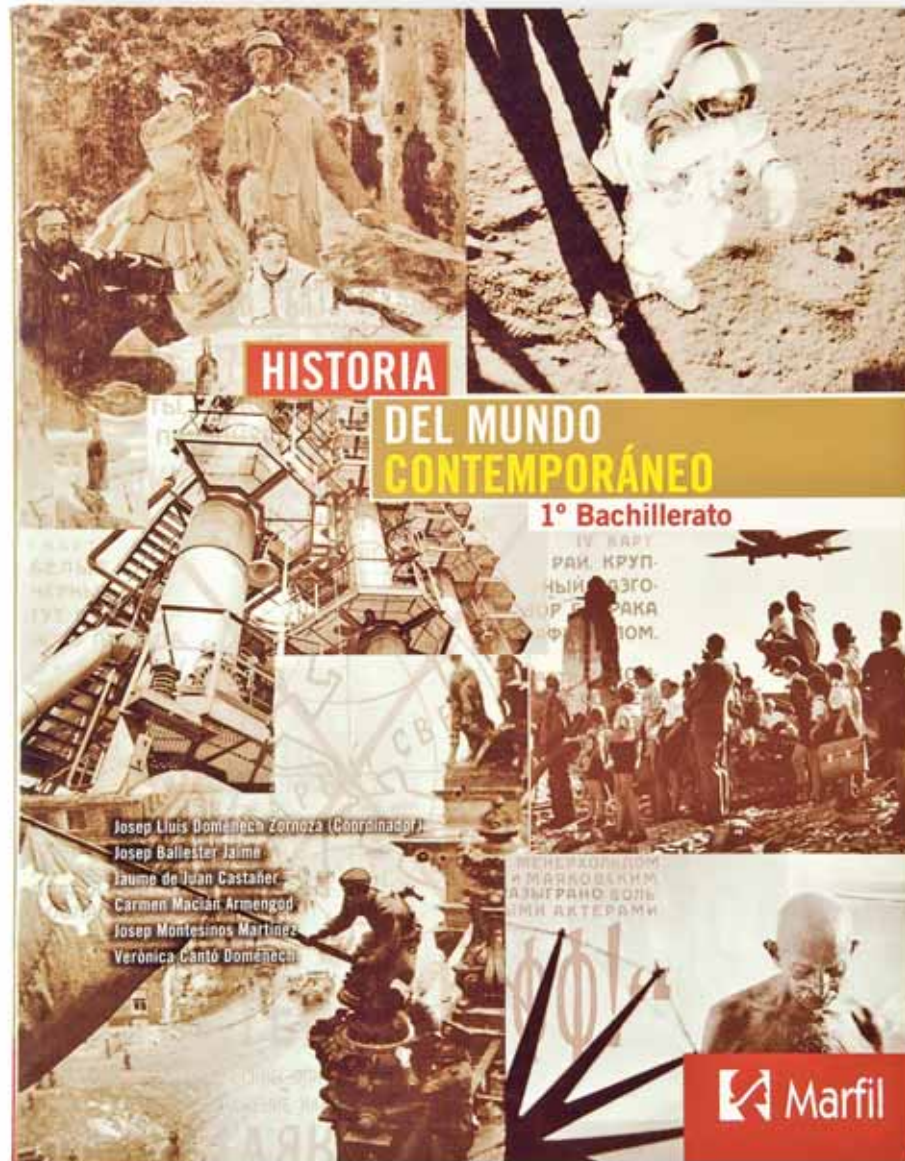
Títol

**Historia del mundo contemporáneo
1º Bachillerato**

Autors

**Josep Lluís Doménech (coordinador)
Josep Ballester
Jaume de Juan
Carmen Macián
Josep Montesinos
Verónica Cantó**

Editorial

Editorial Marfil

Historia del mundo contemporáneo : 1º Bachillerato / Josep Lluís Doménech Zornoza (coordinador) ... [et al.]. --
Alcoi : Marfil, 2000.
333 p. : il. ; 28 cm

D.L. A 267-2000
ISBN 84-268-0926-X

1. Història universal-Llibres escolars I. Doménech Zornoza, Josep Lluís, coord.
94 (100) (075)

Tàndem Edicions és un projecte que va nèixer a València en l'any 1990 de la mà d'un grup d'especialistes i amants de la literatura infantil que van veure la necessitat de crear una editorial per a publicar llibres de qualitat. Des de la creació, hi està al capdavant Rosa Serrano.

Actualment, aquesta editorial compta amb un catàleg de prestigi i té com a objectiu editar llibres de literatura, principalment infantil i juvenil, que aporten noves visions tant pel que fa al text com a la imatge, a la qual sempre ha concedit un paper important. Si bé editar llibres de qualitat ha estat, i és, la seua filosofia editorial al llarg de tots aquests anys, Tàndem Edicions també ha sabut cuidar molt l'aspecte gràfic de tots els productes que ha llançat al mercat. Des dels seus inicis ha confiat aquesta tasca al dissenyador valencià, recentment desaparegut, Paco Bascuñán, que ha estat l'encarregat de crear una línia estètica unitària. Al seu treball deu l'editorial el reconeixement unànime que ha rebut per la seua excel·lent línia gràfica.

Al llarg de tots aquests quasi 20 anys, l'editorial ha anat configurant un ampli catàleg, al que ha incorporat llibres en castellà, que ha estat mereixedor de nombrosos premis, entre els quals destaquen els concedits per la Generalitat als llibres millor editats. De fet, és l'única editorial que ha aconseguit ininterrompudament des de l'any 1999, quan es van convocar per primera vegada, fins a l'actualitat, algun guardó en les diferents categories, i també és l'única que ha aconseguit en el mateix any, en 2000 i en 2008-2009, dos premis en dues modalitats diferents. Per posar-ne només alguns exemples, citarem els premis aconseguits en l'any 2001 al llibre en valencià millor il·lustrat per *La rata Marieta* i en l'any 2008-2009 al millor llibre valencià per *Atlas* i al llibre en valencià millor editat per *La cuina de les 4 estacions*.

Actualment posseeix un catàleg extens amb més de cinquanta col·leccions, la majoria d'elles de literatura, encara que també té col·leccions de materials complementaris i curriculars. Destaquen en aquest últim camp els llibres dedicats a l'estudi de la música, de valencià i d'alguns títols per a les assignatures optatives del currículum de l'ESO. Pel que fa a les dedicades a materials complementaris, destaquen les col·leccions «Xino-Xano Lectura i Escriptura», «Espais», «Aprenem Llengua a Primària», «Càlcul fàcil», «Quinze són Quinze», «Capacitats Bàsiques Xino-Xano», etc.

Una de les col·leccions més conegudes i que ha anat acompanyant a l'editorial des dels seus inicis és «La Rata Marieta», que, amb textos senzills i imatges tendres, ha aconseguit conquistar a diverses generacions de xiquets valencians. Una altra de les primeres col·leccions és «El Tricicle», que actualment té quaranta-cinc títols en catàleg, amb obres dedicades a la poesia, la narrativa i el teatre. Les col·leccions «Naixements» i, posteriorment, «Àlbums Il·lustrats» són de les més destacades perquè han aconseguit combinar sàviament bons textos amb excel·lents il·lustracions. Amb ella, Tàndem es va convertir en una de les primeres editorials que va iniciar a València l'edició d'àlbums il·lustrats de producció pròpia. També per als més menuts publica la col·lecció «Abril», coeditada amb altres editorials de l'Estat, «El Minaret», «Benvolgut compositor» i «Coses de Humans».

La literatura per a joves lectors també té cabuda en el seu catàleg amb les col·leccions «La Bicicleta Grogga», «Rondalles Valencianes d'Enric Valor», «La Bicicleta Negra» y «La moto», en la qual destaquen títols dels escriptors més importants de la nostra literatura actual, juntament amb algunes traduccions.

El públic adult també podrà trobar ací els seus llibres, ja que, a més de diverses col·leccions de materials per a les aules, Tàndem publica la col·lecció «Valències» de narrativa, una col·lecció de «Poesia» i altra que amb el nom d'«Arguments» està dedicada a l'assaig. Per a aquest públic lector, i en realitat per a tots els públics, destaquen tres col·leccions emblemàtiques en el seu catàleg «Obra Literària Completa d'Enric Valor», «Tàndem de la Memòria» i «Tàndem de la Terra». La primera engloba tota la narrativa d'Enric Valor, la segona està dedicada a personalitats de la nostra cultura i la tercera a paratges de la nostra terra especialment dirigida als amants de l'excursionisme i de la naturalesa.

«Filosofia per a Profans» és una col·lecció que ajuda els lectors a enfrontar-se al complex món de la filosofia d'una manera novedosa però a la vegada rigorosa. La col·lecció «Cuina» ha incorporat recentment un llibre dirigit als més menuts: *La cuina de les 4 estacions*, amb receptes il·lustrades de fàcil preparació. Finalment, completen l'oferta, d'una banda, les col·leccions «Experiències Pedagògiques» i «Base de Dades», ambdues orientades a un públic adult, i per altra, les col·leccions «Singular-Plural» i «Desplegables», que contenen propostes estètiques molt interessants.

El tàndem que ha sabut crear aquesta editorial pedaleja amb força per a anar cada vegada més lluny amb la il·lusió del que se sap carregat d'un grapat de bones idees.

Títol
Tempteig 1r ESO

Autors
**Maria del Mar García
Susanna Torregrosa
Domenge Boronat
Eugènia Ferràndiz**

Il·lustrador
Incha

Editorial
Tàndem Edicions

Tempteig 1 : llengua i literatura: 1r ESO / Maria del Mar García Ivorra ... [et al.]. ; il·lustracions Incha -- València : Tàndem, [2000]
226 p. : il. col. ; 26 cm

D.L. V 211-2000
ISBN 84-8131-241-X

1. Literatura valenciana-Llibres escolars 2. Valencià-Llibres escolars. I. García Ivorra, María del Mar, aut.

811.134.11(075)
821.134.11.09(075)

Edicions Bromera és una editorial fundada a Alzira per Josep Gregori en l'any 1986. Des dels seus inicis ha configurat un projecte ambiciós i plural que, si bé ha tingut com a base la literatura, des de fa uns anys ha ampliat el seu punt de mira per a entrar en el complex món de l'edició de materials curriculars. Bromera és una editorial que ha complit amb escreix el seu principal objectiu, ja que en el panorama actual de l'edició valenciana és una de les editorials més gran, una de les que té una major implantació i fidelització en el mercat i, també, amb alguna que altra excepció, és l'editorial que major nombre de títols publica a l'any.

Els seus llibres estan agrupats en unes trenta col·leccions que abasten tots els gèneres literaris –narrativa, assaig, teatre i poesia– i totes les edats, des de primers lectors fins a adults.

Les col·leccions adreçades a primers lectors són «Primeres Lectures», «Maleta Màgica», «Els animals del Jardí» o «Lletra Màgica», que tenen un objectiu molt clar: fer llibres per a tots aquells que comencen a formar-se com lectors.

Per als xiquets i xiquetes des de 6 fins a 10 anys, podem trobar la ja molt coneguda col·lecció «El Micalet Galàctic», que actualment té prop de cent cinquanta títols classificats en sèries en funció de l'edat lectora. Una altra de les col·leccions que Bromera posa a la disposició dels seus lectors més menuts és «L'Elefant», que ofereix bons llibres, no sols pel que fa al text, sinó també a la imatge, i «El Micalet Teatre», que ens acosta a les pràctiques teatrals. Per a un públic adolescent, la col·lecció «L'Esfera» se suma a l'esforç que aquesta editorial està realitzant per eixir de les seues fronteres i traduir llibres que han estat un èxit en la literatura internacional, amb títols com *Sebastian Darke, príncep dels Exploradors*, de Philip Caveney, o *Airman*, de Eoin Colfer, per citar solament alguns exemples dels més recents.

Per a aquest públic lector, a més de tenir llibres en les col·leccions anteriorment esmentades, publica altres com «A la Lluna de València», de clàssics universals; «Espurna», de literatura juvenil, i la col·lecció «Esguard», reservada a la publicació específicament de novel·la històrica. «El Nord» publica llibres que podrien qualificar-se com assajos divulgatius de temes actuals. Per donar veu a les obres dels autors més joves, l'editorial ha creat la col·lecció «Lletra Nova», que compta amb 40 llibres publicats. La col·lecció «Els nostres Autors» és una finestra oberta per a publicar aquells llibres que podrien considerar-se de lectura indispensable per a qualsevol lector interessat en la nostra cultura.

Igual que per als lectors d'edats més primerenques, Bromera també publica una col·lecció de teatre per al públic adolescent, on es combinen obres de dramaturgs actuals amb traduccions de clàssics del teatre universal. Moltes d'aquestes col·leccions estan orientades cap al món escolar tant per la seua estructura i configuració com pel fet que moltes d'elles tinguen a disposició dels lectors guies didàctiques.

Per al públic adult, l'editorial compta amb diferents col·leccions: «Poesia», on s'editen obres de pràcticament tots els poetes més reconeguts dels últims anys i també algunes traduccions; «Sense Fronteres», coeditada amb PUV, constituïda per obres que arrepleguen els últims avanços i coneixements científics. El teatre per a adults també està representat amb «La Tarumba Teatre», reservada als especialistes, i «Gran Teatre», que mostra la trajectòria de grups de teatre professional. Però, sens dubte, una de les col·leccions més importants és la de narrativa «L'Eclèctica», que presenta prop de dos-cents títols, amb obres contemporànies d'imprescindible lectura i a la qual s'han anat incorporat traduccions d'obres estrangeres amb la finalitat d'eixir de les nostres fronteres.

Finalment, «Grans Obres» publica llibres amb abundants imatges i bons textos que donen a conèixer temes, llocs, persones i obres del nostre patrimoni cultural. Aquesta és una col·lecció els títols de la qual han rebut alguns dels premis als llibres millor editats que concedeix la Generalitat a través de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques.

Mereix un comentari especial l'extensió editorial que Bromera va crear l'any 2000 i que, amb el nom de Bromera.txt, publica materials curriculars per a tots els nivells educatius. A més, l'editorial té uns altres materials complementaris com diccionaris i llibres per a l'ensenyament d'adults.

Altres iniciatives destacables d'aquesta editorial són la Fundació Bromera per al Foment de la Lectura i la revista *Illa*, que, a més, incorpora des de fa poc temps un suplement educatiu.

Així mateix, Edicions Bromera organitza nombrosos guardons literaris per tot el territori valencià i hi dona suport, entre els quals destaca, sens dubte, els Premis Literaris Ciutat d'Alzira, que enguany celebren la seua vint-i-unena convocatòria. Dividits en set categories, són fruit del treball conjunt de Bromera amb l'Ajuntament d'Alzira, la Universitat de València, Bancaixa, la Mancomunitat de la Ribera Alta i la UNED. Al llarg de tots aquests anys s'han convertit en una cita obligatòria i una referència indiscutible en el panorama literari valencià.

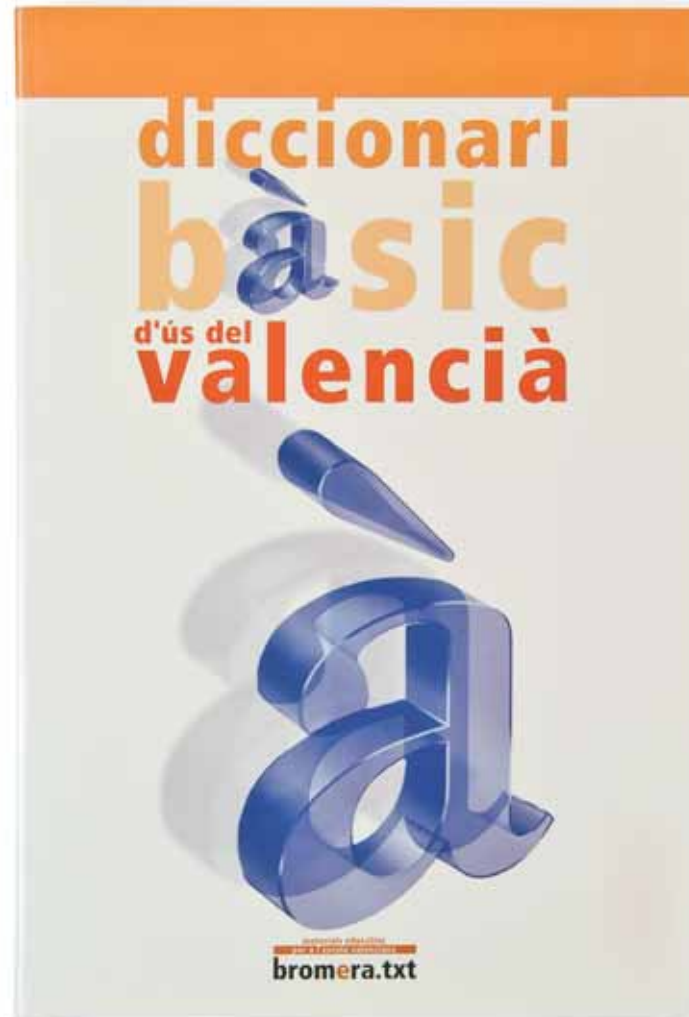
Seguint els reptes que aquesta editorial s'ha anat plantejant, i superant-los, l'any passat va iniciar la seua marxa en l'encara incert món de l'edició digital, en la qual, sens dubte, i una vegada més, serà els pioners i deixarà la seua empremta.

Edicions Bromera presenta al públic lector un ampli ventall de possibilitats que ha posat a la disposició de tots aquells que vulguen acostar-se a les seues portes i créixer amb ells.

Títol
Diccionari bàsic d'ús del valencià

Autor
Josep Lacreu (director)

Editorial
Edicions Bromera

Diccionari bàsic d'ús del valencià / [director, Josep Lacreu ; redactors, Rubén Cervera ... et al. ; col-laboradora, Maria Trinitat Garcia; dibuixos i fotografies, Paki Banacloy ... et al.] . -- 1ª ed. -- Alzira: Bromera, 2000
815 p. : il. ; 22 cm

D.L. B 34537-2000
ISBN 84-7660-578-1

1. Valencià-Diccionaris I. Lacreu, Josep, dir.
(038)=134.11

ELS PREMIS 2001 Els premis, que es concedeixen als llibres editats en les dos llengües oficials, abasten des de l'edició de materials curriculars fins a les obres de consulta i literàries, i demostren el bon fer i la vitalitat del nostre sector editorial. Un ampli col·lectiu que aglutina el treball de molts professionals com ara editors, il·lustradors, traductors, correctors, escriptors, dissenyadors i professionals de les arts gràfiques. Tots ells treballen amb un objectiu comú: fer llibres de qualitat que puguin competir en un món globalitzat.

PREMIS

TÍTOL EDITORIAL

MILLOR LLIBRE VALENCIÀ

El señor Korbes
y otros cuentos de Grimm

Media Vaca

LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR IL·LUSTRAT

Snowwhite

Edicions de Ponent

LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR IL·LUSTRAT

La rata Marieta

Tàndem Edicions

LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT

València Cinèma

Algar Editorial

LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT

Espais naturals.
Terres interiors valencianes

Edicions Bromera

LLIBRE DE TEXT EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT

Geología

Editorial Ecir

LLIBRE DE TEXT EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT

Matemàtiques aplicades a les
Ciències Socials 2n batxillerat

Editorial Marfil

**CONTRIBUCIÓ A LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA DEL VALENCIÀ**

Literatura autobiogràfica. Història,
memòria i construcció del subjecte

Editorial Denes

01

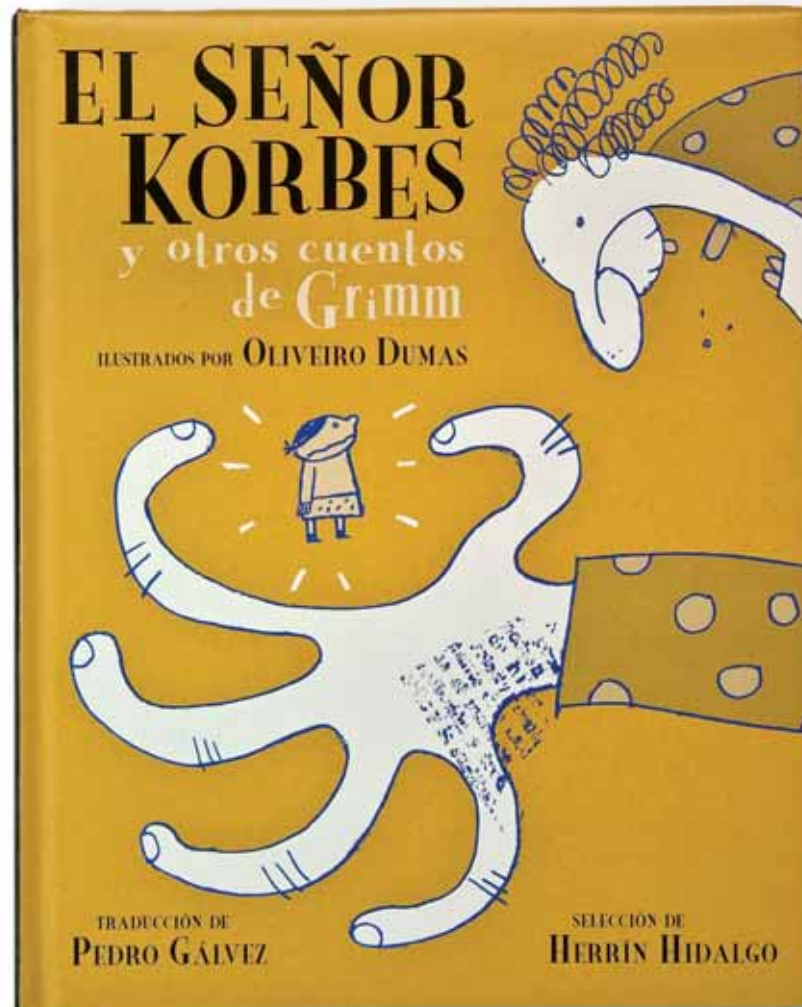
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ

Títol
**El señor Korbes
y otros cuentos de Grimm**

Selecció
Herrín Hidalgo

Il·lustrador
Oliveiro Dumas

Editorial
Media Vaca

Grimm, Jacob (1785-1863)

El señor Korbes y otros cuentos de Grimm / ilustrados por Oliveiro Dumas ; traducción de Pedro Gálvez ; selección de Herrín Hidalgo. -- 1ª ed. -- Valencia : Media Vaca, [2001]
155 p. : il. col. ; 24 cm. -- (Libros para niños; n. 9)

D.L. V 4355-2001
ISBN 84-932004-0-9

I. Grimm, Wilhelm (1786-1859), coaut. II. Dumas, Oliveiro, il. III. Hidalgo, Herrín, sel.
821.112.2-34"18":087.5

**EL REY SAPO
o HUNRICH
EL INFLEXIBLE**

El rey Hunrich, en su castillo, se acordaba de su hijo que estaba en el campo, y se acordaba de su hijo que estaba en el campo, y se acordaba de su hijo que estaba en el campo...

El castillo de Hunrich era un castillo, y Hunrich era un castillo, y Hunrich era un castillo, y Hunrich era un castillo, y Hunrich era un castillo...

Hunrich era un castillo, y Hunrich era un castillo, y Hunrich era un castillo, y Hunrich era un castillo, y Hunrich era un castillo...

El señor Korbes
y otros cuentos
de Grimm

Anselmo Burulanda
Pedro Gálvez

(text cedit per Media Vaca)

Oliveiro Dumas (Valencia, 1964) es un señor bastante alto que nació con un lápiz debajo del brazo en un sábado autumnal. De vocación matemática, informático de profesión, soñador impenitente, artista de la raqueta, humorista convencido (y convincente), humanista convincente (y convencido) es un perfecto desconocido para el gran público.

Y es una pena, porque entonces no han podido disfrutar con la sorprendente evolución gráfica de un ilusionado jovenzuelo que comenzó a dibujar de forma ocasional hace veinte años, que fue puliendo su tosco estilo primario de manera primorosa y ganó un par de concursos, uno de historietas y otro de portadas de disco, a mediados de los ochenta sin ver publicados sus trabajos (ya se sabe, los comienzos son duros), y tras diversos trabajillos varios acabó, en los noventa, colaborando con los fanzines valencianos más relevantes del momento (¿alguien recuerda el *Kovalsky Fly?*) sin perder, nunca, la ilusión del primer día.

Pero eso va a cambiar. Oliveiro ha decidido que en este año 2001, aparte de su paternidad recién estrenada y de la consiguiente plantación de árboles (pinos, para más señas), la ilustración de un libro ha de cerrar esa trilogía clásica, dándose así a conocer y comenzando el milenio con el mejor pie posible (el suyo, desde luego, que es bien grande: ya dije que era un tipo alto). Aquí entra en escena el libro de los Grimm.

Esta selección de los cuentos populares recopilados por los hermanos Grimm nos muestra un universo bastante terrible, unas historias tremendas bastante alejadas de las edulcoradas versiones que conocimos de pequeños. Oliveiro ha realizado un magnífico trabajo como contrapunto a estos relatos, resultando así un conjunto que no puede ser más atractivo e impactante. Una labor bien hecha que no dejará indiferente a nadie que eche un vistazo a este libro. Una pequeña joya impresa, vamos.

Desde luego, Oliveiro ha decidido vivir del cuento (muchos son los que lo intentan pero pocos lo consiguen). Y como no podía ser menos, una vez obtengan lo deseado, podremos decir aquello de «...y fueron felices y comieron narices» (¿o eran perdices...?)

Anselmo Burulanda

Aunque en España los conozcamos popularmente como los «autores» de los cuentos que llevan su nombre, los hermanos Grimm son los creadores de la filología alemana y están considerados entre los fundadores de la lingüística moderna.

Al comienzo de sus *Espíritus elementales*, Heinrich Heine, que se inspiró al escribir esa obra en las *Leyendas alemanas* recopiladas por los hermanos Grimm, dice de ellos: «Los estudios que han prestado esos dos hombres al estudio de la antigüedad germánica son de un valor incalculable. Quizás Jacob Grimm le haya vendido su alma al diablo, con el fin de que este le aportase los materiales y le sirviese de cómplice en esa obra colosal de la lengua. De hecho, para transportar esos sillares de sabiduría y para hacer una argamasa de esas centenares de miles de citas hace falta más que una vida humana y mucho más que la paciencia de un ser mortal.» El interés de ambos hermanos fue estrictamente científico (había que determinar cómo hablaba el pueblo) y con aquella labor echaron los pilares de lo que se convertiría en el estudio del folklore como parte de la antropología cultural.

Nada mejor para echar un vistazo a su método de trabajo que leer lo que nos cuenta Wilhelm Grimm en el prólogo a la edi-

ción de 1819: «Hemos coleccionado estos cuentos desde hace aproximadamente trece años. El primer tomo, que apareció en 1812, contiene en general lo que habíamos recogido poco a poco, por transmisión oral, en Hesse y en las zonas del Meno y Kinzing que pertenecen al condado de Hanau, del que nosotros descendemos. El segundo tomo se terminó en 1814 y se realizó con más rapidez. (...) Una de esas felices casualidades tuvo lugar en el pueblo de Niederzwehrn, que está cerca de Kassel, donde conocimos a una campesina que nos narró la mayor parte y los más hermosos cuentos del tomo segundo. (...) Tras la primera narración espontánea, repite con lentitud, a petición nuestra, de modo que con un poco de práctica se puede escribir al dictado, palabra por palabra. Hemos recogido así muchos cuentos, con fidelidad absoluta. El fondo épico de la poesía popular se parece al verde que se extiende en diversos matices por la naturaleza y que llena y dulcifica la vista sin cansar nunca.»

Pedro Gálvez

¿Cómo has llegado al mundo de la ilustración? ¿Qué dificultades encuentra una ilustradora cuando empieza?

Llegué al mundo de la ilustración después de acabar mis estudios en la Facultad de Bellas Artes. En aquel momento comprendí que no me interesaba el mundo del arte, ni las exposiciones, ni las galerías; sólo me interesaban las publicaciones y, sobre todo, los libros. Me trasladé a Madrid y poco a poco empecé a publicar en revistas como *Madriz* o *La Luna*, en las que aprendí lo que era el medio, y enseguida pude realizar mi sueño: publicar mi primer libro, *Requiem*. Era un cómic sin texto donde las imágenes contaban la historia. Hacer el libro fue para mí una gran aventura.

Si pudieras elegir un libro entre todos los que has leído, ¿cuál te hubiera gustado ilustrar? ¿Por qué?

Un libro que me habría gustado ilustrar es *Moby Dick*, de Edgar Melville; misterio, aventura, leyendas, pasión, el mar... También, quizás, *El corazón de la tinieblas*, de Conrad, y algunos otros más... Es curioso, pero, a veces, hay textos que nunca llegaste a pensar que podrían interesarte y después resulta que al profundizar en ellos, te dan una grata sorpresa

¿Crees que la profesionalización del ilustrador está ligada exclusivamente al libro infantil-juvenil y al escolar?

En absoluto, hoy por hoy en el mundo adulto se reconoce mucho el trabajo del ilustrador, y de hecho existe un gran mercado. ¿Es que acaso las ilustraciones sólo interesan a los niños?

¿Crees que hay suficiente espacio en el panorama editorial valenciano para crear una obra propia? ¿Tienes algún proyecto personal que te gustaría editar?

Mi propia experiencia me dice que sí; de hecho, *Snowwhite* fue un libro totalmente personal, desde el principio al fin. En cuanto a proyectos personales, siempre tengo la mesa llena de ellos, de vez en cuando les doy vueltas y a veces consigo realizarlos. Yo nunca espero el encargo de una editorial para enredarme en algún sueño.

¿Qué relación existe entre texto e imagen? ¿Cuándo recibes un encargo de una editorial estableces algún tipo de relación con el escritor?

El texto y la imagen deben complementarse y potenciarse el uno al otro. Normalmente, las editoriales no ponen en contacto al ilustrador con el escritor porque así se evitan trabajar a tres bandas. Es mucho más fácil trabajar primero con el escritor y después con el ilustrador, así el editor canaliza mejor su trabajo. A mí,

personalmente, me gusta esta forma de trabajo ya que el escritor muchas veces tiene, visualmente, una idea preconcebida de su obra y esto puede condicionar al ilustrador en su visión de la misma.

¿Crees que existen diferencias entre ilustrar una obra literaria y hacer, por ejemplo, una ilustración para la prensa escrita?

Sí, existen ciertas diferencias, como por ejemplo el tiempo de entrega. En la prensa diaria se trabaja más rápido y estás al servicio de la línea editorial del medio para el que está trabajando; por el contrario, una obra literaria tiene un proceso mucho más lento, aunque es verdad que está sometida a la visión del editor.

***Snowwhite* ¿fue una propuesta tuya o un encargo de la editorial? ¿Qué técnica has utilizado para ilustrarla?**

Como antes ya he comentado, *Snowwhite* fue una propuesta mía. Para hacer este proyecto revisité el cuento de los hermanos Grimm y le di un carácter adulto y alejado de la visión que todos conocemos de Disney. Para ello me serví, por primera vez, del lápiz carbón, que me ayudó a aportar un ambiente inquietante y oscuro, que es exactamente lo que yo quería conseguir para esta versión.

¿Crees que el público adulto entiende y valora las ilustraciones realizadas para los más pequeños?

Por supuesto, sólo tenemos que recordar que son los padres los que compran los libros para sus hijos. Por tanto, ellos son el primer puente entre el niño y la obra.

¿De que manera influyen las nuevas tecnologías en el arte de la ilustración? ¿Crees que son una ventaja o un inconveniente para crear?

Las nuevas tecnologías están para ser utilizadas en beneficio de la ilustración. De hecho, hay excelentes trabajos realizados únicamente con ordenador y otros mediocres en los que el ilustrador ha utilizado medios tradicionales.

¿Crees que un ilustrador ha de conocer otras obras para crear las suyas propias? ¿Tiene que ser un buen lector?

Por supuesto, creo que debe conocer otras obras y que también debe ser un buen lector, aunque pienso que leer es enriquecedor para cualquiera, sea cual sea su profesión.

¿Cuál fue y cómo recuerdas el primer libro que publicaste?

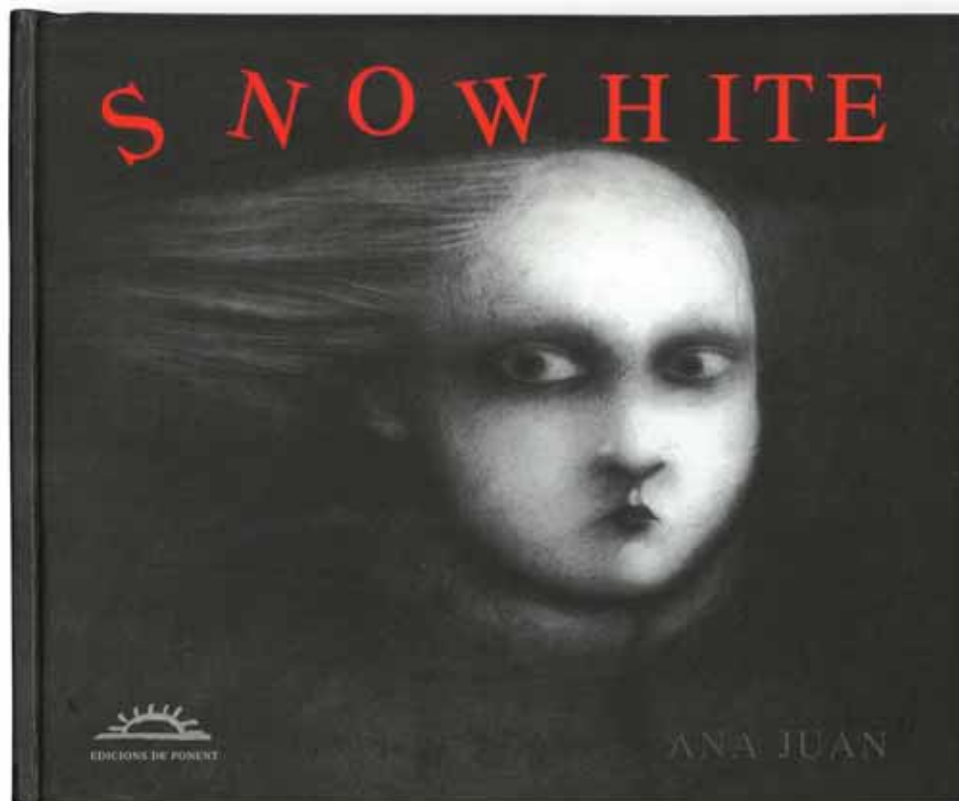
El primer libro que publiqué se llamaba *Requiem*, que era un cómic que no tenía texto y la historia se relataba sólo con imágenes. Ahora, con la distancia, soy capaz de ver la ingenuidad con la que trabajé, pero creo que en el libro hay aciertos que hoy por hoy me gustaría recuperar. Nada está superado, hay que seguir aprendiendo tanto de nuestros aciertos como de nuestros errores del pasado.

Títol
Snowwhite

Esriptora
Ana Juan

Il·lustradora
Ana Juan

Editorial
Edicions de Ponent

Juan, Ana (1961-)

Snowwhite / Ana Juan. -- Onil : Edicions de Ponent, [2001]
[74] p. : il. ; 22 x 27 cm. -- [Col·lecció Mercat; 12]

D.L. A 1383-2001
ISBN 84-89929-29-7

821.134.2-34"19"

La col·lecció «La Rata Marieta», creada per Fina Masgrau i Lourdes Bellver, s'ha convertit en un dels punts forts de Tàndem Edicions des del començament de l'editorial, fundada el 1990 sota l'empenta i la il·lusió d'un grup de persones vinculades a la literatura infantil i juvenil. El projecte responia inicialment a un doble objectiu: editar llibres de qualitat per a infants i joves, i oferir materials rigorosos i útils per a l'aprenentatge del valencià. I així, amb el pas dels anys, Tàndem ha configurat un fons editorial original i coherent, amb més de cinc-cents títols, que s'endinsa també en els diferents vessants de la literatura per a adults.

Dit això, és fer justícia pensar que no podem parlar de literatura infantil en valencià sense esmentar Tàndem i sense pensar en tots els jocs poètics que ens ha deixat a la boca un el personatge d'una de les seues col·leccions més populars. Parlem de «La Rata Marieta», una rata de nom comú, però d'esperit únic. Josep Antoni Fluixà ens ho ha recordat en diverses ocasions, tot destacant la col·lecció i el treball, en general, d'aquest grup de professionals com una de les millors feines editorials fetes a casa nostra.

Pel que fa a les autores, val a dir que paral·lelament a la seua tasca en la docència, Masgrau i Bellver s'han dedicat activament a la literatura infantil, tant en l'organització de cursos i seminaris com en la creació d'obres originals.

Des de principis dels vuitanta han mantingut una prolífica activitat editorial. Prova d'això és, entre altres coses, la seua presència habitual en certàmens i trobades relacionades amb el món del llibre infantil. Tot un rodatge pel qual aquestes autores han dut de gira la col·lecció i els seus personatges, Marieta i Pastafí. Entre altres premis, com el que ací commemorem, Fina Masgrau va rebre el Premi de la Crítica Serra d'Or amb el llibre *Marieta i el telèfon* (1990).

Amb l'encant d'un llenguatge poètic i d'una imatge tendra i divertida, la rata, un animal tan mal percebut socialment, ha esdevingut la mascota de butxaca d'un dels llibres de butxaca de major popularitat entre els joves lectors, tant en valencià com en castellà.

Des de fa molts anys Fina Masgrau i Lourdes Bellver contenen i il·lustren històries senzilles i divertides que s'han convertit en una bona opció per a divertir i entretenir els lectors debutants, amb un vocabulari ric i senzill i uns dibuixos amb llapis i aquarel·la que donen vida a una Marieta àgil i divertida, alhora que estimulen la sensibilitat artística i poètica dels infants.

Una de les marietes que millor perdura en la memòria és *Marieta la cuinera*, una mostra intel·ligent de com apropar els xiquets i les xiquetes a la cuina, amb receptes que ajuden a fer gana als menys menjadors. Però, a més d'aprendre a menjar bé, Marieta i Pastafí, en *Marietaaa...on ets?*, també ensenyen a parlar els més menuts mentre juguen a «conilllets a amagar», tot aprenent un grapat de locucions adverbials (*al costat de, dalt de, sota, enmig de, darrere de, dins...*), alhora que exerciten l'orientació espacial.

Però com per a aprendre amb èxit no hi ha millor manera que passar-ho bé al mateix temps que t'arriben coses noves, *Marieta va a la fira* reflecteix l'emoció d'un dia especial: anar a la fira. Fet i fet, Marieta és un personatge que ens sorprèn sempre amb vocacions inaudites per a un animalet tan menut. Per això, sovint la trobem en situacions de la vida on tots ens hem vist alguna vegada, com ara la festa major del poble.

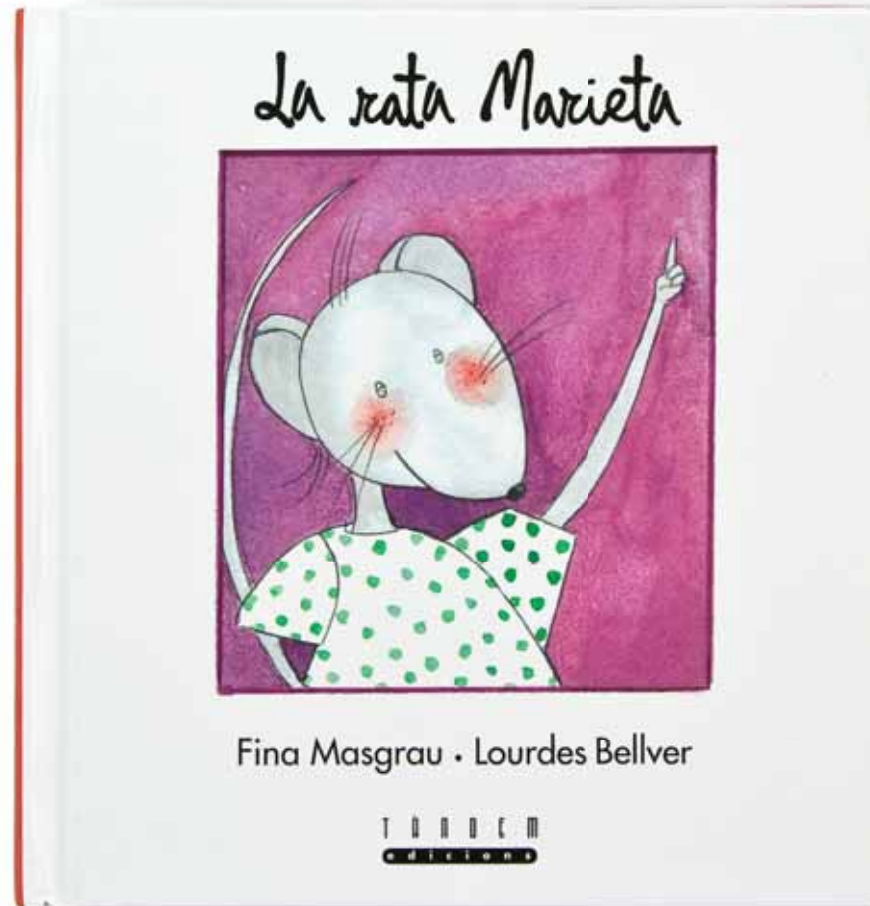
Amb uns versos delicats i divertits i uns dibuixos plens de moviment i sorpreses, Fina Masgrau i Lourdes Bellver han sabut arribar a la sensibilitat dels nostres infants a través d'uns llibres càlids, tendres i intel·ligents, tot creant un personatge entranyable que omple l'univers lector dels infants de poesia i màgia, on cada petita història en forma de vers ve acompanyada d'una il·lustració plena de moviment i diversió. Tot es converteix en novetat, i cada activitat suposa un fum de sensacions que activen la imaginació de la rateta (i dels lectors que l'acompanyen). D'altra banda, les autores han defugit els tòpics sexistes, sense fer distincions de gènere tant pel que fa a l'aspecte físic, com en allò referent a la distribució de les tasques. I així trobem una Marieta atrevida i activa, vestida amb una roba variada, però sempre còmoda i funcional, que en cap moment recorda els vestits cursis i embafadors, considerats femenins per la nostra tradició sexista. Fet i fet, res a veure amb la rateta presumida.

Títol
La rata Marieta

Esriptora
Fina Masgrau

Il·lustradora
Lourdes Bellver

Editorial
Tàndem Edicions

Masgrau i Plana, Fina

La rata Marieta / Fina Masgrau ; Lourdes Bellver. -- Valencia : Tàndem, [2001]
[17] p. : il. ; 16 cm

D.L. V 2800-2001
ISBN 84-8131-294-0

I. Bellver, Lourdes, il.
087.5

Des de quan eres editor? Com va ser la teua arribada al món editorial?

Vaig començar a col·laborar amb Edicions Bromera l'any 1993 com a administratiu en pràctiques, primer, i com a responsable de l'incipient departament de premsa, després. El 1997 vaig iniciar-me en les tasques d'edició... i fins a hui! Algar Editorial va nèixer el 1999, i dos anys després va passar a formar part de Bromera. A partir d'aquell moment vaig assumir també responsabilitats en la coordinació de la línia de publicacions d'Algar.

Cas que no tingueres cap restricció, quin llibre t'agradaria editar? Per què?

M'agrada editar llibres per a infants i joves, llibres vius i engrescadors, llibres que també puguen gaudir els adults per la seua qualitat i per la seua capacitat captivadora. Només hi ha una imatge comparable a veure un xiquet amb un llibre a la mà: la d'un adult que ha continuat amb llibres a les mans perquè va adquirir l'hàbit de la lectura des de bon començament gràcies a una tria adequada de títols suggeridors.

¿Creus que els circuits de difusió i venda del llibre infantil i juvenil passen únicament per les lectures prescriptives promogudes en el context de l'escolaritat obligatòria, o que existeix un públic lector que compra a les llibreries i que llig a les biblioteques?

Per sort, en l'àmbit educatiu comptem amb mestres molt qualificats que s'interessen per motivar els infants a la lectura. L'escola és, a hores d'ara, l'àmbit clau per al foment lector. No obstant això, pares i mares i la resta de la família han de continuar a casa a tasca del professorat. Així, a les obres de lectura recomanada pels educadors cal afegir-hi els llibres que familiars i amics els puguen recomanar o deixar en préstec. Les biblioteques són l'àmbit ideal per assortir-nos-en d'una oferta àmplia i diversa.

Actualment el llibre té un cicle de vida molt curt. A què creus que es deu? Com afecta aquest fet les editorials?

Potser és un efecte més de les presses amb què la societat contemporània ho viu tot. Sembla que la roba d'un any ja no està de moda per al següent, que les programacions televisives s'han de renovar d'una temporada a l'altra, que tot caduca amb molta celeritat. Els llibres no són aliens a aquesta circumstància, que afecta i molt les editorials: acurta la vida dels llibres i concentra els esforços comercials i promocionals dels títols per fer-los coincidir amb la data de llançament.

Podries apuntar alguns motius pels quals els llibres són un producte cultural? En quines coses es diferencien els llibres de la resta d'ofertes culturals que podem trobar en el món actual?

El llibre no difereix molt d'altres ofertes culturals existents, tot i que té especificitats pròpies. Una de les més importants és la seua extraordinària relació qualitat-preu: si escollim bé un títol, podem passar moltes hores de gaudi amb la lectura, el podem fullejar o rellegir

més endavant i descobrir-hi aspectes nous, el podem deixar a amics i coneguts i comentar amb ells les nostres opinions... Tot això, completament gratis, ho podem fer també gràcies a l'aportació de les biblioteques públiques. No hi ha res que s'hi pugua comparar!

Quines són les raons per les quals presentares *València Cinema* als premis de la Generalitat?

En Algar sempre hem sigut sensibles al fet teatral i hem apostat per la seua promoció a través de la literatura. Per això tenim diverses col·leccions de teatre: adaptacions per al públic infantil en la col·lecció «Calcefitín»; textos de reflexió teatral en «La Tarumba» i també la col·lecció literària «Joven Teatro de Papel». *València Cinema* va ser una aposta especial, en gran format i profusió d'imatges, per recuperar un espai mític del teatre valencià.

¿*València Cinema* és un llibre singular dins del teu catàleg, és a dir, és diferent a la teua producció editorial habitual?

Sí, sens dubte. De fet, l'actual línia editorial d'Algar s'ha especialitzat en l'àmbit de la literatura infantil i juvenil. No obstant això, de tant en tant ens permetem llibres que exploren altres àmbits, com és el cas de *València Cinema* i d'altres obres de gran format com ara el *Quijote* en versió de Vicente Muñoz Puelles i il·lustracions de Manuel Boix, o *La prodigiosa historia de Vicente Blasco Ibáñez*, amb text de Joan Francesc Mira, entre altres.

¿Creus que les característiques tècniques de l'edició, disseny atractiu i original, bon paper i enquadernació, etc., influeixen a l'hora que els lectors trien un llibre? Quins altres criteris penses que poden influir en l'elecció?

Per descomptat, les característiques tècniques i el disseny del llibre influeixen en la compra dels lectors, tot i que potser no són conscients moltes vegades de fins a quin punt els han influït aquests aspectes. En tot cas, la solvència dels autors, l'interés que desperta el tema central del llibre en el lector i fins i tot la trajectòria de l'editorial són aspectes determinants quan escollim una lectura. I més encara la recomanació que els haja pogut fer un lector en qui confien.

Des de fa un temps està detectant-se un augment de l'edició d'àlbums il·lustrats. Creus que estem a les portes d'un renaixement d'aquest tipus de llibre?

Els àlbums il·lustrats no han mort mai; pel contrari, estan en constant evolució. En l'actualitat hi ha una enorme varietat d'àlbums realitzats per il·lustradors extraordinaris, molts dels quals són valencians i triomfen allà on van amb la feina ben feta.

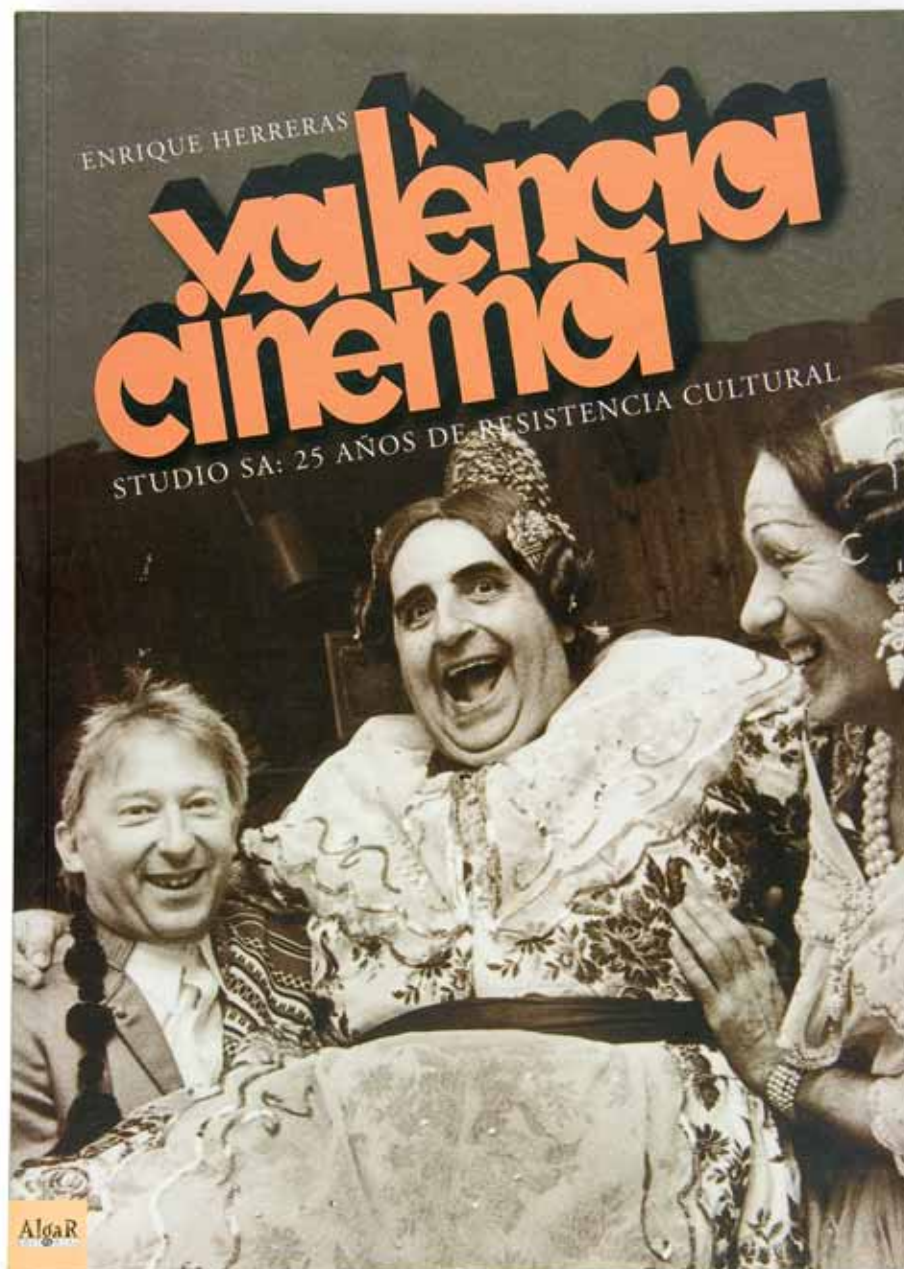
Quina és la raó per la qual habitualment els llibres d'adults no tenen il·lustracions? Penses que caldria recuperar els llibres il·lustrats per a aquest tipus de públic?

Per descomptat que sí. Unes bones il·lustracions, adequades al nivell del lector al qual s'adreça el llibre, poden ser un complement magnífic per a enriquir i complementar la nostra lectura. Val a dir que també hi ha una oferta considerable d'àlbums il·lustrats que no són exclusius per als infants i que els adults podem gaudir plenament.

Títol
València Cinema

Escriptor
Enrique Herreras

Editorial
Algar Editorial

Herreras, Enrique

València Cinema : Studio S.A., 25 años de resistencia cultural / Enrique Herreras. -- Alzira : Algar, [2001]
166 p. : il. ; 30 cm

D.L. V 1926-2001
ISBN 84-95722-01-1

1. Teatre València Cinema-Història
725.822[460.313V][091]
792[460.313V][091]

La muntanya,
essència de
la mediterrània

**Carles
Sanchis Ibor**

La Mediterrània és una mar o un espai murat, cenyit per costeres, cingles i penya-segats. Així és perceput des d'un vaixell o plasmada en un mapa físic. Centenars de serralades pròximes a la costa clouen estretes planes al·luvials, fèrtils i ben poblades. No obstant, la intensa presència humana als corredors litorals justifica que, en algunes regions, s'haja construït un estereotip cultural i paisatgístic a partir de les confortables i ubèrrimes planes costaneres. S'ha estès així, de vegades, una imatge arquetípica que oculta la presència física de la muntanya.

Des de mitjans segle xx, autors com Beüt i Belenguer, Soler Carnicer o Cebrián han divulgat els valors paisatgístics de la muntanya valenciana i han contribuït a compensar el contrapès emanat del càlid tòpic hortolà i litoral. El text signat el 2001 per Almerich, Cruz i Tortosa hereta i renova aquesta tradició, i l'acosta a la geografia científica tot incorporant un exquisit tractament de la imatge.

Experts excursionistes, a peu o en bicicleta, els tres autors han sabut transmetre en nombrosos treballs la seua estima per la muntanya i el seu ofici de geògrafs i historiadors, amb una orientació marcadament divulgativa. Aquesta obra és una mena de cruïlla en la qual coincideixen tres caminants d'una mateixa generació per compartir el millor del seu bagatge literari i fotogràfic sobre una selecció de muntanyes de caràcter totèmic per a molts valencians: Penyagolosa, la Calderona, la Mariola, la Font Roja, el Maigmó...

És descriu un paisatge principalment calcari, un conjunt de poderoses moles, penyals i farallons, perforat per avencs i dolines, al qual també despunten agulles i pedrisses rogenques d'arenisca, com al Desert, a Espadà o al Garbí. De nord a sud, el llibre ens guia per serralades i massissos, «un particular microcosmos que inclou planures solitàries, barrancs de vertigen, obacs acollidors a l'estiu, solanes d'abrics dolços a l'hivern i boscos màgics tot l'any.»

Als cims, colls i carenes descrites, sovint s'ancora un capell de «boira inamovible i densa que ho envolta tot», i l'aigua «es precipita gota a gota gràcies al contacte amb les fulles de la vegetació, i amera la terra i els arbres». Allí la muntanya serveix de refugi a freixes, teixos, aurons i moixeres; fins i tot en algun cas amaga castanyers o faigs insòlitàment meridionals.

A les zones més exposades s'ensenyoreixen, encara, alguns magnífics exemplars de carrasques i sureres. Sota el seu mantell protector, els autors ens guien per aquells racons valencians on el bosc mediterrani mostra el seu aspecte climàtic, insospitadament dens, amb frondosos marfulls, llençiscles i brucs, i amb lianes d'arítjol, heura i lligabosc.

Però el paisatge de la muntanya valenciana és també el producte d'una activitat humana plurisecular, són «camins, ribassos, la pedra ordenada i els camps de cultiu, aqueix escenari diari dels afanys i esperances de moltes generacions d'homes i dones». En conjunt, l'arquitectura de la pedra seca, «un llegat etnogràfic i antropològic impressionant», és l'element més destacat. Per tota la nostra muntanya, neveres i caves, bancals, cabanes i corrals de bestiar «són testimonis d'una vida rural intensa, d'un món de sacrifici.»

El modelat històric dels espais de muntanya no s'entén, emperò, sense el mas, «un element perfectament integrat en la naturalesa, que va constituir una unitat rural i socioeconòmica independent». A la seua vora, velles ermites i santuaris, com «fars del cresol de masos», fiten un lligam espiritual entre l'home i la feréstega muntanya, i sovint, potser pel seu tel·lúric atavisme, atrauen un pelegrinatge que uneix cristians i pagans.

Entre línies, entre les descripcions del rocam i la màquia, o de conreus i emprius, es pot llegir una certa nostàlgia dels millors valors de la ruràlia i, d'una manera més explícita, una decidida aposta per una ferma protecció legal d'aquest patrimoni de naturalesa i cultura.

Títol

**Espais naturals.
Terres interiors valencianes**

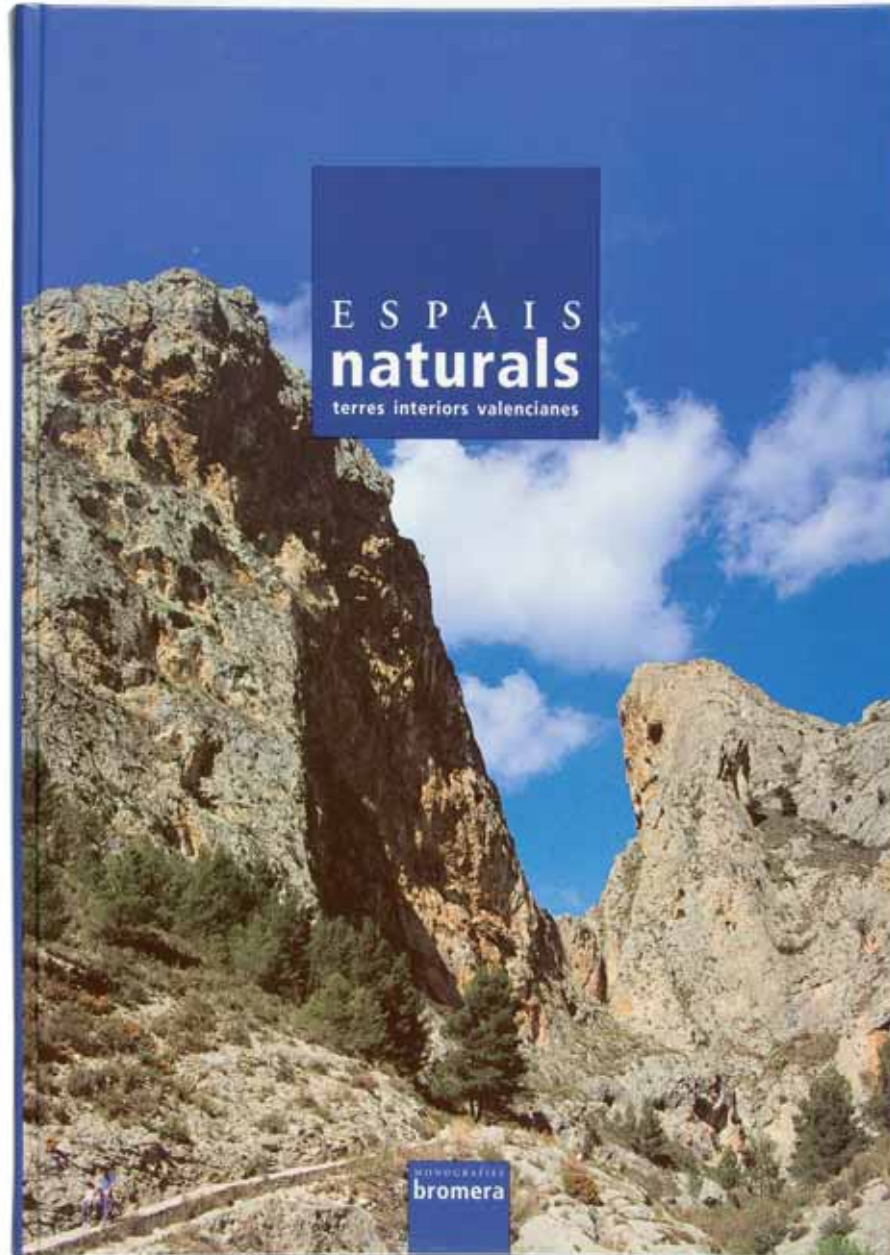
Escriptors

**José Manuel Almerich
Jorge Cruz
Paco Tortosa**

Fotògraf

Paco Tortosa

Editorial

Edicions Bromera**Almerich Iborra, José Manuel**

Espais naturals : terres interiors valencianes / textos, José Manuel Almerich, Jorge Cruz Orozco, Paco Tortosa ; fotografies, Paco Tortosa. -- 1ª ed. -- Alzira : Bromera, 2001.

143 p. : il. col., map. ; 35 cm. -- (Monografies Bromera)

Índex

D.L. V 4123-2001

ISBN 84-7660-645-1

1. Naturalesa-Comunitat Valenciana I. Cruz Orozco, Jorge, coaut. II. Tortosa, Paco, coaut. 502(460.13)

Un sistema educativo de calidad cuyos beneficios sean para todos los ciudadanos sin excepción, es un reto importante para cualquier sociedad. Desde la llegada de la democracia a España hemos avanzado mucho en ese terreno, aunque siempre quedan muchas cosas por hacer: en educación el camino es muy largo y en muchas ocasiones se hace más lento de lo deseado. Uno de los principales logros conseguidos en esta materia ha sido que la educación ha dejado de ser un privilegio reservado para unos pocos y se ha convertido en un derecho para todos, y, además, obligatorio para los niños y niñas desde los tres hasta los dieciséis años. A partir de esa edad, la escolarización deja de ser obligatoria, aunque los alumnos pueden continuar su formación estudiando bachillerato o ciclos formativos para llegar finalmente a la universidad.

Para realizar esta importante tarea educativa, los profesores necesitan materiales curriculares y complementarios que les ayuden en sus tareas docentes con los alumnos. Y ese precisamente es el trabajo que realizan las editoriales: poner a su disposición y a la de sus alumnos materiales curriculares en los que emplean mucho esfuerzo y que renuevan cada cierto tiempo para adaptarse mejor a las necesidades educativas y también a los cambios legislativos. Para realizarlos, deben

buscar a los mejores autores y utilizar los métodos didácticos más innovadores para que los alumnos, en la medida de lo posible, aprendan divirtiéndose, o, al menos, para que no tengan un mal recuerdo de su paso por las aulas. Ecir lleva muchos años, concretamente desde 1942, realizando esa importante labor y ya son muchas las generaciones que han estudiado con sus libros.

Geología es el nombre del libro ganador en el año 2001 del premio de la Generalitat al libro de texto en castellano mejor editado. La editorial Ecir, con este título, ha abordado el estudio de esta asignatura del currículo para alumnos que cursan segundo de Bachillerato. Una asignatura que, según Wikipedia, «es la ciencia que estudia la forma interior del globo terrestre, la materia que la compone, su mecanismo de formación, los cambios o alteraciones que ésta ha experimentado desde su origen, y la textura y estructura que tiene en el actual estado. Por lo que se denomina, dentro de la carrera de licenciatura, la de Ciencias Geológicas, esto es, un compendio de diferentes ciencias o disciplinas autónomas sobre distintos aspectos del estudio global de nuestro planeta, y por extensión, del estudio del resto de los cuerpos y materia del sistema solar».

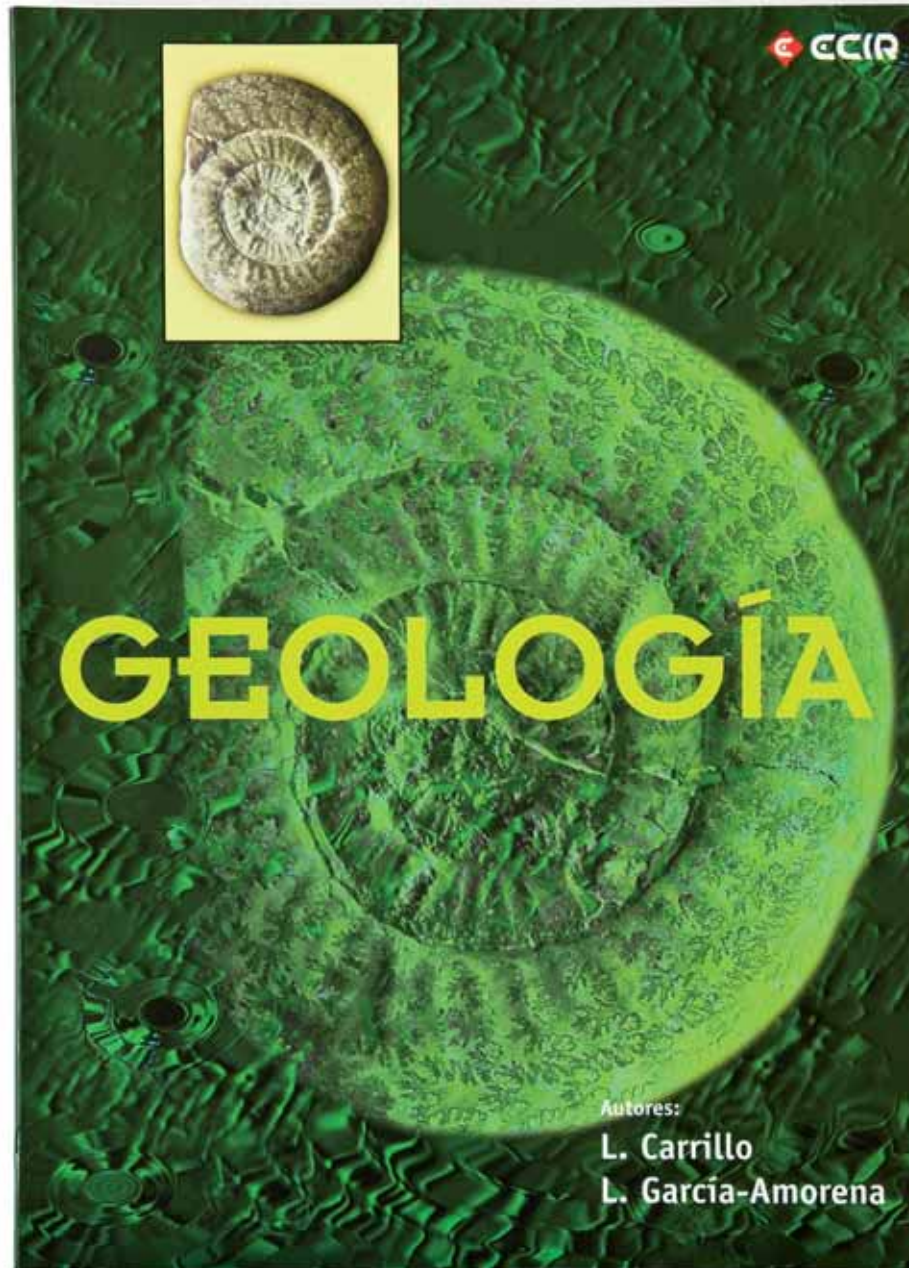
El libro ha sido elaborado por los profesores Leonor Carrillo, Luis García Amorena, Josep Gisbert y Mariano García Gregorio, que, además, ha coordinado el equipo y es también coordinador de todos los libros que Ecir dedica a esta materia. Está dividido en once unidades didácticas y sus contenidos se ajustan a los principios de la Ley Orgánica de Calidad de la Educación (LOCE), en este caso válido para todas las comunidades autónomas.

El libro cuenta, además, con una guía didáctica para el profesor que contiene abundante información: solucionario de todas las actividades planteadas en el libro del alumno, orientaciones didácticas y una programación completa para el aula.

Títol
Geología

Autors
**Leonor Carrillo
Luis García-Amorena
Josep Gisbert
Mariano García (coordinador)**

Editorial
Editorial Ecir

Carrillo Vigil, Leonor

Geología / autores, Leonor Carrillo Vigil, Luis García-Amorena Sánchez, Josep Gisbert Aguilar ; coordinador, Mariano García Gregorio. -- Paterna : Ecir, D.L. 2001.
327 p. : il. ; 30 cm

D.L. V 2207-2001
ISBN 84-7065-653-8

1. Geologia-Llibres escolars I. García-Amorena Sánchez, Luis, coaut. II. Gisbert Aguilar, Josep, coaut. III. García Gregorio, Mariano, coord.
55(075.3)

Aquest llibre de *Matemàtiques aplicades a les Ciències Socials II* va ser publicat l'any 2000 per l'editorial alcoiana Marfil, una de les editorials més veteranes, juntament amb l'editorial Ecir, de les que publiquen materials curriculars des de la Comunitat Valenciana. El 2001, aquest llibre va ser mereixedor del premi de la Generalitat al llibre de text en valencià millor editat. Està dirigit a alumnes de segon curs de Batxillerat LOGSE que cursen els seus estudis en l'especialitat de Ciències Humanes i Socials, i és, lògicament, la continuació del publicat anteriorment per aquesta mateixa editorial per als mateixos alumnes que l'any anterior cursaven primer curs del nivell educatiu. En el Batxillerat, i tal com indica el currículum educatiu, les matemàtiques tenen un doble objectiu: d'una banda han de proporcionar als alumnes la maduresa intel·lectual i el conjunt de coneixements i eines necessaris que els permeta, en finalitzar la seua Educació Secundària, moure's amb seguretat i responsabilitat en la societat; per altra, han de garantir una preparació adequada per a accedir a estudis posteriors de formació professional superior o universitaris. Això es el que es pretén aconseguir amb aquest material.

La realització de *Matemàtiques aplicades a les Ciències Socials II* és fruit del treball conjunt d'un grup de professors especialistes en la matèria, un ampli equip format per Luis M. Botella, Bernardina Cascón, Carmen Martín, Luis M. Millán, Carme Moltó, Carmen Pérez i Enrique Salines.

En la presentació del llibre, els autors d'aquest material adverteixen, imagine que intentant que els alumnes no s'espanten davant la complexitat de la matèria, que l'estudi de l'assignatura no serà tan difícil com ells imaginem perquè «has de tenir en compte que no sempre treballaràs conceptes nous, sinó que sovint allò que faràs serà aprofundir en continguts que ja coneixies d'altres cursos». Els alumnes sempre han considerat les matemàtiques com una assignatura difícil de tractar, però els autors d'aquest llibre estan convençuts que no té raó de ser així, ja que si se n'assenten bé les bases, l'estudi pot ser molt més apassionant i divertit del que a primera vista puga semblar. Amb aquestes *Matemàtiques aplicades a les Ciències Socials II* es pretén facilitar a l'alumne els coneixements matemàtics que precisa l'estudi de l'economia, la psicologia, la sociologia i totes aquelles altres ciències anomenades *socials*. Se cercarà, per tant, l'aplicació de les destreses matemàtiques apreses a la resolució de problemes de caràcter socioeconòmic. Per a aconseguir-ho, els autors han concebut un llibre dinàmic amb moltes activitats pràctiques on es relacionen les matemàtiques amb altres àrees del coneixement com són l'art, les ciències socials i l'economia.

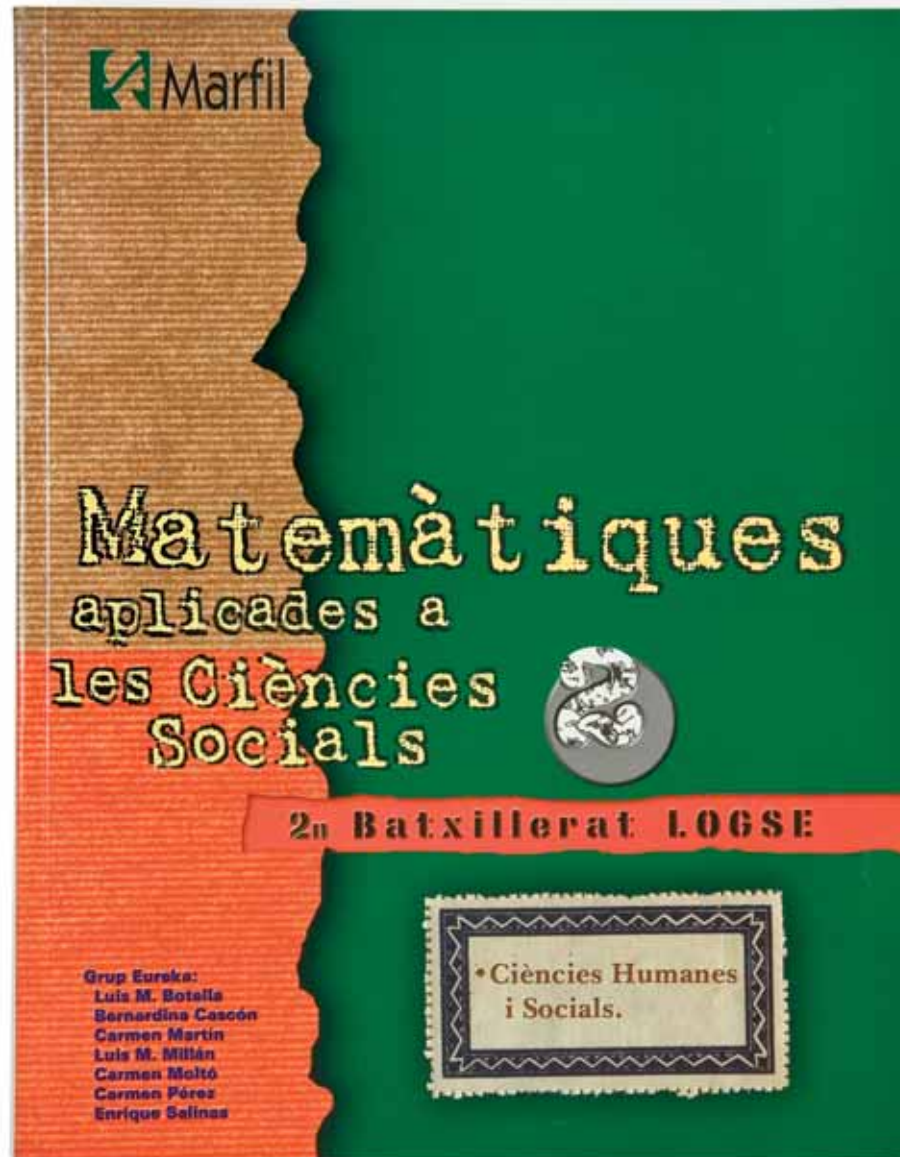
Els grans blocs en els quals està dividit el llibre són, en primer lloc, Àlgebra Lineal, que conté temes com les matrius a la programació lineal; operacions amb matrius; les xarxes als sistemes d'equacions; determinants, regla de Cramer; complements; inequacions i sistemes d'inequacions. El segon bloc és el corresponent a Anàlisi i Probabilitat i Estadística, on tractarem temes com funcions derivades; aplicacions del càlcul diferencial; aplicacions del càlcul diferencial a l'economia. Finalment, el tercer està dedicat a l'estudi del relatiu a probabilitat i estadística, amb temes com distribucions de probabilitat; decisió i estimació estadística i distribucions binomial i normal.

Amb l'estudi d'aquestes unitats didàctiques, l'alumne haurà de ser capaç d'aprendre i assimilar els coneixements teòrics del currículum escolar per a aquesta etapa educativa i també els servirà per a aprendre estratègies que els ajudaran a afermar els coneixements i els possibilitaran ser capaços de resoldre altres tipus d'activitats. L'estudi d'aquesta assignatura, per tant, proporcionarà als alumnes uns coneixements adequats per al desenvolupament de determinats procediments rutinaris, en la interpretació i l'anàlisi de situacions diverses relacionades amb els nombres, l'àlgebra lineal, l'anàlisi funcional o l'estadística, i els ajudarà a la resolució pràctica de nombroses situacions problemàtiques relacionades amb l'economia, la sociologia, la tecnologia o, simplement, amb la vida quotidiana. Una tasca que té la seua dificultat, però que no és impossible.

Títol
**Matemàtiques
aplicades a les Ciències Socials
2n Batxillerat**

Autors
**Luis M. Botella
Bernardina Cascón
Carmen Martín
Luis M. Millán
Carmen Moltó
Carmen Pérez
Enrique Salinas**

Editorial
Editorial Marfil

Matemàtiques aplicades a les ciències socials : 2n de Batxillerat LOGSE : ciències humanes i socials / Grup Eureka, Luis M. Botella... [et al.]. -- Alcoi : Marfil, 2001
330 p. : il. ; 27 cm

D.L. A 994-2001
ISBN 84-268-1066-7

1. Matemàtiques-Llibres escolars I. Botella, Luis M., coaut.
51(075.3)

Els articles reunits en aquest volum tracten des de diferents perspectives genèriques la literatura autobiogràfica. Són les ponències presentades en el I Simposi de Literatura Autobiogràfica, organitzat pel Grup de Recerca de Literatura Contemporània, que va tenir lloc en la Universitat d'Alacant els dies 11, 12 i 13 de novembre de 1999.

En la primera secció, «Literatura autobiogràfica i exili», diversos especialistes miren d'exhumar les experiències traumàtiques dels exiliats de la Guerra Civil espanyola, i com van convertir aquestes experiències en matèria literària. Així, Enric Bou analitza el periple vital i literari de Pere Quart (Joan Oliver) a partir d'un poema seu conegudíssim, «Corrandes d'exili». És a partir d'aquest poema que aprofita també per a analitzar les experiències d'altres exiliats insígnies: espanyols (Max Aub i Pedro Salinas) i, sobretot, catalans (Josep Carner, Gaziol, Xavier Benguerel, Carles Riba, Lluís Ferran de Pol, Tísner...). Enric Bou rebla el clau de l'article amb una afirmació incontestable: «El viatge a l'exili és un viatge de dues direccions: d'anada o separació i de tornada o incertesa. I és aquesta una veritat absoluta per a qui surt de viatge en condicions diguem-ne normals, però que adquireix un sentit tràgic per a qui viatja des de la necessitat de l'exili, perquè els viatgers a l'exili, des de l'exili, busquen allò que han perdut, allò que han deixat en el propi país. I aquesta recerca no acaba mai.»

El ja malaguanyat Manel Garcia Grau ens allibera a propòsit de dues obres d'exili de Max Aub: *Diario de Djelfa* i *Antología traducida*; i dues més de Tísner: *556 Brigada Mixta* i *Viure i veure*. Com diu l'autor de l'article: «En ells la confessió i la memòria se'ns presenten com els únics mitjans per fer front l'experiència del desarrelament, la diàspora i el desesper.» I els altres articulistes d'aquest primer apartat es dediquen a d'altres autors exiliats amb una obra gens menyspreable: Xavier Benguerel, Teresa Pàmies i Tísner (Marta Noguera Ferrer i Carlos Guzmán Moncada), Xavier Benguerel (Carles Cortés) i Joaquim Amat-Piniella (David Serrano Blanquer).

El segon bloc aplega, sota l'epígraf «Estratègies d'escriptura i identitat», tot d'autors en què la presència del *jo*, d'una personalitat forta i testimonial, ha estat una directriu i una constant permanents en les seues obres. Així, trobem anàlisis detallades sobre Josep Pla en els articles de Xavier Pla i Alfred Mondria, sobre Joan Perucho (Assumpció Bernal), Llorenç Villalonga (Raül David Martínez), Víctor Català (Francesca Bartrina), Montserrat Roig (Meri Torras) i, en l'àmbit de les lletres espanyoles, a propòsit de Bryce Echenique (Remedios Mataix) i alguns actors que van reeixir durant el franquisme (Juan Antonio Ríos). És interessant el que diu, per exemple, Francesca Bartrina sobre Víctor Català: «Caterina Albert hi fa [en la revista *L'avi Muné*] una reivindicació explícita de la multiplicitat del *jo*, de la diversitat de personalitats; considera que és un 'principi de llibertat i de diversitat vital' el fet de 'dir-se, desdir-se i tornar-se a dir', d'amagar-se, de

contradir-se, de no tractar de sotmetre's a cap tipus d'expectativa.» I de l'experiència periodística de la desapareguda Montserrat Roig, cal destacar-ne unes frases contundents de Meri Torras: «La memòria de l'altre ens diu qui som, em diu qui sóc. Així ho descobreix Montserrat Roig quan torna a casa i no es reconeix la mateixa i recorda i es posa a escriure i tanca el cercle i impedeix l'oblit. El seu record ja recorda els records dels altres, aquells fets que no va viure però dels que mai més no se'n podrà desfer.» Experiències traumàtiques i enriquidores presidides per un jo camaleònic, versàtil, contradictori, complex, del qual es nodreix i s'enriqueix la literatura.

La tercera i quarta parts del recull aborden dos gèneres del *jo* per excel·lència: les memòries i els dietaris. Un primer article sobre autobiografia i memorialística de Llorenç Soldevila serveix de marc introductor per al primer dels gèneres esmentats. Per la seua part, Joan Borja, Joaquim Espinós i Frederic Barberà analitzen les obres «memorialístiques» de Carmelina Sánchez-Cutillas, Ferran Torrent i Gabriel Miró, respectivament. Quant als diaris i dietaris –no sabrem mai ben bé on és la frontera entre aquestes dues expressions–, Enric Balaguer disserta a propòsit de la prosa memorialística del poeta Vicent Andrés Estellés, ben sovint expressada en forma de diari, com és el cas del *Tractat de les maduixes*; Antoni Martí reflexiona sobre la solitud de l'home escriptor; Abraham Mohino ens parla de les «confessions íntimes de Rosa Leveroni» i un «epistolari íntim d'Elizabeth Lyell», i Juli Martínez comenta l'obra *Mentre parlem*, d'Enric Sòria, un dels dietaris de final de segle més suggeridors.

El cinquè dels apartats s'atreveix amb la literatura de viatges, amb articles de Juan M. Ribera sobre André Gide, Josep M. de Sagarra i Aurora Bertrana, i d'Antoni Maestre sobre els llibres de viatges i gèneres autobiogràfics en general. I el darrer apartat analitza la projecció del *jo* en la poesia de Joan Salvat-Papasseit (Helena Alonso), Salvador Espriu (Antoni Prats) i Miquel Martí i Pol (Silvestre Vilaplana i Anna Esteve).

En conjunt, un volum que confirma la vitalitat d'un gènere, el de la literatura del *jo*, que va prosperar al segle passat i que té, a hores d'ara, més embranzida encara, i el futur més que garantit, atés els autors que el conreen i els teòrics que s'hi acosten per a analitzar-lo.

Títol

Literatura autobiogràfica.
Història, memòria i
construcció del subjecte

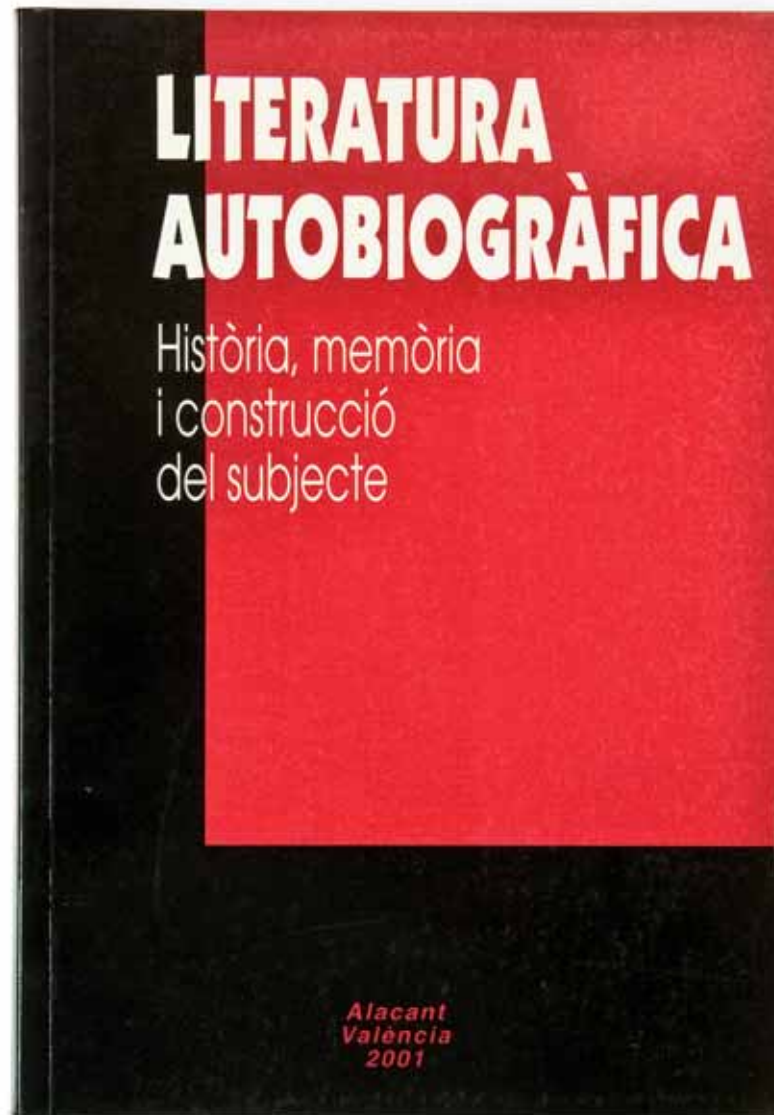
Escriptors

Enric Balaguer
Joan Borja
Joaquim Espinós
Maria Àngels Francés

Editorial

Editorial Denes

69

Literatura autobiogràfica : història, memòria i construcció del subjecte / a cura d', Enric Balaguer ... [et al.]. --
Paiporta : Denes, 2001
383 p. ; 24 cm
Bibliografia

D.L. V 3619-2000
ISBN 84-88578-96-2

1. Autobiografia-Història i crítica I. Balaguer, Enric, coaut.
82-94.09

ELS PREMIS 2002 Al llarg d'aquests deu anys han estat moltes les persones que han format part dels jurats que han concedit els guardons a les obres presentades per les editorials valencianes en les diferents convocatòries. Tots ells són professionals del món de l'edició que han valorat de cadascun dels llibres presentats aspectes molt diferents com ara la qualitat de la impressió, el disseny gràfic, l'adequació dels llibres a l'edat lectora, l'originalitat del projecte, la qualitat de les il·lustracions i la contribució que aquests han fet a la normalització lingüística del valencià.

	TÍTOL	EDITORIAL
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ	Mis primeras 80.000 palabras	Media Vaca
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR IL·LUISTRAT	La Guerra según Simone Weil	Tàndem Edicions
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR IL·LUISTRAT	Els dos gegants de Sant Marcel·lí	Editorial Denes
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	La dama de Shalott y otros poemas	Editorial Pre-textos
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Alexandre VI i Roma	Edicions Tres i Quatre
LLIBRE DE TEXT EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Curso Práctico Dibujo Técnico 1º Bachillerato	Editorial Marfil
LLIBRE DE TEXT EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Textos i contextos 1r Batxillerat	Edicions Bromera
CONTRIBUCIÓ A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DEL VALENCIÀ	Diccionari bàsic de la Comunicació	Nau Llibres

PREMIS

2002

Títol
Mis primeras 80.000 palabras

Edició
Vicente Ferrer

Il·lustradors
VV.AA

Editorial
Media Vaca

Mis primeras 80.000 palabras : diccionario ilustrado: que contiene las palabras favoritas de 294 artistas de 20 países oportunamente definidas y explicadas para lección y regocijo de lectores de todas las edades / tratamiento de imágenes, Pablo Mestre & Alejandra Hidalgo ; edición al cuidado de Vicente Ferrer -- Valencia : Media Vaca, 2002
273 p. : il. col. ; 24 cm. -- (Media Vaca; [n. 11])

D.L. V 3878-2002
ISBN 84-932004-3-3

1. Diccionaris infantils
087.5(038)

CUENTO

Relación de palabras a por escrito de un suceso ficticio de pura invención.

ANTONIO ACENAL

DEMÀ

Diez que sigue inmediatamente al día hoy. Futuro, por venir.

ARNAL BALLESTER

SIPULI

Verdura consistente en un bulbo blanco y redondo de varias copas, tiene sabor y olor fuerte y es comestible.

MATTI HAGELEBERO

SISMICO

De terremoto. Sismosismo sismico. Que tiene características geológicas tales que permiten considerar predicciones estadísticas de terremotos como ciertos.

CHIARA CARRER

VENSTER

Alfombra tejida por un cristal que permite pasar la luz del día. Como de dicha alfombra. Alfombra por lo que se puede mirar en el interior de algo.

EVER MEULEN

VIAJE

Acción y efecto de viajar (movido que se hace de una parte a otra por vía, tierra o mar).

PEP CARRIO

Mis primeras
80.000 palabras:
un diccionario
ilustrado

**Vicente
Ferrer Azcoiti**

(text cedit per Media Vaca)

Un diccionario no es sino una colección de palabras puestas en fila. Las palabras descansan en los diccionarios como bellas durmientes y pueden pasar muchos años antes de que alguien abra un libro y se atreva a pronunciarlas. Éste es un diccionario ilustrado porque utiliza imágenes con el fin de mostrar las cosas y aclarar los conceptos. A veces, es cierto, las imágenes se prestan a lecturas múltiples y van más allá de lo que enuncia el texto. La relación entre palabras e imágenes es siempre misteriosa. Se dice que «una imagen vale más que mil palabras», pero no siempre es verdad: en primer lugar, porque no todas las imágenes valen lo mismo, y después, porque muchas palabras poseen una expresión gráfica sumamente poderosa. Si las imágenes de este libro o las de cualquier otro resultan interesantes es porque el ilustrador o la ilustradora se ha expresado con una voz propia y característica y no se ha limitado a «copiar» de la manera más fiel cosas que existen en alguna parte. No es una cuestión de habilidad o destreza manual: todas las líneas hay que pensarlas (la mano, aunque puede llegar a ser extraordinariamente rápida, no sabe dibujar sola); tampoco es una cuestión de mirar hacia dentro o hacia fuera: es una cuestión de saber mirar.

Habrà que acudir a otras publicaciones para conocer algo más del quehacer de los ilustradores. En ocasiones basta con observar atentamente a nuestro alrededor: rótulos de comercios, vallas publicitarias, carteles y avisos y cualquier clase de material impreso. También su presencia en internet es cada vez mayor. Sin embargo, de su mundo poco sabemos; sospechamos que algo tiene que ver con los libros y con la infancia. Muchas veces su trabajo se ha visto oscurecido por el anonimato (casi siempre forzado) y por su deseo de escapar a todo encasillamiento. De «ilustrar» dice el Diccionario de la Real Academia Española lo siguiente: «Dar luz al entendimiento. Aclarar un punto o materia. Adornar un impreso con láminas o grabados alusivos al texto». La idea de que los ilustradores «adornan» no es ignorancia exclusiva de los académicos, hombres de letras que tradicionalmente han mostrado el mayor recelo hacia la imagen, sino que se encuentra también en muchas personas que se precian de

ser grandes «consumidores» de imágenes. Nos parece más afortunado el comentario, leído en algún otro lugar, que afirma de los ilustradores que son «escritores que escriben con imágenes», porque en él se resalta la condición de autores de estos profesionales, cuyo exigente trabajo constituye el punto de partida y la verdadera justificación de este proyecto. Prestigiosos ilustradores y artistas gráficos de distintos países participan en este singular proyecto. A todos ellos se pidió que escogieran una única palabra, la que por la razón que fuera pudiera ser considerada su palabra favorita, y a partir de ella que realizaran una ilustración pertinente. En el diccionario cada palabra figura en el idioma original del artista que la propuso (sólo las definiciones aparecen traducidas al español) y se encadenan unas con otras según el orden alfabético. Así, por ejemplo, tras Asombro viene Astronauta; le sigue Azar, y a continuación Babine (que en francés quiere decir hocico), y después Baka (que en japonés significa chiflado o loco). Cada ilustrador ha aportado asimismo la definición que más le ha gustado o que le ha parecido más interesante, pudiendo elegir entre las contenidas en cualquiera de los diccionarios a su alcance.

El interés principal de *Mis primeras 80.000 palabras*, estriba, en nuestra opinión, en sacar fuera de su contexto una serie de palabras especiales –especiales por el hecho de haber sido individualizadas–, para que el lector: niño, joven o adulto, se acerque a ellas de manera distinta o bien repare en ellas por primera vez. La lectura de todas las palabras escogidas, que son ni más ni menos que algunas de las palabras más interesantes que podemos encontrar de todas las que existen en el mundo, seguramente nos dará una idea, la que sea, de cómo es el mundo y de cómo lo ven los ilustradores.

Ninguna guerra
es justa
Miquel Martínez

La Guerra según Simone Weil, publicado por Tàndem Edicions, con texto de Maite Larrauri e ilustraciones de Max (pseudónimo del ilustrador catalán Francesc Capdevila), forma parte de una colección que representa una de las apuestas más originales de la producción editorial valenciana. Simone Weil (París, 1909-Londres, 1943) compartiría la opinión de que la filosofía es para profanos.

Se nos invita a pensar en compañía de la pensadora francesa Simone Weil. Admiradora del equilibrio de los griegos, no permitirá que el individuo difiera su responsabilidad («un colectivo ni siquiera es capaz de hacer una suma»), se cobije en las iglesias («obligan a sus fieles a no pensar») o se oculte en el seno de los partidos políticos («pequeñas iglesias profanas»). Aquilata Maite Larrauri: «Y si una pasión individual puede conducir a la mentira y a la injusticia, una pasión colectiva es una multiplicación de esto mismo a la enésima potencia.» Tras el uso de lo *nacional*, Simone Weil descubre «millones de cadáveres, huérfanos, mutilados, desesperanza, lágrimas».

Su posicionamiento vital a favor de los oprimidos no la hace esclava de ideologías –tan lejana la propaganda del pensamiento libre–; advierte lo lacerante de la paradoja –descubrió inquietantes *coincidencias* entre nazis y comunistas en la Alemania de 1932–; no dudó en disentir por escrito tras formar parte de la columna Durruti –«no pudo sufrir la actitud de sus compañeros cuando narraban su participación en las matanzas»–; colabora con los sindicalistas pero reconoce los límites del marxismo –admira su método materialista pero critica su deriva mesiánica–, y se toma muy en serio el cristianismo pero permanece en la orilla de la iglesia. Nos llega como un bálsamo su afilada heterodoxia.

Simone Weil nos pide, si queremos saber las causas de la guerra, que estudiemos el poder. Si se explicara por causas económicas, tendría límite. Pero no lo tiene y busca la aniquilación del contrario porque proyecta la imagen de poder ilimitado. Como dice Maite Larrauri en el libro: «Simone Weil afirma que las guerras son episodios imaginarios, aunque la muerte y la desolación sean muy reales.» Los muertos no son un mal menor, pues esa sería la coartada para deslizar que hay guerras justas.

«Unos creen que la causa justa aparece siempre como justa, incluso después de haber sido vencida; otros, que la fuerza sólo basta para tener razón», dos opiniones erróneas, fatales, asegura la filósofa francesa. ¿Qué hacer? Individualmente, negar el prestigio a quien dice poseer la fuerza. ¿No recuerda a Étienne de la Boétie y su *Discurso de la servidumbre voluntaria*? «Resolveos a no servir más, y seréis libres.»

Nadie como Max para poner en solfa el maniqueísmo.

Para equilibrar el barco weiliano, a la expectativa del mal opondremos la expectativa del bien; frente a la guerra, que cosifica a vencedor y derrotado, recordaremos que el Tao existe en la diferencia y por la diferencia.

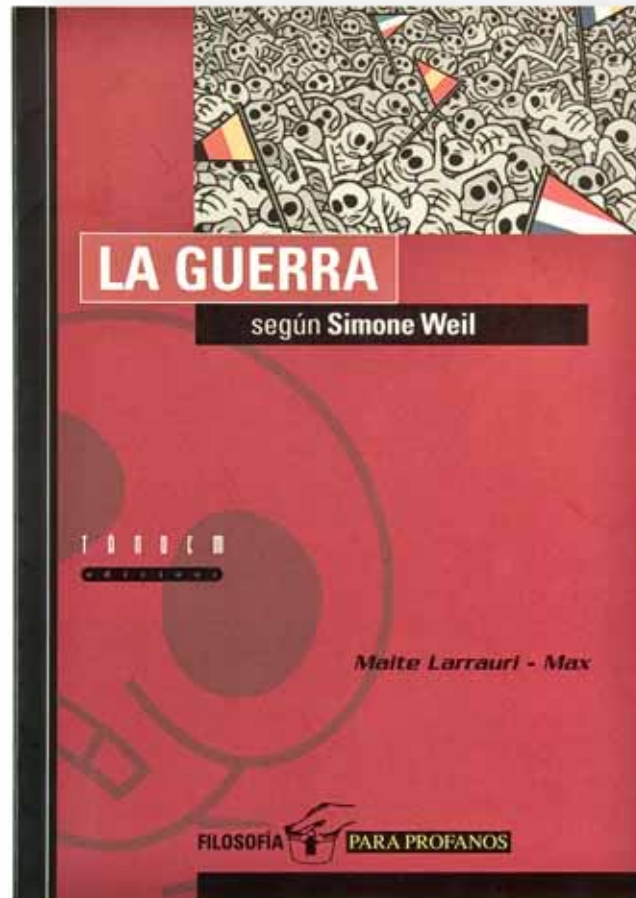
¡Resulta tan vigente el aldabonazo moral de Weil! Que vencedores renuncien al privilegio de menospreciar al vencido, y que éstos no hagan suyas las viscosas proyecciones del imaginario poder.

Títol
La Guerra según Simone Weil

Esriptora
Maite Larrauri

Il·lustrador
Max

Editorial
Tàndem Edicions

Larrauri, Maite

La Guerra según Simone Weil / Maite Larrauri, Max. -- Valencia : Tàndem, D.L. 2002
104 p. : il. col. ; 19 cm. -- (Filosofía para profanos; 4)

D.L. V 3962-2002
ISBN 84-8131-427-7

1. Weil, Simone (1909-1943)-Crítica i interpretació 2. Poder I. Max, il.
321.01

Com has arribat al món de la il·lustració? Quines dificultats troba un il·lustrador quan comença?

De sempre m'ha interessat aquest món i quan vaig tenir notícia de l'existència del Club de Dibujantes de Historieta y la Ilustración Nacionales (en aquell moment no es permetien les associacions professionals), m'hi vaig afiliar. Això em va donar l'ocasió de conèixer els professionals d'aquell moment i d'introduir-me en la professió. Entre els socis estava Manuel Granell, altre novell apassionat de la historieta amb el qual vaig acabar compartint estudi i els primers treballs. Més tard, sent ell editor, em va donar l'oportunitat d'il·lustrar el primer llibre, *Aventuras de Potaconill*, de Carles Cano. L'experiència va ser tan positiva que vaig acabar arraconant les altres vies de treball i vaig establir una relació amb l'escriptor que encara segueix donant fruits. La principal dificultat va ser la meua pròpia inexperiència: ignorava com funcionava el mercat i els criteris i necessitats dels clients. Però, realment, no em va resultar difícil començar a treballar.

¿Creus que hi ha suficient espai en el panorama editorial valencià per a poder crear una obra pròpia? Tens algun projecte personal que t'agradaria editar?

Sincerament, crec que no, ni tan sols sumant-hi l'espai de tot Espanya. Elaborar una obra pròpia exigeix molt d'esforç, i després, si troba editor, generalment no rendeix prou com per a embarcar-se en el següent projecte amb folgança. Crec que existeix alguna possibilitat de publicar algun treball propi –més motivada per la passió creativa que per les possibilitats d'un mercat tan limitat–, però segurament és poc probable que l'experiència tinga continuïtat. Tinc moltes idees guardades en un calaix, però no tinc temps per a realitzar-les. Tal vegada quan acabe de pagar la hipoteca...

Quina relació hi ha entre text e imatge? Quan reps un encàrrec d'una editorial estableixes algun tipus de relació amb l'autor del text?

Segons el que suggerisca el text i la intenció que es vulga donar a l'obra, el tractament de les il·lustracions pot establir relacions molt variades i complexes que dependran de les moltes decisions que s'han de prendre durant el procés creatiu. Aquest és un tema impossible de resumir en aquest espai. Em limite a posar un exemple de relació ideal: una parella de ball, que balla la mateixa música, la mateixa dansa, en la qual l'un es recolza en l'altre, simultàniament, alternativament, segons convinga a l'obra. Personalment, sempre intente establir alguna relació amb l'escriptor i en el millor dels casos arribem a compartir el procés creatiu des del principi. Però la majoria de vegades ens limitem a comunicar-nos la nostra visió o enfocament, per no traïr la idea primera o aclarir alguna qüestió, discutir algun esbós, etc. També hi ha hagut alguna ocasió que la relació ha estat nul·la, principalment per falta de temps.

Creus que existeixen diferències entre il·lustrar una obra literària i un material curricular? Quan realitzes il·lustracions per a un material curricular trobes per part dels editors restriccions artístiques o tècniques?

S'il·lustra amb molta més llibertat una obra literària, l'editorial no sol posar cap tipus de condicionament i pressuposa que respectaràs el to de l'obra i la franja d'edat a la qual va dirigida. En tot cas, és el text mateix el que condiona, en funció de la història, el seu to i el seu objectiu. El material curricular està molt més condicionat ja que la il·lustració ha d'acoblarse a uns espais físics irregulars i a uns objectius pedagògics molt concrets –la qual cosa pot assumir-se com un repte estimulant–, però també a uns criteris que, cada vegada més, decideixen els agents comercials –que no els editors– que són prou qüestionables i poden actuar en detriment de la creativitat d'il·lustradors i alumnes.

¿Els dos gegants de Sant Marcel·lí va ser una proposta teua o un encàrrec de l'editorial? Quina tècnica has utilitzat per a il·lustra-la?

Va ser un encàrrec a proposta de l'escriptora, assessorada per un amic comú que coneixia el meu treball. La línia dels dibuixos la vaig realitzar amb retolador sobre paper, després els vaig escanejar i finalment amb el programa FreeHand li vaig donar el color.

Creus que el públic adult entén i valora les il·lustracions realitzades per als més menuts?

La majoria no; la tendència general és pensar que tot allò dirigit als xiquets no mereix l'interès dels adults. I potser tenen part de raó, perquè molt del que es publica no té qualitat, amb l'excusa que els xiquets ho engoleixen tot. Però, afortunadament, sí que hi ha un públic adult que no solament valora, sinó que, sense complexos, també en gaudeix. Cosa que no és d'estranyar, ja que també s'editen autèntiques meravelles que algun dia arribaran a estar en els museus.

Creus que l'il·lustrador ha de conèixer altres obres per a crear les seues pròpies? Ha de ser un bon lector?

Per descomptat. Com en qualsevol altre terreny, la cultura i els coneixements que es tinguen es reflecteixen en el que som i fem. A més, és necessari per a aprendre altres maneres de resoldre els problemes creatius, i per a saber quines coses s'estan publicant i per què, quins són els interessos dels lectors i els editors. El contrari seria com saltar al buit. Ha de ser un bon lector, però no necessàriament i solament de llibres il·lustrats. S'aprèn també de qualsevol altre mitjà d'expressió: historietes, pintures, anuncis, escultures, documentals, cinema, teatre, poesia... El món és una continua font de coneixements.

Títol
Els dos gegants de Sant Marcel·lí

Esriptora
Clara Santiró

Il·lustrador
Paco Giménez

Editorial
Editorial Denes

Santiró, Clara (1931-2007)

Els dos gegants de Sant Marcel·lí / Clara Santiró ; il·lustracions de Paco Giménez. -- Paiporta : Denes, D.L. 2002
29 p. : il. ; 24 cm. -- (Contes de tots; 11)

D.L. V 3946-2002
ISBN 84-95802-24-4

I. Giménez, Paco, il.
087.5

La hermosa, líquida melancolía del poeta Alfred Tennyson (1809-1892) sobrevive, incluso, a la *carga de la brigada ligera*. Antonio Rivero Taravillo introduce y cuida la edición laureada de la editorial Pre-textos –*La Dama de Shalott y otros poemas*–: «Si un poeta hubiera de resumir en su persona y obra el mundo de la Inglaterra victoriana, con sus grandezas y limitaciones, éste sería sin duda Alfred Tensión.» Longevitate, hijo de clérigo anglicano, accede con «Lady of Shalott and Other Poems» al maduro decir, tan personal, rítmico, musical, «A veces, un tropel de damiselas,/ un abad tendido en almohadones,/ un zagal con el pelo ensortijado,/ o un paje con vestido carmesí/ van hacia Camelot la de las torres./ Y alguna vez, en el azul espejo,/ cabalgan dos a dos los caballeros:/ no tiene caballero que la sirva/ la Dama de Shalott.»

Comparto con la reina Victoria la predilección por «In Memoriam A. H.H.», que constituye, como dice Rivero, «uno de los más hermosos cantos a la amistad que se hayan escrito en inglés». «Me parece que, pase lo que pase,/ cuanto mayor es la congoja, siento/ que es mejor haber amado y perdido/ que nunca haber conocido el amor».

Cantar la pérdida. Requiere el editor a Antonio Machado, «Se canta lo que se pierde», para subrayar que «el mejor Tennyson es el que traslada su interior melancolía al verso, llevándolo por los vericuetos de una imaginación típicamente postromántica y añorante de personas, tiempos y lugares». Así en Ulises, «¡Qué triste es detenerse, llegar a un fin,/ oxidarse desbrunido, no brillar con el uso!» Una muerte, anticipa, ¿la suya?, que sirva para el futuro, no mellada de vocación preterita como «la luz del sol que se fue». Pérdida acrisolada en su versión de Lanzarote y Ginebra, «Oh, Muerte en Vida, los días que se fueron.»

No haga olvidar la belleza de la canción el calado dialéctico que atesora, «No preguntes: no vaya a darte vida.» Que no quede rastro, amor, sobre la tierra, «Pliégate igual, amor, deslízate/ en mis entrañas y piérdete dentro de mí.» Ya en el siglo xx el escritor Xosé Luis Méndez Ferrín acertó a ver que la pasión de Lanzarote por Ginebra es la prolongación del amor de ambos por Arturo.

Sí dejó un aviso para poetas y críticos, «Unos se irán, quedarán otros.» Y, por si lo anterior necesitara aclaración, «¡Ve a lo tuyo y crea a tu gusto!»

Nombramiento de *lord*, calor de la nobleza, enterramiento en Westminster, nada evita el trance de la hora amarga, «Cuando la muda Hora, toda de negro,/ los Sueños traiga junto a mi lecho,/ no me hagáis volver tan a menudo, Voces Calladas de los muertos,/ a las tierras bajas tras de mí/ y a la luz del sol que se fue.»

Tennyson, lúcida melancolía, «Pues aunque más allá del Tiempo y del Espacio/ pueda el agua llevarme,/ espero verle el rostro a mi Piloto/ pasada la escollera.»

Títol

La Dama de Shalott y otros poemas

Escriptor

Alfred Tennyson

Editorial

Editorial Pre-textos

81

Tennyson, Alfred Tennyson, Baron (1809-1892)

La Dama de Shalott y otros poemas / Alfred Tennyson ; edición, traducción e introducción de Antonio Rivero Taravillo. -- 1ª ed. -- Valencia : Pre-Textos, 2002
 165 p. ; 22 cm. -- (Colección La cruz del sur; 570)
 Text original i traducció a l'espanyol

D.L. V 1529-2002
 ISBN 84-8191-458-4

821.111-12"18"

Des de quan eres escriptor? Vas trobar moltes dificultats per a publicar el teu primer llibre?

Sóc escriptor oficialment des del 1982, però he escrit sempre; també de xiquet. Recorde les meues descripcions sobre el meu estimat avi Ramon, o els meus escrits en el Consell d'Estudiants de la Universitat de Barcelona.

No vaig tindre cap dificultat per a publicar el meu primer llibre, me'l van treure de les mans. Fou una fortuna: Màrius Garcia Bonafé va quedar-se el manuscrit, el va fer llegir a uns experts i aviat el vaig veure publicat en l'Alfons el Maganànim.

Quin va ser i com recordes el primer llibre que vas publicar?

Fou *Pintura del Renaixement al Ducat de Gandia: imatges d'un temps i d'un país* (1985). El recorde com si fos avui, amb una gran alegria. Té un empelt fusterià, en tant que Joan Fuster va inspirar molts escrits dels intel·lectuals valencians d'aquella dècada. Però és, això no obstant, un llibre d'història social de l'art valencià als segles xv i xvi.

Predomina en els teus llibres alguna temàtica concreta?

Predomina l'art i les persones que el creen o el fan possible. Sóc historiador de l'art (o bé de les manifestacions socials en clau artística), però m'interessa també el món dels Borja (des del papa Calixt III fins a sant Francesc de Borja), o les possibles relacions que pugua haver-hi entre l'art medieval europeu i la poesia d'Ausiàs March.

Et dediques només a l'escriptura o realitzes alguna altra activitat professional? Actualment tens algun projecte personal que t'agradaria editar?

A més d'escriure sense parar, investigue i dirigeix tesis doctorals i projectes de recerca; i faig de professor en la Universitat de Lleida i en la Universitat Politècnica de València. També, òbviament, done conferències arreu del país i a l'estranger Actualment tinc moltíssims projectes que m'agradaria publicar. Tots sorpresa; ja arribaran. M'interessen moltes coses, entre elles formar bé, com cal i en tots els ordres (també en un aspecte ètic en clau estrictament humana), les noves generacions d'historiadors de l'art.

Dels llibres que has llegit, quin t'hauria agradat haver escrit? Per què?

Un de ben simple: *La saviesa d'un pobre*, d'Eloi Leclercq. Perquè és com la bellíssima senzillesa feta escriptura. Un petit llibre, molt ben escrit, que tracta sobre l'humanista més humà de la història dels humans: sant Francesc d'Assís. És molt difícil dir més en tan poques planes.

Com i quan vas descobrir la lectura i l'escriptura?

Al costat del meu pare, quan jo era un xiquet, mentre ell llegia i em contava *El Quijote*, o bé les obres apassionants de Vicente Blasco Ibáñez. És clar, llavors, tot en literatura castellana. Després, a poc a poc, vaig descobrir la literatura de Fuster, la de Vicent Andrés Estellés o la de Josep Piera, entre molts d'altres.

Creus que hi ha una relació estreta entre la lectura i l'escriptura? Un escriptor ha de ser necessàriament un bon lector?

Total. Que un escriptor siga un bon lector ajuda molt, moltíssim; però no ho és tot. Cal també, per a arribar a la construcció d'un poesia o literatura pregona, ser molt reflexiu. Pensar, pensar bé, no frívolament, ajuda a esculpir bé algunes idees cabdals en qualsevol dels àmbits o les especialitats literàries. El que és molt trist és molta de la flonja i irrellevant literatura periodística que sobreabunda (i fa molt de mal) en el nostre país

Estableixes alguna relació professional amb l'il·lustrador o el fotògraf de les teues obres? Creus que és important aquest treball en equip?

Sempre, i molt estreta. Sóc historiador de l'art i quasi tot el que jo escric va acompanyat d'imatges, sovint bellíssimes. Cal, doncs, proveir-se d'un bon dissenyador i, encara més, d'una impremta molt professional. Jo crec que el treball en equip és importantíssim. És una relació clau per a fer un bon llibre. Ha d'haver-hi molt de diàleg i també molta humilitat per a no manar sense escoltar res ni ningú. Escoltar és bellíssim, i de fer-ho sempre se n'obté un gran fruit.

Alexandre VI i Roma va ser una proposta teua o un encàrrec per part de l'editorial? A quin públic està adreçada l'obra?

Hi vam coincidir tots: l'editorial, l'autor i un mentor excepcional: el pare Miquel Batllori, el meu inoblidable mestre borgià. Entre tots, i amb el bon i mestrívol ajut d'Enric Sattué (el dissenyador), vam aconseguir un llibre esplèndid. Va dirigit a tothom, però hi preval el públic culte. Sóc un home de recerca seriosa i contrastada. Els historiadors som els notaris del que ocorre i ha ocorregut.

¿El fet de guanyar un premi ajuda que els lectors coneguen millor una obra i a augmentar les vendes?

Evidentment que sí. Ajuda molt. Reconforta. De fet, el meu llibre s'ha venut i encara es ven a dintre i fora de València i d'Espanya.

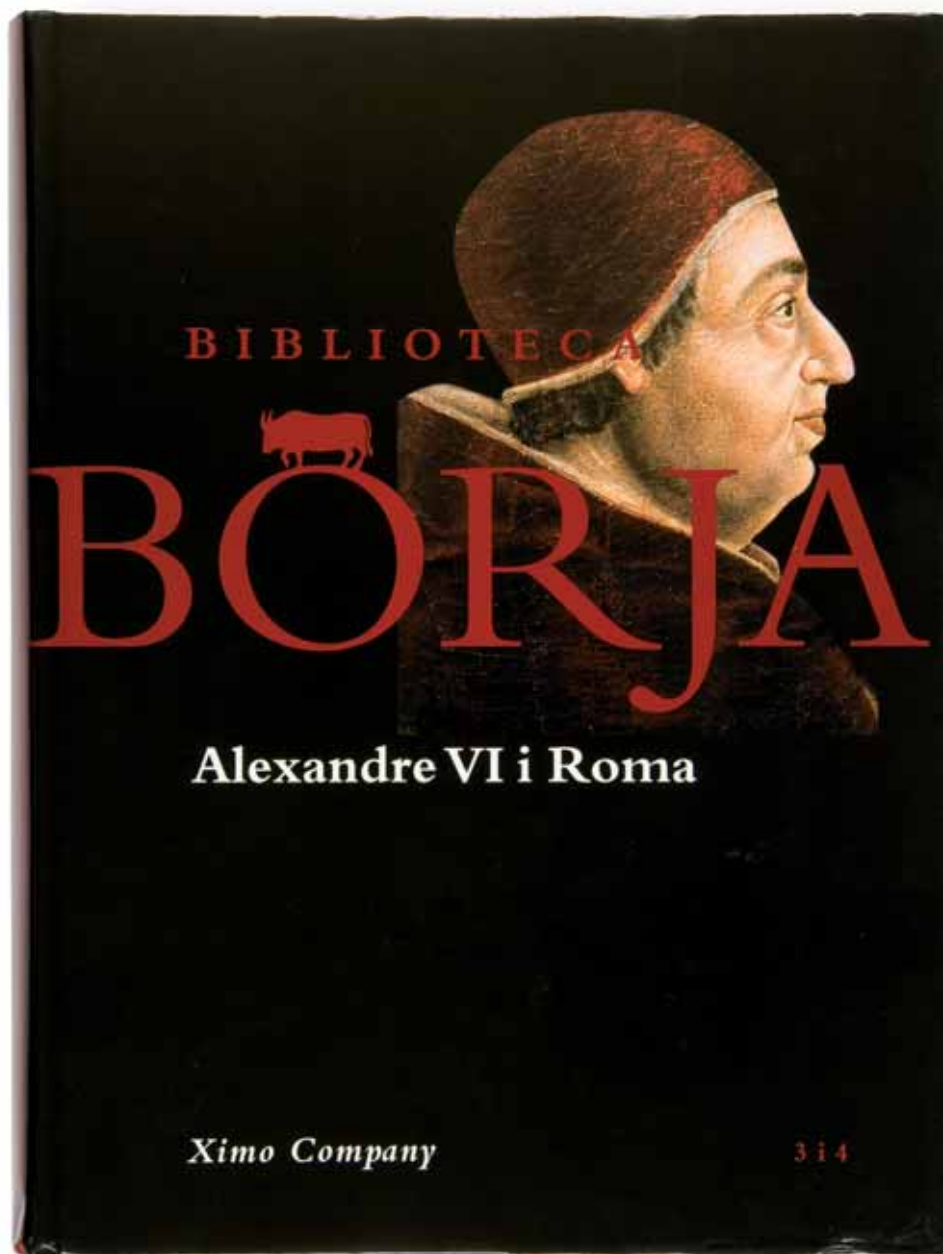
Creus que és important que els teus llibres estiguen ben editats? Et consulta l'editorial les característiques tècniques dels llibres que has editat?

És importantíssim editar bé. Molt bé. Impecablement bé. Ara, no sempre és així. Però jo sempre he treballat amb editorials i persones sensibles, cordials i enteses en la matèria. Ara treballo amb alguna editorial italiana i també he de reconèixer un tracte molt atent i cordial. Entre l'editorial i jo sempre s'estableix un diàleg obert i franc. Quatre ulls hi veuen més que dos, i en el meu cas acostumem a treballar plegats moltes persones. És un gran benefici i una garantia de bon resultat editorial.

Títol
Alexandre VI i Roma

Escriptor
Ximo Company

Editorial
Edicions Tres i Quatre

Company, Ximo (1953-)

Alexandre VI i Roma : les empreses artístiques de Roderic de Borja a Itàlia / Ximo Company. -- 1ª ed. --
València : Edicions 3 i 4, 2002

504 p. : il. col. i n., map. ; 29 cm. -- (Biblioteca Borja; 1)

Índex onomàstic

Bibliografia: p. 452-501

D.L. V 2316-2002

ISBN 84-7502-654-0

1. Borja (Familia)
2. Art renaixentista-Itàlia
- 929 Borgia (Familia)
- 7.034(450)

«En el año 1988, yo era un empresario de Cocentaina que tenía algunas propiedades en Alcoi. Un día me avisaron que una empresa que había justo al lado de un local mío, yo en aquel momento no sabía a qué se dedicaba, quería vender sus instalaciones. Al día siguiente fuimos a visitarla, cuando paseábamos por aquellos largos pasillos entramos en una habitación y vimos a un señor al que nadie conocía. Nos sorprendimos porque era una empresa que desde hacía tiempo no tenía actividad, y cuando le preguntamos que hacía allí no tardó en contestar: ¡trabajar! Después me enteré que aquella empresa era una imprenta y una editorial. Y decidí mantenerla en funcionamiento. La verdad es que a pesar de todo no me he arrepentido nunca de la decisión que tomé aquel día.» Esta anécdota que cuenta Rafael Llorens, actual gerente de la editorial Marfil, ilustra de que manera se convirtió en impresor y editor y también puede servir de ejemplo de cómo el sector editorial, y por extensión todos los que trabajan en él, continúan luchando a pesar de las muchas dificultades que a veces encuentran en el camino. Unas dificultades que sobre todo para las editoriales de materiales curriculares son muchas, si tenemos en cuenta sus dimensiones más modestas comparadas con los gigantes de la edición.

La editorial Marfil empieza su segunda etapa, por así decirlo, en Alcoi en el año 1989. Es una editorial especializada en la edición de materiales curriculares, aunque cuenta también con algunas colecciones de literatura éstas últimas especialmente, aunque no únicamente, dirigidas al mundo escolar y otras dedicadas a la pedagogía. Como prácticamente todas las editoriales de este tipo, la editorial Marfil cuenta con libros para los alumnos pero también con materiales didácticos para profesores, es decir, guías didácticas y otros recursos educativos que son demandados por los docentes.

Marfil trabaja en diferentes áreas del conocimiento y tiene libros para todos los niveles educativos, aunque su número varía, empezando en Infantil y acabando en la universidad. Para los alumnos, dispone de libros de las asignaturas de lengua, música, filosofía, matemáticas, dibujo técnico, etc.

Probablemente, la línea de valenciano y la de música son dos de las más conocidas por los centros educativos valencianos y son además las únicas que tienen cubiertas todas las etapas de la enseñanza obligatoria. En ellas, Marfil ha contado con el asesoramiento de profesores en activo que conocen muy bien las aulas porque forman parte de ellas, una condición imprescindible para realizar los mejores materiales curriculares.

La colección de música de Primaria lleva por título «Solfa», y para Secundaria, «Un mundo de sonidos», ambas colecciones también se publican en valenciano. Para estos materiales se han utilizado recursos didácticos avanzados con el fin de que el aprendizaje de esta asignatura sea un placer para los alumnos. Completan esta serie musical, dos libros de música tradicional de la Comunitat Valenciana.

Las colecciones «L'Aixeta» y «Balandram», «Diàlegs» y «Paraules i Lletres» corresponden a la oferta que esta editorial presenta para la enseñanza del valenciano en Primaria, Secundaria y Bachillerato, respectivamente. Asimismo, para un público adulto cuenta con la colección «Valencià Pas a Pas», que son libros para preparar los exámenes de Coneixements Orals, Elemental, Mitjà i Superior de la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià. Para la acción tutorial y orientación publica la colección «Habilitats socials» y el «Programa de desenvolupament de la intel·ligència», que, con seis volúmenes, ofrece las pautas para que los alumnos consigan el máximo desarrollo de sus capacidades cognitivas.

La colección «Matemáticas» la componen libros en castellano para los cuatro cursos de Secundaria y para los dos de Bachillerato.

Por lo que respecta a la literatura, que sólo edita libros en valenciano, la editorial cuenta con varias colecciones. La primera de ellas es «La Carrasca», que, con diecisiete títulos publicados, es una colección dirigida a lectores de Primaria y en la que destaca la autoría de los libros, que recae en Jordi Raül Verdú Pons. También para primeros lectores cuenta, además, con las colecciones «Rondalles del Cresol» y el «Drac de Paper», ambas con cuatro títulos e ilustraciones en color. «Autors d'Ara» es la colección más numerosa, con veintisiete títulos publicados, y está dirigida a alumnos de Secundaria. Todos los libros cuentan con portadas del ilustrador valenciano Miguel Calatayud. Una de sus más recientes colecciones es «Jocs de Daus» que, también con cuatro títulos, nos adentra en obras clásicas de la literatura versionadas por escritores contemporáneos. Algunos ejemplos son los libros *Tirant a Anglaterra*, de Joanot Martorell, versionada por Pep Jordá, o *Viatge al Purgatori*, de Ramón de Perellós, versionada por Silvestre Villaplana.

La oferta de libros de Marfil puede consultarse a través de su página web, que ayudará a todos aquellos que quieran ampliar información acerca del amplio catálogo con el que cuenta y desde donde, además, ofrece a todos los docentes que lo deseen un asesoramiento personalizado sobre sus materiales.

Marfil continúa trabajando para conseguir su sueño, convertirse en una editorial de materiales curriculares con letras mayúsculas y con ello entrar a formar parte de los gigantes de la edición.

Títol
**Curso Práctico Dibujo Técnico
1º Bachillerato**

Autores
**Sofía Calvo
Elsa Díaz**

Il·lustradora
Sofía Calvo

Editorial
Editorial Marfil

Calvo Montoro, Sofía

Dibujo técnico : 1º de Bachillerato : curso práctico / Sofía Calvo Montoro, Elsa Díaz Jurado. -- Alcoy: Marfil, D.L. 2002
72 p. : il. ; 28 cm

D.L. A 304-2002
ISBN 84-268-1159-0

1. Dibuix tècnic-Llibres escolars I. Díaz Jurado, Elsa, coaut.
744 [07]

Des de la capital de la Ribera Alta, Edicions Bromera publica llibres de literatura en valencià de tots els gèneres literaris i dirigits a tots els públics, des dels primers lectors fins als adults. L'any 2000 va incorporar al seu catàleg l'edició de materials educatius per a l'escola valenciana, una extensió de l'editorial a la qual va anomenar «Bromera txt». L'edició de materials curriculars és una aposta arriscada, però Bromera.txt ha sabut trobar el seu espai i a poc a poc es va consolidat, no sense meritori esforç, en el mercat. Són ja molts els alumnes i els centres escolars valencians que utilitzen els seus llibres per a l'estudi de les diferents assignatures del currículum escolar.

Per al nivell educatiu de Batxillerat l'editorial, encara que enguany ha estrenat un nou projecte educatiu per a aquest mateix nivell anomenat *Batec*, compta amb el llibre *Textos i contextos 1*, que juntament amb *Textos i contextos 2*, completen la seua oferta per a aquest nivell educatiu en l'Àrea de Valencià: llengua i literatura. *Textos i contextos 1* va obtindre l'any 2002 el premi de la Generalitat al llibre de text en valencià millor editat.

Des dels seus primers projectes, l'editorial ha confiat per a la realització dels seus materials en excel·lents professionals de l'educació. Concretament per als llibres de primer de Batxillerat té un equip nombrós sota la direcció editorial de Salvador Bataller, i que està format per Pere Barceló, Daura Català, Ferran Colom, Isidre Crespo, Honori Garcia, Carme Gregori, J. A. Martínez, Teresa Masià, Toni Mollà, Vicent Pallerés i Josep Palomero.

Aquest llibre de primer de Batxillerat desenvolupa els continguts proposats en el currículum que emana del Decret 50/2002, de 26 de març, del Govern Valencià, i per a la redacció s'han seguit la normativa lingüística publicada per l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i la Conselleria de Cultura de la Generalitat valenciana en les obres *Gramàtica valenciana*, *Diccionari valencià* i *Els verbs valencians*. A més del llibre, l'editorial edita un quadern d'activitats per a l'alumne.

Textos i contextos 1 està estructurat en quinze unitats didàctiques, sis destinades a l'estudi de la llengua i nou a la literatura. Amb l'estudi es pretén que els alumnes es convertisquen en bons usuaris de la llengua i la literatura tot acostant-los al fet lingüístic i literari d'una manera clara i propera.

El llibre centra l'estudi de la llengua en diferents aspectes lingüístics dividits en tres grans apartats «Al voltant dels textos», «Normativa» i «Tècniques d'estudi». Amb ells es pretén que els alumnes sistematitzen i completen el treball ja realitzat durant l'anterior etapa de l'ESO pel que respecta a aspectes referits a la normativa, morfologia, sintaxi, semàntica, etc. Pel que fa a literatura, l'alumne trobarà els continguts dividits en dos apartats: «Al voltant dels textos» i «Obres singulars, època plural/Tècniques d'estudi», amb els quals rebrà informació sobre els diferents gèneres literaris a través de la història de la literatura. El llibre reproduceix, per al treball en l'aula i el treball individual de l'alumne, una abundant mostra de textos literaris d'especial rellevància en la història de la literatura amb fragments de les obres *Crònica*, de Ramon Muntaner; *Tirant lo Blanc*; *Poemes*, d'Ausiàs March; *El Misteri d'Elx...*

Els continguts teòrics van acompanyats de nombroses activitats pràctiques d'expressió oral, de redacció, per a treballar en grup. Aquestes activitats, per a distingir-se les unes de les altres, apareixen en el llibre assenyalades amb diferents icones i colors. Al final del llibre podem trobar un glossari dels termes històrics, culturals, lingüístics, literaris i del comentari de text apareguts en les unitats didàctiques.

El docent podrà trobar el projecte curricular complet en la pàgina web de l'editorial.

A més d'un bon material per a l'estudi de la llengua i la literatura, *Textos i contextos 1* és un llibre ecològic, realitzat amb paper ecològic ECF blanquejat sense clor, i solidari. L'any 2007 Edicions Bromera va signar un acord amb Metges sense Fronteres, l'organització humanitària internacional guardonada amb el premi Nobel de la Pau l'any 1999, amb el qual és comprometia a fer una aportació anual a l'ONG del 0,7% dels beneficis obtinguts de la venda dels llibres de text. D'aquesta manera, després d'anys de col·laboració, Edicions Bromera entrava a formar part del Cercle d'Empreses Solidàries de Metges sense Fronteres, al costat d'entitats com Caixa Sabadell, Eroski, la Caixa o Hotusa Hotels. Aquesta entrada en el cercle també suposaria la col·laboració de l'editorial en la difusió de les campanyes de MSF, en altres qüestions de responsabilitat social.

Sens dubte, els centres docents valencians trobaran ací una raó més per a estudiar amb aquests llibres que ens ofereix, des d'Alzira, Bromera.txt.

Títol

**Textos i contextos
1r Batxillerat**

Autors

**Pere Barceló
Dora Català
Ferran Colom
Isidre Crespo
Honorí Garcia
Carme Gregori
Josep Antoni Martínez
Teresa Masià
Toni Mollà
Vicent Pallarés
Josep Palomero
Antoni Sales
Salvador Bataller (coordinador)**

Editorial

Edicions Bromera

Textos i contextos 1 : Valencià, llengua i literatura : Batxillerat / Pere Barceló ... [et al.]; direcció editorial, Salvador Bataller ; coordinació pedagògica, Isidre Crespo ; coordinació editorial, Begonya Soler ; revisió didàctica, Eugeni Alberola, Amaia Crespo. -- Alzira : Bromera, D.L. 2002.
223 p. : il. ; 29 cm

D.L. V 1976-2002
ISBN 84-7660-699-0

1. Valencià-Tractats, manuals, etc. 2. Literatura valenciana-Tractats, manuals, etc. I. Barceló, Pere, coaut.
811.134.11(075.3)
821.134.11(075.3)

En la revista *Lletres Valencianes*, 16, publicada por la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques en el invierno de 2006, cuando el periodista J. Ricart preguntaba a Concha Roncal, gerente de la empresa, por los inicios de la librería y la editorial Nau Llibres, decía: «La idea de nuestro proyecto surgió de un grupo de quince de amigos, entre maestros y estudiosos de la pedagogía, que un día decidieron crear una librería con un capital de cien-cuarenta mil de las antiguas pesetas [...]. Posteriormente el proyecto se amplió y se creó la editorial que en un principio, empezó como una necesidad inmediata, es decir, casi como un servicio dirigido exclusivamente al mundo universitario. Debido a la carencia de manuales específicos para el estudio de las diferentes asignaturas, nosotros nos encargábamos de publicarlos en el editorial y después también de venderlos en la librería.» De esta manera se explicaba el origen de esta editorial valenciana que, desde sus inicios, ha estado íntimamente ligada a la librería que la ha visto nacer y de la que también ha heredado su nombre.

En la actualidad, Nau Llibres, con más de veinticinco años de vida, cuenta con un catálogo extenso compuesto por cerca de doscientos títulos que, como es habitual, están repartidos en varias colecciones.

Por lo que respecta a materiales curriculares dirigidos a Primaria, cuenta con una colección llamada «Cuadernos de Maduración» dedicados a las matemáticas, y también a la misma asignatura otra con el nombre de «Cuadernos de Grafía Rítmica».

Para la enseñanza en la etapa educativa de ESO cuenta con el proyecto GEA-CLÍO, que abarca los cuatro cursos y que publica sus libros en edición bilingüe, castellano y valenciano. Un proyecto novedoso para el estudio de las ciencias sociales que, según vemos en su página web, ha sido valorado como «la aportación española más significativa en la didáctica de la geografía, en el mismo nivel de las realizadas por N. Graves o B. Merenne en los ámbitos anglosajón o francófono, por parte de los geógrafos portugueses». Para esta misma etapa educativa, pero exclusivamente para los alumnos de 3º y 4º, cuenta con un libro dedicado al estudio del laboratorio de Física y Química.

Los alumnos que cursan Bachillerato cuenta con una oferta mayor. Entre ella destaca la colección «Aproximaciones», unos cuadernos dedicados al estudio de la epistemología, la ética y la antropología; la colección «Pragma», que aborda la enseñanza del griego; la colección «English», que cuenta con cuatro cuadernos para trabajar la lengua inglesa en diferentes ámbitos: los negocios, la escuela, el arte y la publicidad. Un material singular que se publica fuera de colección es *Historia (en primera persona) de la Comunidad Valenciana*; también existe edición en valenciano, un libro que como su nombre indica aborda la historia de la Comunitat de manera rigurosa pero a la vez divertida y que tiene un carácter eminentemente divulgativo.

Nau Llibres también ha prestado atención a la educación de adultos y para ello cuenta con el proyecto «Signa», que es un método de alfabetización y también pensando en este tipo de estudiantes, pero de primer ciclo, edita la colección «Un Día Cualquiera», que son unidades de trabajo que contienen gran variedad de lenguajes: verbal, escrito, gráfico y audiovisual, y que se aproxima a centros de su interés: la compra, la salud, el ocio y las relaciones.

«Guías para Ver y Analizar Cine» es una de las colecciones más originales de su catálogo y que permite ser adaptada a diferentes niveles educativos, desde la Enseñanza Secundaria y los bachilleratos hasta los ciclos formativos de Comunicación, Imagen y Sonido y los estudios de licenciatura de Comunicación Audiovisual, Publicidad, Periodismo, Bellas Artes, Historia del Arte y Filología. Es un proyecto coeditado con la editorial Octaedro, cuya finalidad es ofrecer análisis monográficos de películas fundamentales de la historia del cine. Los libros permiten una fácil comprensión de los textos fílmicos y lo analizan desde diferentes puntos de vista. Entre sus títulos destacan *Centauros del desierto*, de John Ford; *Cantando bajo la lluvia*, de Stanley y Gen Kelly; *Drácula*, de Bram Stoker, por Francis Ford Coppola, y otras más.

Nau Llibre concede un lugar privilegiado en su catálogo a la pedagogía. Tiene ochenta títulos publicados que están repartidos en seis colecciones diferentes: la colección «Educación Social» publica libros dedicados al estudio de la pedagogía social; «Familias, Centros Escolares y Educación» trata aspectos educativos; la colección «Universidad» son textos y manuales dirigidos a la comunidad universitaria que tratan materias diferentes, entre los que destacan títulos como *Educación para una cultura comunitaria*, *Educación plástica a través de grandes artistas* y *El profesorado y la secundaria. ¿Demasiados retos?*. La colección «GEA-CLÍO», antes mencionada para el estudio en el aula, también publica otros títulos como *El estudio geográfico de los problemas urbanos*, *El mundo árabe y el mediterráneo*, *El estudio geográfico de la población*; la colección «Educación Social» está dirigida a profesores de Pedagogía Social y a profesionales de la educación social; la colección «Linterna» publica autores y obras que nos permitan adentrarnos en diferentes campos de la pedagogía. Otros ámbitos del conocimiento en los que Nau Llibres trabaja son la sociología, la filosofía, la logopedia y el desarrollo sostenible y medio ambiente, entre otros.

La editorial cuenta con una página web muy completa con información exhaustiva de todos los libros que publica y desde donde se puede descargar todo tipo de documentos interesantes, exámenes, programas educativos, etc.

Títol
Diccionari bàsic de la Comunicació

Autors
Josep Lluís Doménech
Vicent F. García
Joan Carles Buchón
Jesús I. Bosch
Ezequiel Castellano

Editorial
Nau Llibres

Diccionari bàsic de la comunicació / Josep Lluís Doménech Zornoza .... [et al.] -- València : Nau Llibres, 2002
142 p. ; 20 cm. -- (Paraules; C)

D.L. V 3832-2002
ISBN 84-7642-666-6

1.Mitjans de comunicació social-Diccionaris I. Doménech Zornoza, Josep Lluís, coaut.
316.77(038)

ELS PREMIS 2003 Les editorials valencianes són empreses culturals que tenen una ampla tradició en la nostra Comunitat. Els seus llibres ofereixen a tots aquells que s'hi acosten la possibilitat de formar-se i de conèixer uns altres mons a través de la creació literària. Amb aquests llibres, els lectors podran adquirir les eines necessàries per a convertir-se en ciutadans responsables amb capacitat per a decidir sobre el món que els envolta i del qual ells participen plenament.

PREMIS

	TÍTOL	EDITORIAL
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ	La Felicitat segons Spinoza	Tàndem Edicions
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR IL·LUISTRAT	Linterna màgica	Edicions Ponent
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR IL·LUISTRAT	Les Cançons de Llorenç	Tàndem Edicions
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	La nueva tipografía	Campgràfic
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Els jueus a la cultura notarial	Edicions Tres i Quatre
LLIBRE DE TEXT EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Matemáticas 2º ESO	Editorial Marfil
LLIBRE DE TEXT EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Valencià: Llengua i literatura 4t ESO	Editorial Ecir
CONTRIBUCIÓ A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DEL VALENCIÀ	Els xiquets i la llengua	Editorial Denes

Títol
La Felicitat segons Spinoza

Esriptora
Maite Larrauri

Il·lustrador
Max

Editorial
Tàndem Edicions

Larrauri, Maite

La Felicitat segons Spinoza / [text] Maite Larrauri ; [il·lustracions] Max. -- València : Tàndem, D.L. 2003
94 p., [1] h. pleg. : il. col. ; 19 cm. -- [Filosofia per a profans ; 5]

D.L. V 4618-2003
ISBN 84-8131-493-5

1. Spinoza, Benedictus de (1632-1677)-Crítica i interpretació 2. Felicitat
17.023.34

"Me preocupa de no ridiculitzar les accions humanes, de no deplorar-les ni maldir-les, sinó de comprendre-les".

7.- Mutacions

L'Intel·lecte, aquella part dels humans que raona, mesura i calcula, no està sotmesa a l'atzar, a diferència de la percepció, que és d'arrel passiva. També, però, no és un imperi dins d'un imperi. És a dir, no pot dissoldre o neutralitzar totalment la imaginació perceptiva. Mentre serem un cos amb parts externes, aquestes col·lidiran per atar amb altres coses, la nostra percepció fixarà les seues pròpies imatges i es desfermaran les passions corresponents. Ningú no està exempt de tal perill. Tanmateix, la intervenció de l'Intel·lecte des de l'experiència de construir nocions comunes pot dirigir l'ues operacions de rectificació, afèctar les passions i capturar-les en afectes actius.

Molta dels conflictes humans que duem a la tristesa i a l'odi comencen generant-se des d'una passió alegre a la qual tendim tots: es tracta de l'amor propi, de la satisfacció en un mateix, de l'alegria que cadascú de nosaltres troba en imaginar la seua pròpia potència d'actuar. Aquesta rivaria de narcisisme és renovat cada vegada que es pensa en

allò que s'ha fet, de manera que tots ensidem per contar les nostres pròpies històries i per vanagloriar-nos de les nostres capacitats corporals i mentals. Ens escobim nosaltres mateixos i aplegem a tenir raó en tot allò que diem. Així ens fem inoportables als uns als altres. Com que necessitem distingir-nos-en, naix l'enveja, que consisteix a alegrar-se de la feblesa dels altres i a entristir-se de la seua potència. A l'ura, l'enveja pot generar colera i venjança. Colera perquè sabem aquell que pensam que ens odia, venjança perquè desitgem fer mal a qui considerem la causa de la nostra tristesa. Un cercle infernal que només pot trancar-se afèctant les passions, és a dir, contenint el seu error i el seu excés, cosa que no significa negar-les o reprimir-les.

L'error de perspectiva que rau a considerar l'objecte exterior com a causa de la passió porta inevitablement a l'excés, a pensar exclusivament en aquell objecte. L'excés és una discurtpensació, perquè significa reduir totes les parts externes del cos a una de sola: Daniel menjant onzament pomes, Daniel estimant apassionadament al seu únic amor, Daniel odiant capaçament els seus veïns. S'associa amb les passions alegres i amb les tristes: totes tendeixen a l'excés. Una manera de combatre l'error i afèctar les passions és impedir que la imaginació ens distraiga d'un coneixement més verita-

Des de quan eres editora? Com va ser la teua arribada al món editorial?

Des de la primavera de 1990, quan, com a resultat d'un seminari de literatura infantil i juvenil a què assistíem un grup de persones interessades pels llibres per a infants, vam decidir posar en marxa Tàndem Edicions, que va començar a publicar al setembre d'aquell mateix any.

Cas que no tingueres cap restricció, quin llibre t'agradaria editar? Per què?

Aquell projecte, que considere extraordinari, tan pel seu contingut com pels elements gràfics i plàstics, tot i que siga car d'editar o aparentment es pense que té un públic lector més minoritari. També m'agrada editar aquell projecte que m'impresiona, que em commou, que em /ens mobilitza.

¿Creus que els circuits de difusió i venda del llibre infantil i juvenil passen únicament per les lectures prescriptives promogudes en el context de l'escolaritat obligatòria, o que existeix un públic lector que compra a les llibreries i que llig a les biblioteques?

No, sempre he pensat que quan un llibre és bo, val la pena publicar-lo, i que hem de superar l'excessiva submissió a la prescripció escolar. Els bons llibreters i les bibliotecàries o bibliotecaris saben valorar els llibres excel·lents, que guanyen així lectors d'una manera lliure. L'èxit d'un bon llibre és convertir-lo en un llibre clàssic no sotmés a modes ni a recomanacions.

Actualment el llibre té un cicle de vida molt curt. A què creus que es deu? Com afecta aquest fet les editorials?

Vivim temps en els quals tot esdevé obsolet amb una gran rapidesa. Això afecta molt negativament les editorials, ja que una novetat es manté com a tal a la taula d'una llibreria durant un període de temps molt breu, i es nega la possibilitat de ser descobert pels lectors i lectores. Tanmateix, allò que és excel·lent arriba a trobar la possibilitat de fer lectors i que comence així el circuit boca-orella.

Podries apuntar alguns motius pels quals els llibres són un producte cultural? En quines coses es diferencien els llibres de la resta d'ofertes culturals que podem trobar en el món actual?

Els llibres participen de dos branques de la cultura: la literatura en totes les seues variants (narrativa, poesia, teatre...) i les arts plàstiques (il·lustració i disseny gràfic). La lectura i la proximitat als llibres fan que els lectors conreen la sensibilitat, la imaginació, la comprensió del món i esdevinguen persones més cultes, tinguen l'edat que tinguen. D'altra banda, la lectura té, com a matèria primera, el llenguatge, i això permet també el domini i la competència en un dels signes identitaris més importants: la llengua pròpia.

Quines són les raons per les quals presentares *La Felicitat segons Spinoza* als premis de la Generalitat?

Vaig presentar aquest llibre als premis de la Generalitat perquè és una col·lecció que porte al cor, com la seua autora porta al cor els filòsofs que vol compartir amb els lectors; perquè, a més del text, el llibre ens regala unes il·lustracions meravelloses del dibuixant de còmic Max, i perquè el disseny de cadascun dels títols de la col·lecció «Filosofia per a Profans» posa de manifest la professionalitat de Paco Bascuñan i dels impressors que hi participen.

¿La Felicitat segons Spinoza és un llibre singular dins del teu catàleg, és a dir, és diferent a la teua producció editorial habitual?

El llibre forma part d'una col·lecció que valorem com a singular i que així es valorada pel públic. En Tàndem Edicions procurem fer bons llibres, però *La felicitat segons Spinoza* ha aconseguit l'excel·lència que perseguim.

¿Creus que les característiques tècniques de l'edició, disseny atractiu i original, bon paper i enquadernació, etc., influeixen a l'hora que els lectors trien un llibre? Quins altres criteris penses que poden influir en l'elecció?

Sí, estic convençuda que tot contribueix a l'hora de l'elecció, sobretot quan es tracta de bons lectors. En altre nivell, també influeix el *tiró* de l'autor o el coneixement que el lector tinga d'altres títols del mateix autor o autora i les seues preferències, la recomanació d'un amic o amiga o d'un adult que li desperte confiança, de les ressenyes aparegudes en els mitjans. Concretament en aquesta col·lecció la professionalitat i reputació de Max és també determinant.

Des de fa un temps està detectant-se un augment de l'edició d'àlbums il·lustrats. Creus que estem a les portes d'un renaixement d'aquest tipus de llibre?

La valoració de l'àlbum il·lustrat que a tota Europa ha estat molt alta durant els últims anys, s'ha incrementat molt a casa nostra. És una conquesta important que demostra que un bon llibre no té edat i que pot interessar per igual un infant i una persona adulta que busca la bellesa.

Quina és la raó per la qual habitualment els llibres d'adults no tenen il·lustracions? Penses que caldria recuperar els llibres il·lustrats per a aquest tipus de públic?

He repetit moltes vegades com em va marcar el discurs inaugural d'un LIBER (no recorde l'any) que va tenir l'Argentina com a país invitat. El ministre de Cultura, en la seua intervenció, va reivindicar per als adults el plaer de contemplar bones il·lustracions i va insistir, recorde textualment la frase «que els dibuixos, als llibres, no són un territori fecund únicament per als infants». Aquesta frase va influir molt en el fet que la col·lecció «Filosofia per a Profans», coincidint amb el desig de l'autora, portara les il·lustracions de Max. A mi, personalment, em meravella un bon text i també una bona il·lustració.

En Tàndem Edicions hem valorat sempre tant la força dels textos narratius com la dels professionals de la il·lustració.

¿Desde cuando eres editor? ¿Cómo fue tu llegada al mundo editorial?

Mi llegada al mundo de la edición fue por no encontrar en España los productos que estaba habituado a comprar en librerías de París, Bruselas, etc. Me decidí a crear Edicions de Ponent para tener la posibilidad de editar un producto digno de cómic, libro gráfico e ilustrado para adultos y también para renovar la situación editorial del momento con nuevos productos de factura más cuidada. Fue importante encontrarme con gente interesada en revitalizar el género y que compartía mis inquietudes. MacDiego, Sento, Micharmut... fueron realmente los que me llevaron a emprender la aventura de editar.

En caso de que no tuvieras ninguna restricción, ¿qué libro te gustaría editar? ¿Por qué?

Me encantaría poder publicar *El antiguo testamento*, de Robert Crum. Creo que será una obra que marcará un antes y un después en el mundo del cómic, y más viniendo de un talento como Crumb, el gran autor *underground*. Esta obra será un testimonio histórico para el mundo de la historieta moderna, y a la vez una de las adaptaciones que más darán que hablar a los críticos del *noveno arte*. No olvidemos que su editor americano ha dado uno de los adelantos dinerarios más grandes de los que se han concedido hasta ahora en el mundo del cómic. Ya me gustaría a mí estar en la piel de mi buen amigo Josep Maria Berenguer, que lo editará en España en su editorial La Cúpula.

¿Crees que los circuitos de difusión y venta del libro infantil-juvenil pasan únicamente por las lecturas prescriptivas promovidas en el contexto de la escolaridad obligatoria, o que existe un público lector que compra en las librerías y lee en las bibliotecas?

Habitualmente no tenemos este tipo de lectura prescriptiva para vender nuestros productos. Salimos todos los meses al mercado con novedades y dependemos más de las ventas en librerías, tanto generales como especializadas, que de estas prescripciones escolares. Para nosotros, lo que vale es la crítica que aparece en los *mass media* para conseguir que nuestros productos se vendan y disfruten de un cierto tiempo de permanencia en las librerías. Nuestras prescripciones las marca desde el propio crítico de cómics hasta el boca a boca de los lectores y los *bloggers*. Ahora comenzamos a ver un horizonte más amable en el campo pedagógico, ya que se está empezando a considerar al cómic como una buena herramienta para aproximarnos a temas de actualidad y a la historia más próxima de una forma que engancha a los lectores más reacios al estudio.

¿Podrías apuntar algunos motivos por los que los libros son un producto cultural? ¿En que cosas se diferencian del resto de ofertas culturales que podemos encontrar en el mundo actual?

¿Desde cuándo la cultura que conocemos no se expresa a través de los libros? Un libro es para siempre. Está fuera de modas y de tecnologías que puedan quedar obsoletas. Es el único producto que te permite retomarlo,

releerlo, subrayarlo, manosearlo, sentirlo... sin tener que rebobinar, apretar fríos botones. En definitiva, estamos hablando de una fuente cultural inagotable a no ser que lo destruyamos expresamente, como se hacía o se hace en algunos regímenes políticos. Lo que nunca se debe hacer, y la historia lo ha demostrado, es desde el poder crear libros para el *autismo* del pueblo.

¿Cuáles son las razones por las que presentaste *Linterna mágica* a los premios de la Generalitat?

La razón habitual es optar a un reconocimiento con la convicción de que es una buena obra y no puede pasar desapercibida. Estos premios ayudan a que, a veces, se vuelva sobre estos libros la mirada que incluso los libreros no han considerado por su atrevimiento, desconocimiento de la labor editorial, *target* al que van destinados, etc. Otra razones son hacer visible la labor editorial que desarrollamos ante las instituciones culturales de nuestra Comunitat, que a veces se muestran «nada concededoras» de la labor editorial y cultural que realizamos.

¿*Linterna mágica* es un libro singular en tu catálogo, es decir, es diferente a tu producción editorial habitual?

No, nosotros editamos de la forma que editamos porque entendemos la necesidad de una mayor dignificación del medio cómic y del libro gráfico. Nunca publicaremos de una determinada forma más o menos *singular* por llevarnos un premio. Hay que entender que en nuestra propuesta editorial, es el autor el verdadero dueño de la obra que quiere publicar, nosotros sólo somos un mero vehículo para hacer realidad lo que él tiene en mente.

¿Crees que las características técnicas de la edición, diseño atractivo y original, buen papel y encuadernación, etc., influyen en los lectores a la hora de elegir un libro? ¿Qué otros criterios pueden influir en la elección?

Sin duda es uno de los criterios. Pero, además, es muy importante que el lector se reconozca en el producto que compra o lee en una biblioteca. La necesidad de la proximidad al producto por parte del lector es fundamental. Además, es cada vez más importante la imagen que quieres dar a tus productos para que sean fácilmente reconocibles del resto de la oferta editorial. Creo que, cada vez, los lectores buscan productos atractivos en todos los aspectos, pero sobre todo más genuinos.

Desde hace un tiempo está detectándose un aumento de la edición de álbumes ilustrados. ¿Crees que estamos a las puertas de un renacimiento de este tipo de libros?

Creo que es una forma más de engrosar la abultada facturación de los grandes grupos. Una inmensa mayoría de ellos son traídos del extranjero comprando sus derechos por cuatro chavos, y aquí, sin embargo, tenemos el potencial de nuestros ilustradores más que olvidado y desaprovechado, al no poder competir con los precios de compra de estos productos que nacen como hongos, y, a veces, en vez de causar un bien, lo que producen es un mal más que irreparable. Todo no vale en el mundo de la palabra y la imagen como un todo.

Títol
Linterna mágica

Escriptor
Jorge Zentner

Il·lustrador
Sergio Mora

Editorial
Edicions de Ponent

Zentner, Jorge

Linterna mágica / texto, Jorge Zentner ; dibujos, Sergio Mora. -- Onil : Edicions de Ponent, D.L. 2003
[64] p. : il. col. ; 22 x 27 cm. -- (Col·lecció Mercat; 16)

D.L. A 715-2003
ISBN 84-89929-50-5

I. Mora, Sergio, il.
821.134.2-32"19"

Com has arribat al món de la il·lustració? Quines dificultats troba un il·lustrador quan comença?

Vaig arribar al món de la il·lustració quan realitzava els meus estudis artístics a Bèlgica. Per a una il·lustradora, crec que una de les majors dificultats amb les quals sovint es troba és que has d'adaptar el teu projecte als condicionaments comercials.

Dels llibres que has llegit, quin t'hauria agradat haver il·lustrat? Per què?

M'hauria agradat il·lustrar el llibre *Las palabras andantes*, d'Eduardo Galeano. És un llibre que en els seus contes salten les imatges a borbollons.

Creus que la professionalització de l' il·lustrador està lligada exclusivament al llibre infantil i juvenil i a l'escolar?

No, jo crec que la il·lustració és un treball artístic i creatiu que pot aplicar-se a uns altres àmbits i dirigir-se a un públic d'allò més variat.

Tens algun projecte personal que t'agradaria editar?

Sí, tinc un projecte fet que consisteix en un llibre que duu per títol *Mira... ¿qué ves?* Conta el viatge d'un núvol des del naixement fins a la descomposició, convertit en gotes d'aigua. El núvol adopta múltiples formes i sota un divertit joc de metàfores es va reescriuint, imatge a imatge, una nova gramàtica onírica i sensorial.

Quina relació hi ha entre text i imatge? Quan reps un encàrrec d'una editorial, ¿estableixes algun tipus de relació amb l'escriptor?

Jo pense que hi ha molta relació entre text i imatge; de fet, són com dos germans: procedeixen d'un mateix origen encara que cadascun d'ells presenta les seues característiques pròpies i la seua individualitat. A mi, si es donen les condicions adequades, m'agrada establir una relació de treball amb l'escriptor de l'obra que vaig a il·lustrar.

Creus que hi ha diferències entre il·lustrar una obra literària i un material curricular? Quan realitzes il·lustracions per a un material curricular, ¿trobes per part dels editors restriccions artístiques o tècniques?

No crec que existisquen aqueixes diferències. La base de què es parteix en ambdós casos és la mateixa: la creativitat. Encara que és cert que en el material curricular cal ajustar-se més a un objectiu imposat, cadascun sempre ha de conservar els seus recursos creatius. Al llarg de la meua activitat professional sí que he trobat restriccions.

Les cançons de Llorenç ¿va ser una proposta teua o un encàrrec de l'editorial? Quina tècnica has utilitzat per a il·lustrar-la?

Aquest llibre, concretament, va ser un encàrrec de l'editorial Tàndem Edicions. Per a realitzar-lo vaig utilitzar la tècnica del *gouache-collage*.

Creus que el públic adult entén i valora les il·lustracions realitzades per als més menuts?

No, jo sincerament crec que el públic adult no sempre entén i valora les il·lustracions.

Com influeixen les noves tecnologies en l'art de la il·lustració? ¿Creus que són un avantatge o, per contra, són un inconvenient per a crear?

Les noves tecnologies aporten nous recursos gràfics i nous suports visuals. No crec que siguin ni un avantatge ni un inconvenient per a crear les teues obres; són simplement un recurs tècnic més a la teua disposició.

Creus que l'il·lustrador ha de conèixer altres obres per a crear les seues pròpies? Ha de ser un bon lector?

Una bona recomanació seria «educar la mirada o aprendre a veure». Així podríem saber reconèixer l'art que ens envolta cada dia, que és molt. No tan sols cal mirar en el treball d'altres il·lustradors, sinó també cal saber mirar en la vida diària i en altres disciplines com l'art, la música, etc. La il·lustradora ha de ser sensible i receptiva a tots els llenguatges: visual, escrit, corporal, encara que, per descomptat, sempre existeixen preferències personals.

Quin va ser i com recordes el primer llibre que vas publicar?

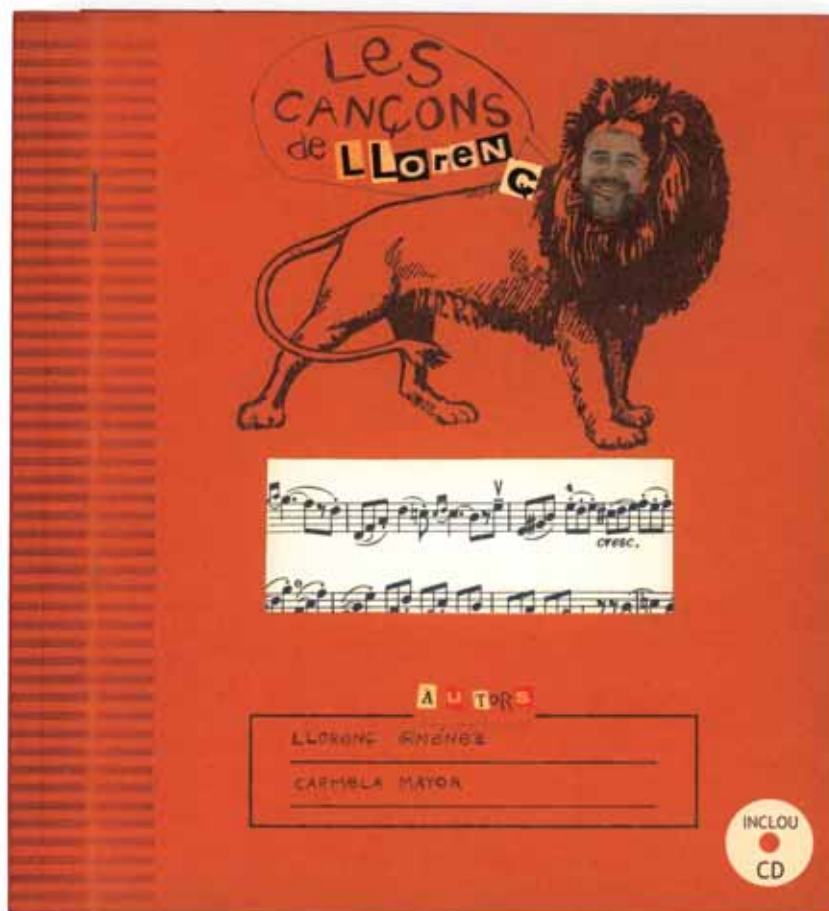
El primer llibre que vaig publicar va ser un menú que es titulava *L'envejós d'Alcalà*, d'Enric Valor. Quan estava fent el llibre, recorde especialment les suors estiuenques i una sensació de total inexperiència.

Títol
Les cançons de Llorenç

Escriptor
Llorenç Giménez

Il·lustradora
Carmela Mayor

Editorial
Tàndem Edicions

Giménez, Llorenç (1954-)

Les cançons de Llorenç / text, Llorenç Giménez ; il·lustracions, Carmela Mayor. -- València : Tàndem, 2003
[24] p. : il. col. ; 20 cm + 1 CD-Rom. -- (El Tricicle; 29)

D.L. V 2068-2003
ISBN 84-8131-469-2

I. Mayor, Carmela, il.
087.5

Campgràfic es el nombre elegido por sus fundadores para esta editorial valenciana especializada en el arte de la escritura. Su nombre proviene de la conocida revista italiana *Campo Grafico*, surgida a principios del pasado siglo y especializada en temas relacionados con las artes gráficas. Fue creada en Valencia en el año 2000 por Xavier Llopis, José Luis Martín y Félix Bella, tres profesionales del mundo de la edición que un día decidieron unir sus esfuerzos para crear una editorial pionera en el panorama de la edición valenciana. Desde entonces se ha convertido en un referente en la edición de libros relacionados con el análisis y el estudio de la escritura y la edición, en el amplio sentido de la palabra. Su catálogo está compuesto mayoritariamente por libros contemporáneos, muchos de ellos traducciones de libros clásicos e imprescindibles para un público interesado en la materia, entre los que destacan amantes de la tipografía, diseñadores gráficos, profesionales del mundo de la comunicación, impresores, etc.

Campgràfic es una editorial especializada que no tiene una producción demasiado alta. De hecho, durante sus nueve años de existencia ha publicado veintiséis libros, aproximadamente tres libros por año. Esta circunstancia hace que esté lejos de la problemática de la edición actual que desde hace demasiado tiempo tiene planteado el problema de una excesiva producción. Se trata además de una editorial de fondo, ya que gran parte de sus libros, con alguna excepción, no son novedades en el estricto significado del término sino que son libros atemporales. Este hecho no le resta ni un ápice de interés porque el trabajo del editor consiste, no solamente en descubrir nuevas propuestas, sino también en seleccionar y proponer títulos clásicos y traducirlos a la lengua del lector.

Los libros de Campgràfic no están divididos por colecciones, una manera convencional y habitual en el sector, sino que se configuran más bien como una propuesta única en manos del lector que podrá elegir aquellos que más le interesen. A ello se une otra de sus características, que también diferencia a esta editorial del resto, prácticamente todos sus libros, con algunas excepciones como la dedicada a la serie de aportaciones de diferentes tipógrafos, son singulares, es decir, tienen un diseño gráfico diferente e incluso alguno de ellos recuperan la maquetación original si ésta aporta algún elemento de interés que es necesario destacar. Por último, cabe destacar el excelente trabajo de traducción que consigue que los libros publicados sean un fiel reflejo del texto original.

En su catálogo encontramos autores destacados, tanto clásicos como actuales, que han hecho grandes e importantes aportaciones al mundo de la tipografía, como Robin Kinross, Eric Gil, Rudolf Koch, Jan Tschichold, Gerard Unger, Paul Renner, Otl Aicher, Jost Hochuli, Claude Mediavilla, Christopher Burke, Andrés Trapiello o Daniel Giralt-Miracle.

La editorial ha recibido el reconocimiento a su labor con la concesión de dos premios de la Generalitat. En el año 2003 en la categoría de libro en castellano mejor editado por la obra *La nueva tipografía. Manual para diseñadores*, de Jan Tschichold, un libro que sentó las bases de la tipografía actual, y en el año 2005 en la categoría de mejor libro valenciano por la obra *Caligrafía. Del signo caligráfico a la pintura abstracta*, de Claude Mediavilla.

Además, la editorial realiza a lo largo del año presentaciones de sus libros y cuenta con una estética página web que ofrece a los lectores información pormenorizada de cada una de sus propuestas y la posibilidad de recibir información de las mismas. La oferta se completa con los catálogos de la editorial en formato PDF, algunos enlaces de interés, el anuncio de las próximas novedades y la posibilidad de poder comprar ejemplares de sus libros desde la propia página web.

Campgràfic nos enseña el camino para descubrir libros de imprescindible lectura que nos enseñarán a conocer el apasionante mundo de la escritura.

Títol
La nueva tipografía

Escriptor
Jan Tschichold

Editorial
Campgràfic

101

Tschichold, Jan

La nueva tipografía : manual para diseñadores modernos / Jan Tschichold; traducido por María Teresa Albero y Estela Marqués ; introducción de Josep M. Pujol. -- Valencia : Campgràfic, 2003
LXXXVIII, 291 p. : il. ; 21 cm
Bibliografía: p. LXXXVI-LXXXVIII

D.L. V 3929-2003
ISBN 84-931677-8-9

1. Composició tipogràfica 2. Disseny gràfic
655.24/.28
766

L'autor del llibre *Els jueus a la cultura notarial*, guanyador en l'any 2003 del premi de la Generalitat al llibre en valencià millor editat, és Robert Ignatius Burns (1921-2008), jesuïta nord-americà i professor de la Universitat de Califòrnia, Los Angeles. Un estudiós de la història membre de la Medieval Academy que, a més dels seus estudis de Teologia, lligats al seu ingrés en la Companyia de Jesús, va realitzar dos doctorats en Història, un en la Universitat de Friburg i altre en la Universitat Johns Hopkins, de Baltimore.

El seu primer doctorat va estar dedicat a l'estudi dels indis d'Amèrica del nord, un tema que va abandonar després d'aquest primer treball per dedicar-se de ple, al llarg de la seua vida, a l'estudi de l'edat mitjana europea i especialment a la Corona Catalanoaragonesa. El seu segon doctorat va estar dedicat a l'estudi del rei Jaume I el Conqueridor i a l'Església valenciana. L'obra fruit d'aquest estudi es va publicar en l'any 1967 amb el títol *The Crusader Kingdom of Valencia: Reconstruction on a Thirteenth-Century Frontier*. Aquesta mateixa obra va ser traduïda posteriorment al castellà en l'any 1982 (*El reino de Valencia en el siglo XIII, iglesia y sociedad*), i en l'any 1993 al català (*El regne croat de València*). A partir de llavors, aquest jesuïta nord-americà es va especialitzar en el període històric corresponent al regnat del rei Jaume I el Conqueridor i a la conquesta del regne, tot estudiant-ne l'organització posterior i, principalment, analitzant la situació de la població islàmica que va continuar en el regne sota domini cristià. Entre la seua bibliografia destaquen les obres *L'Islam sota els croats, Colonialisme medieval: explotació postcroada de la València islàmica*, i *Jaume I els valencians del segle XIII*. La seua última obra, va morir mentre corregiria les proves, va ser l'últim volum del *Diplomatari of the Crusader Kingdom of Valencia. The registered charters of its conqueror Jaume I (1257-1276)*. Per la seua labor ha merescut nombrosos honors i premis.

La investigació que va culminar amb l'edició del llibre va ser, tal com relata en el prefaci Robert Ignatius Burns, fruit de la casualitat: «Es va iniciar com un passatemps mentre investigava un tema ben diferent: les traces que havia deixat en els registres notariais un orde mendicant, obscur i gairebé indocumentat, anomenat dels Frares del Sac. Era a l'Arxiu Històric Comarcal de Puigcerdà [...]. Els testaments i codicils dels jueus medievals de la vila van atraure la meua atenció i vaig començar a recollir-los a mesura que n'anava trobant

[...]. Seguint la pista dels escàpols Frares del Sac, vaig estar a l'aguait dels materials sobre testaments jueus.» L'estudi d'aquests testaments aportava una rica informació sobre els jueus i les seues dificultats: «la intromissió real en els afers testamentaris jueus i alguna cosa sobre la pràctica insòlita de redactar testaments en llatí d'acord amb el dret romà per part dels membres de les diverses aljames jueves [...]». Alhora són documents interessants perquè els jueus «no foren un aspecte marginal de la història medieval [...]; constituïen un element essencial del conjunt, no sols en llur existència local i autònoma i interactiva, ans també com un component intrínsec i omnipresent de *l'histoire totale* de l'Europa medieval [...]. Una petita aportació com aquest rescat de testaments llatinitzats també pot ajudar a compensar l'equilibri».

Aquest llibre té voluntat de ser divulgatiu i per això va dirigit a un lector no especialitzat en la matèria. Per tal de facilitar la lectura, l'autor afegeix un glossari de termes poc coneguts.

Un resum preliminar d'aquest mateix treball fou presentat en l'any 1992 en una conferència plenària davant del Twenty-Seventh International Congress on Medieval Studies a la Western Michigan University.

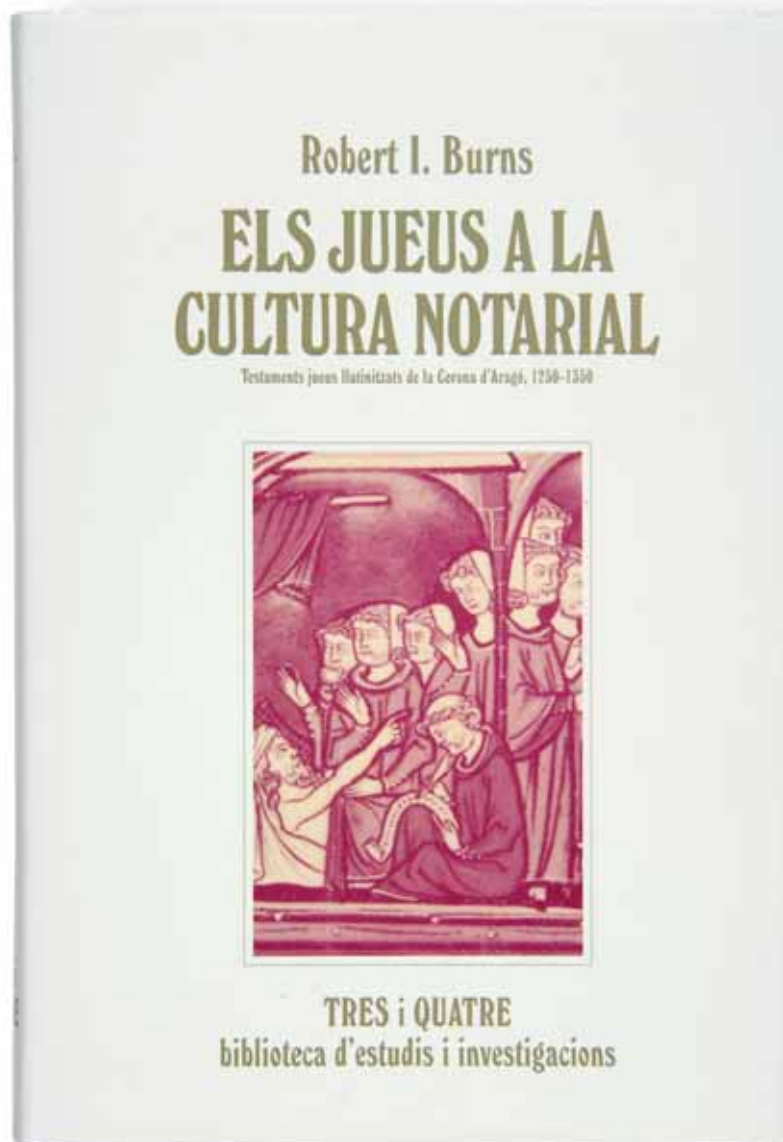

Títol
Els jueus a la cultura notarial

Escriptor
Robert I. Burns

Editorial
Edicions Tres i Quatre

103

Burns, Robert Ignatius, (S.I.)

Els jueus a la cultura notarial : testaments jueus llatinitzats a la Corona d'Aragó, 1250-1350 / Robert I. Burns, S.J. ; [traducció de Roser Salicrú i Lluch]. -- 1ª ed. -- València : Tres i Quatre, 2003
271 p. : il. ; 25 cm. -- (Biblioteca d'estudis i investigacions; 43)
Bibliografia: p. 251-271

D.L. V 4497-2003
ISBN 84-7502-682-6

1. Testaments-Aragó (regne)-S.XIII-XIV 2. Jueus-Aragó (regne)-S.XIII-XIV
347.67(460.22)"12/13"
94(=411.16:460.22)"12/13"

¿Desde cuando te dedicas a elaborar materiales curriculares? ¿Encontraste muchas dificultades para publicar tu primer libro?

Empecé a publicar materiales curriculares en el año 2000. Nuestros inicios no fueron demasiado difíciles, ya que siempre hemos contado con el apoyo incondicional de la editorial Marfil, con la que publicamos nuestros trabajos.

¿Cuál fue y cómo recuerdas el primer material curricular que publicaste?

El primer libro que publiqué, junto con otros compañeros, fue *Matemáticas aplicadas a las Ciencias Sociales I*. Recuerdo aquella época con mucho cariño: el libro que publicábamos era fruto del trabajo de muchos años y en él se recogían diferentes tipos de materiales que habíamos ido elaborando desde hacía mucho tiempo.

¿De qué materia curricular realizas tus libros?

Todos los libros que he publicado son del área de Matemáticas. Además del libro del alumno, también hemos elaborado diferentes adendas del material: guías didácticas, programaciones de aula...

¿Te dedicas únicamente a hacer materiales curriculares o tienes otra actividad profesional? ¿Actualmente tienes algún proyecto que te gustaría editar?

No me dedico en exclusiva a elaborar materiales curriculares, soy profesor de instituto en activo. Tengo algún proyecto en mente: me gustaría editar un libro sobre el trabajo en matemáticas para la educación a distancia.

¿Cómo y cuándo descubriste la lectura y la escritura?

Descubrí la lectura desde muy pequeño, leyendo periódicos deportivos, la escritura, la descubrí mucho más tarde, cuando empecé a elaborar materiales curriculares dirigidos a la enseñanza.

¿Crees que hay una relación estrecha entre lectura y escritura? ¿Un escritor ha de ser necesariamente un buen lector?

Efectivamente, existe una relación estrecha; de hecho, yo creo que ambas facetas van unidas y difícilmente pueden separarse.

¿Estableces alguna relación profesional con el ilustrador de tus obras? ¿Crees que es importante este trabajo en equipo?

La relación profesional entre ambas partes es muy importante, aunque también creo que la idea que tiene al autor no ha de coincidir obligatoriamente con la del ilustrador, que puede tener su propia visión de nuestro trabajo.

¿El libro *Matemáticas 2º ESO* fue una propuesta tuya o un encargo de la editorial? ¿A qué nivel educativo va dirigido?

Elaborar el libro fue una idea de un grupo de profesores de Matemáticas. Presentamos la propuesta a la editorial Marfil y como gustó el material, decidieron publicarlo.

El libro, obviamente va dirigido a un público muy concreto: a los alumnos de matemáticas de segundo curso de la ESO. Este es un material un tanto diferente a lo que se está publicando en la materia: lo utilizarán en sus clases un profesorado que tenga ganas de trabajar esta área de conocimiento de una forma distinta a la habitual.

¿El hecho de ganar un premio ayuda a que los lectores conozcan mejor una obra y a aumentar las ventas?

Realmente, no tengo muy claro este aspecto. En nuestro caso concreto, que realizamos materiales curriculares, dependemos más de que al profesorado de la asignatura les guste nuestra propuesta de trabajo.

¿Crees que es importante que tus libros estén bien editados? ¿Te consulta la editorial las características técnicas de los libros que has editado?

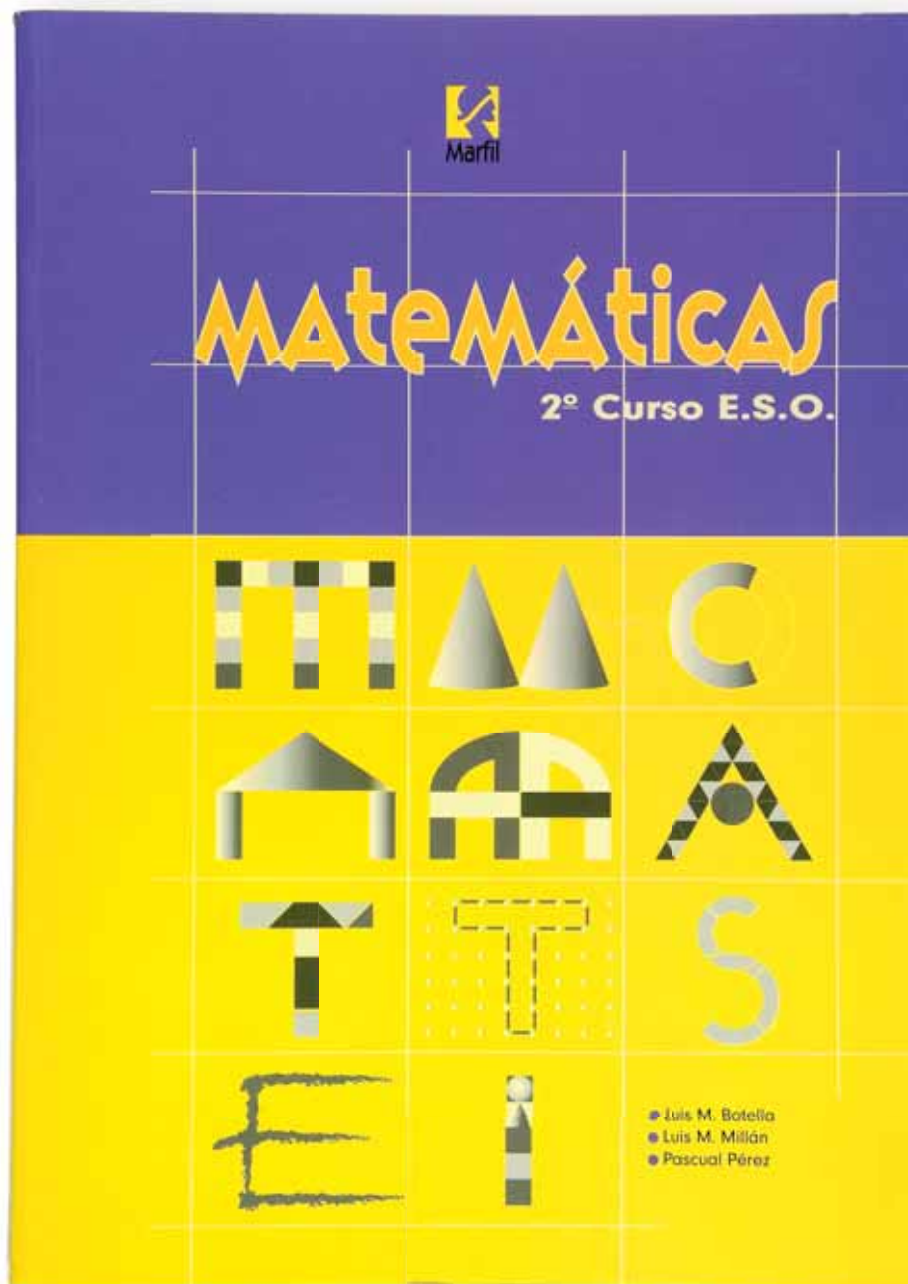
Personalmente, pienso que es vital que el libro tenga una buena edición, ya que en nuestro campo concretamente, la experiencia nos dice que no sólo se valora el contenido, sino también el continente. A nosotros la editorial Marfil nos consulta las características técnicas de nuestros libros. En ese sentido, sólo tenemos palabras de agradecimiento para el trabajo que realiza nuestra editorial.

Títol
Matemáticas 2º ESO

Autors
**Luis Manuel Botella
Luis M. Millán
Pascual Pérez**

Il·lustradora
Silvia Faus

Editorial
Editorial Marfil

Botella, Luis M.

Matemáticas : 2º curso Educación Secundaria Obligatoria / Luis M. Botella, Luis M. Millán, Pascual Pérez.--
Alcoi : Marfil, D.L. 2003
183 p. : il.; 30 cm

D.L. A 553-2003
ISBN 84-268-1037-3

1. Matemàtiques-Llibres escolars I. Millán, Luis M., coaut. II. Pérez, Pascual, coaut.
51(075.3)

Construccions:
ensenyar la nostra
llengua, educant
en valors

**Miguel
Cruz Montalbán**

Que lluny que queden ja els temps en què, els que vam conèixer la televisió en blanc i negre, estudiàvem amb llibres d'auster disseny, plens de paràgrafs que no donaven treva a l'esforçat púber! Es tractava d'altra manera d'entendre l'estudi, sens dubte, com una travessia àrdua que oferia el reconeixement social i professional a la seua fi. Que lluny que queden ja aquells temps!

Els llibres de text, hui, per fortuna, cuiden els detalls i inclouen un ingredient lúdic per facilitar i fer, en suma, més agradable el treball d'alumne i el docent. I en l'ensenyament de les llengües hi cobra especial protagonisme aquest punt de vista.

El llibre de l'editorial Ecir que ens ocupa, *Valencià: llengua i literatura* per a quart curs d'Educació Secundària Obligatoria, és bon exemple del que s'ha dit. Els seus dinàmics continguts, que conviden contínuament a la participació, la creació i la reflexió, no només sobre la llengua com vehicle de comunicació, sinó també sobre els valors de la nostra societat, van *abrigallats* per un treball gràfic que posa una nota d'humor molt destacable.

L'il·lustrador Kino Garrido, l'estil del qual presenta una clara arrel en el món de la historieta i l'humor gràfic (podem rastrejar alguna influència especialment marcada com la de Jordi Sempere o Pasqual Ferri en la seua primera etapa), complix amb la no gens senzilla missió d'acompanyar, gairebé diria embolicar, amb les seues vinyetes i dibuixos les activitats i continguts proposats pels autors del text. El seu dibuix de traç expressiu i el colorit d'ampli espectre que utilitza, amenitzen l'assimilació dels coneixements per part de l'alumnat. Cap destacar la capacitat de Garrido per a crear simpàtics personatges, algun d'ells recurrent, com el detectiu privat, abillat de la clàssica gavardina i tocat amb barret, que acompanya determinades activitats.

Com a curiositat, comentar la presència en un dels apartats finals del llibre, el taller literari, d'una sèrie de vinyetes que, encara que apareixen sense signar en manera alguna, pense que hauria d'aparéixer el nom de l'autor, igual que en altres parts del manual quan es fa ús de textos literaris, duen l'empremta inconfusible del brillant dibuixant valencià Sento Llobell.

No té, malgrat tot, la il·lustració en aquest llibre el pes que li correspondria si es tractara d'un treball dirigit a estudiants de menor edat, per aquella errònia màxima editorial, al meu parer, que la fotografia, malament associada a l'objectivitat, ha d'anar guanyant espai a la il·lustració, representant més nítida de la subjectivitat, dintre de l'àmbit docent, a mesura que avança l'edat de l'alumne.

Estem davant un llibre que, no en va, duu el subtítol de «Construccions», ja que en el seu enfocament, els quatre autors del text persegueixen tant que l'alumne conega la seua llengua en l'aspecte teòric, com que la utilitze com a eina de comunicació habitual en el seu entorn social, tot aprofundint de passada una sèrie de valors fonamentals com la integració, el medi ambient, la igualtat i altres. Per a això, estructuren el contingut de cada unitat en sis parts dedicades, respectivament, a l'estudi de la llengua oral (els missatges), el lèxic (les paraules), la llengua escrita (les eines), l'estructura del text (la construcció textual), l'ús de la llengua en la societat (els parlants) i els gèneres literaris (el taller literari), i un annex final dedicat a la història de la literatura valenciana, tan rica com ignorada amb massa freqüència.

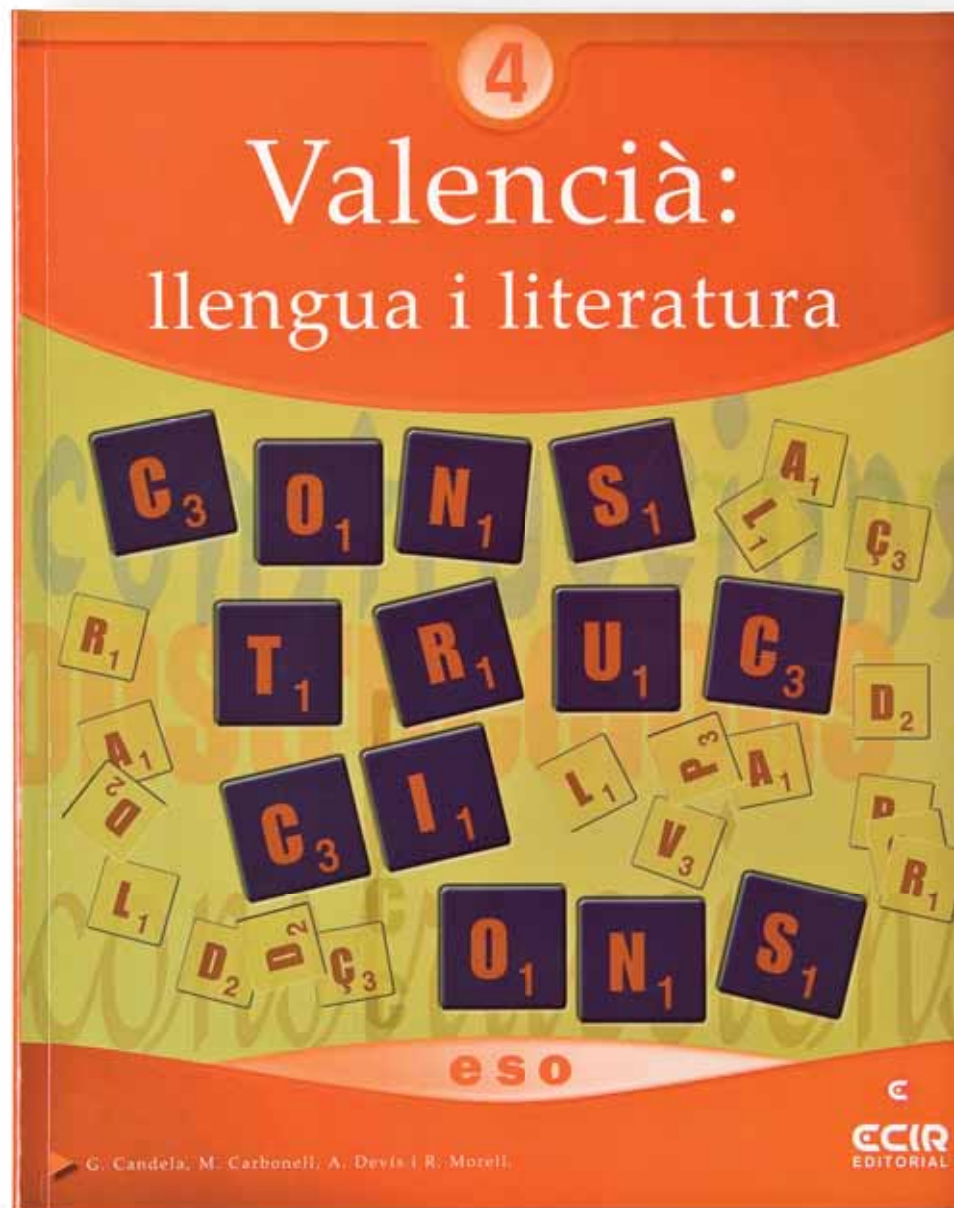
Aquest llibre per a estudiar valencià és un pràctic manual per a estudiants d'Educació Secundària Obligatoria, que, en definitiva, complix amb escriure els objectius que les autores del text i l'il·lustrador que les acompanya es proposaven en la presentació inicial, i que en edicions posteriors ha anat millorant el seu aspecte gràfic en el que al disseny i la maquetació es refereix.

Títol
**Valencià:
llengua i literatura 4t ESO**

Autores
**Anna Devís
Glòria Candela
Rosa Morell
Marisa Carbonell**

Il·lustrador
Kino Garrido

Editorial
Editorial Ecir

Valencià : llengua i literatura : 4 ESO / A. Devís... [et al.]. -- Paterna: Ecir, D.L. 2003
300 p. : il. ; 27 cm

D.L. V 2345-2003
ISBN 84-7065-815-8

1. Literatura valenciana-Tractats, manuals, etc. 2. Valencià -Tractats, manuals, etc. I. Devís, A., coaut.
811.134.11(075.3)
821.134.11.09(075.3)

Si hi ha una cosa certa, en matèria de recuperació lingüística, és que es tracta d'una ingent tasca col·lectiva. I és per això que la iniciativa *Els xiquets i la llengua*, posada en marxa pel diari *Las Provincias* (gener 1975-maig 1976), és una mostra singular que, amb la perspectiva que dona el temps, assoleix una importància històrica qualitativa. La publicació del conjunt de material didàctic per part de Denes, a cura del professor Emili Casanova, ens permet d'aprofundir la simbiosi sociocultural que va representar.

L'autor d'aquell treball, el professor i escriptor Vicent Escrivà, qui signava amb el pseudònim de Lluç Morant, va materialitzar una necessitat didàctica –divulgar el material adient per a l'incipient ensenyament del valencià dins i fora de les escoles– que connectava amb un sentiment col·lectiu en auge que defensava la normalització lingüística.

«Tota llengua marginada i sense prestigi, oficial o no, té difícil la seua supervivència i transmissió. En eixa circumstància, l'única possibilitat de salvació està en l'ensenyament d'esta llengua als xiquets», diu Emili Casanova. I els xiquets d'aquell moment vivien immersos en el sistema educatiu de les acaballes del franquisme. En els programes dels partits democràtics que s'havien oposat a la dictadura ocupaven un lloc especial la reivindicació autonòmica i la normalització lingüística. L'ambient aperturista va permetre que en tot un seguit d'escoles s'introduïra d'alguna forma l'ensenyament del valencià. L'atmosfera de canvi va influir perquè el diari fundat per Teodor Llorente publicara el curs de valencià que va obtindre una «acollida massiva» i assolí un bon nivell lèxic i didàctic «encara sense superar», amb una participació «entusiasta» de molts alumnes que col·laboraven amb textos i dibuixos.

Vicent Escrivà no va estar a soles; comptava amb l'assessorament de Manuel Sanchis Guarner, qui, amb «altres apòstols del valencianisme», com ara Joan Fuster i Enric Valor, va animar l'elaboració i edició d'obres destinades a l'ensenyament del valencià dins les escoles. «Els bons propòsits –escrivia Sanchis Guarner en la presentació del curs– han d'anar acompanyats de la ferma voluntat de realitzar-los.»

«La llengua acomplia els criteris i les característiques del model d'estàndard apte per a l'època –assenyala Emili Casanova en la seua introducció–, que només acceptava concessions normatives per aproximar el vocabulari popular a l'usuari en els temes tractats, i per elevar-lo a categoria literària. I en el cas d'Escrivà, també per la seua faceta creativa.»

Riquesa creativa i fortuna didàctica.

Els propòsits col·lectius es nodreixen de compromisos personals; Vicent Escrivà no ha deixat mai de posar-hi saó.

Títol
Els xiquets i la llengua

Escriptor
Vicent Escrivà

Editorial
Editorial Denes

109

Escrivà, Vicent

Els xiquets i la llengua / Vicent Escrivà ; edició i introducció de Emili Casanova. -- Paiporta : Denes, D.L. 2003
448 p. : il. ; 21 cm. -- (Bàsica; 1)

D.L. V 1683-2003
ISBN 84-95802-34-1

1. Valencià - Mètodes
811.134.11(075.4)

ELS PREMIS 2004 Les editorials valencianes treballen colze a colze amb els distribuïdors i les llibreries; unes empreses dinàmiques i compromeses també amb el món de l'edició que compleixen un paper molt important: fer visibles i difondre els llibres editats per les editorials valencianes i així convertir-se en corretja transmissora entre els llibres i els lectors.

	TÍTOL	EDITORIAL
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ	Tirant lo Blanc	Edicions Tres i Quatre
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR IL·LUSTRAT	Don Quijote de la Mancha	Algar Editorial
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR IL·LUSTRAT	Cocodrila cocopau, una història foradada	Editorial Denes
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Un error	El Nadir
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	10.193 Escuma de mar	Perifèric Edicions
LLIBRE DE TEXT EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Ciencias de la Tierra y del Medio Ambiente	Editorial Ecir
LLIBRE DE TEXT EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Música 3r ESO	Editorial Marfil
CONTRIBUCIÓ A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DEL VALENCIÀ	Oficis tradicionals valencians	Tàndem Edicions

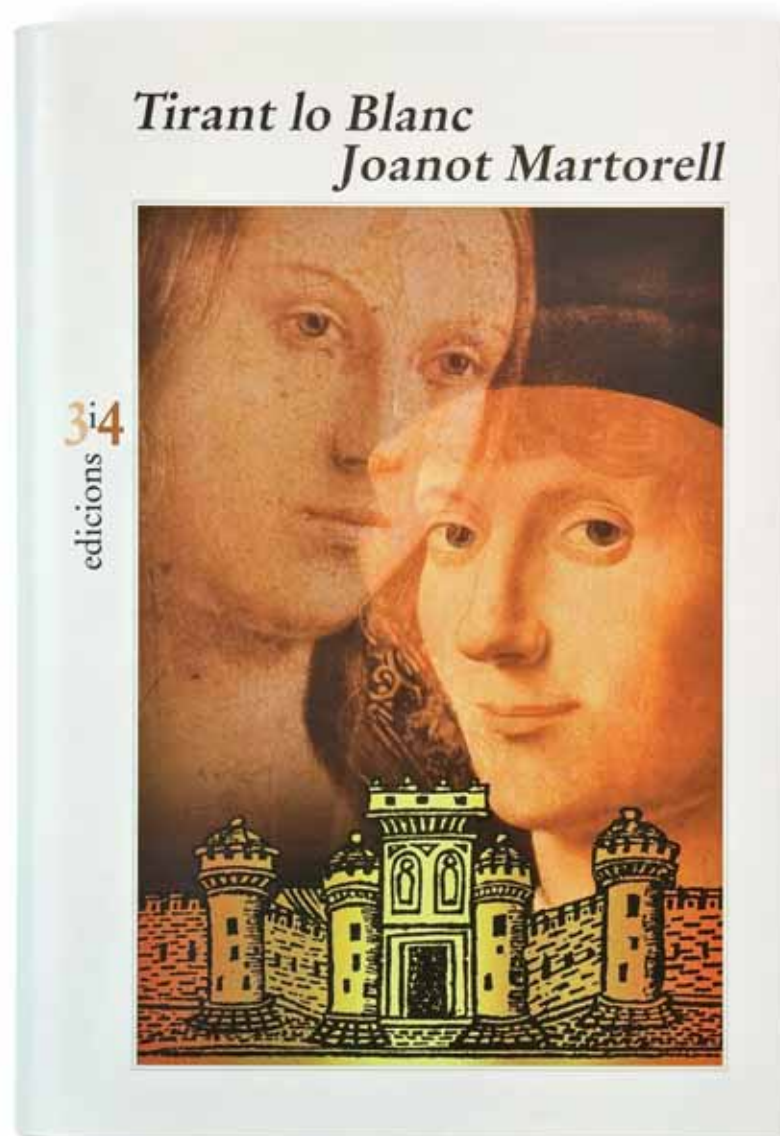
PREMIS

2004

Títol
Tirant lo Blanc

Escriptor
Joanot Martorell
(edició a cura de Rosa Giner
Joan E. Pellicer)

Editorial
Edicions Tres i Quatre

Martorell, Joanot (ca. 1414-1468)

Tirant lo Blanch / Joanot Martorell ; edició a cura de Rosa Giner i Joan Pellicer. -- València : Edicions 3 i 4, 2004
687 p. ; 24 cm. -- (Sèrie "La unitat" ; 187)

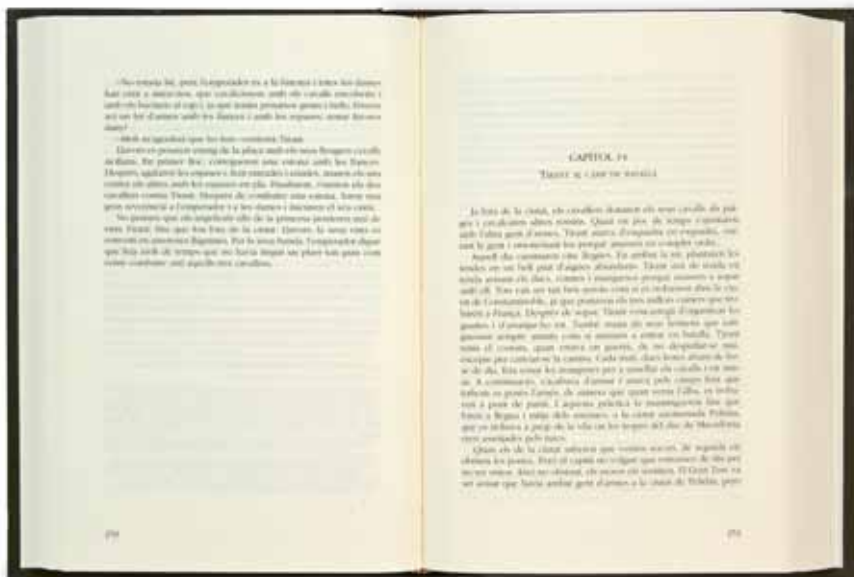
D.L. V 4544-2004
ISBN 84-7502-702-4

821.134.11-39"14"

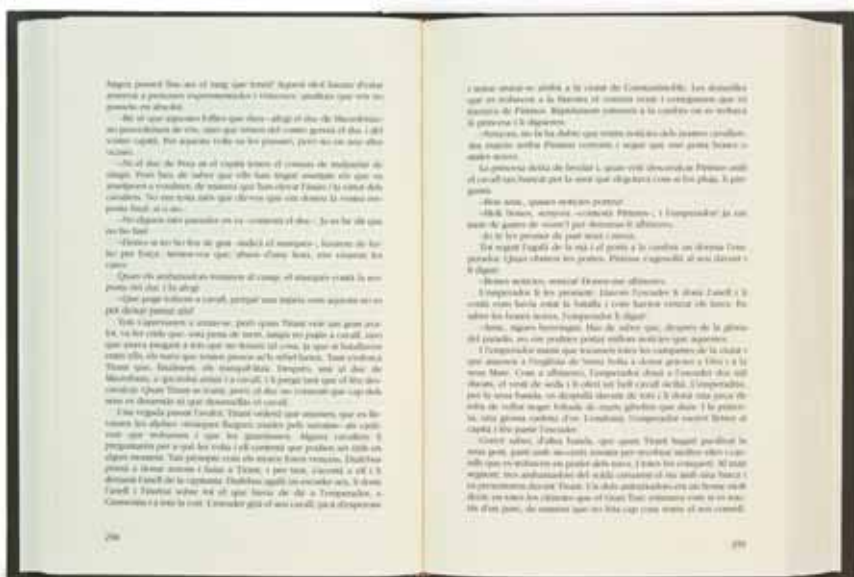
TERCERA PART

TRIBUNA BLANCA CONVENTINORE

CAPITOL 19

TRIBUNA BLANCA CONVENTINORE

Sens dubte, l'obra *Tirant lo Blanc* ocupa un lloc destacat en la literatura universal. Es tracta d'una novel·la cavalleresca que en reflecteix amb fidelitat els usos i costums, escrita a la fi del segle xv. Va ser publicada i impresa per primera vegada l'any 1490, després de la mort del seu autor, i amb un tiratge inicial de 715 exemplars, a València, en els tallers de Nicolau Spindeler. Des de la publicació, la novel·la va comptar amb el favor del públic, va ser un èxit de vendes, com diríem hui, i per això va ser editada de nou l'any 1497, a Barcelona, amb 300 exemplars; posteriorment va ser també traduïda a altres llengües: l'any 1511, al castellà; l'any 1538, a l'italià, i l'any 1737, al francès.

L'autor d'aquesta «novel·la total», qualificada així per Mario Vargas Llosa, perquè hi podem trobar, en una sola la novel·la de cavalleria, la cortesana i la militar, és Joanot Martorell (València, 1405/1415-1465/1468). Martorell va ser un cavaller i prosista valencià, cunyat del gran poeta Ausiàs March, casat amb una de les seues germanes, segon fill d'una família de la petita noblesa de Gandia establida a València des de l'any 1400. Un home que havia viatjat pel món i que coneixia bé les armes perquè havia lluitat, juntament amb altres cavallers valencians, en diferents expedicions a les ordenes del rei.

Va tindre tant d'èxit que d'aquesta obra en va tenir coneixement Miguel de Cervantes, i s'hi va referir en el seu llibre *El Quixot de la Manxa*, en el passatge en què el cura i el barber llancen a la foguera els llibres de Don Alonso: «-¡Válame Dios! -dijo el cura, dando una gran voz-. ¡Que aquí esté Tirante el Blanco! Dádmeme acá, compadre; que hago cuenta que he hallado en él un tesoro de contento y una mina de pasatiempos. Aquí está don Quirieleisón de Montalbán, valeroso caballero, y su hermano Tomás de Montalbán, y el caballero Fonseca, con la batalla que el valiente de Tirante hizo con el alano, y las agudezas de la doncella Placerdevivida, con los amores y embustes de la viuda Reposada, y la señora Emperatriz, enamorada de Hipólito, su escudero. Dígoos verdad, señor compadre, que, por su estilo, es éste el mejor libro del mundo: aquí comen los caballeros, y duermen, y mueren en sus camas, y hacen testamento antes de su muerte, con estas cosas de que todos los demás libros de este género carecen.»

El cavaller Tirant, que pertanyia al llinatge de Roca Salada, és el principal personatge de la novel·la, molt probablement inspirat en la vida de Martorell mateix, i posseeix moltes de les qualitats que distingeixen els bons cavallers: és fort, hàbil amb les armes, estrateg militar i un cortesà educat i gentil al servei d'un bell ideal: alliberar l'Imperi grec, Constantinoble, del setge dels turcs. A través de les pàgines de la novel·la se'ns descriuen les aventures d'armes, gestes, els afanys i els amors amb la seua enamorada Carmesina, d'aquest personatge literari magistralment descrit per l'autor des que és nomenat cavaller a Anglaterra fins a la seua mort, en terres bizantines, després d'haver aconseguit alliberar a l'Imperi grec del setge dels turcs.

La novel·la, que posseeix una gran varietat temàtica, està dividida en 487 capítols i 5 parts corresponent als llocs geogràfics pels quals transcorre la vida del nostre cavaller. En la primera part Tirant està a Anglaterra; en la segona, a Sicília i a l'illa de Rodes; en la tercera, en l'Imperi Grec; en la quarta, al nord d'Àfrica, i en la cinquena, Tirant torna a l'Imperi grec.

La dificultat de l'obra de Joan Martorell en l'època actual ha fet que fóra necessari realitzar adaptacions amb un caràcter divulgatiu per facilitar la comprensió del text de Martorell als lectors d'hui. Una d'aquestes versions és la realitzada pels professors Rosa Giner i Joan Enric Pellicer. Un esforç que va ser recompensat amb el Premi de la Generalitat en l'any 2004 al millor llibre valencià. Aquesta versió, publicada per Edicions 3i4, l'èxit de la qual està avalat amb diverses reedicions de l'obra, ha estat adaptada partint del text complet de Martí de Riquer, encara que Giner i Pellicer també han consultat altres edicions realitzades al llarg dels anys. Els autors ha reestructurat l'obra en parts i capítols tot atenent els eixos temàtics de la novel·la, i han intentat respectar al màxim aquesta versió però fent-ne «una edició essencial, mitjançant la lectura de la qual un lector estàndard actual pugua tenir la percepció que ha llegit tota la novel·la» i procurant «mantenir el to solemne i clàssic de la novel·la, però fent-lo més entenedor, en un intent de superar els dificultats de la comprensió i de lectura [...]».

Un excel·lent treball que ajudarà els lectors a aproximar-se a aquesta magistral obra que finalitza quan moren el cavaller Tirant i la seu enamorada Carmesina, relatada en aquest bell fragment de capítol CDLXXXV, on se'ns descriu com «l'emperador tramès lo cos de Tirant e de la Princesa en Bretanya»:

«L'Emperador havia feta fer una caixa de fusta, molt bella, tota coberta de planxes d'or totes esmaltades e obrades de molt subtil delicadura, que bé paria sepultura de gran senyor. E féu-hi posar lo cos de Tirant e de la Princesa, tots vestits de brocat fet de fil tirat d'or, perquè jamás se pogués podrir; ab la cara descoberta, que paria que dormissen.

E féu recollir la caixa en una galera, e féu-hi posar totes les armes de Tirant e totes les banderes e sobrevestes que portava sobre les armes, per ço que fossen meses sobre la sepultura on jauria Tirant, perquè en fos memòria per a sempre. E donà l'Emperador el rei de Fes dos-cents milia ducats perquè es fes fer en Bretanya la sepultura de Tirant e de la Princesa segons lo llur molt merèixer. [...] la qual tomba era obrada d'un molt clar alabaust, e a l'entorn per los extrems d'aquella, de lletres gregues buidades de fin or, se llegien tals paraules:

Lo cavaller que en armes fon lo fènix

i la que fon de totes la pus bella,

morts són ací en esta xica tomba,

dels quals lo món ressona viva fama :

Tirant lo Blanc i l'alta Carmesina.»

Ja sabeu, si voleu entendre millor aquest fragment podeu acudir a aquesta edició a cura de Rosa Giner i Joan E. Pellicer publicada per Edicions Tres i Quatre.

«Mientras Sancho Panza y su mujer conversaban de este modo, el ama y la sobrina desnudaron a don Quijote y lo acostaron en su antiguo lecho. Las miraba él con los ojos extraviados, sin saber dónde estaba. El cura le encargó a la sobrina que lo vigilaran para que no se escapase otra vez, pues le había costado mucho devolverlo a casa.»

Con este fragmento que cuenta la vuelta a casa de este ingenioso hidalgo termina esta versión de *Don Quijote de la Mancha* publicada por la editorial Algar que en el año 2002 fue merecedora del premio de la Generalitat al libro en castellano mejor editado.

Don Quijote de la Mancha es una novela escrita por Miguel de Cervantes Saavedra. Una de las obras más conocidas y destacadas de la literatura universal y también una de las más traducidas. La obra se publicó originariamente en dos partes, la primera a principios de 1605 con el título de *El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha* y la segunda en 1615 con el título de *El ingenioso caballero don Quijote de la Mancha*.

Esta versión de la editorial Algar nos narra los episodios más conocidos de esta obra maestra de la literatura «de humor» de todos los tiempos.

La versión que aquí nos ocupa es una adaptación magníficamente realizada por Vicente Muñoz Puelles (Valencia, 1948). Un conocido escritor que cuenta con un impresionante currículum y que con sus obras ha obtenido importantes reconocimientos. Entre ellos diferentes premios literarios como el Premio La Sonrisa Vertical en el año 1980; el Premio de la Crítica de la Comunidad Valenciana en los años 1982, 1986 y 1995; el Premio Azorín en el año 1993; el Premio Ciudad de Valencia en los años 1984, 1987 y 2001 y en el año 2002 el Premi Alfons el Magnànim de narrativa.

Las, también, magníficas ilustraciones que contiene el libro son del pintor Manuel Boix (l'Alcúdia, 1942). Este artista plástico también ha sido merecedor de diferentes reconocimientos, entre ellos el Premio Nacional de Artes Plásticas otorgado por el Ministerio de Cultura del Gobierno de España en el año 1980 cuyo objetivo es «el reconocimiento de la sociedad a las personas como recompensa a la meritoria labor de los galardonados, que con su creación artística contribuyen al enriquecimiento del patrimonio cultural de España». Su trabajo en el campo de la creación es amplio ya que ha realizado pintura, ilustración de libros, obra gráfica, carteles, y en los últimos años también escultura.

En *Don Quijote de la Mancha* la editorial Algar ha sabido combinar el trabajo de ambos y el resultado ha sido un libro de una gran belleza plástica. Repartidas en los doce capítulos en los que se divide el libro, encontraremos cuarenta y ocho ilustraciones hechas con tinta china y acuarela sobre cartón Schoeller que ya fueron publicadas en una edición noeoyorquina dedicada a este hidalgo caballero. Concretamente para

esta edición, el artista ha realizado una portada y contraportada nuevas. Pero ésta no es la primera aportación de Boix al mundo de la ilustración ya que anteriormente ya había hecho magníficas ilustraciones para otros títulos. Destacan las imágenes realizadas en el año 1986 para el libro, en dos volúmenes, *La serp, el riu* con texto de Josep Palàcios que fueron editadas por la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana o las realizadas en el año 1987 para *El pardalet sabut i el rei descregut*, también publicado por la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana y reeditado posteriormente, en el año 1991, en otro magnífico volumen por Tabarca Llibres.

Con su trabajo, desde hace más de cuarenta años, Boix ha dado suficientes muestras que acreditan que domina, entre otros, el arte de la ilustración y para él cada una de las «criaturas» que crea requiere un tratamiento personalizado dependiendo a quien vayan dirigidas. Por ello cuando, en marzo del 2007, el periódico Levante-EMV le concedió el premio Importante afirmaba «La obra gráfica e impresa, o mis ilustraciones para la prensa, tienen un significado muy especial porque se trata de algo de consumo más inmediato y eso da al artista cierto placer. Dibujando sobre la mesa no sientes lo mismo que cuando estás pintando un cuadro en silencio y crees que terminará siendo algo que va a trascender de otra manera. La ilustración la haces siguiendo un gusto más personal. (...) Pero para que alguien piense en ti has de acertar, que lo que te piden corresponda con lo que esperan de tu trabajo y que llegue a la colectividad».

Este artista universal que, según él mismo afirma, no puede separar su pintura de la cultura que le rodea, es capaz de utilizar diversas técnicas y diferentes formatos al mismo tiempo. Es un creador que posee una iconografía propia y un estilo muy definido con el que realiza imágenes elegantes, llenas de detalles y proporcionadas.

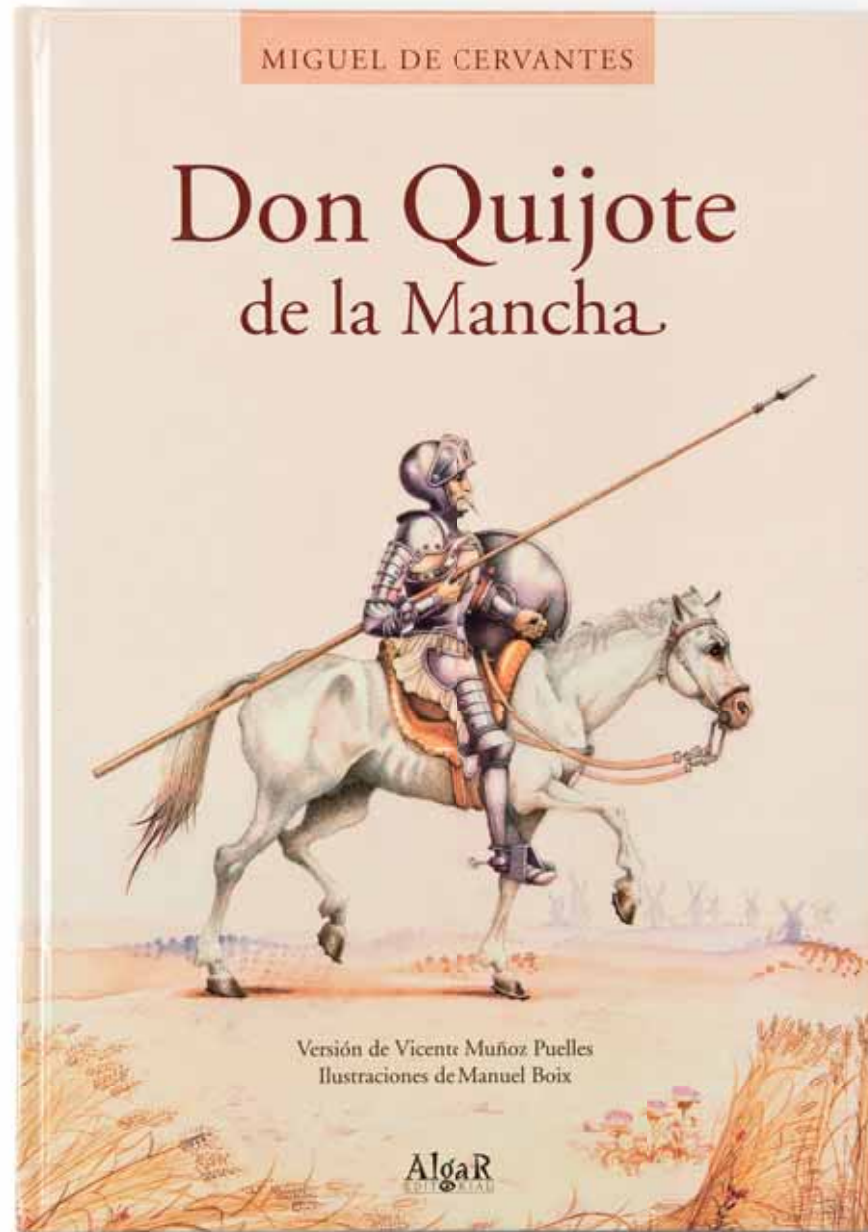
Esta versión de *Don Quijote de la Mancha* fue también publicada, con una traducción al valenciano de Josep Palomero, por Edicions Bromera.

Títol
Don Quijote de la Mancha

Escriptor
Miguel de Cervantes
Vicente Muñoz Puelles
(adaptació)

Il·lustrador
Manuel Boix

Editorial
Algar Editorial

Muñoz Puelles, Vicente

Don Quijote de la Mancha / Miguel de Cervantes ; versión de Vicente Muñoz Puelles ; ilustraciones de Manuel Boix. -- 1ª ed. -- Alzira : Algar, 2004
105 p. : il.; 31 cm

D.L. B 45280-2004
ISBN 84-95722-79-8

I. Cervantes Saavedra, Miguel de [1547-1616]. Don Quijote de la Mancha II. Boix, Manuel.
821.134.2-31"19":087.5

Cocodrila cocopau, una història forada és el segon volum, el primer va ser *Cocodril, cocollibre*, d'una col·lecció que camina lenta, però amb decisió: els «Llibres del Cocodril». Aquests àlbums il·lustrats que combinen colors i valors són una proposta arriscada, necessària i educativa, especialment valuosa per a pares, mestres i xiquets.

Com explicar des d'un vessant crític la violència, la pobresa i les guerres als més menuts? Per ajudar, en part, a resoldre aquesta pregunta tan difícil de respondre, l'editorial Denes va publicar aquest llibre il·lustrat i compromès amb la pau.

Sorgit del treball a l'escola, amb motiu de la celebració del «Dia per la Pau» –com explica el seu autor i també il·lustrador, Jordi Garcia Vilar– es tracta d'un llibre confeccionat a partir de molts granets d'arena. Els més grossos són els d'en Jordi Garcia Vilar i el de Cèsar Barceló Francés. El primer, un mestre de mestres, dedicat a ensenyar a futurs ensenyants com educar els xiquets més menuts; i el segon, un jove llicenciat en Belles Arts que es va estrenar amb aquest text com a il·lustrador i que, tot interpretant el missatge a través d'elements visuals, ha fet possible la creació d'un llibre d'avantguarda. Després, i no per això menys decisius, estan els granets dels professionals de l'editorial Denes que han impulsat el projecte i que li han donat forma material de llibre, i quin llibre! Tant és així, que li va valer en l'any 2004 el premi que atorga la Generalitat al llibre en valencià millor il·lustrat.

Cocodrila Cocopau, una història foradada és un llibre on la urgència del missatge –explicar als més menuts perquè s'ocasionen els conflictes bèl·lics– pren forma a través de l'expressió facial i corporal dels dibuixos dels seus personatges, dels colors, de la disposició dels elements emprats i d'un fum d'elements gràfics que hi conté.

Sens dubte, aquest és un volum peculiar, cridaner, una mena de *collage* en què cada pàgina amaga una sorpresa, un joc divertit que naix de la harmonia entre la disposició de les il·lustracions i el ritme dels textos.

La història que conta és reveladora. Estovat dins d'un estany i amb la panxa a l'aire, la notícia de la guerra li arriba a Cocollibre a través de fulls de diari voladors. Després d'haver-los llegit amb uns ullots ben oberts, de sobte, a través d'un viatge en la màquina del temps –la memòria– recorda quan la seua «cocoiaia» li explicava «per què hi ha guerres».

Contada amb tendresa i mitjançant «la teoria dels forats», els autors creen en aquesta historieta explicacions juganeres i didàctiques a l'origen de les confrontacions bèl·liques. A més utilitzen combinacions de paraules, conceptes i formes que s'interpreten mútuament.

Pel que fa a l'estètica del llibre, millor impossible: un aire pop i modern omple algunes de les seues pàgines amb fúcsia, taronja i violeta, però si hi ha alguns colors que predominen són, d'una banda, el verd dels cocodrils i, d'altra, les tonalitats fosques dels aires trèbols i confusos de la guerra, aquells que el nostre «Cocollibre» vol «fer caure i soterrar en un forat secret».

Cocodrila cocopau, una història forada és un llibre dedicat a les «víctimes més innocents de la violència» –els xiquets i xiquetes– i a les dones «estrategues silencioses i constants dels valors més importants del viure», aquest és un treball excel·lent, fruit d'un equip immillorable de professors, mestres, il·lustradors, dissenyadors i editors.

Títol
**Cocodrila Cocopau,
una història foradada**

Escriptor
Jordi Garcia Vilar

Il·lustradors
**Cèsar Barceló Francés
Jordi Garcia Vilar**

Editorial
Editorial Denes

Garcia Vilar, Jordi (1950-)

Cocodrila Cocopau, una història foradada / Jordi Garcia Vilar ; il·lustracions, Cèsar Barceló Francés i Jordi Garcia Vilar. -- Païporta : Denes, D.L. 2004
45 p. : principalment il. col. ; 22 cm. -- (Llibres del Cocodril ; 2)

D.L. V 4195-2004
ISBN 84-95802-62-7

I. Barceló Francés, Cèsar, il.
087.5

¿Desde cuando eres editor? ¿Cómo fue tu llegada al mundo editorial?

Soy editor desde el año 2003. El motivo principal para fundar la editorial fue un gran deseo de ver impresos otro tipo de libros, algo distinto a la avalancha de títulos que en ocasiones sepultan verdaderas joyas.

En caso de que no tuvieras ninguna restricción ¿qué libro te gustaría editar? ¿Por qué?

Me gustaría editar una versión ilustrada, en cómic, de *La marcha Rasdezky*, de Joseph Roth. Los motivos: ¿cómo no entusiasmarse con las posibilidades plásticas de una obra como ésta?

¿Crees que los circuitos de difusión y venta del libro infantil-juvenil pasan únicamente por las lecturas prescriptivas promovidas en el contexto de la escolaridad obligatoria, o que existe un público lector que compra en las librerías y lee en las bibliotecas?

Nosotros no trabajamos en ese mercado porque nuestros títulos van dirigidos a un público adulto. No obstante, me da la impresión de que si no es mediante «prescripción pedagógica», la iniciativa lectora decae.

Actualmente el libro tiene un ciclo de vida muy corto ¿a qué crees que es debido? ¿Cómo afecta este hecho a las editoriales?

Es debido a la abundancia de títulos, cuando no a su inanidad. Las editoriales devienen en máquinas de producir, cada vez más rápidamente, un objeto de vida cada vez más corta y en más dura competencia.

¿Podrías apuntar algunos motivos por los que los libros son un producto cultural? ¿En que cosas se diferencian del resto de ofertas culturales que podemos encontrar en el mundo actual?

Los libros son los únicos objetos de fácil transporte y manejo, los que proporcionan, por menos dinero, placeres insospechados, y los que además se pueden prestar a otros casi indefinidamente.

¿Cuáles son las razones por las que presentaste *Un error* a los premios de la Generalitat?

Estábamos muy contentos del libro tan hermoso que habíamos editado. En El Nadir nos gusta mezclar imágenes, dibujos y textos, lo hacemos siempre que tenemos ocasión porque pensamos que aporta valor en cuanto a la belleza y en cuanto al conocimiento.

¿*Un error* es un libro singular en tu catálogo, es decir, es diferente a tu producción editorial habitual?

Sí, es un libro diferente por lo que respecta al formato. Nosotros solemos hacer libros de 21x14 cm. y sólo en dos ocasiones nos hemos salido de ese margen. Y una vez resultó que lo hicimos tan bien, que nos otorgaron un galardón. Sin embargo, la temática de los relatos están en nuestra línea editorial, preocupada especialmente por lo diferente, lo particular, lo que se sale del camino más trillado.

¿Crees que las características técnicas de la edición, diseño atractivo y original, buen papel y encuadernación, etc., influyen en los lectores a la hora de elegir un libro? ¿Qué otros criterios pueden influir en la elección?

En principio, y ante todo, el libro es un objeto y como tal, debe aspirar a la belleza. El problema es que hacer una edición hermosa es caro y es muy difícil repercutir en el precio de venta al público los verdaderos costes de una edición tan especial. Y después de un buen precio y la suficiente calidad en cuanto al soporte, el libro debe ofrecer al lector una historia que le perturbe lo suficiente como para que se sienta impelido a seguir buscando otras historias. La literatura debe despertar el apetito, en su más amplia acepción.

Desde hace un tiempo está detectándose un aumento de la edición de álbumes ilustrados. ¿Crees que estamos a las puertas de un renacimiento de este tipo de libros?

Actualmente se está detectando un aumento de casi todo. ¿Quién sabe?

¿Cuál es la razón por la cual los libros para adultos no tienen ilustraciones? ¿Piensas que sería necesario recuperar los libros ilustrados para este tipo de público?

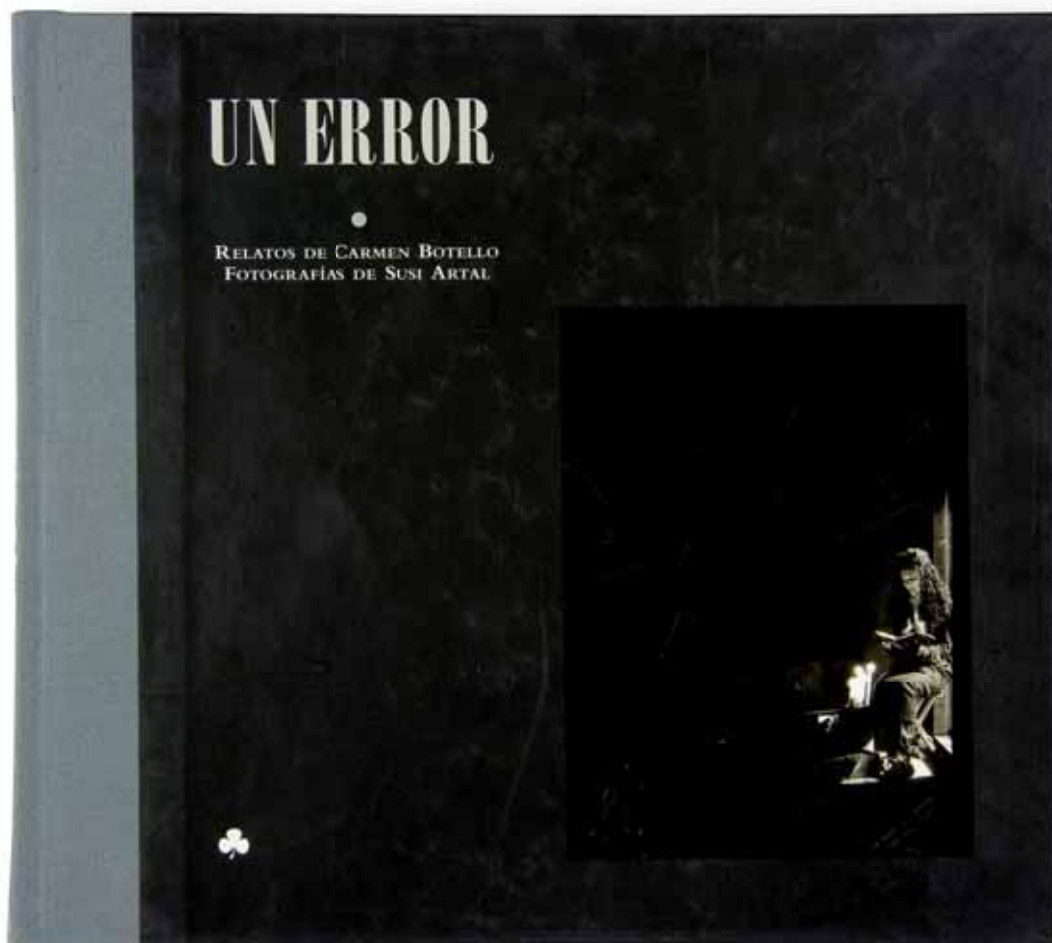
Es un prejuicio. Estoy seguro que si editar resultara más rentable, veríamos libros sorprendentes.

Títol
Un error

Esriptora
Carmen Botello

Fotògrafa
Susi Artal

Editorial
El Nadir

Botello, Carmen (1956-)

Un error / relatos de Carmen Botello ; fotografías de Susi Artal. -- Valencia : El Nadir, D.L. 2004
132 p. : il. ; 22 cm

D.L. V 4439-2004
ISBN 84-934029-0-7

821.134.2-32"19"

Des de quan eres editor? Com va ser la teua arribada al món editorial?

Porte treballant en aquest món editorial des de fa quasi vint-i-cinc anys. Primer, en l'editorial Gregal i després, en Tabarca Llibres, però concretament com a editor del projecte de Perifèric Edicions des de l'any 2004.

Cas que no tingueres cap restricció, quin llibre t'agradaria editar? Per què?

Faria una edició amb el text original i les fotos d'*El País Valencià*, de Joan Fuster, i hi inclouria fotografies actuals i comentaris sobre com ha canviat el nostre país en quaranta anys. És un projecte que m'agradaria fer perquè va ser el llibre que m'ensenyà com era el meu país i va fer que me l'estimara. I també perquè crec que cal recuperar la figura de Fuster.

¿Creus que els circuits de difusió i venda del llibre infantil i juvenil passen únicament per les lectures prescriptives promogudes en el context de l'escolaritat obligatòria, o que existeix un públic lector que compra a les llibreries i que llig a les biblioteques?

En línies generals, sí. Crec sincerament que si no fóra per la tasca dels nostres ensenyants, els índexs de lectura en la nostra llengua serien per a riure (o per a plorar, segons es mire).

Actualment el llibre té un cicle de vida molt curt. A què creus que es deu? Com afecta aquest fet les editorials?

Supose que té a veure amb la gran quantitat de títols que s'editen a l'any i a la dinàmica mateix de la societat actual, que fa que les coses tinguen una data de caducitat cada vegada més curta. A les editorials, aquest fet els afecta, i prou. Cada vegada els llibres són més invisibles i passen més despercebuts. Cinc milions de persones, o cinquanta en tot el món, compren el darrer èxit de..., i al mateix temps centenars i milers de llibres bons s'acumulen als magatzems. Està passant com en el món animal i vegetal: estem perdent diversitat. I això no és bo.

Podries apuntar alguns motius pels quals els llibres són un producte cultural? En quines coses es diferencien els llibres de la resta d'ofertes culturals que podem trobar en el món actual?

A la primera pregunta no sé què dir: és tan evident que el llibre és un producte cultural... És més, al llarg de molts segles era el producte cultural per excel·lència.

A hores d'ara hi ha una gran oferta cultural. Els llibres, si més no, crec que tenen una característica que els diferencia d'altres ofertes més noves com la televisió, el cine, internet... El llibre requereix més temps i més esforç. El llibre crea el món a partir de les paraules.

Quines són les raons per les quals presentares *10.193 Escuma de mar* als premis de la Generalitat?

Pensàvem que era un bon llibre i que podia ser un reconeixement important per a una editorial petita que en aquell moment començava a caminar.

¿*10.193 Escuma de mar* és un llibre singular dins del teu catàleg, és a dir, és diferent a la teua producció editorial habitual?

No, *10.193 Escuma de mar* és un llibre més de la nostra col·lecció juvenil i, per tant, no és diferent al que fem normalment, almenys en els aspectes formals.

¿Creus que les característiques tècniques de l'edició, disseny atractiu i original, bon paper i enquadernació, etc., influeixen a l'hora que els lectors trien un llibre? Quins altres criteris penses que poden influir en l'elecció?

Jo confie que sí. Al menys eixa és una part important de l'aposta de Perifèric Edicions. Ara bé, també crec que aquestes característiques de la bona edició no arriben a ser captades per tots els lectors. Pel que fa a uns altres criteris, a més a més de la qualitat literària de l'obra, que és el principal, jo destacaria la tipografia.

Des de fa un temps està detectant-se un augment de l'edició d'àlbums il·lustrats. Creus que estem a les portes d'un renaixement d'aquest tipus de llibre?

Jo pense que no. Crec que el renaixement dels àlbums il·lustrats té més a veure amb l'abaratiment dels costos d'edició; això fa possible que les editorials puguen arriscar en aquest tipus de llibre.

Quina és la raó per la qual habitualment els llibres d'adults no tenen il·lustracions? Penses que caldria recuperar els llibres il·lustrats per a aquest tipus de públic?

Supose que en un món tan dominat per la imatge hi té poca cabuda un llibre per a adults amb il·lustracions. I tampoc crec que siga necessari la il·lustració. Jo, almenys, no l'he tirada a faltar mai en els llibres per a adults. És més, crec que caldria anar amb compte a l'hora d'il·lustrar llibres per a joves. Pense que és més interessant que un lector cree un personatge a partir del que conta el text, que no que el veja segons la idea d'un il·lustrador.

Títol

10.193 Escuma de mar

Escriptor

Manel Joan i Arinyó

Editorial

Perifèric Edicions**Joan i Arinyó, Manel (1956-)**

10.193, escuma de mar / Manel Joan i Arinyó. -- 1ª ed. -- Catarroja : Perifèric, 2004
178 p. ; 22 cm. -- (Perifèric. Narrativa; 5)

D.L. B 17650-2004
ISBN 84-933260-7-0

821.134.11-31"19"

¿Desde cuando eres escritor? ¿Encontraste muchas dificultades para publicar tu primer libro?

En primer lugar, quiero aclarar que realmente yo no soy un escritor en un sentido clásico, escribí un capítulo para un libro de *Microbiología molecular* resultado de un trabajo de investigación realizado en el Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC), que fue publicado en 1974 por la Editorial Alhambra. Luego publiqué varios artículos más en esta línea. Todas ellas fueron colaboraciones solicitadas. Mi primer libro de texto fue *Astronomía*, publicado en el año 1985 también por la Editorial Ecir.

¿Cuál fue y cómo recuerdas el primer material curricular que publicaste?

Como ya he comentado anteriormente, mi primer libro fue *Astronomía* y lo entregué a la editorial manuscrito. La técnica ha cambiado mucho, pero entonces se hacían fotolitos mecánicos y el montaje se efectuaba de forma manual, cortando y pegando.

¿De qué materia curricular realizas tus libros?

Todos mis libros son del Área de Ciencias de la Naturaleza (Biología Geología, Astronomía, Física, Química) y las consabidas adendas: guías didácticas, libros de laboratorio, programaciones de aula...

¿Te dedicas únicamente a hacer materiales curriculares o tienes otra actividad profesional? ¿Actualmente tiene algún proyecto que te gustaría editar?

No me dedico únicamente a hacer materiales curriculares; soy catedrático de Bachillerato. Actualmente tengo muchas ideas en mente, pero creo que se quedarán ahí.

Si pudieras elegir entre todos los libros que has leído ¿cuál de todos te hubiera gustado escribir? ¿Por qué?

Me hubiera gustado escribir varios: de narrativa *La isla del tesoro*, de R.L. Stevenson, por su capacidad de trasladarte a ambientes de aventura; de poesía, *La voz a ti debida*, de Pedro Salinas, por sacarte del alma los sentimientos más profundos; de divulgación científica, *Cosmos*, de Carl Sagan, por su claridad y su elegancia literarias; de ciencia. *Sidereus nuncius*, de Galileo Galilei, por que abrió los cielos de la ciencia y la ciencia de los cielos a la Humanidad, y de política, *Vida y destino*, de Vasili Grossmann, por que muestra los últimos reductos del hombre frente a la brutalidad de la guerra y la intolerancia.

¿Cómo y cuándo descubriste la lectura y la escritura?

La lectura la descubrí de pequeño, porque mis mayores me leían cuentos. De hecho aprendí a leer muy rápido, en 15 días, cuando solamente tenía 7 años. Mi padre, que era maestro, nos hacía escribir mucho. Creo que por esa razón empecé a escribir.

¿Crees que hay una relación estrecha entre lectura y escritura? ¿Un escritor ha de ser necesariamente un buen lector?

No necesariamente debe existir esa relación. De hecho, pienso que hay algunos que si leyeran menos, copiarían también menos.

¿Estableces alguna relación profesional con el ilustrador de tus obras? ¿Crees que es importante este trabajo en equipo?

Yo creo que sencillamente es fundamental la relación entre los dos. Es una condición *sine qua non*, no se puede escribir un libro de texto que merezca ese nombre sin que se establezca una estrecha colaboración entre ambos.

¿El libro *Ciencias de la Tierra y del Medio Ambiente* fue una propuesta tuya o un encargo de la editorial? ¿A qué nivel educativo va dirigido?

Las dos cosas. Se realizó en el marco de mi colaboración con la editorial Ecir. El libro va dirigido a los alumnos de segundo curso de bachillerato.

¿El hecho de ganar un premio ayuda a que los lectores conozcan mejor una obra y a aumentar las ventas?

En mi caso concreto, desgraciadamente ni ayuda a conocer mejor la obra ni tampoco a aumentar las ventas.

¿Crees que es importante que tus libros estén bien editados? ¿Te consulta la editorial las características técnicas de los libros que has editado?

Of course! En mi caso concreto, la editorial Ecir siempre me consulta estos temas y además tengo la suerte de que casi siempre me hace caso.

Títol

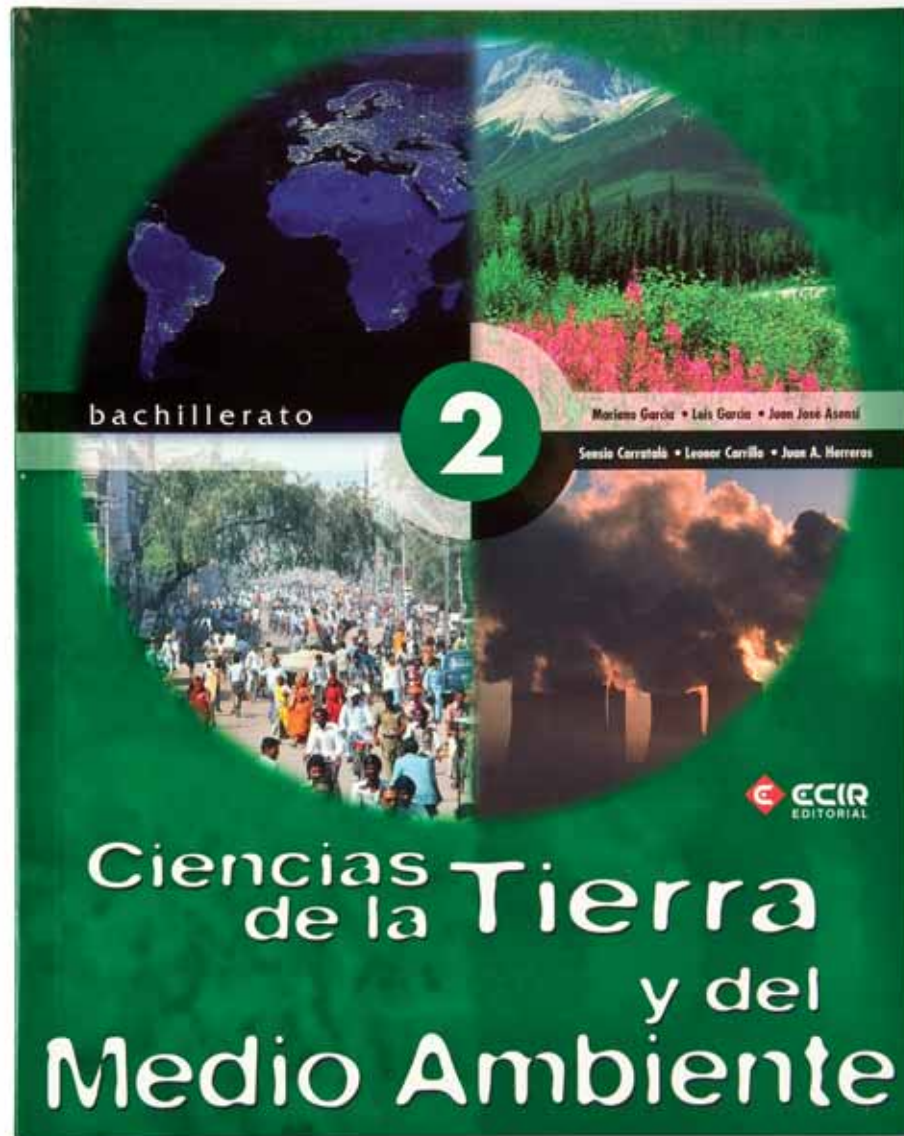
**Ciencias de la Tierra
y del Medio Ambiente
2º Bachillerato**

Autors

**Mariano García
Sensio Carratalá
Leonor Carrillo
Juan J. Asensi
Juan Antonio Herreros
Luis García-Amorena**

Editorial

Editorial Ecir

Ciencias de la tierra y del medio ambiente 2 : Bachillerato / autores, Mariano García Gregorio ... [et al.]. --
Paterna: Ecir, D.L. 2004
515 p. : il. col., gràf., map. 27 cm

D.L. V 3549-2004
ISBN 84-7065-910-3

1. Ciències naturals-Tractats, manuals, etc. I. García Gregorio, Mariano, coaut.
504(075.3)

Des de quan eres editor? Com va ser la teua arribada al món editorial?

Sóc editor des del 1989. Eixe any vaig adquirir l'Editorial Marfil, que és una de les més antigues de les nostres terres, i vaig iniciar així una nova etapa fins hui.

Cas que no tingueres cap restricció, quin llibre t'agradaria editar? Per què?

Imagine que com quasi tots els valencians que es dediquen a l'edició, jo també tinc en la ment i en el cor fer una edició acurada del *Tirant lo Blanc*. Una obra molt important per als valencians, escrita per un dels nostres escriptors més universals: Joanot Martorell.

¿Creus que els circuits de difusió i venda del llibre infantil i juvenil passen únicament per les lectures prescriptives promogudes en el context de l'escolaritat obligatòria, o que existeix un públic lector que compra a les llibreries i que llig a les biblioteques?

Jo, personalment, crec que encara ens queda molt a fer pel que respecta a la difusió de la lectura i a la creació dels hàbits lectors. Segurament és molt necessari que l'escola siga l'element vehicular d'iniciació a la lectura, però també els pares i mares ens hem de comprometre a educar els nostres fills i filles en la lectura i inculcar-los hàbits que l'afavorisquen, com ara la visita a biblioteques, a llibreries, la lectura a casa, etc.

Actualment el llibre té un cicle de vida molt curt. A què creus que es deu? Com afecta aquest fet les editorials?

Crec que estem immersos en una societat acostumada que les coses tinguen una data de caducitat molt reduïda, i açò afecta totes les coses, inclús el llibre. Lògicament aquest fet afecta molt el món editorial per diversos motius: econòmicament, perquè no ens permet recuperar les nostres inversions en un temps raonable, i des del punt de vista editorial, pot inclús afectar la qualitat de les obres publicades.

Podries apuntar alguns motius pels quals els llibres són un producte cultural? En quines coses es diferencien els llibres de la resta d'ofertes culturals que podem trobar en el món actual?

Encara que en el món actual existeixen diferents suports tecnològics de foment de la cultura, el llibre, en suport paper, encara hui té un carisma especial que el fa incomparable i únic, molt diferent a la resta.

Quines són les raons per les quals presentares *Música 3r ESO* als premis de la Generalitat?

El nostre llibre de *Música 3r ESO* és un bon exponent del treball que estem portant a terme durant tots aquestos anys en l'Editorial Marfil. Nosaltres ens esforcem cada dia per publicar materials curriculars de gran qualitat, tant des del punt de vista pedagògic com des del punt de vista del disseny gràfic.

¿*Música 3r ESO* és un llibre singular dins del teu catàleg, és a dir, és diferent a la teua producció editorial habitual?

En principi, no. En l'Editorial Marfil procurem sempre editar amb la mateixa qualitat i dedicació, independentment del tipus de llibre que fem o al tipus d'alumnat a qui va adreçat.

¿Creus que les característiques tècniques de l'edició, disseny atractiu i original, bon paper i enquadernació, etc., influeixen a l'hora que els lectors trien un llibre? Quins altres criteris penses que poden influir en l'elecció?

Crec que, efectivament, tot hi influeix. A tots ens agrada la qualitat, i el món del llibre no és alié a açò. Encara que, lògicament, els editors hem de buscar un equilibri entre el preu d'edició i el de venda, ja que com empresa, necessitem tindre uns resultats econòmics que ens permeten la viabilitat i el bon funcionament del projecte editorial.

Des de fa un temps està detectant-se un augment de l'edició d'àlbums il·lustrats. Creus que estem a les portes d'un renaixement d'aquest tipus de llibre?

Jo imagine que aquest fet respon més bé a una qüestió de modes. En el món de la moda impera una dita infal·lible: «tot retorna».

Quina és la raó per la qual habitualment els llibres d'adults no tenen il·lustracions? Penses que caldria recuperar els llibres il·lustrats per a aquest tipus de públic?

Crec que sí. Jo, des que era un xiquet, he gaudit sempre molt dels llibres il·lustrats i crec que la il·lustració ajuda molt a desenvolupar la imaginació, la creativitat i el gust per les arts; i açò no té perquè tindre edat. És molt important que hi haja una gran varietat de llibres i que, depenent del moment en què ens trobem cadascú, puga escollir el tipus de lectura que més s'adeqüe al seu estat d'ànim.

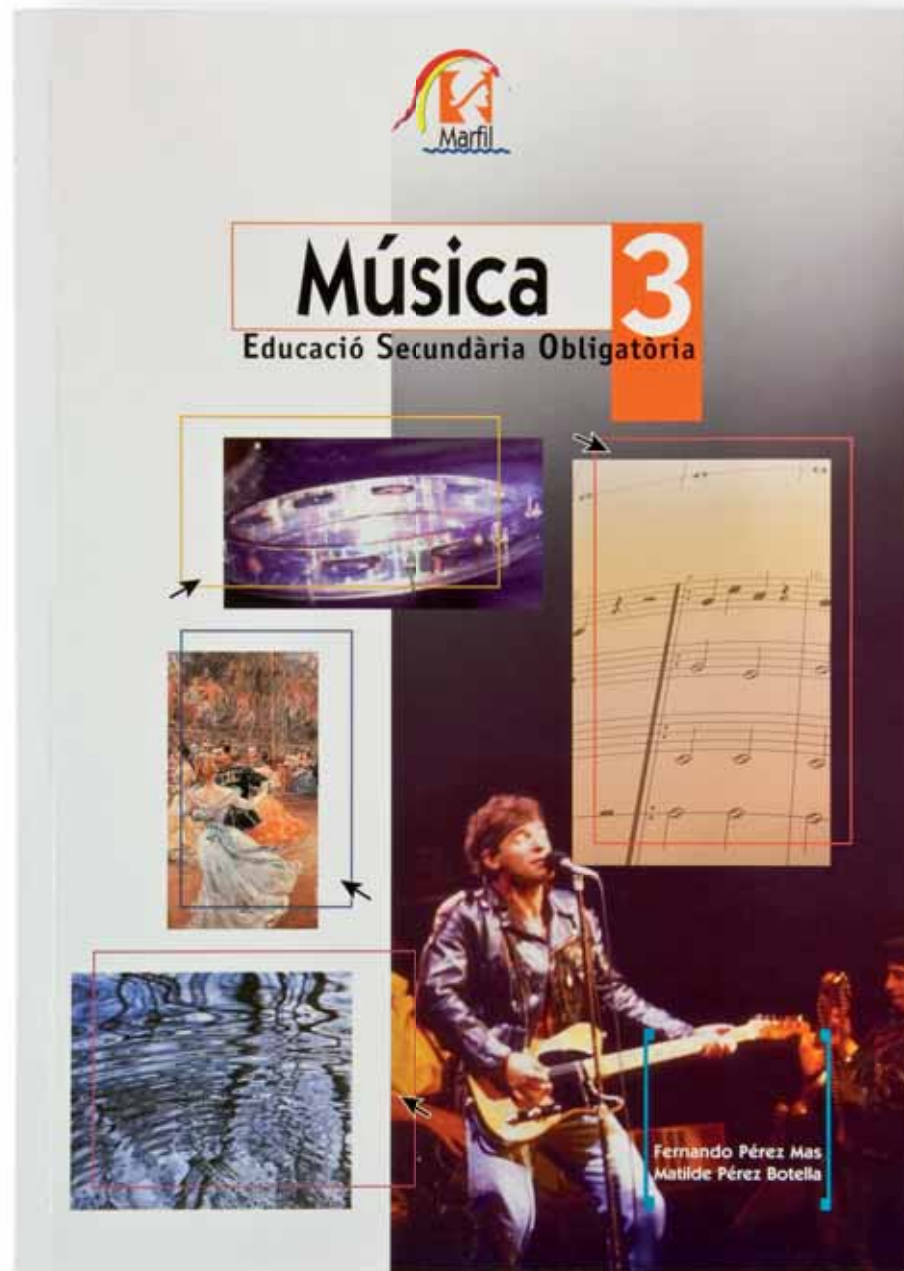
Títol
Música 3r ESO

Autors
**Fernando Pérez
Matilde Pérez**

Il·lustradora
Esperança Martínez

Editorial
Editorial Marfil

127

Pérez Mas, Fernando

Música 3 : Educació Secundària Obligatòria / Fernando Pérez Mas, Matilde Pérez Botella ; [il·lustracions i disseny gràfic, Esperança Martínez Molina]. -- Alcoi : Marfil, D.L. 2004
125 p. : il. col., mús. ; 30 cm

D.L. A 783-2004
ISBN 84-268-1222-8

1. Música-Tractats, manuals, etc. I. Pérez Botella, Matilde, coaut.
78(075.3)

Notícia i reivindicació
de l'artesania
valenciana

**Josep Vicent
Frechina**

La universalització del desenvolupament industrial i de l'economia del mercat ha deixat l'artesania sense bona part de la seua funcionalitat històrica i l'ha relegada a un paper ben bé ornamental. Molts artesans només poden seguir realitzant el seu ofici a través de la xarxa de fires alternatives i mercats medievals, penúltim estadi de la fase d'estranyament a la qual ha condemnat la societat actual molts dels usos i costums tradicionals; certament, hi ha alguna cosa perversa en el contingut simbòlic que construeixen aquesta mena d'esdeveniments que semblen expulsar de la contemporaneïtat –l'artesa, fins i tot, es disfressa amb abillaments d'altra època– les pràctiques artesanes que presumptament promocionen.

El llibre d'Abel Soler, Ramon Yago i Rafa Jordà constitueix un desmentit rotund d'aquest capteniment i demostra, de forma amena i ben documentada, la importància històrica de l'artesania valenciana i la seua inqüestionable vigència actual (òbviamment, més en uns àmbits que en altres).

L'obra recull i explica divuit oficis artesans, tal com es duen a terme en divuit pobles i ciutats valencianes diferents. Per a cadascun d'ells es reserva un capítol històric, una minuciosa descripció dels procediments i matèries primeres emprades i un breu glossari que aplega els termes més característics del ofici i els seus significats.

Els divuit oficis que s'hi relacionen són: la fabricació de la ceràmica de reflex daurat de Manises, que tanta anomenada li procurà a aquesta població de l'Horta; l'elaboració tradicional del torró a Xixona, on la mecanització del procés no ha redundat en l'abandonament de les pràctiques artesanes; l'artesania de la palma a Elx, estretament vinculada a la celebració del Diumenge de Rams; l'elaboració de l'oli d'oliva a Turballos, pedania de Muro d'Alcoi on, tots els anys, en una almàssera de sang, segons se'ns explica, «Vicent Micó elabora l'oli envoltat d'espectadors entre encuriosits i nostàlgics»; la fabricació de ciris a Albaida, manufactura en què ha excel·lit, almenys des del segle XVIII ençà, la capital de la Vall; l'artesania del paper a Banyeres de Mariola, l'evolució de la qual convertí el poble en el segon centre productor de paper de fumar, després d'Alcoi; la manufactura de l'espart a Atzeneta d'Albaida, on encara subsisteixen quatre mestres esparters que elaboren estores i cabassos, estibes i culibardes, sàrries i ventalls, mantenint vives unes pràctiques mil·lenàries; l'obrador del mestre Mora, pastisser d'Ontinyent, en la figura del qual es ret homenatge a la riquíssima rebosteria tradicional valenciana; l'artesania del vidre a l'Olleria, «cap i casal del vidre valencià», on la indústria conviu amb «els mestres que encara bufen i tenallen el vidre a la manera ancestral»; la manufactura de graneres a Torrent on, dissortadament, l'ofici ha desaparegut en els darrers anys per bé que manté molt viva la seua memòria entre la població, que el considera part de la seua identitat col·lectiva; la ramaderia tradicional a Morella, font de subsistència encara avui de no poques famílies en alguns indrets

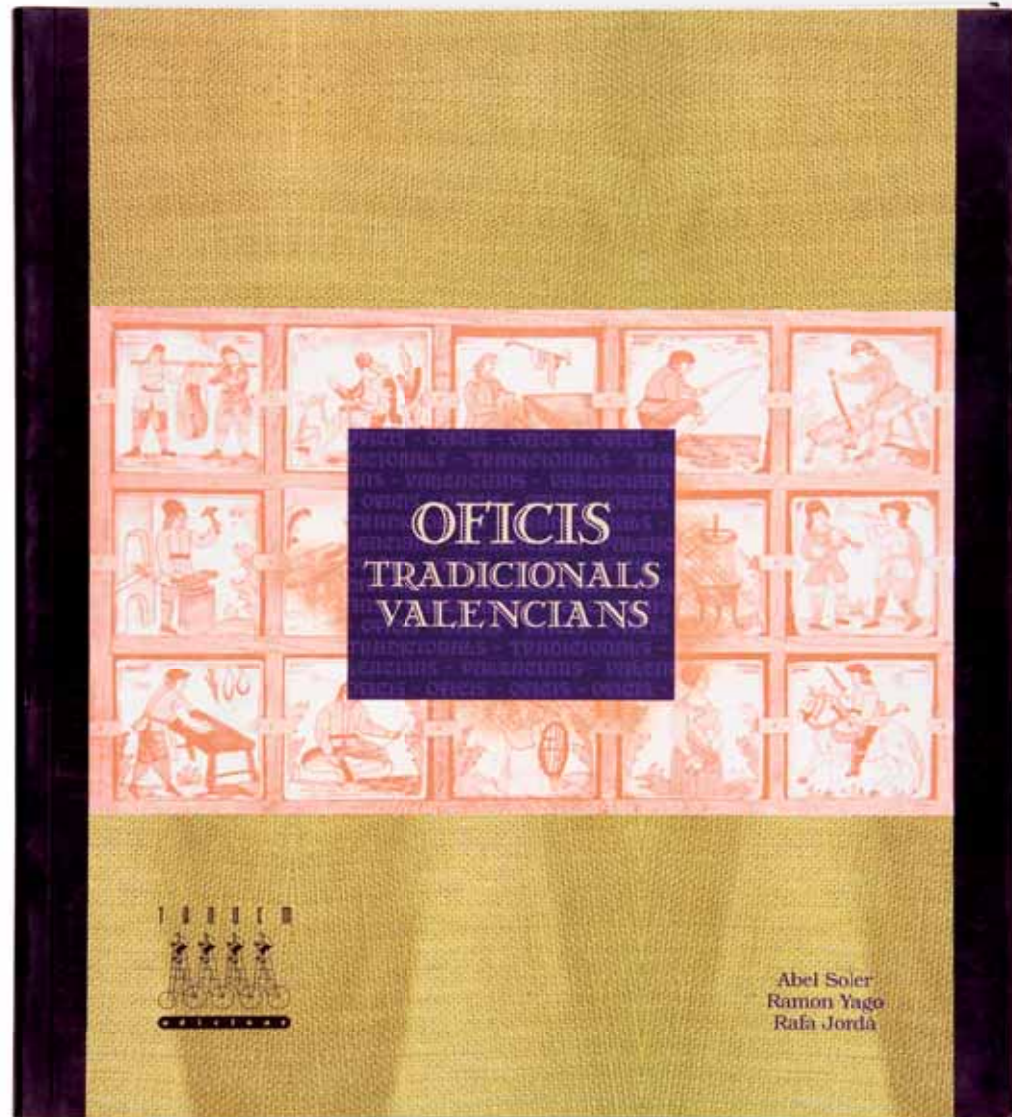
de l'àmbit rural valencià; el treball al camp a l'Alcúdia que exemplifica un dels oficis valencians amb major implantació fins a la segona meitat del segle XX; la manufactura tèxtil a la regió d'Alcoi, principal font de riquesa d'una àmplia zona que s'estenia per la Vall d'Albaida, l'Alcoià i el Comtat; la molla tradicional de forment a Requena, definitivament desplaçada per la competència de les modernes fàbriques de farina; l'art de traure i picar la pedra a Monòver que, juntament a altres poblacions del Vinalopó Mitjà –Novelda, Asp, la Romana–, esdevingué un centre productor de primera magnitud; l'art faller de la ciutat de València, artesania privativa i singular dels valencians; l'elaboració tradicional de xocolata a la Vila Joiosa i, finalment, la tradició de la pirotècnia a Godella, de consolidat renom internacional.

Evidentment, el llibre només ofereix un tast de les diverses manifestacions artesanes i se'n queden fora, per exemple, l'artesania de la fusta i el vímet, els constructors d'instruments musicals, els mestres orxaters, la forja artesanal del ferro, la manufactura de formatges i embotits, etc. No era la intenció dels autors, ni de bon tros, fer un catàleg exhaustiu de tots els oficis artesanals valencians històrics i actuals. Tanmateix, la seua obra, feta amb rigor i passió i magníficament il·lustrada, constitueix una irresistible invitació a conèixer de més a prop aquesta grandiosa mostra de «saviesa col·lectiva i patrimonial» que, afortunadament, encara perdura al territori valencià.

Títol
Oficis tradicionals valencians

Escriptors
**Abel Soler
Ramon Yago
Rafa Jordà**

Editorial
Tàndem Edicions

Soler, Abel

Oficis tradicionals valencians / Abel Soler, Ramon Yago, Rafa Jordà. -- [València] : Tàndem, 2004
190 p. : il. col. y n. ; 25 cm

D.L. V 5199-2004
ISBN 84-8131-528-U

1. Oficis-Comunitat Valenciana I. Yago, Ramon, coaut. II. Jordà, Rafa, coaut.
331(460.31)

ELS PREMIS 2005 Una labor important a la societat és la que es realitza des de les biblioteques públiques que es troben repartides per tota la Comunitat Valenciana. Uns llocs de cultura i trobada entre els lectors i els llibres i des d'on els bibliotecaris valencians treballen en la labor de fomentar la lectura entre tots els qui s'acosten a les seues portes demanant-los consell per a les seues lectures.

PREMIS

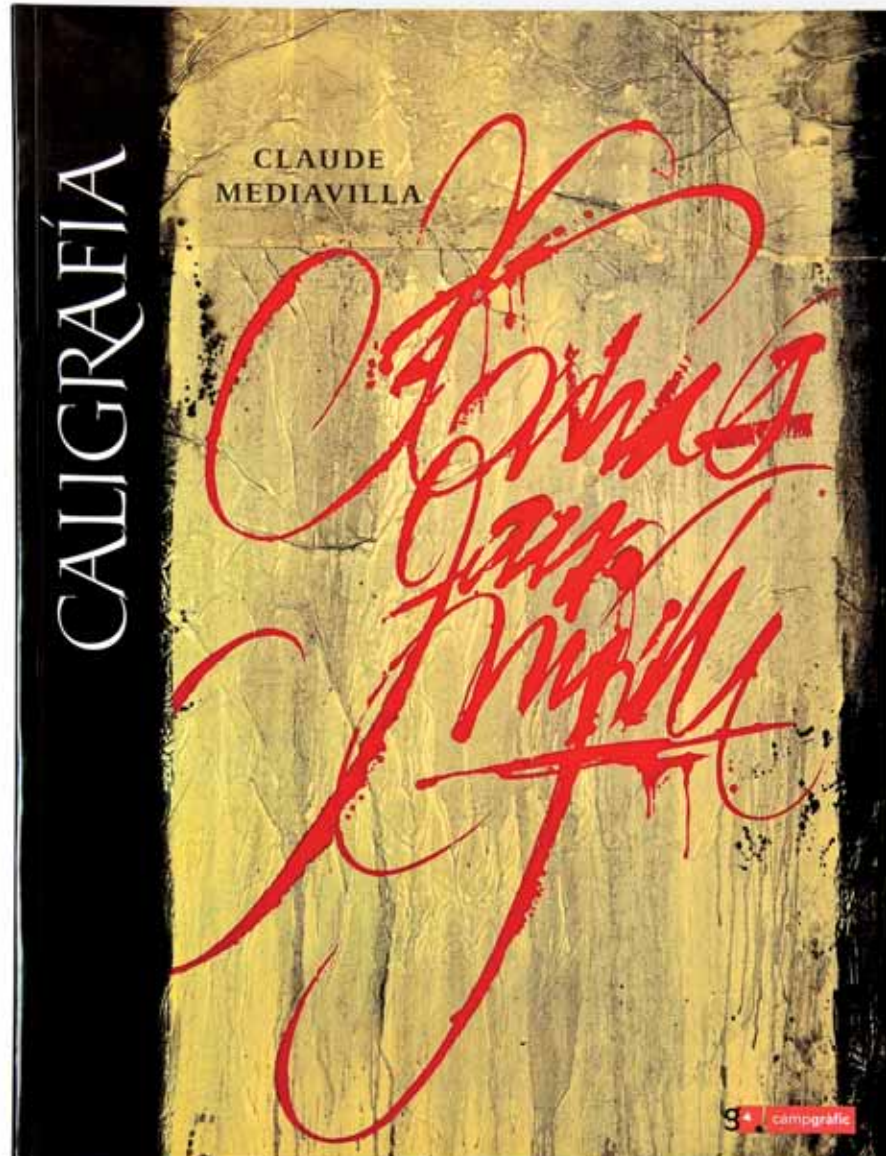
2005

	TÍTOL	EDITORIAL
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ	Caligrafía. Del signo caligráfico a la pintura abstracta	Campgràfic
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR IL·LUSTRAT	Tres viajes	Editilde
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR IL·LUSTRAT	El laberint i la lluna	Editorial Denes
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	El coleccionista	Tàndem Edicions
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	César Borja	Edicions Tres i Quatre
LLIBRE DE TEXT EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Biología y Geología 4º ESO	Edicions Voramar / Santillana
LLIBRE DE TEXT EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Un món de sons 2	Editorial Marfil
CONTRIBUCIÓ A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DEL VALENCIÀ	Diccionari escolar castellà-valencià, valencià-castellà	Edicions Bromera

Títol
**Caligrafía. Del signo caligráfico
 a la pintura abstracta**

Escriptor
Claude Mediavilla

Editorial
Campgràfic

Mediavilla, Claude (1947-)

Caligrafía : del signo caligráfico a la pintura abstracta / Claude Mediavilla ; traducido por Carlos García Aranda ; prólogos de Gérard Xuriguera i Keith Adams. -- Valencia : Campgràfic, 2005
 XXIII, 337 p. : il. col. i n., facs. ; 32 cm

Traducció de: Calligraphie
 Bibliografia: p. 321-332

D.L. V 2189-2005
 ISBN 84-933446-8-0

1. Cal·ligrafia
 003.077(091)

Entrevista a
Félix Bella
Xavier Llopis
José Luis Martín
Campgràfic

Des de quan sou editors? Com va ser la vostra arribada al món editorial?

Tot va començar cap a l'any 2000. Però, tot i que eixa és la data oficial de començament, abans les persones que ara formem l'equip editorial ja havíem treballat en l'entorn editorial com a corrector, com a dissenyador i com a impressor. Després d'aquesta experiència professional, vam veure que hi havia llibres que ens agradaria llegir i que no ho podíem fer per desconeixement de la llengua d'origen, era el cas d'*El arte de la tipografía*, de Paul Renner, o l'obra de Jan Tschichold; i això ens va acabar d'animar.

Cas que no tingúreu cap restricció, quin llibre vos agradaria editar? Per què?

Si parlem d'hipòtesis, ens hauria agradat editar el *Manual de tipografía*, de Giambattista Bodoni en el moment que va aparèixer. Ara per ara és difícil trobar un exemple semblant. Si parlem de l'actualitat, ens agradaria ser els editors del futur llibre, encara no escrit, equivalent a *La nueva tipografía* de Jan Tschichold del segle XXI. En la pantalla de l'ordinador tots utilitzem lletres dissenyades per al paper, i això té la seua pèrdua.

¿Penseu que els circuits de difusió i venda del llibre infantil i juvenil passen únicament per les lectures prescriptives promogudes en el context de l'escolaritat obligatòria, o que existeix un públic lector que compra a les llibreries i que llig a les biblioteques?

Actualment, el llibre infantil i juvenil viu un *boom*. Però entre tots no hem aconseguit encara enganxar la baula entre el lector adolescent i l'adult. De fet, molts lectors deixen de ser-ho durant l'adolescència; entre tots hauríem d'analitzar per què, ja que és un tema molt preocupant.

Actualment, el llibre té un cicle de vida molt curt. A què penseu que es deu? Com afecta aquest fet les editorials?

El mercat és cruel. El cercle viciós, segons el qual s'edita el que el públic vol –i el públic vol allò que li publicites– condueix a aquest canvi constant. L'editor es veu sotmés al vertigen de la novetat i el lector, davant dels catàlegs immensos, es refia del fals boca-orella que pretesament imposen els mitjans de comunicació. Si entres en eixa dinàmica, la fugida cap endavant és l'única eixida. Per tant, l'única solució possible és intentar calibrar les teues possibilitats. L'altra opció és, cas d'algunes editorials independents com la nostra, sacrificar un poc la part econòmica però sense arribar a perdre diners.

Podríeu apuntar alguns motius pels quals els llibres són un producte cultural? En quines coses es diferencien els llibres de la resta d'ofertes culturals que podem trobar en el món actual?

El pensament i l'evolució humana sempre han estat lligats al pensament, i aquest, entre altres formes, s'ha transmés a través dels llibres. Relativitzar el concepte de cultura estenent-lo a tots els actes de l'activitat humana significa devaluar aquest concepte, i nosaltres no som partidaris d'aquesta pèrdua.

En el llibre, a diferència d'uns altres àmbits de la cultura, hi ha un cert onanisme. El lector i el llibre s'estimen o s'odien mútuament. Això vol dir que el llibre pertany, en certa manera, al racó de la nostra intimitat. Una persona es pot gitar amb un llibre, però difícilment ho farà, per exemple, amb un quadre.

Quines són les raons per les quals presentareu *Caligrafía. Del signo caligráfico a la pintura abstracta* als premis de la Generalitat?

En Campgràfic pensem que el llibre és un objecte que té una triple dimensió: transmissió de pensament, correcció literària i gaudi estètic. Nosaltres estem buscant constantment un equilibri entre aquests tres àmbits. Algunes persones del nostre entorn que coneixien bé els nostres llibres ens animaren a compartir-los amb altres persones i pensàrem que podríem fer-ho través dels premis de la Generalitat.

¿*Caligrafía. Del signo caligráfico a la pintura abstracta* és un llibre singular dins del vostre catàleg, és a dir, és diferent a la vostra producció editorial habitual?

No, no és un llibre diferent a la nostra producció editorial. En tots els nostres llibres tractem d'aconseguir el mateix equilibri. Tant el llibre *Caligrafía. Del signo caligráfico a la pintura abstracta* com un altre del nostre fons editorial –per exemple, *La nueva tipografía*– han tingut el tractament específic que, al nostre entendre, mereixien cadascun.

¿Penseu que les característiques tècniques de l'edició, disseny atractiu i original, bon paper i enquadernació, etc., influeixen a l'hora que els lectors trien un llibre? Quins altres criteris penseu que poden influir en l'elecció?

Sí, n'estem convençuts, d'això. Encara que nosaltres sempre preferirem una mala enquadernació o un mal paper en un bon llibre que un fantàstic disseny o una luxosa enquadernació en un llibre sense contingut. Malauradament, aquesta segona opció es dona massa sovint. L'equilibri entre disseny, paper, enquadernació, contingut i correcció hauria de ser una condició *sine qua non*.

Des de fa un temps està detectant-se un augment de l'edició d'àlbums il·lustrats. Penseu que estem a les portes d'un renaixement d'aquest tipus de llibre?

A ningú se li escapa que la imatge està guanyant terreny en tots els àmbits de la nostra vida quotidiana, i potser aquest n'és un més.

Quina és la raó per la qual habitualment els llibres d'adults no tenen il·lustracions? Penseu que caldria recuperar els llibres il·lustrats per a aquest tipus de públic?

El llibre no ha de ser necessàriament il·lustrat o no il·lustrat. El marge entre eixos dos extrems és molt gran. Evidentment, no és el mateix un assaig o un llibre de divulgació que una novel·la. No obstant això, a nosaltres ens semblaria fantàstic que es recuperara la il·lustració en els llibres per a adults.

Des de quan eres editor? Com va ser la teua arribada al món editorial?

Des de l'any 1997, encara que la col·lecció d'àlbums il·lustrats «Llibres Molt Il·lustrats» no la vam iniciar fins a l'any 2003. Començar aquest projecte va ser molt senzill per a nosaltres perquè vam contar amb el privilegi que suposa treballar assessorats per l'il·lustrador Miguel Calatayud. Ell és qui va començar a dissenyar i produir aquesta col·lecció i qui encara hui hi continua aportant el seu criteri.

Cas que no tingueres cap restricció, quin llibre t'agradaria editar? Per què?

De fet, nosaltres no tenim cap restricció ja que a hores d'ara editem els llibres que ens agraden segons la línia que ens vam fixar des d'un inici: fer llibres de producció pròpia on tinguera una importància especial la imatge i editar autors i il·lustradors consagrats i també descobrir-ne de nous.

¿Creus que els circuits de difusió i venda del llibre infantil i juvenil passen únicament per les lectures prescriptives promogudes en el context de l'escolaritat obligatòria, o que existeix un públic lector que compra a les llibreries i que lliga a les biblioteques?

Crec que no podem menysvalorar la tasca de les lectures prescriptives. Els docents fan una tasca impagable pel que fa al foment de la lectura: formen lectors i, a més, en algunes ocasions inclús desperten «vocacions» literàries. Però també existeix un públic lector molt fidel a banda de l'escola, però fins a certa edat. Al voltant dels catorze anys, els editors hem de competir amb altres àmbits d'oci amb més prestigi entre els adolescents.

Actualment el llibre té un cicle de vida molt curt. A què creus que es deu? Com afecta aquest fet les editorials?

Superproducció editorial, en moltes ocasions es fan llibres sense atendre a la qualitat i només pensant a omplir prestatgeries. Això provoca que les editorials petites ens fem invisibles. Els tres o quatre llibres que editem anualment desapareixen de les llibreries sota l'empenta de les grans editorials que acaparen les taules expositores. A més a més, també influeix la progressiva desaparició de les petites llibreries i dels llibreters especialitzats enfront dels grans magatzems *culturals*, i això inevitablement repercuteix en la manca de selecció del llibre que s'ofereix.

Quines són les raons per les quals presentares *Tres viajes* als premis de la Generalitat?

Nosaltres confiem plenament en la qualitat dels nostres llibres i pensàvem que un reconeixement públic, com el que suposa aquest premi, ajudaria a promocionar la nostra col·lecció i així arribar a més lectors.

¿*Tres viajes* és un llibre singular dins del teu catàleg, és a dir, és diferent a la teua producció editorial habitual?

El llibre *Tres viajes* forma part de la col·lecció «Llibres Molt Il·lustrats», que s'edita dins del fons de Diálogo, que és una editorial dedicada a la divulgació de la filosofia, de les humanitats i també a l'edició de llibres de text. Per tant, des d'aquest punt de vista, aquesta col·lecció de llibres il·lustrats és singular dins del catàleg general.

¿Creus que les característiques tècniques de l'edició, disseny atractiu i original, bon paper i enquadernació, etc., influeixen a l'hora que els lectors trien un llibre?

És cert que no tots els lectors valoren aquest aspecte, però sí que hi ha, i cada vegada més, un tipus de lector, conscienciat que el llibre es gaudeix també com a objecte, sobretot quan aquest té una edició acurada. Ens agrada pensar que els nostres lectors estan entre aquests últims.

Des de fa un temps està detectant-se un augment de l'edició d'àlbums il·lustrats. Creus que estem a les portes d'un renaixement d'aquest tipus de llibre?

El renaixement d'aquest tipus de llibre és ja un fet visible des dels últims anys. Ara, el repte és mantenir-lo i intentar, no només consolidar una cultura de l'àlbum il·lustrat, sinó també fidelitzar el públic que ha crescut amb ell, llegint-lo i mirant-lo. Però aquesta no és una tasca gens fàcil si tenim en compte que els lectors d'aquest gènere, si continuen amb l'afició per la lectura, solen passar-se a uns altres gèneres.

Quina és la raó per la qual habitualment els llibres d'adults no tenen il·lustracions?

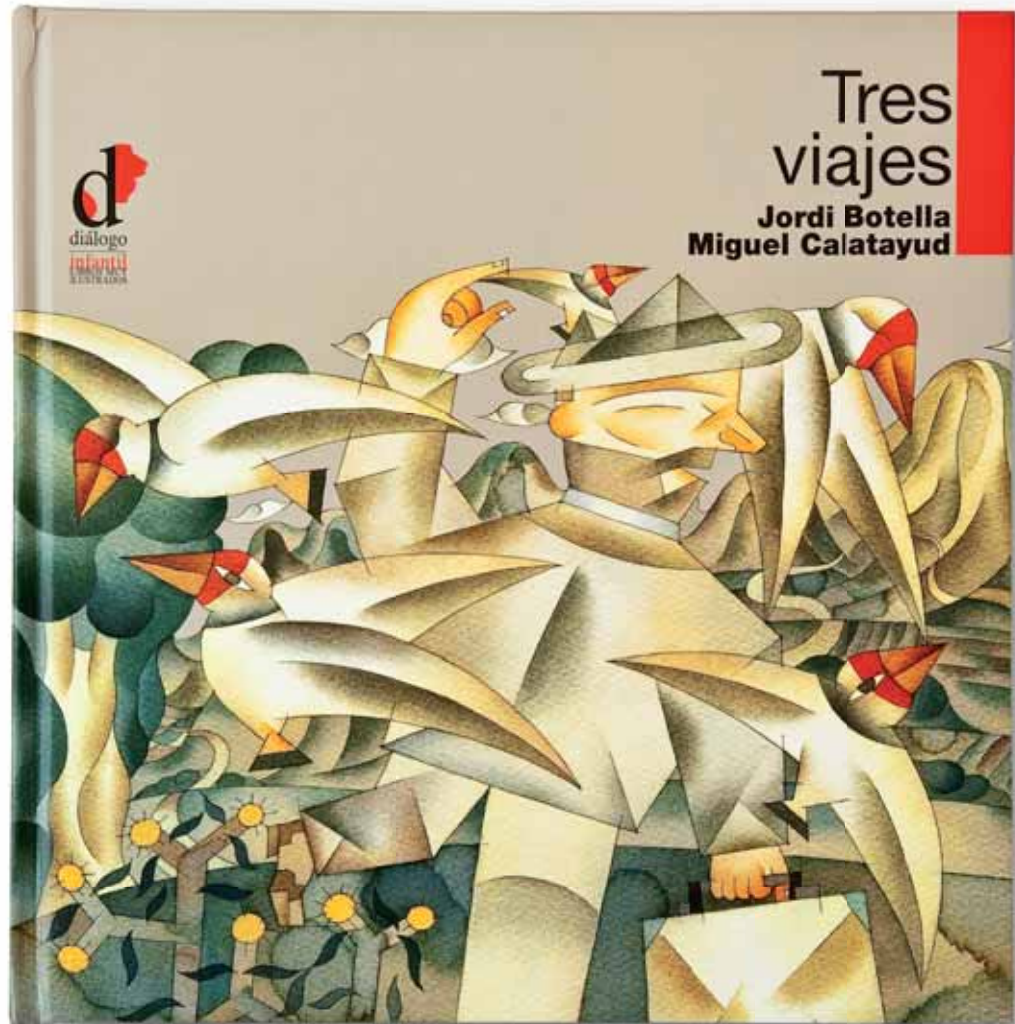
Fonamentalment, per un prejudici general que associa imatge amb xiquets. Però crec que sí que hi ha adults, un públic més bé reduït i selecte, que compren llibres amb imatges de gèneres molts diversos.

Títol
Tres viajes

Escriptor
Jordi Botella

Il·lustrador
Miguel Calatayud

Editorial
Editilde

Botella, Jordi (1958-)

Tres viajes / [texto, Jordi Botella Miró ; ilustraciones, Miguel Calatayud]. -- València : Editilde, 2005.
[32] p. : il. col. ; 24 cm. -- [Diálogo infantil; 8]

D.L. V 3988-2005
ISBN 84-95333-74-0

I. Calatayud, Miguel, il.
087.5

Jordi García Vilar i Felip Baldó, els autors d'*El laberint i la lluna*, voldrien anar més enllà d'un conte il·lustrat i fer una proposta estètica amb finalitats educatives cap a la integració social dels discapacitats i de totes aquelles persones que dins dels laberint experimenten més dificultats que la resta.

Aquest llibre continua la línia de treball de les darreres publicacions, lligades a experiències pedagògiques. Concretament, naix amb el propòsit de recuperar una experiència realitzada a València, l'any 1983, d'educació no formal i sensibilització cap a la integració social, escolar i laboral dels discapacitats, perquè el tema «continua estant d'actualitat com ho estava fa més de vint anys, quan el vaig concebre per primera vegada», escriu Jordi Garcia Vilar a la fi del conte. Continua parlant sobre la campanya de sensibilització: «Va consistir en la instal·lació d'un gran laberint de tres cents metres quadrats. Estava decorat amb pintures inspirades en diverses escenes i personatges del laberint de la mitologia clàssica, el del minotaure. En ell, un grup d'animadors hi posaven els visitants en situacions de dificultat semblants a les que podien viure persones amb discapacitats motores, psíquiques o sensorials. Des d'aleshores s'han fet alguns avanços, però lamentablement no els suficients. La integració real dels discapacitats és encara avui un repte.»

«Cocollibre guaitava la lluna silencios i feliç [...]. Una nit clara i tranquil·la, la lluna li va confessar a cau d'orella una singular història que ella mateixa havia viscut. Una vegada, fa molts anys...». Així comença el que serà el centre de la narració d'*El Laberint i la lluna*, escrit amb un estil que recorda els contes clàssics, si bé de vegades pareix que l'autor vol ser tan explícit amb els seus plantejaments pedagògics que deixa poc marge a la imaginació.

Respecte a les il·lustracions, el desaparegut il·lustrador alacantí Felip Baldó, ha volgut amb les seues imatges, «posar en evidència i manifestar la riquesa, i no els entrebancs, que atorga la diversitat de les persones», tot buscant paral·lelismes «amb les obres artístiques que, en gran part, basen la seua eficàcia i el seu valor en la diferència, que més que separar persones, les reuneix i alberga sota el mantell de l'apreciació». I continuava explicant Felip Baldó: «No voldria que aquest llibre anara destinat exclusivament per a lectors d'un sol tram d'edat, i per això també he recorregut a un tractament i ús d'imatges i a constants senyals a la història de l'art, que permeteren un major ventall de lectures. Una diversitat artística que abraça estils, temps, llocs i artistes molt diferents pels quals sempre he sentit estima i als que he volgut fer homenatge, i que van des de Caspar D. Friedrich i la seua visió romàntica de les nits entre arbres fins a S. Delaunay, Meliés, Miró amb les seues llunes i móns astrals...»

Il·lustracions que combinen el dibuix, la fotografia i el tractament d'imatges, creades amb un estil propi i, sobretot, amb molta sensibilitat, són el referent visual d'esta narració, una creació molt necessària a pesar del temps transcorregut.

Títol
El laberint i la lluna

Escriptor
Jordi Garcia Vilar

Il·lustrador
Felip Baldó

Editorial
Editorial Denes

Garcia Vilar, Jordi (1950-)

El laberint i la lluna / Jordi Garcia Vilar ; il·lustracions, Felip Baldó. -- Paiporta : Denes, D.L. 2005
50 p. : principalment il. col. ; 22 cm.-- (Llibres del Cocodril; 3)

D.L. V 4782-2005
ISBN 84-96545-04-0

I. Baldó, Felip, il.
087.5

El coleccionista es un libro único en una colección singular. Los autores parten de su aprecio por las maculaturas de imprenta como piezas irrepetibles de arte producido por el azar para dar forma a un relato que habla del orden y el caos, de las palabras y las imágenes, de la memoria y el olvido. Un libro para leer y releer despacio, paladeándolo como un manjar exótico.

Se trata del segundo título publicado dentro de la colección «Singular-Plural», en la que se integran proyectos que, desde el punto de vista temático y gráfico, resultan especiales, arriesgados. Así son los *Contes viatgers*, del tristemente desaparecido Paco Bascuñan; *Un parell de vegades*, del antes citado diseñador valenciano junto a Leopoldo José Trillo-Figueroa, o el libro que nos ocupa, *El coleccionista*, en el que el trabajo de Jorge García y el del diseñador gráfico Juan Nava están tan estrechamente ligados que sería difícil realizar una escisión entre ambos.

El autor del texto es Jorge García, conocido por su labor como crítico de jazz, guionista, periodista y comisario de exposiciones, entre otras actividades. Estamos ante su primera obra de ficción publicada, aunque es más que evidente, leyendo sus textos, que no es un neófito. Jorge sabe estructurar el relato con inteligencia y, aunque parco en adjetivos, describir con maestría ambientes y personajes, tan particulares en sus obsesiones que nos traen a la memoria por momentos los libros del magnífico escritor Paul Auster.

Un narrador omnisciente se encarga de describir el insólito escenario (un café silencioso y tranquilo en una ciudad en la que abundan los locales de ocio a la última y los bares bulliciosos) y a los personajes principales, puesto que a los secundarios apenas se les dedica alguna pincelada difusa para trazar su perfil, al tiempo que va dispersando notas que auguran el desenlace trágico de la historia. Este relato-marco envuelve al grueso del libro, que lo forma la reproducción de las páginas de los cuadernos que escribe el protagonista, del que no conocemos más que las iniciales, acaso falsas, de su nombre: J.M.A.

En esta especie de diario íntimo, el personaje principal da rienda suelta a sus obsesiones, marcadas, en su esencia, por la eterna lucha de lo apolíneo y lo dionisiaco. Comienza a coleccionar en un intento de ordenar el mundo, como él mismo confiesa al final del libro. Al principio, consciente de que la única colección honesta es la que prescinde de los objetos, atesora palíndromos, palabras inusuales, luego títulos, hasta convertir su vida en la conquista de las ideas y los pensamientos de mayor brillantez que su propia mente pueda alcanzar. Pero la memoria, herramienta en que se fundamenta esta colección tan peculiar, solamente puede ir de la mano del olvido, sobre todo cuando comprende que el mundo que deseaba ordenar «no tiene orden posible».

Todo el desarrollo intelectual del personaje del texto va hermanado con las imágenes que lo acompañan: esas obras insólitas del caos acumulativo que son las maculaturas y que conforman la parte gráfica del libro. Al principio, son pequeñas piezas en las que los elementos que las forman están bastante definidos y las palabras, incluso legibles, cuentan con cierto protagonismo. Flotan dispersas por el blanco del papel, cerca de sus márgenes, sobrepasándolos en ocasiones. Conforme avanza la narración, esas masas ligeras de colores vivos, formadas por superposiciones arbitrarias de textos, masas de color, dibujos y fotografías, se van acercando unas a otras, aumentando su número y tamaño, ocupando un mayor espacio cada vez, hasta llegar a ser solamente una gran esfera centrada, como la que el personaje imagina en su proceso mental. El color de las imágenes se torna cada vez más apagado, opaco, hasta que la oscuridad del olvido que se va adueñando del protagonista, conquista también la página, que acaba siendo totalmente negra, con las imágenes, apenas perceptibles ya, sobrepasando los límites del papel, convirtiéndose en un fondo caótico, incomprensible.

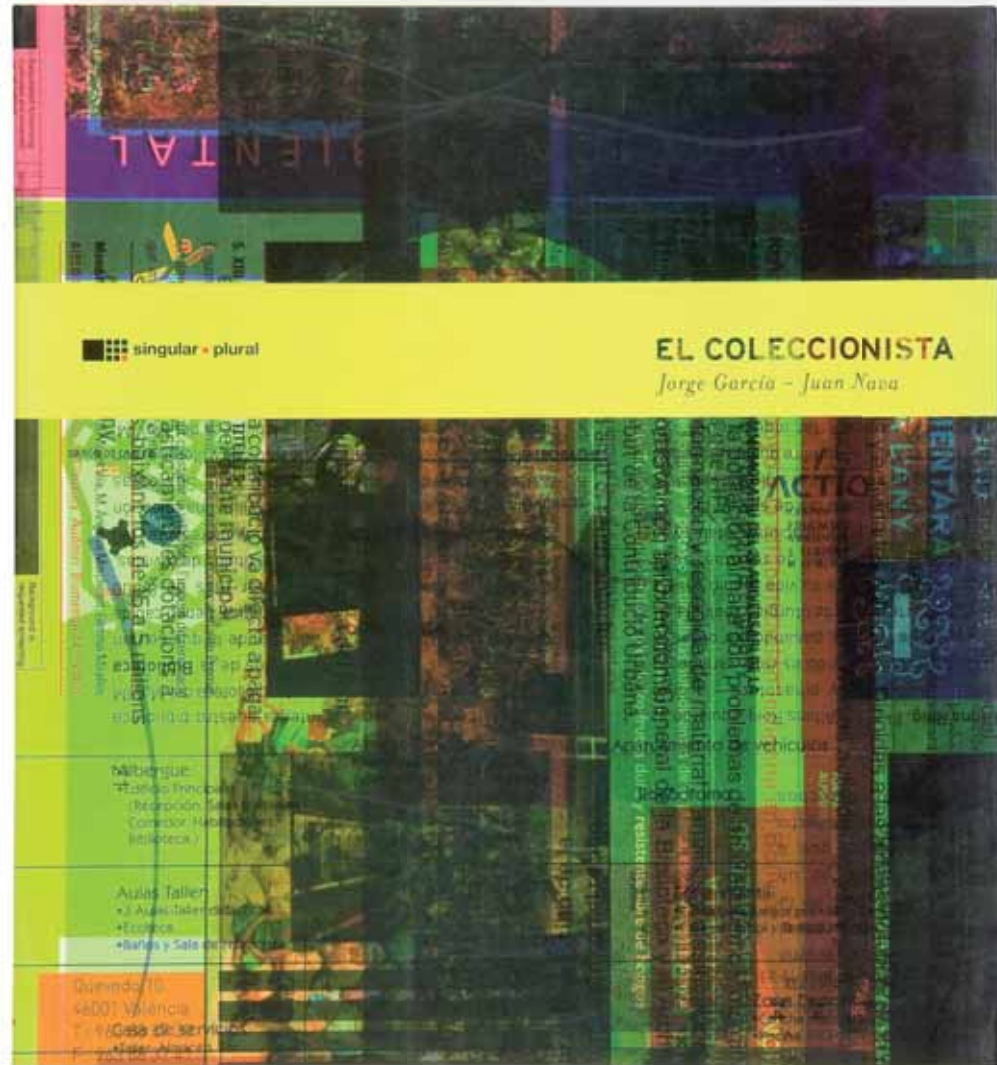
Estamos ante un libro que hay que disfrutar con lentitud descubriendo lo que palabras e imágenes nos cuentan y cómo su estrecha relación nos abre un mundo de posibilidades. Como dice el protagonista: «Creo que pensamos con imágenes y utilizamos las palabras para explicarnos nuestros propios pensamientos.»

Títol
El coleccionista

Escriptor
Jorge García

Il·lustrador
Juan Nava

Editorial
Tàndem Edicions

García, Jorge (1961-)

El coleccionista / Jorge García, Juan Nava. -- València : Tàndem, D.L. 2005
59 p. : principalment il. col. ; 23 cm. -- (Singular plural; 02)

D.L. V 4265-2005
ISBN 84-8131-586-9

1. Art abstracte - Espanya-S.XX I. Nava, Juan, coaut.
7.038(460)19"

Cèsar Borja, la biografia escrita per William Harrison Woodward i publicada l'any 1913, compta, en la premiada versió d'Edicions Tres i Quatre, amb una excel·lent edició. De «monumental» qualifica en el seu pròleg aquesta biografia Júlia Benavent, especialista en literatura italiana del Renaixement; com «una de les millors biografies que s'han escrit sobre el personatge», destaca Maria Toldrà, membre de l'Institut Internacional d'Estudis Borgians, a qui devem un acurat, aclaridor i contextualitzador aparell de notes. També s'ha refet, actualitzat i enriquit, l'aparell d'apèndixs que l'autor mateix considerava provisional i millorable.

William Harrison Woodward es marca, com a objectiu, aplicar rigor històric a un tema que havia rebut «tractament partidista o romàntic». No debades, adverteix Julia Benavent que «escriure sobre els Borja és, potser, una de les feines més apassionades i desesperants entre les que pot dur a cap un escriptor, perquè des del moment que comença a escriure esdevé un continuador i un propagador d'errors, per més que n'haja resolt i desfet un bon nombre». Lucrecia, lluny del llegendari perfil d'enverinadora, apareix com a peó sacrificat a l'ambició del papa Alexandre i el seu fill Cèsar. El relat, robust, avança amb fluïdesa, enganxa; recomanaria la lectura complementària d'Alan Ryder i els seus escrits sobre el Magnànim.

La figura de Cèsar Borja va cobrant protagonisme a poc a poc, contextualitzat en la nissaga valentina. Primer amb Alfons de Borja, «sota Calixt III, el papat esdevingué una tirania secular que s'estenia per tot Itàlia»; després amb Roderic de Borja, el papa Alexandre VI, «va tenir moltes oportunitats a la vida, paral·leles a la seva gran experiència i capacitat, però les seves aptituds innates quedaren anul·lades pels excepcionals defectes del seu caràcter».

William Harrison Woodward basteix, amb eficàcia polièdrica, una semblança versemblant. Tot l'aparell documental està al servei de mostrar la profunditat d'un personatge únic, carregat d'ambivalències, com Cèsar Borja. L'autor el descriu com a dotat de «sagacitat i intel·ligència precoces», apassionat però pragmàtic, tendre amb la germana però autoritari amb el pare, tocat per la fortuna d'Alexandre però víctima de tot l'odi acumulat contra els Borja. Tan admirat com temut. La personalitat de Cèsar «havia colpit» la imaginació del rei de França; per a Lluís XII «era el soldat més competent d'Itàlia». El rei Ferran el Catòlic «sentia un profund respecte per Cèsar Borja com a líder carismàtic». A la Romanya va proporcionar ordre i beneficià els humils. Si atenem el bisbe d'Elna, era «un home que canviava fàcilment d'humor, irritable i vacil·lant».

Però cap mirada tan lúcida com la de Maquiavel. Coetani, era capaç de distanciar-se'n, de veure les virtuts i els defectes d'una personalitat tan captivadora. No contaminat per l'odi ni l'amor. Per això conclou que, «per damunt de tot, era de la mena d'homes que Itàlia necessitava per a la seva salvació».

Un retrat de Cèsar inclòs en el llibre sembla resumir el seu destí, tràgic i magnífic: una mà tancada mostra determinació fèrria, però és massa xicoteta per a retindre allò que aconseguia.

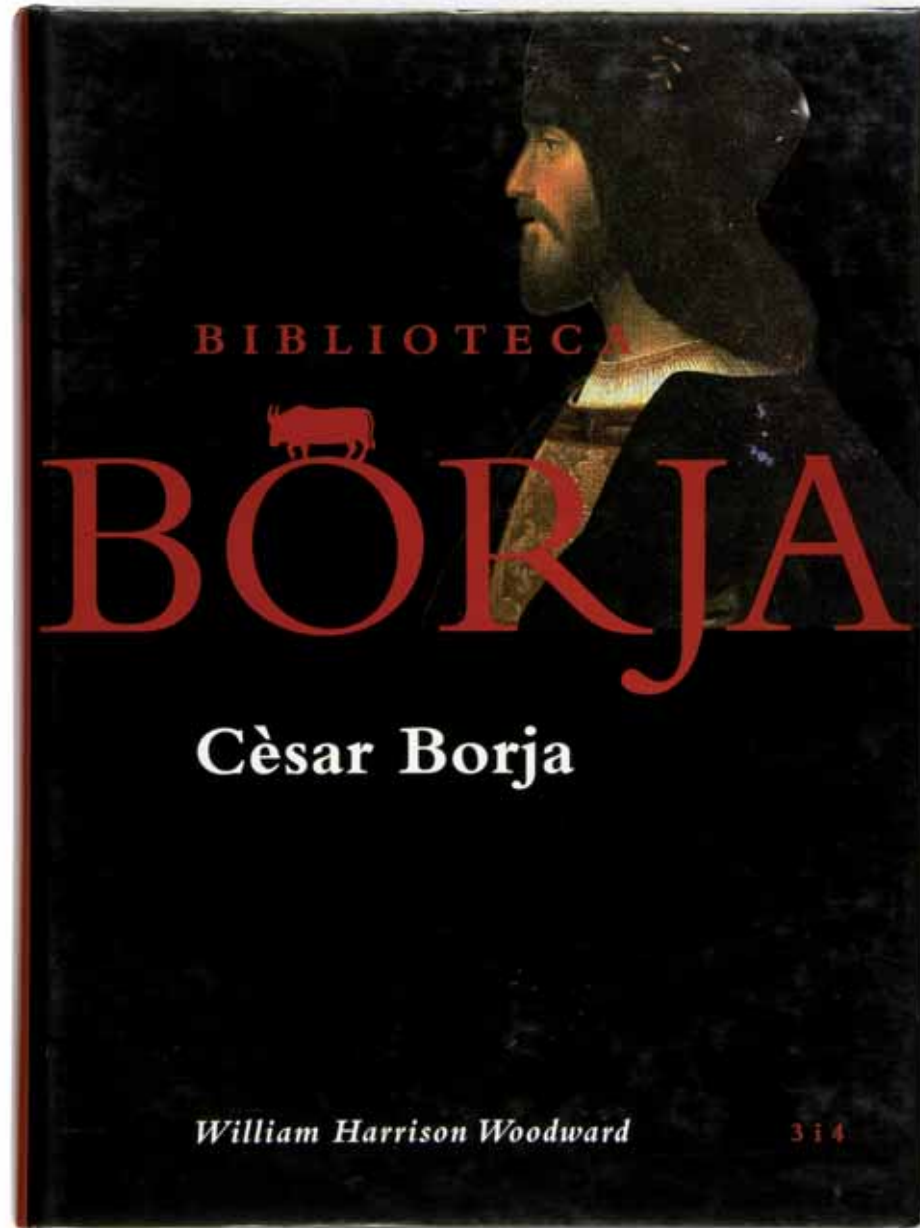

Títol
Cèsar Borja

Escriptor
William Harrison Woodward

Editorial
Edicions Tres i Quatre

143

Woodward, William Harrison (1856-1941)

Cèsar Borja / William Harrison Woodward ; pròleg de Júlia Benavent; edició a cura de Maria Toldrà ; [traducció de Pilar Sendra]. -- 1ª ed. -- València : Edicions 3 i 4: Institut Internacional d'Estudis Borgians, 2005
464 p. : il. ; 29 cm. -- (Biblioteca Borja; 3)

Índex

Bibliografia: p. 431-448

D.L. V 4349-2005

ISBN 84-7502-730-X

1. Borgia, Cesare (1476?-1507) 2. Itàlia-Història-S.XV-XVI
929 Borja, Cesare
94(450)~1492/1559"

El Grupo Editorial Santillana está integrado por un conjunto de empresas que desarrollan su actividad en el campo de la edición tanto de libros dirigidos al mundo educativo como de obras de creación literaria, de divulgación y de pensamiento. Desde el año 2000, forma parte del grupo PRISA, que engloba un conjunto de empresas presentes en 22 países del mundo dedicadas a los campos de la educación, la información y el entretenimiento.

Este gigante de la edición, con alrededor de trece mil trabajadores repartidos entre Europa y América, cuenta con diferentes sellos editoriales entre los que destacan Taurus, Alfaguara, El País-Aguilar, Aguilar y Punto de Lectura.

En España, el Grupo Santillana, a través de sus editoriales educativas, está presente en seis comunidades autónomas. Cada una de ellas se encarga de elaborar los materiales educativos en las distintas lenguas del Estado y también de adaptarlos a los programas del sistema educativo vigente en cada territorio autonómico.

Voramar es el nombre con el que se conoce en la Comunitat Valenciana a la editorial del Grupo Santillana. Es una editorial, actualmente dirigida por Inmaculada Gregori, fundada en el año 1991 y, al igual que su casa madre, está especializada en la edición de materiales curriculares para los alumnos de diferentes niveles educativos, aunque también cuenta en su catálogo con otros materiales complementarios y con obras de creación literaria. Otras editoriales del grupo son las que tienen sede en Santiago de Compostela con el nombre de Edicions Obradoiro, en Sevilla con Ediciones Grazalema o en Etxebarri, Bizkaia, con el nombre de Zubia Editoriala.

A lo largo de estos dieciocho años de existencia, Voramar, con sede en Picanya, ha ido progresivamente consolidando su presencia en la Comunitat Valenciana tanto por la calidad de sus materiales como también por la amplia oferta que ofrece a los centros educativos; no de balde pertenece a uno de los grupos editoriales educativos, junto con Anaya y SM, más importantes de España. Esta amplia oferta abarca: libros de texto de todas las asignaturas del currículum, libros de lecturas para la enseñanza, cuadernos para el alumno, materiales complementarios, recursos didácticos para el profesorado y una línea de literatura infantil y juvenil especialmente dirigida, aunque no exclusivamente, al público escolar.

La colección de literatura lleva por nombre «Alfaguara-Voramar», y edita libros de autores contemporáneos junto con algunas traducciones de autores clásicos de la literatura universal. Algunos de sus títulos son *El bagul de les disfresses*, de Mercé Viana; *El vampiret*, de Angela Sommer-Bodenburg; *La Vall dels misteris*, de Joan Pla; *Un brivall sota el teló*, de Pepa Guardiola; *Tom Sawyer*, de Mark Twain; *La princesa bromista*, de Nicoletta; *L'esperit de la gran febre*, de Rosa Pardina, y *Robinson Crusoe*, de Daniel Defoe. Todos ellos cuentan con

una completa guía didáctica que ayudará a los lectores a sacar el máximo aprovechamiento de sus lecturas y facilitará al profesor su tarea docente.

Pertenecer a un gran grupo aporta a Voramar muchas ventajas que muy pocas editoriales independientes, generalmente con estructuras más pequeñas, pueden permitirse, porque requieren una fuerte inversión tanto económica como de recursos; entre ellas, formar parte de iniciativas innovadoras como el proyecto digital desarrollado por esta editorial en Santillana en Red, dirigido a alumnos, docentes y padres, para impulsar y facilitar el uso de los amplios recursos que ofrecen las tecnologías de la información y la comunicación.

Otra de sus más recientes iniciativas es el proyecto desarrollado en la web: «e-vocación». Para poder acceder a sus contenidos se necesita ser un socio registrado, y los docentes, alumnos y padres podrán encontrar información profesional, recursos didácticos, noticias relacionadas con el sector educativo y también ofertas para su tiempo libre. El proyecto se completa con una revista *on-line* que ofrece noticias interesantes relacionadas con el sector, información de novedades editoriales, etc. y una biblioteca del profesor desde donde el docente podrá almacenar y consultar su material de aula allá donde se encuentre: guías, gestor de evaluaciones, programación, documentos administrativos, etc.

Si alguien pensó alguna vez que el mundo educativo no podía ser un compartimiento estándar separado del mundo real, acertó plenamente. El Grupo Santillana nos facilita el acceso a las nuevas tecnología adaptadas al trabajo del docente y también nos propone un completo mundo de ocio para nuestro tiempo libre.

Títol
Biología y Geología 4º ESO

Autors
**José Manuel Casas
José Manuel Cerezo
José Luis Garrido
Alberto Martín
Juan Ignacio Medina
Jesús Romero
Francisco Vives**

Editorial
Edicions Voramar / Santillana

Biología y geología: 4 ESO: Comunidad Valenciana / en su realización ha participado el siguiente equipo, José Manuel Casas Úbeda ... [et al.]; coordinación editorial, Roger Sarrià Battle; edición, Juan Ignacio Medina Crespo, José Manuel Cerezo Gallego; dirección del proyecto, José Manuel Cerezo Gallego. -- Picanya : Voramar, D.L. 2005
203 p. : il. col. i n., mapes ; 29 cm. -- (Supernova)

D.L. B 14628-2005
ISBN 84-8194-803-9

1. Biología-Geología 2. Casas Úbeda, José Manuel, coaut.
55(07)
574/578(07)

Com has arribat al món de la il·lustració? Quines dificultats troba una il·lustradora quan comença?

Vaig arribar al món de la il·lustració perquè necessitava completar els meus treballs, en aquell moment esporàdics, com a dissenyadora gràfica.

Dels llibres que has llegit, quin t'hauria agradat haver il·lustrat? Per què?

No sabria dir-vos quin de tots m'hauria agradat il·lustrar però, potser, *El Alquimista*, de Paulo Coelho, fonamentalment perquè m'agrada la història que conta i els llocs que descriu.

Creus que la professionalització de la il·lustradora està lligada exclusivament al llibre infantil i juvenil i a l'escolar?

Sí, ja que en principi és el tipus de llibre que més es consumix en el mercat i el que té més possibilitats de fer edicions més o menys llargues pel que respecta a nombre d'exemplars. Tot això permet que l'empresa pugui assumir la despesa de les il·lustracions.

Creus que hi ha suficient espai en el panorama editorial valencià per a poder crear una obra pròpia? Tens algun projecte personal que t'agradaria editar?

Per a mi, totes les obres que faig són pròpies perquè sóc l'autora de les il·lustracions. Quan faig il·lustracions que no són per encàrrec, ho faig per gust, per provar noves tècniques o també noves maneres de treballar i no m'ho plantejo com un projecte lligat a cap tipus d'edició. En qualsevol cas, penso que al nostre País tenim editorials amb gust per editar llibres il·lustrats.

Quina relació hi ha entre text i imatge? Quan reps un encàrrec d'una editorial, ¿estableixes algun tipus de relació amb l'escriptor?

Sempre que siga possible, penso que la relació escriptor-il·lustrador és necessària, sobretot quan es tracta d'un llibre de lectura.

Creus que hi ha diferències entre il·lustrar una obra literària i un material curricular? Quan realitzes il·lustracions per a un material curricular, ¿trobes per part dels editors restriccions artístiques o tècniques?

Sí que hi ha diferències. En l'obra literària pots aportar la teua manera de veure la narració, eres més dissenyador de espais, tens més llibertat a l'hora de triar que és allò que penses que s'ha de dibuixar o allò que no cal. En canvi, en el material curricular, els dibuixos són perquè els alumnes entenguin millor els textos; llavors estan determinats pels autors i sempre estan condicionats per l'espai que resta una vegada col·locat el text. De tota manera, per a mi, com a dissenyadora gràfica i il·lustradora, açò no representa cap problema: molts dels projectes que faig són integrals, és a dir, dissenyo i realitzo tant les maquetes com els dibuixos.

En general, els editors no posen moltes restriccions, més que les raonables per a poder treballar tots còmodament.

Quina tècnica has utilitzat per a il·lustrar *Un món de sons 2*?

El treball d'*Un món de sons 2* el vaig fer en acrílic sobre paper.

Creus que el públic adult entén i valora les il·lustracions realitzades per als més menuts?

Crec que sí, encara que probablement la meua opinió no és gens objectiva.

Com influeixen les noves tecnologies en l'art de la il·lustració? ¿Creus que són un avantatge o, per contra, són un inconvenient per a crear?

Per a crear, les noves tecnologies no són ni un avantatge ni un inconvenient; de fet, a l'hora d'il·lustrar un text eres la mateixa davant del paper o de l'ordinador. Però, això sí, ens ajuden a l'hora de realitzar l'art final, ja que ens ofereix la possibilitat de digitalitzar, visualitzar els dibuixos i ens facilita el treball si cal corregir alguna cosa. En general, podríem dir que ens fa més fàcil la relació amb la editorial, els autors, les arts gràfiques o amb qualsevol persona implicada en l'obra. Però això, al mateix temps que ens ajuda, també requereix més esforç per la nostra part, ens demana conèixer les noves tecnologies, per no parlar dels programes d'edició i de retoc d'imatge.

Creus que l'il·lustrador ha de conèixer altres obres per a crear les seues pròpies? Ha de ser un bon lector?

Sí, penso que has de conèixer l'obra d'altres il·lustradors i posar-te reptes personals, has de mirar molt i llegir molt també. T'ha d'agradar el llibre com a objecte i com a proveïdor d'idees en tots els sentits. Penso que hem de ser, sobretot, persones curioses i obertes a tot allò que ens pot aportar un llibre.

Quin va ser i com recordes el primer llibre que vas publicar?

Va ser una experiència horrible i ni tan sols en recorde el títol, ni d'eixe i de molts altres que han anat darrere. Normalment, la satisfacció per un obra acabada dura molt poc, vas avançant i millorant gràcies a l'ofici que vas adquirint mentre treballaves. De tota manera, mentre estic fent els dibuixos és major la satisfacció d'estar fent allò que m'agrada, que la angúnia de pensar si no seré capaç de fer-ho.

Títol
Un món de sons 2

Autors
**Germán Monferrer
Juan Ángel Picazo**

Il·lustradors
**Esperança Martínez
José Enrique Peidro**

Editorial
Editorial Marfil

Monferrer Quintana, Germán

Un món de sons 2 : per comprendre i fer servir el llenguatge de la música / Germán Monferrer Quintana, Juan Ángel Picazo López. -- Alcoi : Marfil, D.L. 2005
231 p. : il. col., mús. ; 30 cm

D.L. A 721-2005
ISBN 84-268-1245-7

1. Música-Tractats, manuals, etc. I. Picazo López, Juan Ángel, coaut.
78(075)

En la història de la recuperació i normalització de la nostra llengua, els diccionaris hi han tingut un paper determinant. Val a dir que el lèxic no és l'únic element que forneix un idioma, però sí una part consubstancial, bàsica, característica i caracteritzadora, sense la qual la llengua no pot subsistir. En el cas del valencià, el lèxic –ço és, les paraules– s'ha trobat històricament en una conjuntura ben compromesa per les pressions que altres llengües –no només el castellà, sinó també l'anglès, el francès, l'italià, etc.– hi han exercit, i hi exerceixen encara. Els nostres gramàtics i lingüistes sempre han estat conscients del perill d'assimilació –i de la ulterior extinció– que comporta aquest contacte continu entre llengües. I per això han esmerçat esforços a confeccionar gramàtiques i diccionaris. Carles Salvador, Enric Valor, Francesc Ferrer Pastor, etc., i més recentment Josep Lacreu o Eugeni S. Reig s'han preocupat i han treballat en aquesta direcció. Així, el *Diccionari escolar castellà-valencià / valencià castellà* és un producte més d'aquesta tasca *redemptora* del nostre valencià. L'obra ha estat dirigida per l'esmentat Josep Lacreu, i ha comptat amb una nòmina extensa de redactors col·laboradors: Sílvia Aracil, Conxa Chulià, Ricard Ferrer, Joan M. Furió, Susanna Pardines, Emili Sáez, Ofèlia Sanmartín, Isabel Saval i Neus Vicens. El diccionari en qüestió va ja per la tercera edició, la qual cosa demostra que és ben útil i pràctic, no només per a la comunitat educativa a la qual s'adreça explícitament, sinó també per al públic en general.

El *Diccionari* va molt més enllà, com s'adverteix en la introducció, d'una mera correspondència de veus –més o menys unívoca– entre dos idiomes, ja que la intenció és, a més a més, «atendre específicament les necessitats que es plantegen en l'aprenentatge del valencià». Per això, els autors han tingut en compte la fraseologia i la paremiologia, dos dels àmbits on més sovint es produeixen les interferències lingüístiques, i també els noms propis: topònims i antropònims. Els autors del *Diccionari* han tingut en compte també els barbarismes, tan freqüents en una llengua que ha estat sotmesa secularment a tot tipus d'influències i transvasaments. El *Diccionari* incorpora, així, elements de toponímia i antroponímia que no solen aparèixer en aquesta mena d'obres, per això resulta més complet i útil. A més a més, hi ha un apartat generós, en valencià i en castellà, que resultarà ben pràctic per als estudiants i el públic en general: bona cosa de pàgines en què hi ha l'alfabet, els numerals, els signes diacrítics auxiliars, la morfologia del substantiu i de l'adjectiu, els models verbals valencians, els models verbals castellans, topònims, gentilicis i municipis valencians, gentilicis del món, noms propis de persona, personatges històrics mitològics i actuals i abreviacions. El *Diccionari* aplega més de 60.000 entrades, 80.000 accepcions, 12.000 locucions i refranys, amb exemples aclaridors. Un material gens menyspreable que assegura un aprenentatge eficaç i una adquisició natural de la llengua pròpia dels valencians. La resposta més clara i completa a qualsevol dubte lingüístic. Una eina imprescindible que hauria de formar part del material que els xiquets i xiquetes valencians tenen a l'aula.

Aquest *Diccionari* pertany a un projecte global d'Edicions Bromera d'obres d'aprenentatge del valencià. En concret, s'inclou dins la col·lecció «Materials Educatius per a l'Escola Valenciana», amb títols interessantíssims com ara *Diccionari de sinònims, antònims i idees afins*, *Diccionari visual*, *Diccionari valencià de pronunciació*, *Els verbs valencians. Manual pràctic de les formes estàndard i col·loquials*, *Valencià interactiu*, entre altres. En aquesta ocasió, la lexicografia és la parcel·la filològica atesa, l'essència de la llengua que té en compte no només la tradició (varietat diacrònica), els dialectes (varietat diatòpica) i les relacions entre els grups socials (varietat diatràtica), sinó que s'abeura també en les innovacions lèxiques que apareixen cada dia en els àmbits de les noves tecnologies, els mitjans de comunicació, els registres col·loquials, etc. Fet i fet, una combinació equilibrada entre tradició i modernitat posada a disposició d'un únic i lloable objectiu: servir d'eina d'aprenentatge de la llengua als estudiants de valencià. En definitiva, una obra fonamental per a la consulta, l'aprenentatge i l'ús del valencià.

Títol

**Diccionari escolar
castellà-valencià, valencià-castellà**

Autors

**Josep Lacreu (director)
Silvia Araci
Conxa Chulià
Ricard Ferrer
Joan M. Furió
Susanna Jardines
Emili Sáez
Ofèlia Sanmartin
Isabel Saval
Neus Vicenç**

Editorial

Edicions Bromera

Diccionari escolar castellà-valencià, valencià-castellà / director Josep Lacreu ; redactors Silvia Araci...
[et al.]. -- 1ª ed. -- Alzira : Bromera, 2005
1049 p. ; 22 cm

D.L. B 37410-2005
ISBN 84-9824-045-X

1. Valencià-Diccionaris I. Lacreu, Josep (Lacreu Cuesta), dir.
(038)=134.11

ELS PREMIS 2006 La Generalitat, mitjançant la Direcció General del Llibre Arxiu i Biblioteques, té com a objectiu prioritari treballar per a fomentar i consolidar la presència de les editorials valencianes fora de les nostres fronteres autonòmiques. Un objectiu ambiciós que es materialitza amb la participació, mitjançant un estand col·lectiu i un catàleg de publicacions, en les fires professionals més importants del sector en l'àmbit nacional i internacional. Tot açò fa possible un major coneixement de les nostres empreses, que portarà com a conseqüència que els llibres valencians siguin coneguts arreu del món.

	TÍTOL	EDITORIAL
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ	Libro de las preguntas	Media Vaca
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR IL·LUSTRAT	A... ..Z Pintapalabras	La Imprenta
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR IL·LUSTRAT	Anna, la sargantana	Tàndem Edicions
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Tres viajes. Tel Aviv, Buenos Aires, Turín	Edicions de Ponent
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Almansa 1707, després de la batalla	Edicions Bromera
LLIBRE DE TEXT EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Imagen. Cuadernos Bachillerato	Editorial Ecir
LLIBRE DE TEXT EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Apte 3. Nivell superior	Adonay
CONTRIBUCIÓ A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DEL VALENCIÀ	Història d'un desig insatisfet. L'ensenyament del valencià fins a 1939	Perifèric Edicions

PREMIS

2006

Títol
Libro de las preguntas

Escriptor
Pablo Neruda

Il·lustrador
Isidro Ferrer

Editorial
Media Vaca

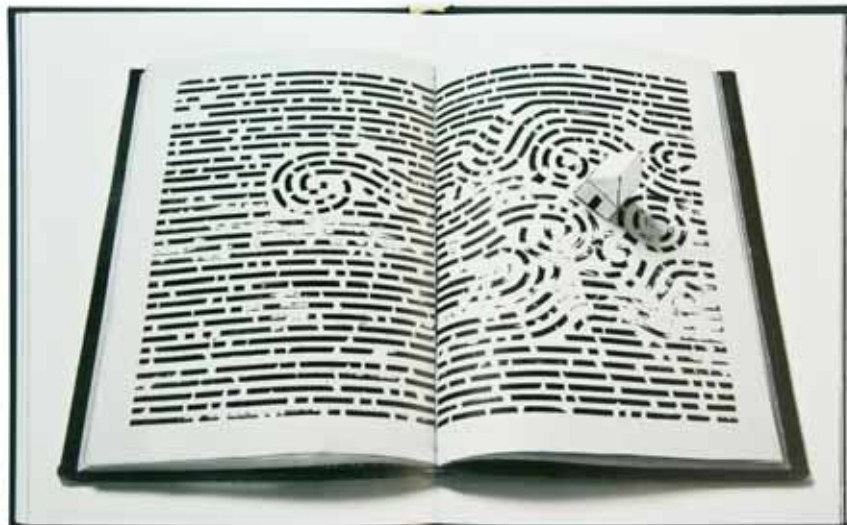
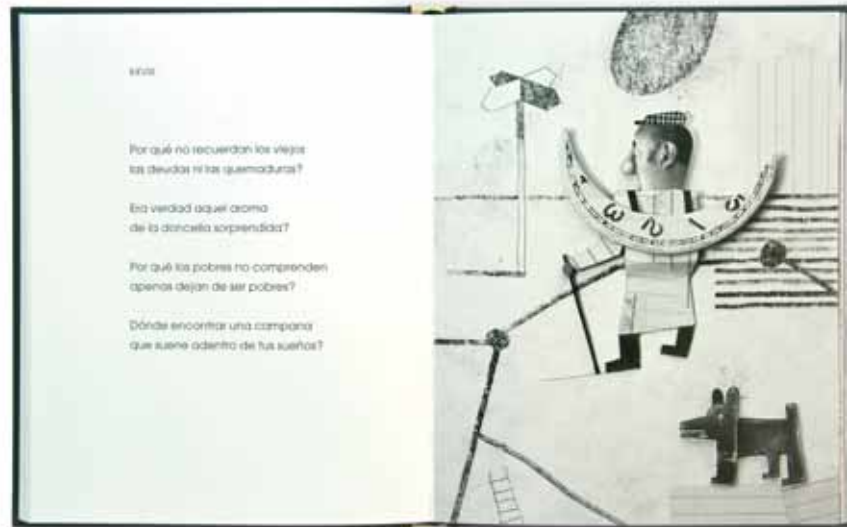
Neruda, Pablo (1904-1973)

Libro de las preguntas / un poema de Pablo Neruda ; ilustrado por Isidro Ferrer. -- 1ª ed. -- València: Media Vaca, 2006.

[180] p. : il. ; 24 cm. -- (Libros para niños; 14)

D.L. M 42991-2006
ISBN 84-934038-7-3

I. Ferrer, Isidro, il.
087.5

¿Quién sabe algo del amarillo?

Herrín Hidalgo

(text cedit per Media Vaca)

Pablo Neruda escribió a lo largo de su vida un número infinito de poemas dedicados a cada persona, animal, mineral y cosa que puebla el universo. Y después de su muerte siguieron apareciendo poemas que se convirtieron en más libros, por si aún faltaba alguien a quien cantar. De todos esos libros últimos este *Libro de las preguntas* es uno de los más singulares.

Según algunos comentaristas, el libro es una especie de testamento poético donde la mirada sorprendida del niño convive con la del hombre sabio. Según otros, supone un reencuentro del poeta con algunos entusiasmos tempranos: las lunerías de Lorca, las greguerías de Ramón Gómez de la Serna y las chifladuras vanguardistas. Otro comentarista destaca la influencia de la filosofía oriental y señala la relación de estos versos con el haiku y el pensamiento Zen. Un lector perspicaz apunta en cambio al *Libro de Job* como el más probable modelo.

De Lorca, que fue un amigo muy querido, Neruda admiraba su alegría contagiosa, así como su compromiso y su fervor por todas las cosas. Como no podía ser menos, le dedicó una

Oda y, según cuenta en sus memorias, un día que la recitó en un escenario alguien del público le hizo esta pregunta:

– ¿Por qué dice usted en la *Oda a Federico* que por él «pintan de azul los hospitales»?

Seguramente Neruda hubiera preferido mandarlo a paseo con toda cordialidad, pero por la razón que sea le dio una respuesta: «Para mí el color azul es el más bello de los colores. Tiene la implicación del espacio humano, como la bóveda celeste, hacia la libertad y la alegría. La presencia de Federico, su magia personal, imponían una atmósfera de júbilo a su alrededor. Mi verso probablemente quiere decir que incluso los hospitales, incluso la tristeza de los hospitales, podían transformarse bajo el hechizo de su influencia y verse convertidos de pronto en bellos edificios azules.»

Si podemos leer el *Libro de las preguntas* no como se lee un poema de amor o un poema épico –de los que Neruda fue fabricante al por mayor– sino con la mezcla de atención y

abandonamiento con que se mira un cuadro, descubriremos que el color predominante de esta obra escrita en el último año de su vida ya no es el azul, sino el amarillo. Y a pesar de que se cuele Quevedo por innumerables rendijas (o precisamente por eso), el amarillo no siempre significa decadencia, muerte y melancolía.

Isidro Ferrer, ilustrador de esta edición del *Libro de las preguntas*, trabaja indistintamente para mayores y para niños. Trabaja sobre todo para él, que es la forma de acertar siempre. O para el viento (sin que le importe el que se trate de un viento adulto o de un viento niño). No se ha conformado con dibujar limones allí donde el poeta ha escrito *limones*, y no ha figurado al ornitorrinco con su espacial indumentaria allí donde dice *el ornitorrinco con su espacial indumentaria*. En lugar de proponer respuestas imposibles a preguntas imposibles, Isidro ha perseguido el imposible máximo, que es convertir un libro de poemas en un teatrillo a medio camino entre La Barraca de Lorca y el circo de Calder. Neruda hace el papel de Neruda y también el de Capitán del Submarino Amarillo; Isidro representa todos los demás papeles.

Isidro se formó originariamente como actor y sabe lo que es ponerse delante del público con una calavera en la mano, y sabe lo que pican los disfraces y lo que es trazar líneas rectas mientras se viaja en carromato; conocimientos que han debido resultarle muy útiles para desempeñar con éxito su oficio

de diseñador. También ha aprendido muchas cosas de los poetas. Y ha aprendido, como el propio Neruda, algunas cosas de los pájaros: sobre todo un lenguaje secreto, que es, según dicen, una forma de volar.

Según afirman todos sus comentaristas, y tal como se puede comprobar en este libro, el imaginario poético de Isidro está emparentado con el de Neruda y sobrevuela las lunerías de Lorca, las greguerías de Ramón Gómez de la Serna y las chifladuras vanguardistas que van del Cabaret Voltaire hasta el mago Brossa. Su Isla Negra, sin embargo, no tiene mar, se encuentra en Huesca, y para poder traer la arena que aparece a la altura del poema XLIX se ha tenido que contratar, con gravoso dispendio para el editor, una caravana de camellos.

¿Cómo has llegado al mundo de la ilustración? ¿Qué dificultades encuentra un ilustrador cuando empieza?

No considero haber llegado a ninguna parte; ando de paso. Pero en cualquier caso, sé de dónde vengo, que es el campo gráfico en general. Contemporáneamente con el aprendizaje técnico, la mayor dificultad del principiante es él mismo. Tratar de hallarse sobre el papel, en el hecho de querer hacer y hacerlo posible. Posteriormente queda que los demás te reconozcan, lo cual siempre es una ayuda, cuando no un serio obstáculo. Aunque esto sólo es el principio. Se trata de continuar, de avanzar en compañía de esos pequeños rudimentos en los que te apoyas, los conocimientos que vas adquiriendo que te estimulan a alternar o incluso modificar los que conocías. Por fortuna, nadie que se sepa vivo se encuentra definitivamente.

¿Crees que hay suficiente espacio en el panorama editorial valenciano para poder crear una obra propia? ¿Tienes algún proyecto personal que te gustaría editar?

Toda profesión viene de la mano de una instrumentalización por parte de quien expone el trabajo de otro en el mercado, y el panorama de Valencia no es una excepción. La aspiración a crear una obra propia es más lógica sobre sectores de mercado donde el artista se halla mucho más mimado, bien por que la unidad de su trabajo alcance precios muy elevados, bien porque su múltiple reproducción viene garantizada por su amplísima difusión y venta. Arrastramos, juntamente, una idea romántica del artista, al tiempo que un planteamiento posmoderno y consumista que nos gestiona nuestro deseo de compra a través de un concepto idealizado. Tal vez el poeta aún permanece al margen de convertirse en la herramienta de algo. Por mi parte, me limito a la posibilidad de desarrollar un estilo –en mi opinión, más modesto– a partir de unos encargos suficientes que consideren la oposición de intereses en un entorno razonable. Soy muy dichoso con habitar un paisaje laboral humanamente rico, lo cual suele venir de la mano de personas con una cultura que se sabe humilde, de un sentido ético en origen y de la inteligencia de cada una de las personas que en ello están para conseguirlo. Sé que esta aspiración no siempre se presenta, pero Valencia es tan grande como pequeña para no renunciar a ella.

A... ...Z Pintapalabras ¿fue una propuesta tuya o un encargo de la editorial? ¿Qué técnica has utilizado para ilustrarla?

Pudorosamente, me considero muy afortunado desde el día que la editorial me hizo el encargo. Buscaban un trabajo de autor, a modo de investigación gráfica personal. No me pusieron límite técnico alguno y dispuse de suficiente tiempo. Como labor de investigación, utilicé varias técnicas ilustrativas en combinación de otras tantas de impresión.

¿Crees que el público adulto entiende y valora las ilustraciones realizadas para los más pequeños?

En el intento del ilustrador de volver a habitar la infancia, retoma un valor que nunca olvidó pero que tuvo hacerlo a un lado; es el valor de «lo posible». Debe desprenderse

de aquello que más le condiciona a diario: un entorno muy burocratizado del que pocos pueden escapar ante la inclemente prevalencia de una realidad social tan compartimentada. El creativo ha de recorrer ese camino a la inversa, lo cual conforma una forma singular de estar en el mundo, expresada a través de una sensibilidad que de continuo se solicita a sí misma para poder seguir siendo sensible. Pero este desarrollo, no tan sólo se ejerce por acción, sino también por observación del otro y de lo otro. Participar del juego de observar, de la duda, de la acción, es propio y accesible para cualquier adulto con aprecio por el cultivo del refinamiento personal, pero ¿acaso se prodigan estas circunstancias?

¿De que manera influyen las nuevas tecnologías en el arte de la ilustración? ¿Crees que son una ventaja o un inconveniente para crear?

Si persigues trazar un círculo con fidelidad, es conveniente que utilices un compás, si bien, el acceso a esta herramienta plantea menos esfuerzo que el aprendizaje de algún programa de última generación. La compra de una herramienta tradicional no va más allá. Por el contrario, el uso de la informática lleva añadido una constante atención por la actualización y ampliación de usos. Uno de los riesgos que no viene en los manuales informáticos tiene que ver con la acertada premeditación con que la industria del *software* actúa sobre su clientela, que llega a desenfocar los objetivos originales del usuario hasta el punto de convertir lo que sólo era un medio, en un fin en sí mismo. Por otra parte, la industria editorial actúa con lógica sistemática condicionando al ilustrador a formar parte del asunto. Pero un programa informático es algo preconcebido y sus recursos son limitados pero accesibles a muchos, lo que puede llegar a la complacencia por parte de todos en la mera obtención del *simulacro*. Desprovisto de formación estética, cualquier producto de un ilustrador se parecerá a cualquier otro.

¿Crees que un ilustrador ha de conocer otras obras para crear las suyas propias? ¿Tiene que ser un buen lector?

El ilustrador debe formar su propio entorno de idas y venidas, de altos y de bajos, de aquí y de más allá, y este trasiego va parejo al desarrollo del sentido de la observación. El encanto de la lectura va unido a la sorprendente capacidad que ésta desarrolla para poder habitar otra percepción que, de no ser por el libro, jamás nos sería accesible. También es común a las demás artes, pero la literatura goza a su favor del relato discursivo. Su materia prima son las palabras de las que está hecho el pensamiento y que nutre a la imaginación. Asimismo, necesita de tiempo. Tiempo prolongado que el lector concede y que administra de forma más consciente que para el aprecio de otras artes. Es mi opinión que tan generosa donación establece unos vínculos de por vida, y que es, a su vez, su mayor impedimento para quien no esté o no pueda estar en una disposición semejante.

Títol
A... ..Z Pintapalabras

Escriptor
Antonio Solaz

Il·lustrador
Antonio Solaz

Editorial
La Imprenta, CG

Solaz, Antonio

A... ..Z Pintapalabras / Antonio Solaz. -- [Paterna] : La Imprenta, Comunicación Gráfica, D.L. 2006.
[248] p. : principalment il. col. i n. ; 23 x 23 cm

D.L. V 2333-2006
ISBN 84-611-1004-8

821.134.2-32"19"

La poesia ha estat normalment un dels gèneres literaris considerats com a «difícil», desbancada massa sovint per altres tipus de textos com la novel·la i la narració breu. Els seus lectors però, sabem que un llibre de poemes pot transmetre tantes històries, aventures i conflictes com la millor de les novel·les. Si parlem de poesia per a xiquets, la cosa es complica una mica més, ja que no són massa els que consideren el gènere apte per aquest tipus de públic lector. Ben al contrari, la poesia infantil és capaç de despertar en els infants algunes de les actituds necessàries per aprendre a estimar el llenguatge, que adopta una utilitat que va molt més enllà de la senzillament comunicativa.

Versos senzills, sonoritat i musicalitat són ingredients bàsics per a la poesia infantil que, d'aquesta manera, pot arribar a ser una eina fonamental en l'ensenyament de llengües i d'altres disciplines que es podran tractar de manera transversal gràcies al gènere poètic.

La poesia, com si d'un joc es tractara, aconsegueix captar l'atenció dels lectors menuts i es converteix en el territori literari idoni perquè un xiquet s'aficione a llegir. Anna, la sargantana n'és una bona mostra de quina manera els versos i les rimes són, sens dubte, una de les millors formes d'apropar els xiquets al món de la lectura.

El llibre *Anna, la sargantana* ens conta una història sobre la identitat personal molt divertida i entretinguda. Anna és una sargantana mig boja que no acaba de tindre clara la seua pròpia identitat i que necessita tots els seus amics animals per a, finalment, descobrir que no és –com ella pensa al llarg de tot el llibre– un camaleó com el seu oncle Ramon. Aquest és el fil argumental del llibre, escrit i il·lustrat per la mateixa autora, Irene Blasco Grau, que va adreçat a xiquets i xiquetes de totes les edats –també per a aquells que encara no dominen la lectura; les il·lustracions captaran la seua atenció.

Anna viu tot tipus d'aventures –també creu ser una tortuga– fins que el lleó, la zebra, l'estruç, la girafa, i el rinoceront aconsegueixen un espill perquè, en veure-s'hi reflectida, descobreix la seua vertadera identitat i deixa de creure's el que no és. Final feliç, doncs, per a la història d'Anna, la sargantana. Els textos estan molt ben aconseguits i les rimes fan que molts siguin fins i tot fàcils de memoritzar. Es tracta de versos amb rimes senzilles i sonores, molt elementals, que capten l'atenció per la seua musicalitat.

El format del llibre, apaïsat, li dona un aspecte molt original i, juntament amb les il·lustracions –amb colors cridaners i fàcils de relacionar amb els textos–, el llibre adquireix un aspecte molt atractiu per als més menuts.

Gràcies a la poesia, el llibre aconsegueix crear un eix transversal que pot educar la sensibilitat artística, treballar la lectura entesa com a comunicació de sentiments, idees i sensibilitat, reconèixer el gènere poètic i, fins i tot, pot donar peu perquè els xiquets i les xiquetes escriguen les seues pròpies produccions poètiques –algun vers o, tal vegada, una xicoteta rima.

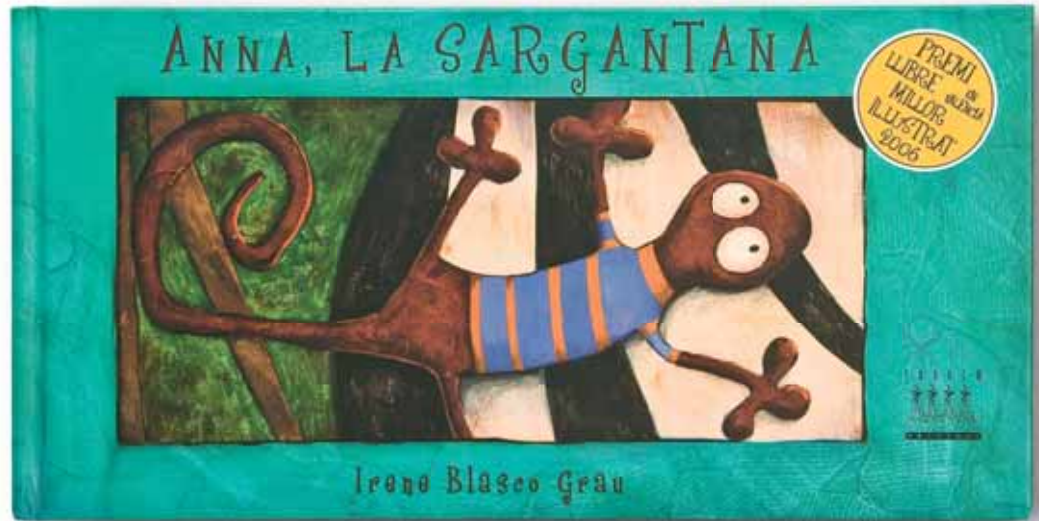

Títol
Anna, la sargantana

Esriptora
Irene Blasco Grau

Il·lustradora
Irene Blasco Grau

Editorial
Tàndem Edicions

Blasco, Irene

Anna, la sargantana / text i il·lustracions, Irene Blasco Grau. -- 1ª ed. -- València : Tàndem, 2006.
[32] p. : il. col. ; 15 x 29 cm.
Traducció de: Rita, la lagartija

D.L. B 2276-2006
ISBN 978-84-8131-598-1

087.5

Un vistazo
a los diarios
de viaje ilustrados
del agente Gallardo
**Miguel
Cruz Montalbán**

Curioso librito que recoge los diarios dibujados por el ilustrador e historietista Miguel Gallardo durante sus viajes a Tel-Aviv, Buenos Aires, Turín, y Nueva York. De factura espontánea y línea fresca, la personalidad y sentido del humor del autor leridano impregnan cada página de este libro.

Es bastante habitual que los artistas gráficos, cuando viajan, lleven y hagan uso de sus cuadernos de viaje, pequeñas libretas hechas de papel apto para dibujar con diversas técnicas, con el fin de captar aquello que llama su atención o, simplemente, llenar los tiempos muertos que inevitablemente se crean durante el trayecto. En este caso, hablamos de un autor, Gallardo, que gusta de dar forma a pequeños diarios dibujados en los que narra las anécdotas y curiosidades que van surgiendo en su camino. *Tres viajes* no se trata de un cuaderno de viaje al uso, pues las representaciones gráficas de espacios, detalles paisajísticos o arquitectónicos, plantas o animales se reducen a su mínima expresión. Lo que a su autor le divierte es hacer retratos, muy sintéticos, de sus amigos y de las personas que va conociendo; garabatear imitando con pocos trazos arremolinados el aspecto de los platos de comida que le sirven; representar a la manera de los *cartoons* televisivos los itinerarios que sigue, y, en general, realizar una narración divertida de los acontecimientos que, si no fuera porque sale de la mano de un artista de sus características, quedaría sin duda en el entorno privado más absoluto.

Con un formato que imita al de los pasaportes y una impresión a dos tintas, el libro se compone de cuatro partes. La primera recoge el viaje que en 2004 realizó Gallardo a Israel coincidiendo con la fiesta tradicional hebrea de *seder pesaj* y refleja los ritos y costumbres familiares que va descubriendo en casa de su amigo Hanoch. La gastronomía, las personas, los lugares que conoce van dando lugar a anécdotas que Gallardo narra con su buen humor habitual. Destacan algunos momentos y detalles con un punto delirante, como la visión del parque infantil rodeado de valla eléctrica, su paso por el aeropuerto («*Are you a spy?*») o cuando ha de hacer una sangría española para la presentación del libro de su amigo sin haber hecho una en su vida («el único que conoce el secreto»).

La segunda parte nos cuenta día a día el viaje a Turín que realiza junto a su hermano, aficionado a la egiptología, y que da lugar a divertidas situaciones como el momento de pánico recurrente que sufren cada vez que se pierden o la visita al Museo Egipcio de Turín con su acompañante entusiasmado ante «miles de piedras y vasijas» y estatuas de sacerdotes con jeroglíficos. Encontramos en estas páginas algunos dibujos de cúpulas o perfiles arquitectónicos de la ciudad algo más detallados que en el viaje anterior, aunque tampoco mucho, apenas unos apuntes.

Tan sólo tres páginas ocupa la parte dedicada al viaje a Nueva York, en las que Gallardo nos dibuja algunas cosas extrañas que dice haber encontrado en Manhattan, como que los grifos abran al revés, que los números de las calles pasen del 634 al 2006 o que la gente no salude en el ascensor. Acaba dándonos un consejo: «Si vas a una lavandería (china) a lavar tu ropa, acuérdate seguro de cuál es; una vez fui a una y estuve dando vueltas toda una mañana intentando recordar cómo era el nombre.»

Cierra este álbum la visita en 2005 a Buenos Aires, junto a la escritora Victoria Bermejo, con la excusa de un taller cultural que les encargan a raíz de su libro sobre niños con discapacidad *¿Qué le pasa a este niño?* El mismo Gallardo confiesa que esta parte del diario se ha contagiado de la filosofía caótica de la ciudad y, realmente, no existe ningún tipo de orden en ella. Tampoco se echa de menos. Como en los otros diarios, Miguel Gallardo presta atención a divertidos detalles de la ciudad (el corte típico del *piso* de las aceras, la conducción temeraria de sus *colectiveros*...), así como a las personas que va conociendo, a las que retrata con tanta economía gráfica como habilidad expresiva, en la línea de Grosz o el americano John Sloan.

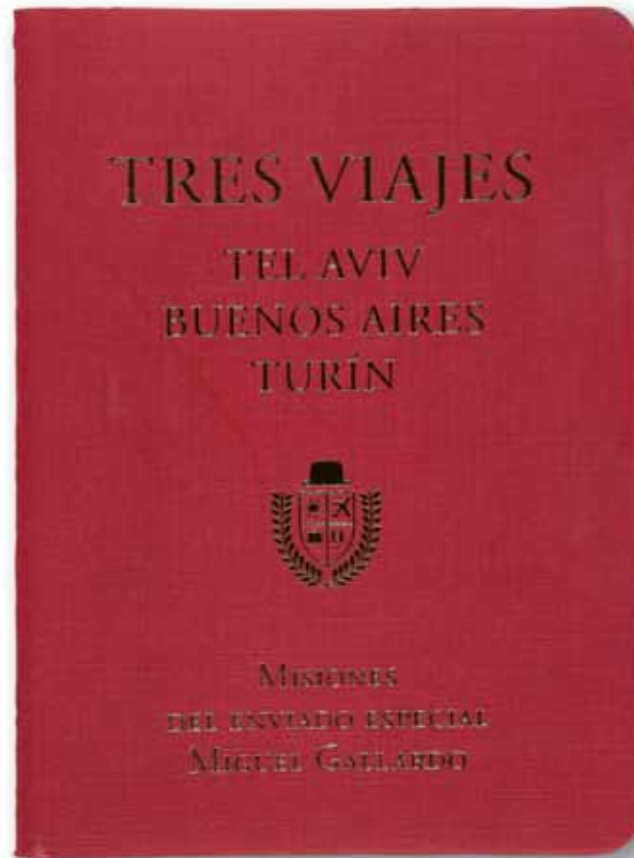
Sin ser el mejor trabajo de este dibujante, padre de personajes de cómic tan emblemáticos como Makoki, Pepito Magafesa, el Niñato o Perico Carambola, este libro enlaza con una parte de su obra, autobiográfica, desarrollada durante los últimos años, que arranca con *Un largo silencio*, libro en el que ilustra los recuerdos de su padre durante la Guerra Civil, y continúa con el aplaudido retrato de su hija autista, *María y yo*, del que *Tres viajes* es claro antecedente en muchos aspectos, y *Emotional World Tour*, hecho junto al dibujante valenciano Paco Roca y de elaboración gráfica mucho más cuidada.

Títol
Tres viajes.
Tel Aviv, Buenos Aires, Turín

Escriptor
Miguel Gallardo

Il·lustrador
Miguel Gallardo

Editorial
Edicions de Ponent

Gallardo, Miguel (1955-)

Tres viajes : Tel Aviv, Buenos Aires, Turín: misiones del enviado especial Miguel Gallardo. --
Alicante : Edicions de Ponent, [2006]
[100] p. : principalment il. ; 17 cm

D.L. A 256-2006
ISBN 84-89929-89-0

1. Tel Aviv-Descripció 2. Buenos Aires-Descripció 3. Torí-Descripció
913[569.48 T.A.]
913[821.1 B.A.]
913[450.211 T.]

En la col·lecció «Grans Obres», d'Edicions Bromera, trobem el llibre *Almansa 1707, després de la batalla*, amb un format i una extensió adients per a una voluntat divulgativa no exempta de profunditat i d'acurada edició. I per lligar-ho tot, l'autoria de Joan Francesc Mira, un dels escriptors valencians contemporanis més complets. Reflexiona sobre allò que va perdre el poble valencià arran la derrota militar de les tropes austracistes davant l'exèrcit borbònic a Almansa, fa poc més de tres segles. Què hagués comportat la victòria de l'arxiduc per a l'antic Regne de València? Per a l'autor, «hauria significat, sens dubte, la continuïtat d'aquella existència, i probablement la seua adaptació i renovació».

Sovint, a l'hora d'evocar els fets, diu Joan Francesc Mira, «ens movem entre el mite i la complexitat de la història». Si bé deixa clar que «aquell Regne o Estat –però no aquell poble– va perdre la seua existència com a protagonista autònom de la pròpia història», tot seguit subratlla que amb la democràcia, «els valencians recobraren també la memòria i el significat del 25 d'Abril». Conscient que cal una revisió a fons d'aquells fets, atorga un paper fonamental als estudis més nous que permeten rectificar «algunes imatges o idees ben poc fonamentades». I qüestiona algunes identifications: furs/residus feudals, legalitat borbònica i castellana/administració eficaç i avançada, conflicte de successió/revolta rural.

Una gran guerra europea per a un poble menut. «El cas valencià va ser del tot marginal en aquella gran confrontació europea, i en certa manera secundari per a la monarquia espanyola, que el liquidà en poc temps i sense gran resistència militar.» Però els valencians van perdre, en «un episodi decisiu», tot el que tenien, «era un sistema complex i evolucionat, a punt per a una reforma que s'havia pogut adaptar

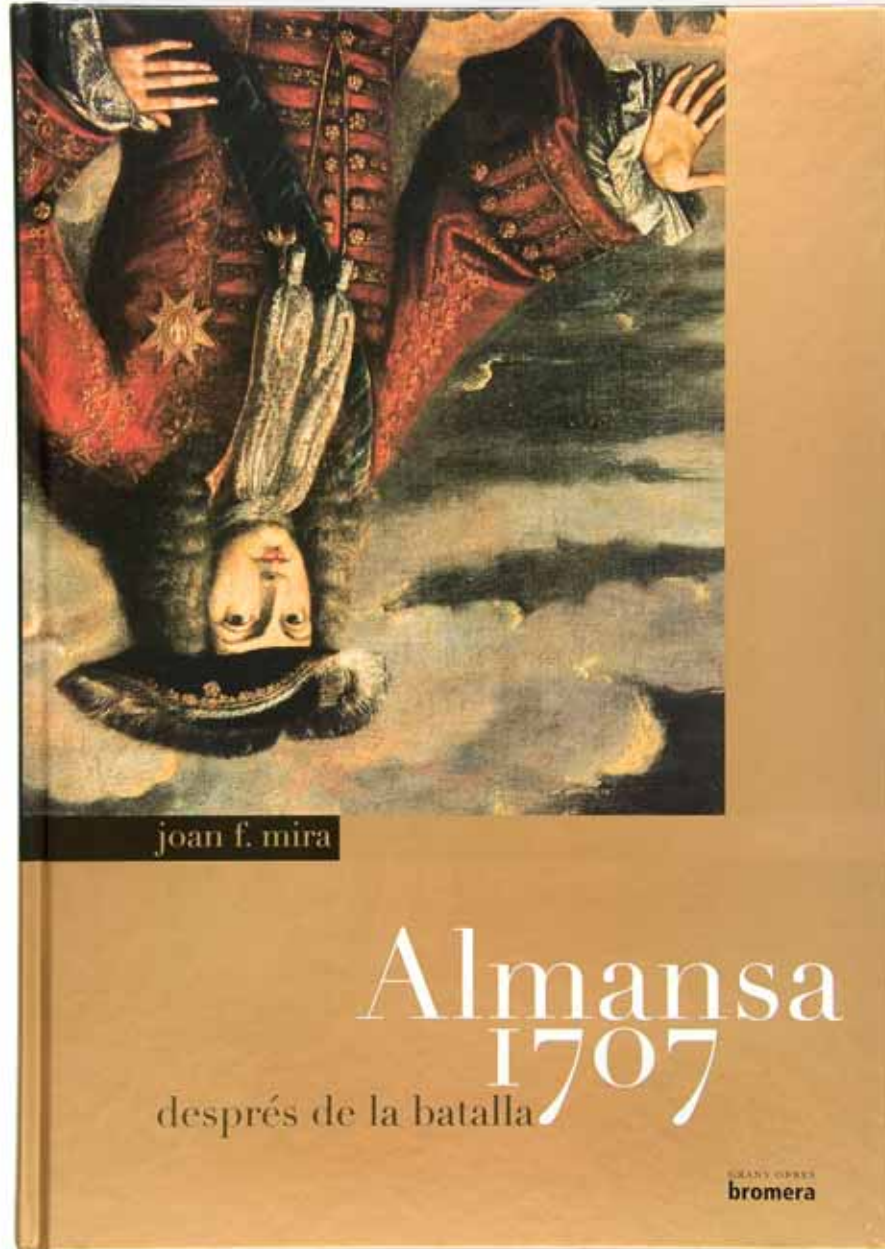
als nous temps i als nous problemes». Però, altrament, «el resultat polític més important de la Guerra de Successió va ser la pura i simple extensió del sistema castellà als regnes de València i d'Aragó i després al Principat de Catalunya, i la subordinació absoluta al *Consejo de Castilla*». Xàtiva socarrada, símbol de la repressió; Almansa va ser molt més que una derrota militar: Felip V va «imposar simultàniament l'absolutisme i les lleis de Castella», segons el Decret fundacional, segons el qual al monarca li toca «el dominio absoluto de los referidos Reynos de Aragón y ese de Valencia», tot adduint «justo derecho de conquista» per a poder derogar «los referidos fueros, privilegios, prácticas y costumbres».

Joan Francesc Mira no dubta a qualificar de «genocidi polític» allò que es féu amb els valencians. «Quan un país es destruint i suprimit com a entitat política, no resulta excessiu qualificar aquesta destrucció amb els termes més durs i rigorosos.» L'escriptor creu que l'estela d'aquella batalla encara ens condiciona. «Aquell 1707, els vencedors van destruir un Regne i un Estat; però tres segles després, el poble i el país són vius encara.»

Títol
**Almansa 1707,
després de la batalla**

Escriptor
Joan F. Mira

Editorial
Edicions Bromera

Mira, Joan F. (1939-)

Almansa 1707 : després de la batalla / Joan F. Mira. -- 1ª ed. -- Alzira : Bromera, 2006.
126 p. : il. col. i n. ; 35 cm. -- [Grans obres Bromera]
Índex

D.L. V 4406-2006
ISBN 84-9824-158-8

1. Almansa, Batalla d', 1707 2. Espanya-Història-1700-1746 [Felipe VI]
355.48(460)*1707*
94(460).051

Ecir es una de las editoriales más veteranas de cuantas existen actualmente en nuestro panorama editorial. Fue fundada en Valencia en el año 1942 por un grupo de catedráticos de instituto, con el objetivo de publicar materiales didácticos para el mundo educativo en una época en que la enseñanza contaba con pocos y deficientes recursos para las aulas. Actualmente, y gracias a su trabajo riguroso y constante, son ya muchas las generaciones a las que esta editorial les ha hecho más fácil el camino de su aprendizaje.

A lo largo de todos estos años, Ecir ha trabajado en una doble dirección: por una parte, ha ido adaptando su oferta a las demandas del cambiante mundo de la educación, y por otra, ha ido ampliado sus publicaciones hacia otro tipo de materiales. En esta línea cabe destacar que la editorial, desde hace unos años, se ha iniciado en el camino de la literatura para niños con varias colecciones en el mercado.

La editorial publica libros para todos los niveles educativos desde infantil hasta bachillerato, y para todas las asignaturas del currículum escolar: Ciencias de la Naturaleza, Ciencias Sociales, Cultura Clásica, Latín, Economía, Educación Física, Ética, Filosofía, Física y Química, Lengua Castellana, Literatura, Matemáticas, Educación Plástica y Visual y Valenciano. Además, una editorial especializada en materiales educativos como Ecir no puede descuidar ninguna faceta de la educación, y por ello publica otros materiales para el aula que completen su oferta, como cuadernos de trabajo de las diferentes asignaturas para que los alumnos puedan reforzar su aprendizaje y trabajar en casa.

Todos los libros del catálogo de Ecir se adaptan a los currículos de las diferentes comunidades autónomas, y todos ellos cuentan, además, con recursos adicionales para el aula y con guías didácticas para el profesorado con las que la editorial pretende facilitar el trabajo de los docentes, ya que en ellas pueden encontrar la solución a todos los ejercicios y los talleres planteados.

La editorial también edita una línea especialmente dirigida a la Formación de Personas Adultas. Esta línea, pensada para los alumnos más mayores, que se encuentra fuera de los ciclos educativos publica, por una parte, el libro *Clau de pas*, que ayuda a los alumnos a superar el primer y segundo nivel de la Formación Básica, y *Amb veu propia*, que es un curso para el aprendizaje de lenguas extranjeras, nivel A1 y A2, que tiene, además, cuadernos de ejercicios y guía didáctica para el profesorado.

Para que los alumnos no pierdan de vista la editorial en su día a día, publica también agendas para secundaria y bachillerato, un material que los centros educativos pueden personalizar atendiendo a sus necesidades educativas.

Las propuestas que la editorial presenta para el estudio de los ciclos formativos aún es incipiente; de hecho, sólo cuenta con un libro, pero probablemente la irá completando progresivamente.

Recientemente ha empezado a publicar varias colecciones de literatura, la mayoría de ellas dirigidas a los alumnos de los centros educativos, aunque son libros que también pueden servir para la lectura no prescriptiva. La primera de ellas, «Metacuentos», está pensada para niños y niñas entre 2 y 6 años. Está compuesta por libros de textos breves y sencillos, pero que cuentan con abundantes ilustraciones. Cada uno de ellos trata valores y temas de interés, como hábitos de higiene, alimentación, etc., para todos aquellos que empiezan a formarse. Otra de las colecciones que nos presenta la editorial es «Eduversión», que publica cuentos clásicos de la literatura universal, títulos de sobra conocidos por todos como *Hansel y Gretel*, *La bella durmiente*, *El gato con botas*, *Pulgarcito*, acompañados también de abundantes ilustraciones en color. La colección «Multicolor» presenta cuentos en los que los primeros lectores, al mismo tiempo que aprenden a leer, pueden conocer otras culturas, algunas de ellas muy lejanas. Tienen la particularidad de que son historias escritas por nativos de cada uno de los países elegidos y que, además, les servirán para conocer el idioma y otras costumbres.

Completan la oferta que presenta al público esta editorial una interesante colección de cocina para los más pequeños, dividida por estaciones, y otra dirigida a los padres, que, con siete títulos publicados, tiene como objetivo ayudar a estimular el desarrollo verbal, motor, de la inteligencia, etc. de los recién nacidos.

El buen trabajo realizado por la editorial Ecir, la han hecho merecedora durante los años 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2006, 2007/2008 y 2008/2009 de los premios a los libros de texto mejor editados que concede la Generalitat a través de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas.

La editorial Ecir presenta una oferta global dirigida a todos los docentes y padres que trabajan para que el camino del conocimiento y del aprendizaje sea mucho más llevadero para sus alumnos e hijos.

Títol
Imagen
Cuadernos Bachillerato

Autor
Felip Baldó

Editorial
Editorial Ecir

165

Baldó, Felip

Imagen : cuadernos Bachillerato / autor, Felip Baldó. -- Paterna : Ecir, D.L. 2006
154 p. : il. col. i n. ; 26 cm.

D.L. V 2097-2006
ISBN 978-84-9826-172-1

1. Imatges-Exercicis pràctics
7.01(076.5)

Des de quan eres editora? Com va ser la teua arribada al món editorial?

Sóc editora des de l'any 2007. Jo abans era distribuïdora i vaig pensar que completar la meua activitat amb l'edició seria interessant cultural i econòmicament. Vaig tindre la oportunitat d'assumir una part del catàleg de la editorial 1999 dedicada a l'ensenyament de la llengua i així ho vaig fer, tot continuant la mateixa línia i ampliant-la amb la incorporació d'algun llibre juvenil i infantil. Posteriorment vaig començar la col·laboració amb el MuVIM, del la qual va resultar la coedició de diferents títols.

Cas que no tingueres cap restricció, quin llibre t'agradaria editar? Per què?

El País Valencià, de Joan Fuster, amb les fotos originals. És un llibre que ajuda a conèixer el nostre país i que té unes possibilitats immenses de fer una edició atractiva. I en homenatge al seu autor. M'agradaria fer una nova edició emprant els mitjans tecnològic actuals que em permetrien millorar la qualitat de les fotografies originals i afegir-n'hi de noves que permeteren copsar els canvis soferts en el patrimoni el nostre país, tant paisatgístic com cultural, al llarg dels anys transcorreguts d'ençà la data de la primera edició.

¿Creus que els circuits de difusió i venda del llibre infantil i juvenil passen únicament per les lectures prescriptives promogudes en el context de l'escolaritat obligatòria, o que existeix un públic lector que compra a les llibreries i que llig a les biblioteques?

Encara que majoritàriament les lectures obligatòries representen un percentatge molt elevat de les vendes, i que hi ha una gran quantitat de gent que no comprarien llibres si no els hi obligaren, crec que, igual que en la lectura per a adults, existeix un públic important i incondicional del llibre infantil-juvenil, tant per a consum propi com per a regal. Per altra banda, cal tindre cura a fer recomanacions de llibres que siguen d'una alta qualitat, alhora que amens i llegidors.

Actualment el llibre té un cicle de vida molt curt. A què creus que es deu? Com afecta aquest fet les editorials?

A la necessitat creada d'editar excessivament per a poder facturar, la qual cosa fa que les novetats es multipliquen i no hi haja espai a les llibreries per a mantenir els llibres de fons. És un cercle viciós molt difícil de trencar ja que, com que és tan curta la vida del llibre, s'obliga a fer-ne tirades molt reduïdes o a fer grans despeses al magatzem, el que encareix el preu de venda i en dificulta l'expansió. Seria molt bo que es reduïra la quantitat de títols editats i al mateix temps se n'augmentara la qualitat.

Podries apuntar alguns motius pels quals els llibres són un producte cultural? En quines coses es diferencien els llibres de la resta d'ofertes culturals que podem trobar en el món actual?

Són un producte cultural perquè són transmissors de pensament. Les ofertes culturals són molt variades i les diferències depenen de les característiques de cada una

d'elles. El llibre és un objecte material i tangible amb un contingut immaterial intel·lectual. És barat, manejable, agradable al tacte, durador, fàcil de emmagatzemar, resistent, autònom, no li calen endolls ni aparells aliens per a fer-lo servir. És un *top* del disseny universal, que pots abandonar i reprendre a voluntat.

Quines són les raons per les quals presentares *Apte 3*. Nivell superior als premis de la Generalitat?

Perquè estava molt contenta de com havia resultat i pensava que així podia ajudar a la difusió d'aquest llibre i de tots els meus llibres en general. Pensava que presentant el llibre al premi podria aconseguir una projecció mediàtica i, al mateix temps, em permetria donar a conèixer la meua editorial, que començava a publicar en eixe temps. Esperava que el premi aconseguiria augmentar la bona opinió sobre el llibre i sobre Adonay, tant entre el públic com entre els meus companys.

¿*Apte 3*. Nivell superior és un llibre singular dins del teu catàleg, és a dir, és diferent a la teua producció editorial habitual?

No, és un més entre els nostres llibres d'ensenyament del valencià. Forma part d'una col·lecció dedicada als alumnes dels cursos de coneixement del valencià impulsats per la Conselleria d'Educació. Tant pel seu format com pel seu contingut, no es diferencia de la resta de la col·lecció i en cap moment férem ninguna diferència amb la resta per tal d'aconseguir el premi.

¿Creus que les característiques tècniques de l'edició, disseny atractiu i original, bon paper i enquadernació, etc., influeixen a l'hora que els lectors trien un llibre? Quins altres criteris penses que poden influir en l'elecció?

Allò més important és el contingut, però les característiques tècniques, –maquetació, portades atractives paper adequat– que m'agrada molt cuidar, ajuden a atreure el públic. Són molt importants les crítiques, sobretot les de les pàgines literàries dels diaris de gran tirada, així com les opinions expressades en públic de gent de rellevància tant intel·lectual com social. També hi influeix molt la recomanació de boca a boca. I l'ajut dels llibreters. No tinc tanta fe en la publicitat tradicional pagada en els mitjans de comunicació i altres habituals en altre tipus de producte.

Quina és la raó per la qual habitualment els llibres d'adults no tenen il·lustracions? Penses que caldria recuperar els llibres il·lustrats per a aquest tipus de públic?

Supose que la pregunta fa referència als llibres de narrativa, ja que els llibres científics i d'art si que van il·lustrats normalment. El lector supleix amb la seua imaginació qualsevol il·lustració que, per altra banda, encareix el preu. No crec que siga indispensable la il·lustració en aquest tipus de llibre, encara que en altres èpoques, i sobretot en els llibres de gran difusió, va ser pràctica habitual incloure imatges amb peus explicatius cada cert nombre de pàgines.

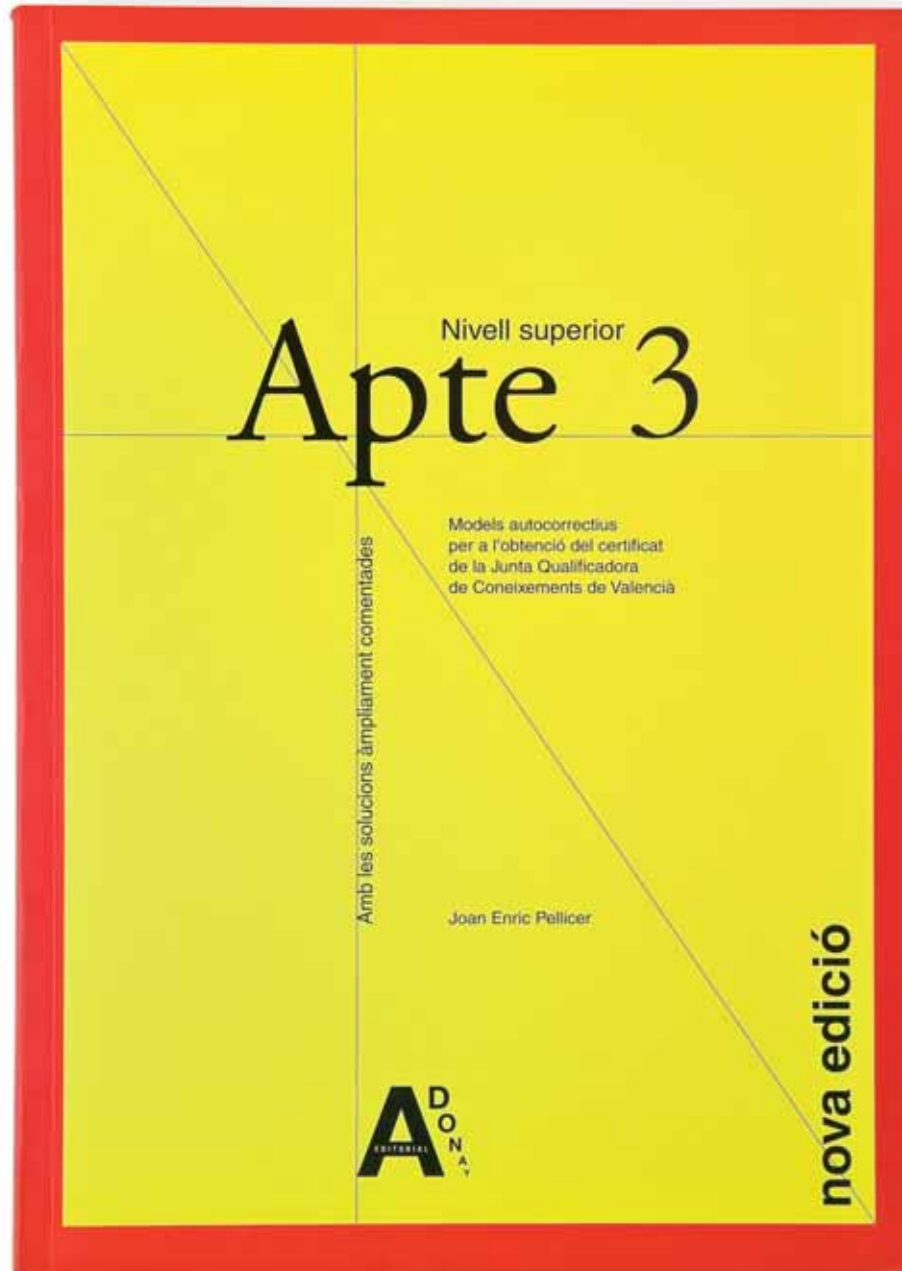

Títol
Apte 3. Nivell superior

Autor
Joan Enric Pellicer

Editorial
Adonay

167

Pellicer, Joan Enric

Apte 3 : nivell superior : models autocorrectius per a l'obtenció del certificat de la Junta Qualificadora de Coneixements de València / Joan Enric Pellicer. -- València: Adonay llibres, 2006
192 p. ; 30 cm

D.L. M 26442-2006
ISBN 84-611-1022-6

1. Valencià-examens
811.134.11(079)

Des de quan eres escriptor? Vas trobar moltes dificultats per a publicar el teu primer llibre?

Jo no sóc escriptor, sóc autor; vull dir que no he fet obra de creació literària, llevat de traduccions, adaptacions, etc.; en canvi, sí que he fet prou llibres: gramàtiques, llibres d'exercicis, de verbs, assaigs, investigació, etc.

Quin va ser i com recordes el primer llibre que vas publicar?

El primer llibre, *Ras*, 1985, va ser una obra conjunta amb la professora Rosa Giner i el vam publicar l'any següent a introduir-se l'ensenyament de la llengua als nostres centres docents; val a dir que és un llibre que pensem que va ajudar els professors en la seua àrdua tasca docent. Encara hi ha qui, de tant en tant, ens assenyala que llavors li va ser de gran profit, i fins i tot diu que el té com a llibre de consulta.

Predomina en els teus llibres alguna temàtica concreta?

La llengua. He de confessar que és un tema que m'apassiona; i de fet, he tingut la sort de poder fer de la meua passió, la meua professió.

Et dediques només a l'escriptura o realitzes alguna altra activitat professional? Actualment tens algun projecte personal que t'agradaria editar?

No només em dedique a l'escriptura, faig de professor. De projectes, en tinc per a carregar un carro, i si tinc salut, pense dur-los endavant.

Dels llibres que has llegit, quin t'hauria agradat haver escrit? Per què?

La major part de llibres tenen alguna cosa, o moltíssimes, positives; pense que cada llibre té el(s) seu(s) autor(s), i que ells han d'estar ben contents d'haver-los escrit. No m'agradaria suplantar ningú.

Com i quan vas descobrir la lectura i l'escriptura?

No ho sé, és una cosa que he tingut sempre al meu costat; ara bé, vull assenyalar que jo, que sóc de la Safor, comarca que havia tingut una gran tradició literària (Martorell, March...) fins els 13 o 14 anys, pensava que la meua llegua no s'escrivia; per a mi va ser tota una troballa descobrir que el que jo deia cada dia, «bon dia» s'escrivia amb una b, una o, etc. El franquisme es va gastar molt duros pagant uns mestres que, entre altres funcions, tenien la d'amagar-nos les infinites possibilitats culturals de la nostra pròpia llengua: ignominiós!

***Història d'un desig insatisfet. L'ensenyament del valencià fins a 1939* va ser una proposta teua o un encàrrec per part de l'editorial?**

Una consideració prèvia: de fet jo he col·laborat a aconseguir tres premis dels llibres de la Generalitat: dos han estat concedits als editors, però un bon editor, segur que no aconseguiria el premi al llibre millor editat si es tractara d'un llibre en blanc; sempre fa falta algú que algú «l'escriga», encara que la fama i l'honor se l'emporte l'editor: entre Rosa Giner i jo mateix vam fer l'edició actualitzada del *Tirant lo Blanc* que va editar 3i4, que va ser premiat; d'un altre costat, Adonay també es va endur el premi al llibre millor editat per una altra obra meua: *Apte 3 Nivell Superior*. Finalment, el llibre *Història d'un desig insatisfet. L'ensenyament del valencià fins a 1939* publicat per Perifèric edicions, li'l vaig oferir jo a l'editor.

¿El fet de guanyar un premi ajuda que els lectors coneguen millor una obra i augmentar les vendes?

En aquesta llengua nostra ajuda poc; la Generalitat d'ací no es preocupa gaire de les nostres coses, de la nostra llengua, de la nostra cultura; no fa falta més que observar quina és la seua actitud: qui tinga ulls per a mirar, que mire, i com va dir algú una vegada: pels seus fruits els coneixereu.

Creus que és important que els teus llibres estiguen ben editats? Et consulta l'editorial les característiques tècniques dels llibres que has editat?

És important que tot el que es faça estiga ben fet, i els llibres no poden quedar al marge d'aquesta norma tan general. Normalment, les editorials tenen els seus tècnics, i jo crec que aquestes coses hem de deixar-les en mans dels professionals. Ja sabeu com de calents podem estar els que ens dediquem a les coses de la llengua quan qualsevol «Filòleg del Mercat Central», entre els quals hi ha més d'un polític professional, pontifica sobre una llengua que, molt sovint, ni tan sols parla.

Títol
**Història d'un desig insatisfet.
L'ensenyament del valencià
fins a 1939**

Escriptor
Joan Enric Pellicer

Editorial
Perifèric Edicions

Pellicer, Joan Enric

Història d'un desig insatisfet : l'ensenyament del valencià fins a 1939 / Joan Enric Pellicer i Borràs ; introducció de Josep Ballester i Vicent Miralles. -- 1ª ed. -- Catarroja : Perifèric, 2006
253 p. ; 22 cm. -- [Estratègies ; 1]
Bibliografia: p. 243-253

D.L. B 809-2006
ISBN 84-933851-7-4

1. Valencià-Ensenyament-Història
811.134.11:37[091]

ELS PREMIS 2007/2008 La posada en marxa del Programa de Foment a la Lectura amb l'objectiu de sensibilitzar a la societat de la importància de lectura, engloba diferents iniciatives com ara la campanya d'animació lectora «Tria el teu i llig»; la edició de la guia *Llegir tota una aventura: guia per a fer bons lectors*; els programes «Benvinguts a la lectura» i «Benvinguts a la biblioteca»; els cicles d'animació a la lectura de la Biblioteca Valenciana; la revista *Lletres Valencianes*; la Red Electrònica de Lectura Pública... Totes aquestes iniciatives són només una mostra del compromís que ha adquirit la Generalitat amb els seus ciutadans, sobretot amb la població més jove, que són els lectors del futur.

PREMIS

	TÍTOL	EDITORIAL
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ	Fábulas literarias	El caballero de la Blanca Luna
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR IL·LUISTRAT	Robinson Crusoe	Media Vaca
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR IL·LUISTRAT	Els animals de la pluja	Editilde
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Demeter	Edicions de Ponent
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	El rei conqueridor	Edicions Bromera
LLIBRE DE TEXT EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Ciencias de la naturaleza 1º ESO	Editorial Ecir
LLIBRE DE TEXT EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Diàlegs-1 ESO	Editorial Marfil
CONTRIBUCIÓ A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DEL VALENCIÀ	De mar estant	Tàndem Edicions

07-08

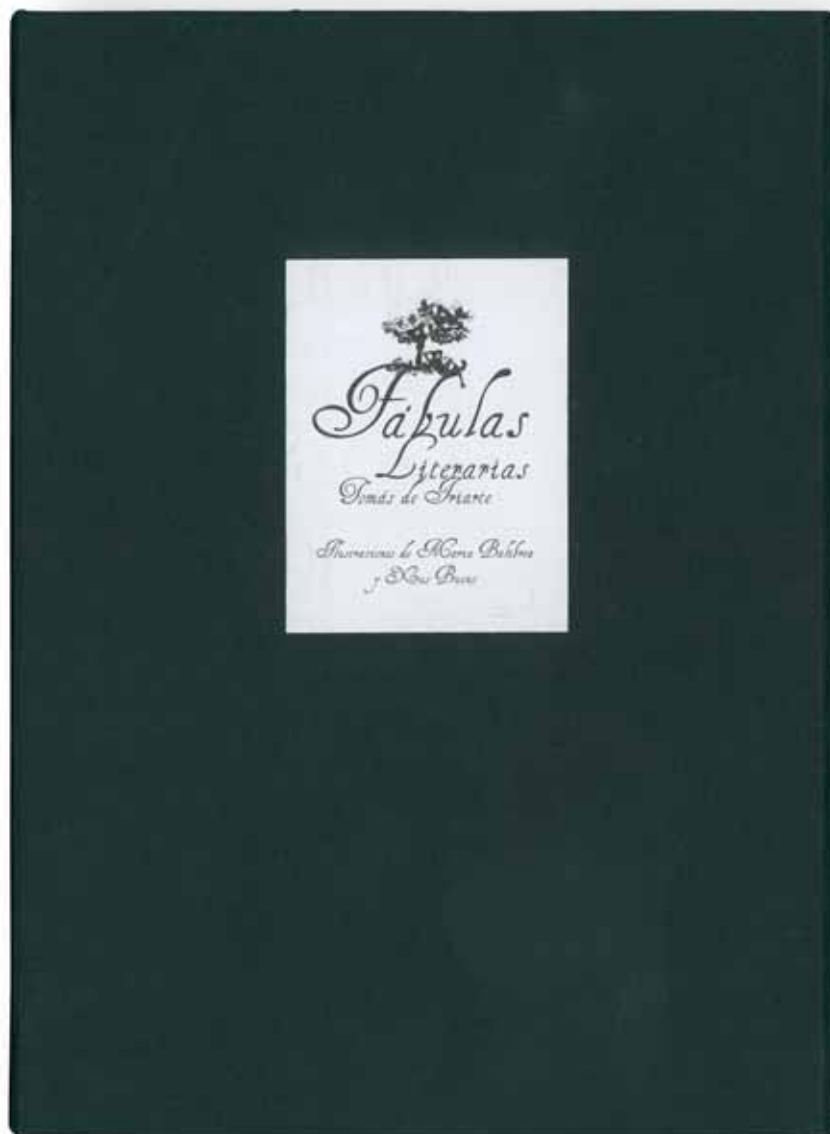
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ

Títol
Fábulas literarias

Escriptor
Tomás de Iriarte

Il·lustradors
**María Balibrea
Xus Bueno**

Editorial
El caballero de la Blanca Luna

Iriarte, Tomás de (1750-1791)

Fábulas literarias / por Tomás de Iriarte ; con ilustraciones de María Balibrea y Xus Bueno. --

Valencia : El Caballero de La Blanca Luna, 2007.

XXIII, 125 p. : il. ; 23 cm

Índex

Guardat en un estoig

D.L. V 2937-2007

ISBN 978-84-935614-1-3

I. Balibrea, María, il. II. Bueno, Xus, il.
821.134.2-191"17"

¿Desde cuándo eres editor? ¿Cómo fue tu llegada al mundo editorial?

Mi relación con la edición empezó cuando tenía menos de veinte años y trabajé con Alex Vidal (no el diseñador de moda) por cumplir un sueño: la edición de un *magazine*. Nunca salió a la luz aunque llegué a entrevistar a gente como Rafa Sánchez, del grupo la Unión, entonces desconocido, o al grupo Vacuola Digestiva. Tiempo después colaboré con la Librería Muixeranga dedicando horas, sobre todo, cuando se acercaba la Navidad, y en 1991 empecé a trabajar en Mundiarte-Edilán, donde me sentí a gusto dirigiendo la actividad en todo tipo de labores para el buen desarrollo editorial y colaborando en exposiciones con fundaciones y universidades, relación con medios de comunicación, ferias, relación con lectores y, por supuesto, con coleccionistas. En 2001 creé El Caballero de la Blanca Luna, un proyecto de gestión cultural con espacio propio para canalizar ideas, realizar exposiciones y editar desde el centro histórico de Valencia. Mi primer proyecto fue «La herencia de Cervantes», una exposición itinerante de artes plásticas en la que conseguí la participación de grandes artistas emergentes. Me sentí feliz al ser el eslabón en la cadena de difusión de una gran generación de artistas que hicieron posible que dirigir el proyecto se convirtiera en el origen de una gran amistad. El Ministerio de Cultura me lo reconoció con la concesión del logotipo oficial para la conmemoración del cuarto centenario de la primera edición del *Quijote*. Edité una serie de aguafuertes en homenaje a la publicación que hizo al respecto Pedro Patricio Mey en 1605. Un día, Virginia Kelle (artista participante en el proyecto) me llamó para ir a la presentación de una edición de artista del *Quijote* realizada en la Facultad de Bellas Artes. Días después incorporé dicha edición a «La herencia de Cervantes» para la posterior itinerancia de la exposición y propuse a Antonio Alcaraz, como

representante del Departamento de Dibujo y de la Universidad Politécnica, una coedición de las *Fábulas*, de Iriarte. Antonio me rechazó la propuesta por ser un proyecto demasiado personal, pero me propuso hacer un convenio y se comprometió a poner sus conocimientos técnicos en serigrafía al servicio de la edición; he contado también con la colaboración de Germán Ramirez, Salvador Mut y Carlos Plasencia, y considero por encima de todo el acierto en la elección de los ilustradores, María Balibrea y Xus Bueno. *Fábulas literarias*, es el primer proyecto editorial que concibo en formato libro, tras dos años de trabajo en los que un día, arañando horas al sueño para escribir el prólogo, descubrí que mi vida tenía sentido. Por lo tanto, mi llegada al mundo editorial coincide con ese momento en la vida de un hombre en el que, de alguna forma u otra, se siente con la necesidad de aportar algo positivo a la sociedad.

En caso de que no tuvieras ninguna restricción, ¿qué libro te gustaría editar? ¿Por qué?

Me gustaría editar la autobiografía de María Magdalena. Sería un desafío también hacer el prólogo y seleccionar a la ilustradora, por que sería una edición con ilustraciones. El editor necesita comunicar, quiere aportar debate, y María Magdalena fue un personaje cuyo perfil humano hoy enriquecería el debate público en todos sus matices. ¿No crees?

¿Podrías apuntar algunos motivos por los que los libros son un producto cultural? ¿En que cosas se diferencian del resto de ofertas culturales que podemos encontrar en el mundo actual?

El libro como soporte es transmisor de conocimientos, experiencias y sabiduría, un vehículo para dejar legados para la posteridad. Lógicamente, que un libro tenga un contenido cultural más interesante que una película de cine o una exposición de pintura, depende de la calidad del contenido. El reto del ser humano es distinguir la calidad y refinar su exigencia. Aunque es fundamental recordar que el teatro y el cine mantuvieron custodiados sus contenidos en formato de libro, y las imágenes, antes de la fotografía, se transmitieron también a través de miniaturas e ilustraciones realizadas sobre libros. Incluso canciones y partituras musicales. Recuerdo los grandes cantorales de los siglos *xxii* al *xvi*, ejemplares monumentales. En cualquier caso, tanto las artes plásticas como la literatura tienen en su proceso hasta que llegan al público, mucho de estructura industrial. ¿Dónde empieza la cultura y dónde acaba la industria? El editor, además de tener responsabilidad, tiene que velar para que su libro tenga aceptación y se venda, y en ese preciso instante ya depende de lo comercial. El éxito

o el fracaso depende de muchos factores, y el ser humano suele tener una idea de la cultura más próxima a lo comercial. Al fracaso o a la obra de minorías, tal vez.

¿Cuáles son las razones por las que presentaste las *Fábulas literarias* a los premios de la Generalitat?

Resulta que se me triplicó el presupuesto, y para financiar la edición, en vez de pedir dinero al banco, lo que encarecería la edición, pedí dinero a lectores y coleccionistas. A cambio les suscribí a ejemplares que recibirían una vez concluida la edición. Sentí que no les podía defraudar, y no había mejor forma de corresponder que entregándoles una edición que cumpliera con las expectativas. Para ello tenía que hacer un esfuerzo y agudizar el ingenio. Alguno de mis colaboradores me recuerda las veces que repetí la frase «Nunca habrá una segunda oportunidad para quedar bien en la primera oportunidad.» Al ver el ejemplar, una gran profesional del libro me contó que había galardones a los libros mejor editados, tanto en el Ministerio como en la Conselleria de Cultura, y me animó a que los presentara a concurso.

¿*Fábulas literarias* es un libro singular en tu catálogo, es decir, es diferente a tu producción editorial habitual?

No, mi modelo es el del libro total. Por contenido literario, por las ilustraciones, por la vocación didáctica y ecológica de su elaboración, incluso por la encuadernación. Busco el libro perfecto en todos sus matices, sin importar el tiempo invertido para su realización.

¿Crees que las características técnicas de la edición, diseño atractivo y original, buen papel y encuadernación, etc., influyen en los lectores a la hora de elegir un libro? ¿Qué otros criterios pueden influir en la elección?

Mi concepto de edición consiste en crear un libro de artista, de editor, de encuadernador, ecológico, pedagógico, unido a un proyecto cultural de artes plásticas que lo complementa, que sea atractivo a la vez para leer y disfrutar. Para ello, es muy importante, que sea un libro manejable. Un libro de formato pequeño es más fácil de disfrutar que un gran volumen; lógicamente, a los que disfrutamos de los libros nos satisface la calidad de los materiales con que se realiza un buen ejemplar.

¿Cuál es la razón por la que los libros para adultos no tienen ilustraciones? ¿Piensas que sería necesario recuperar los libros ilustrados para este tipo de público?

El libro creado por las grandes editoriales es como otro producto del mercado. Por lo tanto, para su producción y rentabilidad se miden los costes. Yo estaría encantado de que los libros se acompañaran de imágenes, sería una oportunidad para grandes talentos que, seguramente, pasarán desapercibidos y se dedicarán a otros menesteres en la vida. Puedo dar fe, y me brindo para facilitar a compañeros editores, nombres apellidos y teléfonos, de ilustradores con los que he tenido el placer de colaborar. Una generación excelente, la que ha salido de la Facultad de Bellas Artes San Carlos.

Un hombre en una isla
**Leonardo
Padura Fuentes**

(text cedit per Media Vaca)

Casi tres siglos después de la publicación de Robinson Crusoe, un dibujante nacido frente al mar, en una isla muy cercana a la isla sin nombre donde naufragara el personaje de Defoe, ha asumido el reto de releer y sintetizar en imágenes las más de trescientas cincuenta páginas de la clásica novela. Observando cada cuadro concebido por este dibujante insular (cubano, digámoslo ya) afincado en un continente, se me ha hecho más palmario el hecho de que nadie es una isla en sí mismo, ni siquiera en medio de todos los naufragios: cada hombre es un pedazo de la cultura sobre la que nos elevamos y por eso todavía hoy el dibujante Ajubel (como Defoe hace tres siglos o Hemingway hace setenta años) se atreve a establecer un diálogo con Robinson Crusoe para hablarnos de las penurias de la soledad y la desesperación, del éxtasis de los sueños y la alegría de la supervivencia, en estos tiempos en que cada día se nos dice, hasta hacérselo creer, que somos habitantes numéricos y a veces hasta prescindibles de una «aldea» global: de un amasijo, más que de un continente.

Trasmutar en imágenes un texto narrativo siempre resulta un reto. Y más si el texto previo cuenta una de las historias más conocidas de la literatura universal. Los únicos procesos válidos para conseguir un tránsito afortunado de lenguajes son la síntesis, la sugerencia y la connotación: y Ajubel se afinsa en ellas para entregarnos su delicada versión de *Robinson Crusoe* y, belleza gráfica aparte, ofrecernos la posibilidad de hacer una lectura de las esencias del texto: el precio de los sueños, el desamparo de la soledad, el ansia del regreso, temas tan antiguos como la misma literatura.

A través de setenta y siete cuadros el dibujante logra armar una historia que se cierra sobre sí misma, como la serpiente que se muerde la cola, pero sabiendo que en realidad ya su cola no es la misma que conocía: el giro es un ejercicio de experiencia que nos recuerda a otro poeta: «nosotros, los de entonces, ya no somos los mismos». Nunca lo seremos.

Ajubel convierte en su aliado el conocimiento previo del texto madre que poseen los lectores. La historia original, con la que nos reencontramos a medida que entramos en las soluciones gráficas, es como una voz en off que, desde la memoria, complementa el ejercicio pictórico y su propia narración. De ahí que la síntesis, la sugerencia y la connotación a que antes me refería, alcancen una plenitud diferente y logren mejor su intención de acercarnos a las esencias de una historia y hacérselas visibles, tangibles, sin necesidad de lo explícito.

A diferencia de los historietistas, casi siempre obligados a contar una historia, Ajubel tiene la posibilidad de recrearse en el lenguaje plástico y en las sutilezas de lo representado, con una lentitud detallista que convierte cada cuadro dibujado en una obra de altísima calidad estética, tal y como era de esperar de un artista con su oficio y talento.

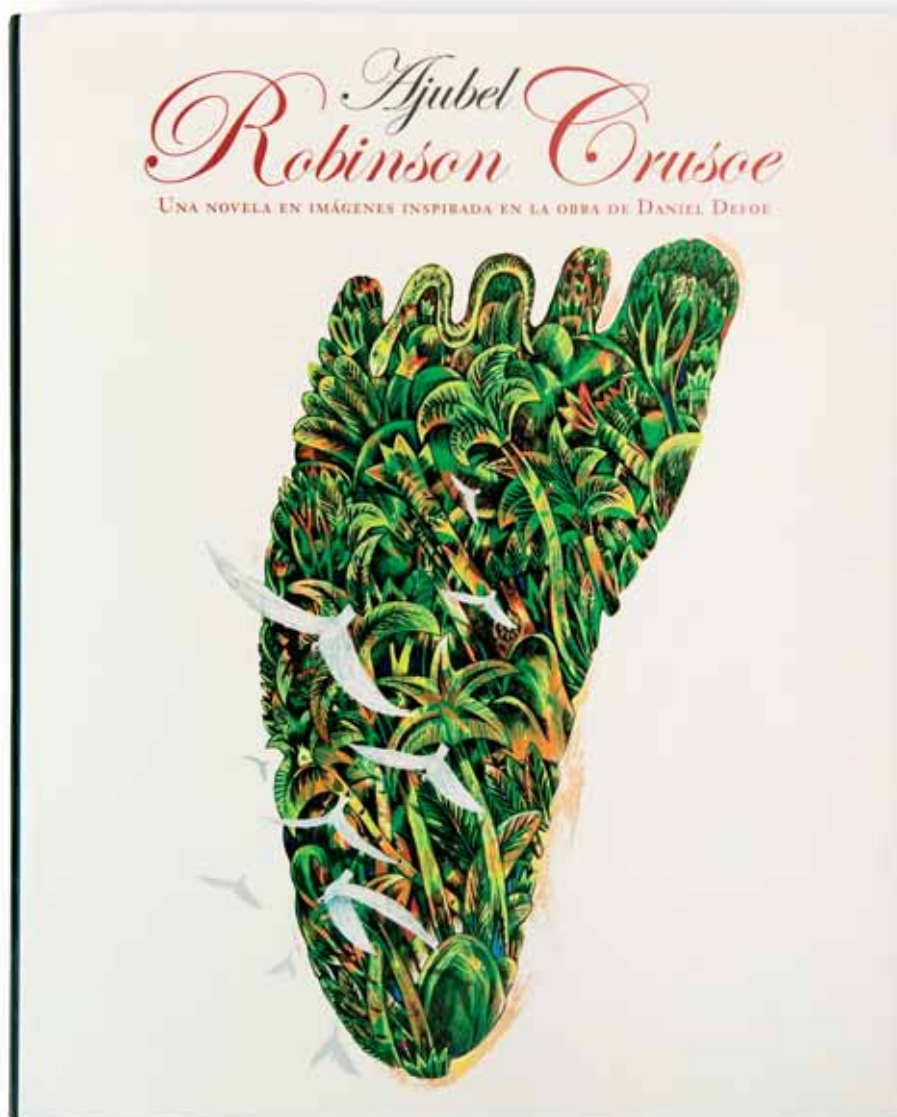
Así, la soledad de Robinson Crusoe y las adversidades de su destino se estilizan en manos del dibujante que puede prescindir de la alharaca moralista y religiosa del original. El mensaje con que juega Ajubel resulta entonces mucho más digerible y permanente, pues atañe a la misma condición humana: todo se reduce a un sueño, a un hombre y una isla, y a las ansias de encontrar otra orilla. Su propia experiencia personal de isleño en otras latitudes, arde debajo de esa propuesta, tal vez sin él proponérselo o siquiera pensarlo. Pero Ajubel sabe que nadie es una isla: su Robinson Crusoe también lo sabe, y recupera su vida por el mismo camino por el que la extravió durante veintiocho años de soledad.

Títol
Robinson Crusoe

Il·lustrador
Ajubel

Editorial
Media Vaca

177

Ajubel

Robinson Crusoe, según la obra de Daniel Defoe / Ajubel ; con un comentario de Leonardo Padura. --
València: Media Vaca, 2008
[278] p. : totes il. col. ; 24 cm . -- [Libros para niños; 15]
"Una novela en imágenes inspirada en la obra de Daniel Defoe"

D.L. M 2496-2008
ISBN 978-84-935982-0-4

I. Defoe, Daniel (1661?-1731). Robinson Crusoe. Espanyol
821.111-3"17":087.5
75 Ajubel

Des de quan eres escriptor? Vas trobar moltes dificultats per a publicar el teu primer llibre?

Tenia vint anys quan vaig sentir la necessitat de l'escriptura com un impuls vital, quan les paraules van començar a ser pura màgia de significats i imatges. L'ajuntament de la meua ciutat va publicar el meu primer llibre en una col·lecció d'autors locals. No va ser molt complicat editarlo, els següents sí ho van ser perquè adquireixes altres punts de vista en els quals valeres la difusió i la distribució.

Quin va ser i com recordes el primer llibre que vas publicar?

Desde la luz y la sombra, un llibre de poesia per a adults. Ho recorde com un somni des de l'emoció de veure publicats els primers versos, les primeres il·lustracions reflectides en el paper, en la tinta del llibre. Era un poemari en el qual cercava la meua expressió i la veu personal. Contenia defectes i influències, un primer pas necessari per a caminar. Una experiència inoblidable de la qual vaig aprendre molt i tracte de conservar intacta.

Predomina en els teus llibres alguna temàtica concreta?

No tinc uns temes predefinits. Si escric per a adults, els temes són els que em preocupen o em creen inquietud en aqueix moment: la solitud del ser humà, la incomunicació o l'intangible. De vegades escric per a explicar-me que ens passa, quina societat hem creat, quins tipus tan estranys d'éssers som. Quan escric versos per a xiquets i altres éssers sensibles i curiosos intente acostar-me al seu món pròxim, els jocs, les cançons o l'humor.

Et dediques només a l'escriptura o realitzes alguna altra activitat professional? Actualment tens algun projecte personal que t'agradaria editar?

Paral·lelament a l'escriptura treball en un institut de secundària com mestre especialista en pedagogia terapèutica. Puntualment impartisc cursos sobre com acostar la poesia als xiquets. He format part de jurats en premis de poesia infantil i juvenil, i realitze regularment crítica de llibres de literatura infantil en revistes com «Educación y Biblioteca» o «Pizca de Papel». Tinc diversos projectes que m'agradaria veure publicats: dos llibres de poesia per a xiquets, un àlbum il·lustrat i un relat curt per a joves (algun d'ells en procés d'edició).

Dels llibres que has llegit, quin t'hauria agradat haver escrit? Per què?

Són molts els llibres que m'agradaria haver escrit, però si he de triar un em quede amb *El libro de los abrazos* d'Eduardo Galeano per la seua capacitat per a la sorpresa i la poesia. El tinc sempre a mà, torne a ell quan necessite sentir el bufe càlid de les paraules.

Com i quan vas descobrir la lectura i l'escriptura?

El germen de la lectura naix a partir de les històries que em contava el meu iao Pedro i les cançons i cobles populars que escoltava a la meua mare, quan vaig comprendre que els llibres portaven també contes, cançons, endevinalles, poemes populars com els que em van contar i van cantar. Quant a l'escriptura, realitzava el servei militar, el meu germà m'enviava cartes on intercalava versos de poetes. Anaren poblant un espai de paraules profundes els versos de Juan Ramón, Lorca, Miguel Hernández, Cernuda, Antonio Machado, etc. Va nàixer la inquietud, la necessitat de comunicar amb el llenguatge de la poesia, dir les coses d'altra manera.

Creus que hi ha una relació estreta entre la lectura i l'escriptura? Un escriptor ha de ser necessàriament un bon lector?

Hi ha una relació molt estreta amb un vincle inseparable. La lectura i l'escriptura van de la mà, una duu a l'altra. Un bon lector acaba desitjant escriure sempre, l'escriptor es gesta des de la lectura, som el que llegim: una idea, una frase que ens fascina o una història que ens commou.

Estableixes alguna relació professional amb l'il·lustrador de les teues obres? Creus que és important aquest treball en equip?

Normalment l'il·lustrador crea un món paral·lel intangencial alhora partint d'un text que rep i accepta, com l'escriptor ha d'acceptar les seues imatges. Però en un àlbum il·lustrat on la simbiosi entre text i imatge ha de ser equilibrada mantenint la tensió justa, on es redimensionen les paraules amb les imatges i viceversa es fa necessària una labor d'equip que exigeix un contacte estret d'ambdós llenguatges. He tingut experiències en els dos sentits, en ambdues amb resultats satisfactoris. En qualsevol cas la relació entre escriptor i il·lustrador sempre enriqueix al llibre, però no la crec estrictament necessària amb excepció de l'àlbum il·lustrat o bé que el projecte es cree alhora, la qual cosa no sol ser habitual.

Els animals de la pluja va ser una proposta teua o un encàrrec per part de l'editorial? A quin públic està adreçada l'obra?

Va ser una proposta conjunta amb l'il·lustrador Miguel Ángel Díez a partir d'un text meu. Encara que un escriptor sense pensar d'una manera conscient en el lector a qui es dirigeix, considere a posteriori que pot ser llegit, escoltat o contemplat a partir dels sis anys. Encara que vull apuntar que de vegades aquestes etiquetes perjudiquen perquè el públic quasi sempre exclou franges d'edats superiors a l'assenyalada, perdent lectors que podrien gaudir del llibre perfectament.

¿El fet de guanyar un premi ajuda que els lectors coneguen millor una obra i augmentar les vendes?

Deuria ser així, però sempre que l'entitat convocant realitze propostes serioses de difusió i promoció en premsa especialitzada, biblioteques o centres educatius amb trobades dels autors amb els lectors, amb activitats que faciliten el coneixement del llibre i la seua distribució, etc. Si açò no ocorre, els premis no serveixen per res, es converteixen en un mer acte institucional sense transcendència efectiva en els lectors. La difusió dels Premis als Llibres Millor Editats és ínfima. Alguna cosa hauria de canviar.

Creus que és important que els teus llibres estiguen ben editats? Et consulta l'editorial les característiques tècniques dels llibres que has editat?

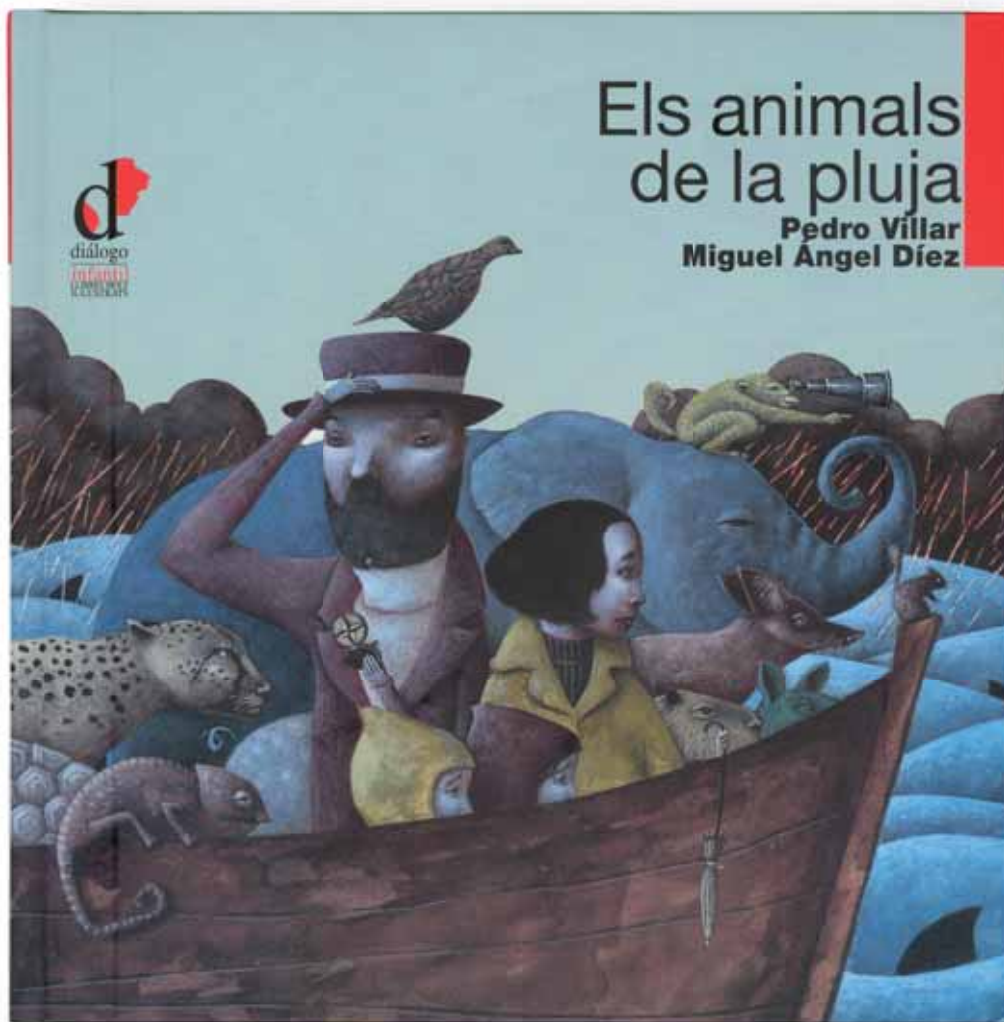
És necessari que qualsevol llibre, siga meu o no, estiga bé editat, sobretot pel respecte que li devem al lector. L'editorial Diàleg Infantil és molt respectuosa amb les seues publicacions, tant en l'àmbit de la il·lustració com en els textos o el disseny, sempre m'ha consultat tots els detalls de les meues obres.

Títol
Els animals de la pluja

Escriptor
Pedro Villar

Il·lustrador
Miguel Ángel Díez

Editorial
Editilde

Villar, Pedro

Els animals de la pluja [text, Pedro Villar Sánchez ; il.lustracions, Miguel Ángel Díez]. --
Valencia : Editilde, 2008
[28] p. : il. col. ; 24 cm. -- (Diálogo infantil. Llibres molt il·lustrats; 11)

D.L. M 25574-2008
ISBN 978-84-96976-01-6

I. Díez, Miguel A. (1973-), il.
087.5

Demeter és el primer títol de la col·lecció «El cuarto oscuro» d'Edicions de Ponent. Una col·lecció dedicada a publicar llibres que tenen com a objectiu «oferir-nos les pors més personals d'alguns dels millors dibuixants contemporanis». D'aquest llibre que ens ocupa l'autora és l'il·lustradora valenciana Ana Juan (València, 1961), que ja signà, per a la mateixa editorial en l'any 2001, un altre extraordinari llibre, *Snowwhite*, una història basada en un personatge clàssic de la literatura infantil, Blancaneus, rescatat i transformat per a adults. cò

Ana Juan enlluernada per Bram Stoker, autor de *Dràcula* i únic destinatari de la dedicatòria inicial de l'obra, efectua una recreació visual dels passatges de la novel·la en què el vampir abandonava les seues terres per viatjar «de Varna a Whitby», a bord del vaixell anomenat *Demeter*, on la tripulació en sofria les conseqüències amb avatars diversos. «En principi em feia por que s'utilitzara el nom de Bram Stoker en va, ja que és la sensació que sovint produeixen certs productes oportunistes que, justament sota el pretext de la fidelitat a l'autor i a l'obra originals, han fet coses completament irrespectuoses amb tots dos.»

Tanmateix, després d'una acurada introducció de Felipe Hernández Cava –director d'aquesta col·lecció– en què se'ns relata amb concisió admirable la dissortada vida de l'autor d'origen irlandès, ja no ens queda cap dubte que ens trobem amb un producte molt més acurat que la mitjana. Ho certifiquen igualment la cuidada atmosfera dels dibuixos i dels textos en general, començant per detalls tan curiosos com els diversos papers utilitzats –els semitransparents inicials i finals semblen evocar recursos cinematogràfics amb gran eficàcia, i el qui haja vist l'àlbum ja sabrà què vull dir–; és la peculiaritat d'un estil que juga sovint més amb allò invisible que amb allò visible, o amb el retrat de les sensacions més que no pas de la realitat. La mateixa autora ja va demostrar amb, una impressionant habilitat per a il·luminar relats més o menys coneguts amb una innegable idiosincràsia (i amb una personal obscuritat). Potser això li va dur el reconeixement del premi al millor llibre il·lustrat en llengua castellana de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de l'any 2001, un guardó que va repetir l'any 2007 amb aquest *Demeter* però fa més anys encara que l'empremta de l'autora ha fet la volta al món en il·lustracions que es poden veure en portades com la d'un disc de Joe Cocker, les de la publicació *The New Yorker* o les dels suplement dominicals dels diaris *El Mundo* i el *Pais*.

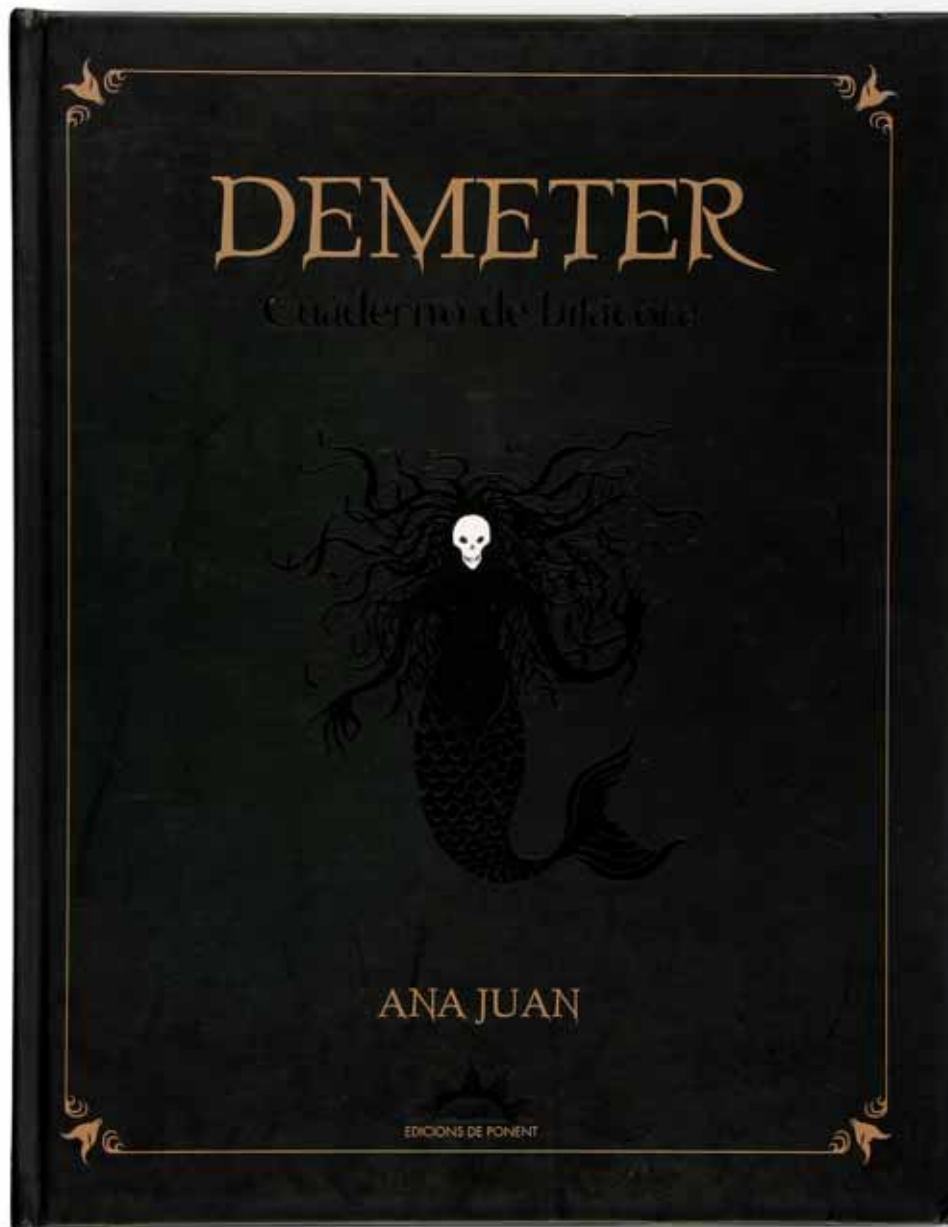
Amb una fascinant habilitat per a crear atmosferes, capaç de dominar la planificació visual com ben pocs, Ana Juan torna a demostrar amb *Demeter* un talent fora de qualsevol dubte.

Títol
Demeter

Il·lustradora
Ana Juan

Editorial
Edicions de Ponent

181

Juan, Ana (1961-)

Demeter / Ana Juan. -- Alicante : Edicions de Ponent, D.L. 2007.
[96] p. : principalment il. ; 31 cm. -- (El cuarto oscuro)
Subtít. de la cob.: Cuaderno de bitácora

D.L. A 1029-2007
ISBN 978-84-96730-16-8

821.134.2-91"19"

El llibre que ens ocupa, *El rei conqueridor. Jaume I: entre la història i la llegenda*, publicat per Edicions Bromera, reuneix la solidesa divulgativa del professor Antoni Furió i una excelsa presentació; resulta especialment efectiva la combinació de belles i evocadores imatges de l'època –el retaule del *Centener de la ploma* n'és una mostra– i fotografies actuals dels principals enclavaments.

Jaume I, dotat d'una longevitat bíblica, governà més de seixanta anys. L'autor del llibre aconsegueix reunir una imatge contrastada i, per tant, profunda i versemblant del personatge. Trobe que constitueix una referència obligada en la divulgació de la seua figura.

«Rei guerrer, polític pragmàtic i realista», abandonà el somni occità i conquerí Mallorca, València i Múrcia. Conscient de la fortalesa de Castella i França, centrà els seus esforços en el mediterrani. «Tres obsessions l'han acompanyat tota la vida: l'imperi de la fe i la salvació de la seua ànima, la guerra i l'eixamplament dels seus regnes, i les dones.»

No va ser un fanàtic. Al nou regne de València, els indígenes musulmans tingueren més sort que els de Mallorca –esclavitzats i venuts per la Mediterrània–; pogueren quedar-s'hi i se'ls va permetre continuar practicant costums i religió a canvi de la seua rendició. Més passional, diu Furió, en l'àmbit personal, va ser excomunicat dues vegades. Poc abans de morir demana al seu fill Pere que expulsi a tots els musulmans, però aquest, tan pragmàtic com son pare, no ho farà. Havia esgotat el seu pragmatisme? El motivà la revolta musulmana? Haver fracassat en el seu intent de croada?

La historiografia mallorquina i valenciana mostra pel rei la seua estima; catalans i aragonesos li fan més retrets.

Orfe de pare i mare als cinc anys, format pels templers, no posseïa –com Alfons de Castella– una cultura literària. «Jaume I va ser educat com un guerrer». Es va casar dues vegades, va tindre moltes amants i una dotzena llarga de fills reconeguts. Punt feble davant del papa de Roma. «Vencedor de tants exèrcits, heu estat vençut per la vostra pròpia carn», dirà Climent IV. Jaume havia advertit que ja el seu pare «era home de fembres». Si atenem el cronista Bernat Desclot: «Aquest rei en Jaume d'Aragó fou el més bell home del món.»

Femeller, per moments violent, però profundament religiós, conclou Antoni Furió. «Es creia un elegit de Déu, un instrument seu en la lluita per l'extensió dels límits de la cristiandat.»

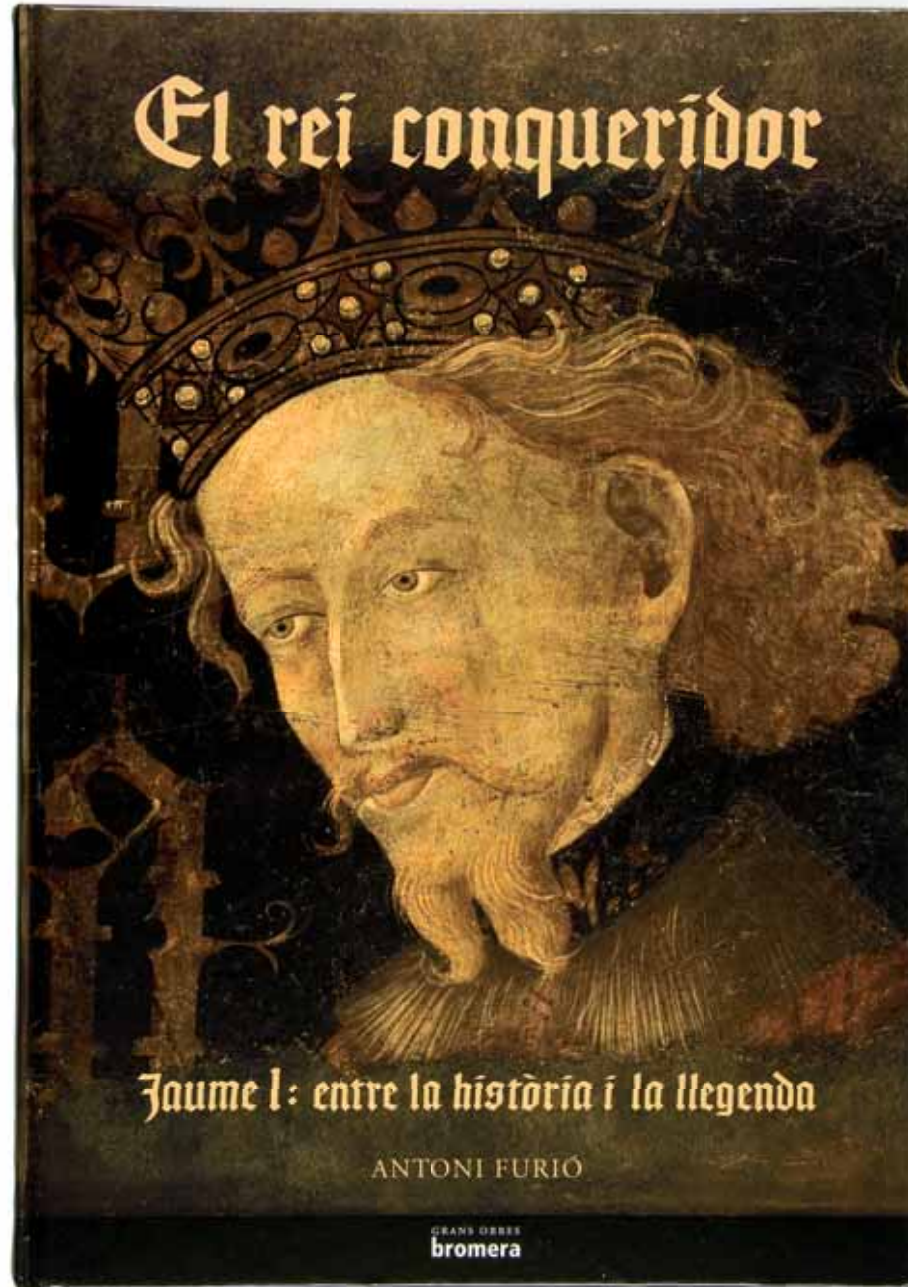
Lluny del desig dels aragonesos, va fundar un regne nou. Amb tots els matisos, inicià el desenvolupament d'una incipient administració autònoma i especialitzada de l'estat.

Títol
**El rei conqueridor.
Jaume I: entre la història i la
llegenda**

Escriptor
Antoni Furió

Editorial
Edicions Bromera

Furió, Antoni (Furió Diego)

El rei conqueridor : Jaume I, entre la història i la llegenda / [text, Antoni Furió i Diego]. -- 1ª ed. --
Alzira : Bromera, 2007.
127 p. : il. col. ; 35 cm -- (Grans Obres)

D.L. V 4633-2007
ISBN 978-84-9824-249-2

1. Jaume I, Rei d'Aragó 2. Aragó (regne)-Història-1213-1276 (Jaume I) 3. València (Regne)-Història-1213-1276 (Jaume I)
929 Jaume [460.22] I
94[460.22]"1213/76"
94[460.31]"1213/76"

Al menos de manera teórica, en este curso para los estudiantes de entre quinto de Primaria y segundo de la ESO y los profesores de Primaria y Secundaria, podemos afirmar que una nueva era está llegando al mundo educativo y de hecho lo hará definitivamente cuando se generalice en los centros escolares el uso de las pizarras digitales y los ordenadores portátiles con conexión a Internet. El uso de estas tecnologías provocará un cambio en la manera de enseñar y acabará con una larga época marcada por la utilización para el estudio de las diferentes disciplinas de los libros de texto y los materiales complementarios como hasta ahora se conocen, es decir, en papel y más o menos innovadores. Estos cambios que se nos anuncian no son producto de una creación literaria, no se producirán en un futuro lejano, sino que son una realidad que se generalizará, si hay recursos económicos para todos, durante los próximos cursos y significarán la implantación definitiva de un nuevo tipo de escuela, la llamada 2.0. Pero equipar a un centro escolar para el uso educativo de la tecnología de la información y la comunicación no sólo significa instalar ordenadores y preparar a los centros con potentes *wifi*, sino que es un proceso que para que sea efectivo deberá ir más allá: se deberá formar a los docentes y a los alumnos para que sepan aprovechar todos estos inmensos recursos puestos a su disposición. Mientras todos estos cambios llegan a nuestras aulas, en Japón han ido aún más lejos y han creado la primera robot profesora; es decir, los alumnos japoneses ya pueden aprender de los robots. El nombre de la profesora robotizada es Saya y la profesión le viene de familia porque su padre es también profesor, aunque de la Universidad de Ciencia de Tokio. Está programada para hablar diferentes lenguas e incluso puede expresar sentimientos: alegría, sorpresa, tristeza, disgusto o enfado como cualquier persona de carne y hueso. Nosotros, por si acaso, deberemos estar preparados para que cuando la profesora se ponga enferma, vaya al mecánico en vez de al médico. Los robots-profesora tendrán que perfeccionarse y aún tardará en llegar hasta nosotros, aunque el hecho de que existan es un síntoma de que todo es posible y que las cosas pueden cambiar, y mucho, en las aulas.

El libro de *Ciencia de la Naturaleza 1º de ESO*, de la editorial Ecir, está lejos de esta alta tecnología, es decir, lejos de los contenidos digitales y de las profesoras robot, pero en el momento en que se editó, y aún ahora, fue un material útil e innovador para abordar el estudio de esta asignatura. Este libro ganador en el año 2007-2008 del premio al mejor libro de texto editado en castellano –también existe una versión en valenciano– tiene un contenido curricular adaptado al programa educativo para primero de ESO. Internamente está dividido en diez unidades didácticas que tratan temas como el método científico, la tierra en el universo, propiedades de la materia, sustancias puras y mezclas, la atmósfera, la hidrosfera, la geosfera, unidad y diversidad de los seres vivos, diversidad y clasificación y los cinco reinos. Cada una de estas unidades se inicia con una explicación general de ideas previas que posteriormente se desarrollan teóricamente. Esta parte teórica va acompañada de diferentes secciones, un apartado dedicado al vocabulario, otro donde se nos proponen direcciones de webs de interés relacionadas con el tema, notas de ampliación para reforzar los contenidos, ejercicios resueltos, prácticas en casa y diferentes actividades, en tres niveles de dificultad, para reforzar conocimientos. Al final de cada unidad hay un apartado que es una síntesis de las ideas principales y un taller de laboratorio para la realización de aparatos sencillos o experimentos.

Además del libro, el alumno cuenta con un cuaderno de actividades que les servirá para ampliar sus competencias en la materia. Ecir pone a disposición de los profesores una guía didáctica dónde encontrará las soluciones de todas las actividades propuestas al alumno, otros recursos didácticos complementarios y una bibliografía actualizada. Completa la oferta un CD-ROM con recursos didácticos y un gestor de exámenes muy útil para el trabajo docente.

07-08

LLIBRE DE TEXT EN CASTELLÀ
MILLOR EDITAT

Títol

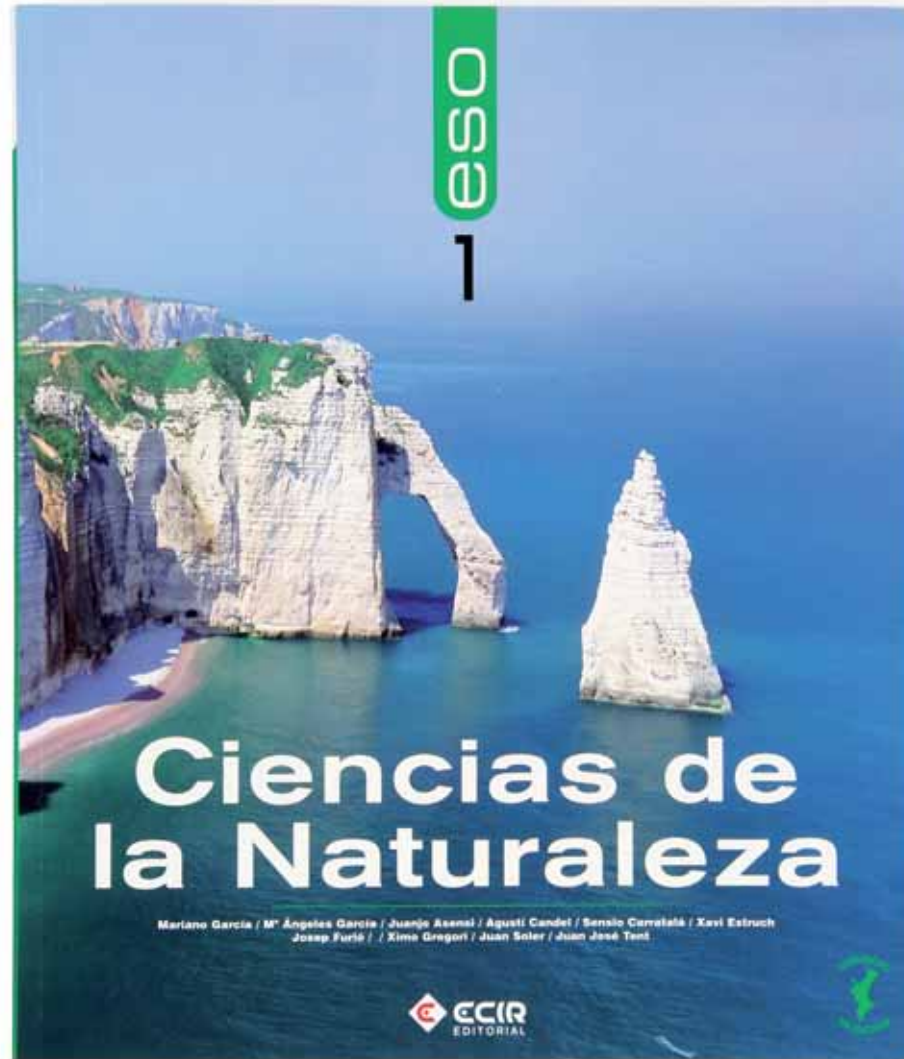
Ciencias de la Naturaleza 1º ESO

Autors

Mariano García
Juanjo Asensi
Agustí Candell
Sensio Carratalá
Xavi Estruch
Josep Furió
Mª Ángeles García
Ximo Gregori
Juan Soler
Juan José Tent

Editorial

Editorial Ecir

185

Ciencias de la naturaleza : 1 ESO / coordinador, Mariano García Gregorio ; Juanjo Asensi ... [et al.]. --
Paterna : Ecir, D.L. 2007
213 p. : il. col. i n., gráf., map. ; 27 cm

D.L. V 3019-2007
ISBN 978-84-9826-320-6

1. Ciències naturals-Llibres escolars I. García Gregorio, Mariano, coord. II. Asensi, Juanjo, coaut.
502(075)

Tots els anys, després de l'estiu, quan s'inicia el curs escolar, veiem en tots els canals de televisió reportatges que parlen dels llibres de text. Els periodistes fan entrevistes als pares i quasi totes les queixes que aquests manifesten es basen en dos arguments: el preu i el pes d'aquests materials. El debat, però, quasi mai se centra en la qualitat pedagògica, o no, dels llibres i tampoc es té en compte que en aquesta societat en què és habitual el lema «usar i llençar», el fet que els llibres siguin utilitzats durant, aproximadament, nou mesos a l'any és pràcticament una heroïcitat. Les editorials ixen en defensa del preu dels llibres apel·lant, entre altres raons, a les costoses inversions que han de realitzar-se, que tots els llibres no es venen per igual i que el que encareix realment l'engegada de curs d'un escolar és altre tipus de materials també necessari: sabatilles, uniformes, carteres, bolígrafs, llibretes, etc.

Tots aquests arguments, encara que raonablement certs, mai aconsegueixen convèncer a quasi ningú. D'un temps a ara, s'han anat mitigant les protestes a l'inici de curs, ja que són molts els ajuntaments o les comunitats autònomes que subvencionen, de determinats nivells educatius, els llibres als alumnes. Al ritme que anem, i amb els canvis que s'aveïnen, a partir d'ara el debat se centrarà en el preu dels continguts digitals que desplaçaran progressivament de les aules, o no, els llibres *tradicionals*, és a dir, els editats en format paper.

Però mentre arriben aquests nous temps, els alumnes encara tenen materials curriculars per a l'estudi de les diferents assignatures del currículum, entre ells aquest llibre que ens ocupa de l'editorial Marfil que duu per títol *Diàlegs 1*. És un material curricular dirigit a alumnes de l'assignatura de valencià: llengua i literatura que cursen primer d'Ensenyament Secundari Obligatori. Aquests alumnes tenen, a més del llibre, un quadern d'exercicis que els ajudarà a ampliar i reforçar els coneixements adquirits. L'equip que ha elaborat l'obra està format per Josep Martines, que també és el coordinador, Josep M. Baldaquí, Josep M. Escolano, Jaume Fornés i Caterina Martínez.

Pel que fa a les característiques tècniques del llibre, té un format estàndard, 21 x 29'5 cm. i 184 pàgines. Està editat en color, té una estructura clara que facilita l'aprenentatge dels alumnes i desenvolupa la totalitat del currículum que marca la Conselleria d'Educació de la Generalitat per a aquest nivell educatiu.

El llibre conté un abundant material gràfic, entre el qual destaquen les il·lustracions alegres i coloristes realitzades per Esperanza Martínez Molina.

La inclusió d'imatges en els llibres de text tenen una àmplia tradició i és una pràctica habitual en el sector editorial. Concretament, les il·lustracions resulten d'una gran utilitat per a aquest tipus de materials perquè poden servir per a diferents fins: atraure l'atenció sobre els continguts teòrics, de vegades arduos, que han de treballar els alumnes al llarg de l'any; fer-ne més fàcil la comprensió; produir plaer quan l'alumne n'obri les pàgines, i, fins i tot, poden proveir al text d'una informació addicional.

En definitiva, les il·lustracions, i en general qualsevol tipus d'informació gràfica, compleixen una important funció encara que en moltes ocasions no reben una justa valoració.

En la convocatòria de l'any 2007-2008, *Diàlegs 1* va ser mereixedor del premi al llibre de text en valencià millor editat. Uns guardons, repartits en vuit categories, que concedeix la Generalitat als llibres més destacats editats durant l'any anterior.

Títol

Diàlegs-1
1r ESO

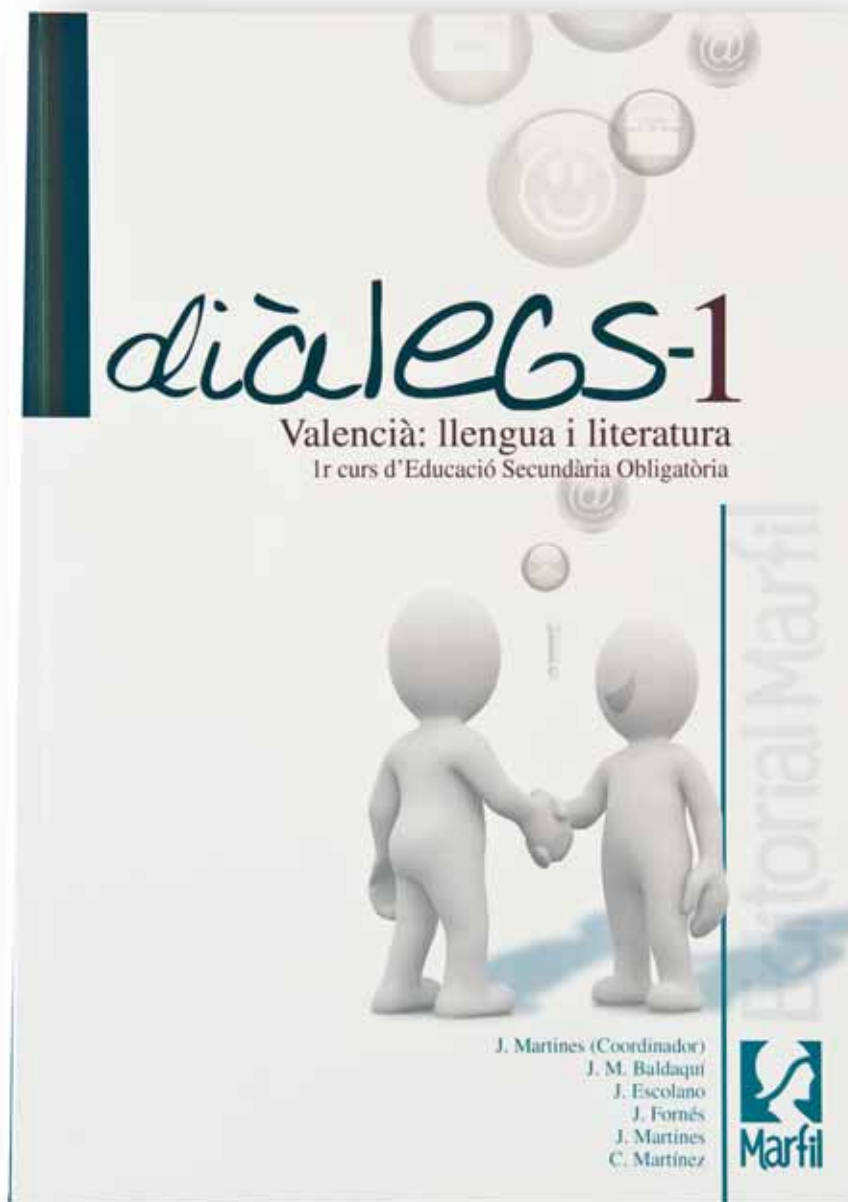
Autors

J. Martines (coordinador)
J. M. Baldaquí
J. Escolano
J. Fornés
C. Martínez

Il·lustradora

Esperança Martínez

Editorial

Editorial Marfil

J. Martines (Coordinador)
J. M. Baldaquí
J. Escolano
J. Fornés
J. Martines
C. Martínez

Diàlegs-1 : valencià, llengua i literatura: 1r curs d'ESO. / Josep Martines, [coordinador] ; Josep Maria Baldaquí ... [et al.]. -- Alcoi : Marfil, D.L. 2007
170 p. : il. ; 30 cm

D.L. A 421-2007
ISBN 978-84-268-1313-8

1. Valencià-Llibres escolars 2. Literatura valenciana-Llibres escolars I. Martines, Josep, coord. II. Baldaquí, Josep Maria, coaut.
811.134.11(075.3)
821.134.11.09(075.3)

La mar exerceix des de sempre una fascinació atàvica i persistent sobre l'ésser humà. Les seues dimensions incommensurables, la seua canviant plasticitat, el seu onejar alié al pas del temps, la vida riquíssima que es desplega al seu si, el seus dramàtics canvis d'humor o la seua condició d'immensa porta a l'alteritat, han convocat multitud d'escriptors i poetes que han hagut d'esmolat l'adjectivació per capturar, ni que fos amb la punteta dels dits, algun besllum de la bellesa i el misteri que s'hi amaguen.

I resulta bastant paradoxal que un territori com el valencià, amb tants quilòmetres de litoral i una vinculació tan estreta –històrica, econòmica, cultural– amb la Mediterrània, haja generat tan poca literatura amb la mar com a protagonista.

De mar estant ompli, d'aquesta manera, un buit immens i ho fa, potser, creant un model canònic per la saviesa, la passió i la cura lingüística i estètica amb què ha estat confegit.

Editat en gran format i esplèndidament il·lustrat amb fotografies antigues i actuals, relata una singladura, des del delta de l'Ebre a la Mànega del Mar Menor, realitzada a bord del veler *Libeccio* en catorze etapes, tantes com els capítols que divideixen el llibre.

Cada capítol es tracta de forma autònoma, amb la qual cosa el llibre va fluctuant de la reflexió poètica al reportatge periodístic i d'una bella i precisa descripció del paisatge litoral, a una introspecció lírica en els sentiments íntims que aquest paisatge i la navegació inspiren en els autors.

Uns autors, convé dir-ho ja, que aconsegueixen escriure a dos mans i parlar amb una sola veu, tanta és la complicitat –intel·lectual i sentimental– que han assolit després de molts anys de compartir una estima molt profunda per la mar i el món mariner.

El llibre flueix amb la cadència majestuosa de la navegació a vela, empès pel model lingüístic emprat, molt ric i minuciós en el lèxic, seré en la dicció, amé i seductor en el to i amb una intel·ligent administració dels recursos literaris –com ara la presència d'un interlocutor, anomenat Vicent, a qui s'adreça contínuament el narrador.

S'inicia amb el *Libeccio* fondejat a uns metres de la desemboadura de l'Ebre, amb els arrossars del delta dibuixant «un horitzó perfecte, d'un verd irreal». Des d'allà comença la travessia que els durà, en primer lloc, al port de Vinaròs i, més tard, a Peníscola, on reivindicaran la figura d'Alfred Ayza i la seua obra *El món mariner de Peníscola*, un treball certament ineludible si es vol conèixer de prop la cultura pescadora valenciana en el just moment en què s'enfronta a la seua definitiva solside.

La següent etapa del viatge els portarà a les illes dels Columbrets, petit arxipèlag que qualifiquen adequadament d'enigma «semioblidat fet de pura geologia».

A continuació, el cabotatge segueix pel grau de Castelló, el de Borriana i la costa de la Plana, plena de tarongers, fins arribar al «gran port de la gran enemistada amb la mar»: el port de València del qual se'ns explica tota la història, la seua presumpta *enemistat* amb la ciutat i les seues recents transformacions a partir dels grans esdeveniments que ha acollit en els darrers anys.

Després, el *Libeccio* s'enfila cap a l'Albufera, el Xúquer i el trist espectacle urbanístic de Cullera, on «de vegades, fa l'efecte que la muntanya no podrà suportar el pes dels desmesurats blocs d'apartaments que hi creixen a la falda».

Passades les platges de la Valldigna i la Safor, i els graus de Gandia i Oliva, el veler arriba a Dénia, assenyalada a la línia costanera per la figura de xiprer tombat que dibuixen les planes i el Montgó, pàtria petita dels autors i origen de la seua passió per la mar i la navegació.

Ara caldrà salvar els penya-segats del cap de Sant Antoni, la badia de Xàbia, l'illa del Portitxol i les pesqueres de cingle del Poble Nou de Benitatxell per atansar l'imponent penyal d'Ifac i la badia d'Altea. Llavors només quedaran els agressius gratacels i les nits de neó de Benidorm, el port d'Alacant, l'eventual solitud de l'illa de Tabarca i, per fi, la mar Menor, destinació final de la singladura.

En uns temps en què la mar va deixant de ser un ingredient bàsic de la identitat valenciana i esdevé l'element principal de la indústria turística, quan la cultura marinera i pescadora s'esvaeix de la memòria col·lectiva mentre les platges es massifiquen, *De mar estant* es converteix en una obra de lectura ben bé obligada perquè, al capdavant, i com titula Manuel Vicent el seu pròleg, no és altra cosa que una esplèndida i imprescindible (això ho afegim nosaltres) «l·liçó de mar».

Títol
De mar estant

Escriptors
**Tono Fornes
Juan Gargallo**

Fotògrafs
**Tono Fornes
Juan Gargallo**

Editorial
Tàndem Edicions

189

Fornes, Tono

De mar estant : una singladura per les costes valencianes / Tono Fornes, Juan Gargallo ; edició a cura de Daniel P. Grau ; [pròleg de Manuel Vicent]. -- 1ª ed. -- Valencia : Tàndem, 2007
303 p. : il. col. i n. ; 30 cm

D.L. BI 1054-2007
ISBN 978-84-8131-622-3

1. Costes-Comunitat Valenciana I. Grau, Daniel P., ed. lit. II.Gargallo, Juan, coaut.
913(460.31)(210.5)(036)

ELS PREMIS 2008/2009 Actualment, el sector editorial té plantejats nombrosos reptes que haurà d'anar resolent al llarg dels pròxims anys, entre els quals hi ha l'aparició i el desenvolupament de noves tecnologies al servei del llibre, que provocarà un canvi important en la manera d'entendre i utilitzar els llibres tant per part dels productors com dels consumidors. Des de fa temps, el sector editorial valencià treballa per a portar endavant amb èxit tots aquest canvis i poder encarar el futur immediat amb optimisme.

PREMIS

	TÍTOL	EDITORIAL
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ	Atlas. (Correspondència 2005-2007)	Tàndem Edicions
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR IL·LUISTRAT	Soy mi sueño	Edicions de Ponent
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR IL·LUISTRAT	Rondalles valencianes	Edicions Bromera
LLIBRE EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Sofía o el pendolaje	Espirelius Editorial
LLIBRE EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	La cuina de les 4 estacions	Tàndem Edicions
LLIBRE DE TEXT EN CASTELLÀ MILLOR EDITAT	Un Mundo de Sonidos D	Editorial Marfil
LLIBRE DE TEXT EN VALENCIÀ MILLOR EDITAT	Matemàtiques 1r Batxillerat	Editorial Ecir
CONTRIBUCIÓ A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DEL VALENCIÀ	A la moda valenciana. La dona al segle XVIII.	Editorial Denes

2009

08-09

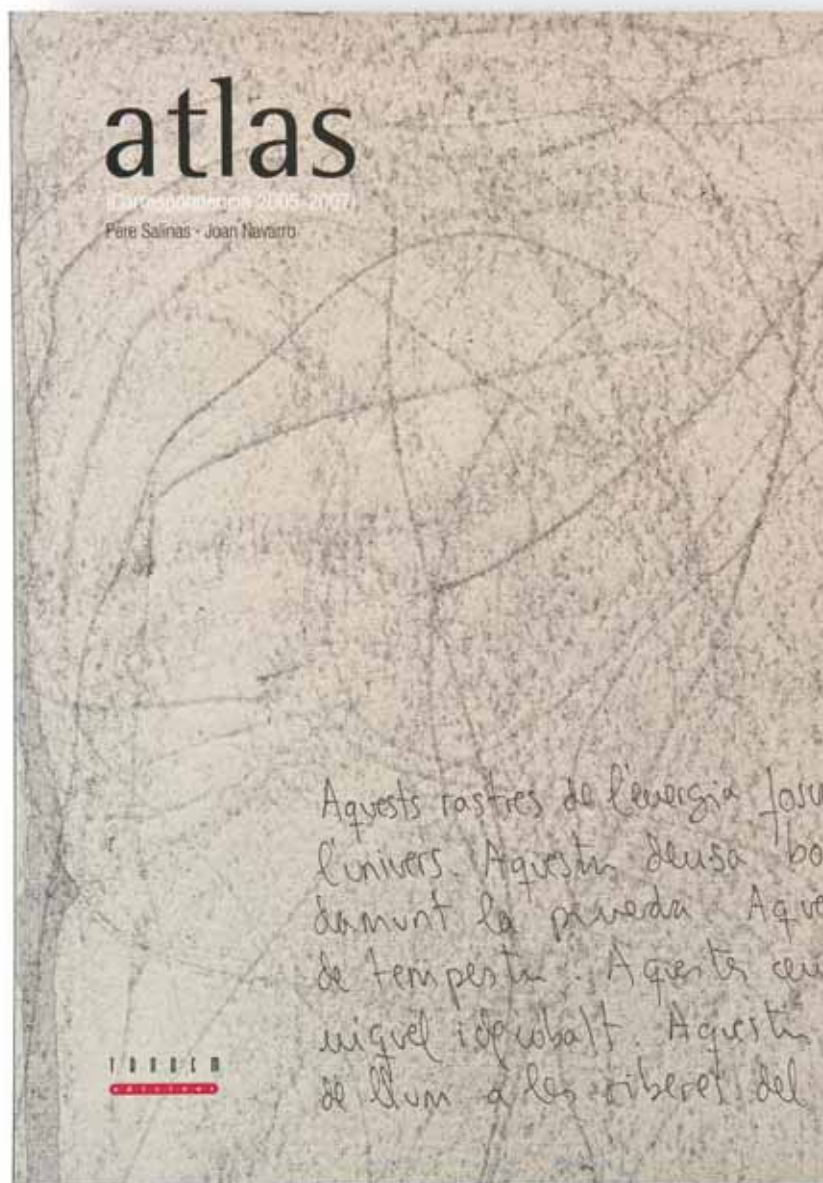
MILLOR LLIBRE VALENCIÀ

Títol
Atlas.
(Correspondència 2005-2007)

Escriptor
Joan Navarro

Il·lustrador
Pere Salinas

Editorial
Tàndem Edicions

Salinas, Pere (1957-)

Atlas : [correspondència 2005-2007] / Pere Salinas, Joan Navarro. -- València : Tàndem, 2008
119 p. : il. col. ; 33 cm
Text en català i castellà

D.L. V 3687-2008
ISBN 978-84-8131-824-1

I. Navarro, Joan (1951-), aut.
821.134.11-14"19"

En el principi fou
la imatge

Alexandre Navarro

No resulta fàcil trobar un vaixell en plena navegació, una obra, amb característiques com aquesta en un temps com en el qual ens ha pertocat viure –o patir, o gaudir, que cadascú s’ho prendrà segons vulga. Es tracta d’una obra, literalment, literàriament i artísticament, excepcional. En primer lloc, perquè és única: sí, el que ens puga arribar a les mans és un reflex, o un espill, de l’original. Aquesta obra original serà, sempre, un llibre únic. I per molts motius. Un original complicat perquè neix de quatre mans, o d’algunes plomes i alguns pinzells. Bé, d’un poeta i d’un pintor. Aquest doble gènesi ha provocat un autèntic centaure entre dos mons amb un resultat colpidor i gens corrent. Atenea nasqué dels cap del seu pare adulta i armada. Atlas sostenia la volta celest. Aquesta obra, avui, ha nascut adulta, armada i capaç de sostindre, un cop més, la solidesa de la creació literària i plàstica de dos autors en un autèntic *tour de force* contra si mateixos per a anar una mica més lluny en els seus propis límits artístics. Que no és fàcil, ni còmode, ni habitual, ni tantes altres coses. I tornariem a dir que és un fet d’agrair en aquest temps, etc. Els responsables d’aquest fèrtil intercanvi, diem-ho ja alt i

clar, són un pintor, Pere Salinas (Barcelona, 1957) i un poeta, Joan Navarro (Oliva, 1951). El volum, admirablement editat, inusual i extraordinari, recull en un esforç amitger les obres pictòriques i els poemes que han creuat al llarg de dos anys els dos autors.

De la conjunció ambdós artistes, doncs, ha sorgit aquest magnífic llibre que aplega, acarats eternament, quaranta-sis obres pictòriques de Salinas i quaranta-sis poemes de Navarro. Aquesta obra començà «el 14 de maig de 2005 amb una pintura de Pere Salinas que va donar lloc a un poema de Joan Navarro» cinc dies més tard. Conclougué el 29 de març de 2007. I entre aquestes dues dates fou creat en estat de gràcia gairebé un *beatus* modern, de pintures acríliques i poemes manuscrits sobre paper de format 38 x 26 cm. Remarquem açò perquè el lector puga fer-se una mínima idea, puga formar-se una vaga impressió, de la potència estètica de l’obra d’art, complexa i completa, de la qual els volums comercialitzats són un parcial reflex, car, ai las!, qui pot posseir avui un *beatus*, encara que siga actual? A més, l’obra compta amb un pròleg i una epifania a càrrec de Daniel Giralt-Miracle i d’Enric Sòria, respectivament, a tall de presentadors o d’introductors en aquest somni fet matèria de paraules i color. Al final del volum, en un apèndix, apareix la traducció castellana dels textos, per si de cas.

Pere Salinas manté en la seua trajectòria una potent relació amb poetes, amb la reinterpretació i plasmació visual d’obres d’autors com Goethe, Hölderlin, García Lorca, T.S. Eliot, W.H. Auden o el present Joan Navarro. També ha treballat les *sensacions destil·lades* a partir de peces musicals

de Mozart, Dvorak o Schönberg. Alhora, ha estat un afortunat conreador dels llibres d'artista –autèntica conjunció entre el concepte de llibre únic, obra d'art i vehicle d'expressió– com *Nàufrags*, *L'olivera* o *El gran llibre de Frankfurt*. Podem destacar la seua faceta com a investigador dels *beatus* alt-medievals i d'altres còdex d'aquesta època, fet que ressona amb força en el cromatisme i en l'estructura de la seua obra. Reconeix part de la seua tasca com aquella que «adapta el treball realitzat pels miniaturistes durant els segles X al XII al seu llenguatge plàstic». Realment, ens trobem davant d'un creador potent i sòlid en els seus plantejament i resultats.

Aquest volum que avui presenta pot ser equiparat a una d'aquelles obres excel·lents i úniques amb què aquell temps ens ha obsequiat. De Joan Navarro, poc podem dir que no conega ja el lector de poesia, sent com és un dels més destacats autors de la generació dels 70 i una de les veus més sòlides del panorama literari de les nostres lletres. Entrà triomfalment en la Jerusalem llibresca el 1973 amb el premi V. A. Estellés per *Grills esmolens ganivets a trenc de por*. Cal destacar, igualment, obres com la magnífica *Bardissa de foc* (1981), *La paüra dels crançs* (1985) o la més recent *Magrana* (2004). Potser cal recordar que dirigeix –en una el·lipsi espectacular

i que demostra l'amplitud dels interessos i dels fruits del poeta d'Oliva, just a l'altre costat d'aquesta *Correspondència*– la revista digital *SèrieAlfa. art i literatura*, que podeu trobar a <<http://perso.wanadoo.es/joan-navarro>>. Semblant amplitud admira i commou.

Aquesta obra marca un punt molt sòlid en l'edició, per la qualitat i l'interès de la proposta, a més de la vàlua de cada artista per si mateix considerat i per la força del projecte conjunt. Podem recomanar-lo sense embuts i amb l'íntima convicció que aquesta obra formarà part del corpus secret i imprescindible dels amants del gaudi artístic. Com un vaixell tot just iniciada la navegació.

Paraula, paraula i imatge o imatge i paraula. Al principi, encara que no ho diu així Joan l'Evangelista, fou la imatge. Que fou creada per Pere. I la imatge creà la paraula. La paraula de Joan, el poeta. El resultat el teniu a les vostres mans.

El deseo de crear, de pensar otros mundos y de recrearlos en nuestra imaginación, ha sido un impulso humano desde el principio de los tiempos. El hecho de crear una obra, ya sea literaria o gráfica, es una tarea que quizás podría clasificarse como un tanto inútil si la comparamos con otras actividades humanas mucho más necesarias, como las que diariamente realizan los enfermeros, las arquitectas o los médicos. Plantearse el hecho de crear en esta sociedad dominada por las leyes del mercado y el consumo rápido en lo que todo es efímero y fugaz y está pensado para ser devorado sin masticar, parece incluso, aún si cabe, más inútil. Pero es precisamente fruto de esta inutilidad donde reside el verdadero valor del arte, del puro placer que significa la creación de una obra para deleite personal y de paso para disfrute ajeno. Afortunadamente aún existen libros dónde los autores nos ofrecen esta posibilidad a través de la lectura de sus textos e imágenes. Este es el caso de los buenos libros, porque libros malos también hay, que hacen olvidar al que se acerca a ellos esa *inutilidad* y lanzan a los lectores a conocer un mundo probable, pero no posible, dónde sus personajes existen, porque no cabe duda de que éstos son tan reales como nosotros mismos. Todos conocemos algunos títulos que durante su lectura nos han producido este efecto, nos han hecho olvidarnos de la vida cotidiana y sus problemas y nos han llevado de la mano por el camino que sus creadores han decidido trazar para nosotros. Este es el caso del libro *Soy mi sueño*, que cuenta con un texto magnífico de Felipe Hernández Cava y con ilustraciones del alicantino Pablo Auladell. Un trabajo que ha obtenido este año el premio de la Generalitat al libro en castellano mejor ilustrado y que fue seleccionado el año pasado por el Saló del Còmic de Barcelona para el mejor dibujo de autor español.

Su historia está inspirada en la Segunda Guerra Mundial y tiene como protagonista a un piloto alemán, Erich Hafner. Un hombre y una vida que Pablo Auladell ha querido contarnos utilizando una amplia gama de grises que han conseguido crear una atmósfera un tanto tenebrosa muy apropiada para el tono de la historia y que, de paso, ha concedido al personaje principal una aureola de majestuosidad realmente sorprendente. Las ilustraciones de Auladell, autor también de

otras obras como la *Torre blanca*, *El bosque de los sueños*, *El cementerio del capitán Nemo* y *Dulcinea y el caballero dormido*, por citar solamente algunos de sus magníficos trabajos, son estilizadas de una gran expresividad, con un cierto aire de nostalgia, melancólicas y sumamente delicadas. En sus personajes se superponen elementos que, aunque a primera vista pueden parecer inconexos, e incluso en algunas ocasiones, un tanto surrealistas, juntos consiguen crear escenas de una gran belleza plástica. Unas imágenes que crean un ambiente armónico y cálido.

Ya lo dijo Paul Auster: «Un libro nunca ha alimentado el estómago de un niño hambriento. Un libro nunca ha impedido que una bala penetre en el cuerpo de la víctima. Un libro nunca ha evitado que una bomba caiga sobre civiles inocentes en el fragor de la guerra.» Pero quizás este libro que tampoco alimenta, que no impide que maten a nadie ni con una bala ni con una bomba, consiga hacernos olvidar que aunque toda esa crueldad existe en el mundo, aún nos queda un refugio dónde podemos descansar al menos durante las horas que dure la lectura.

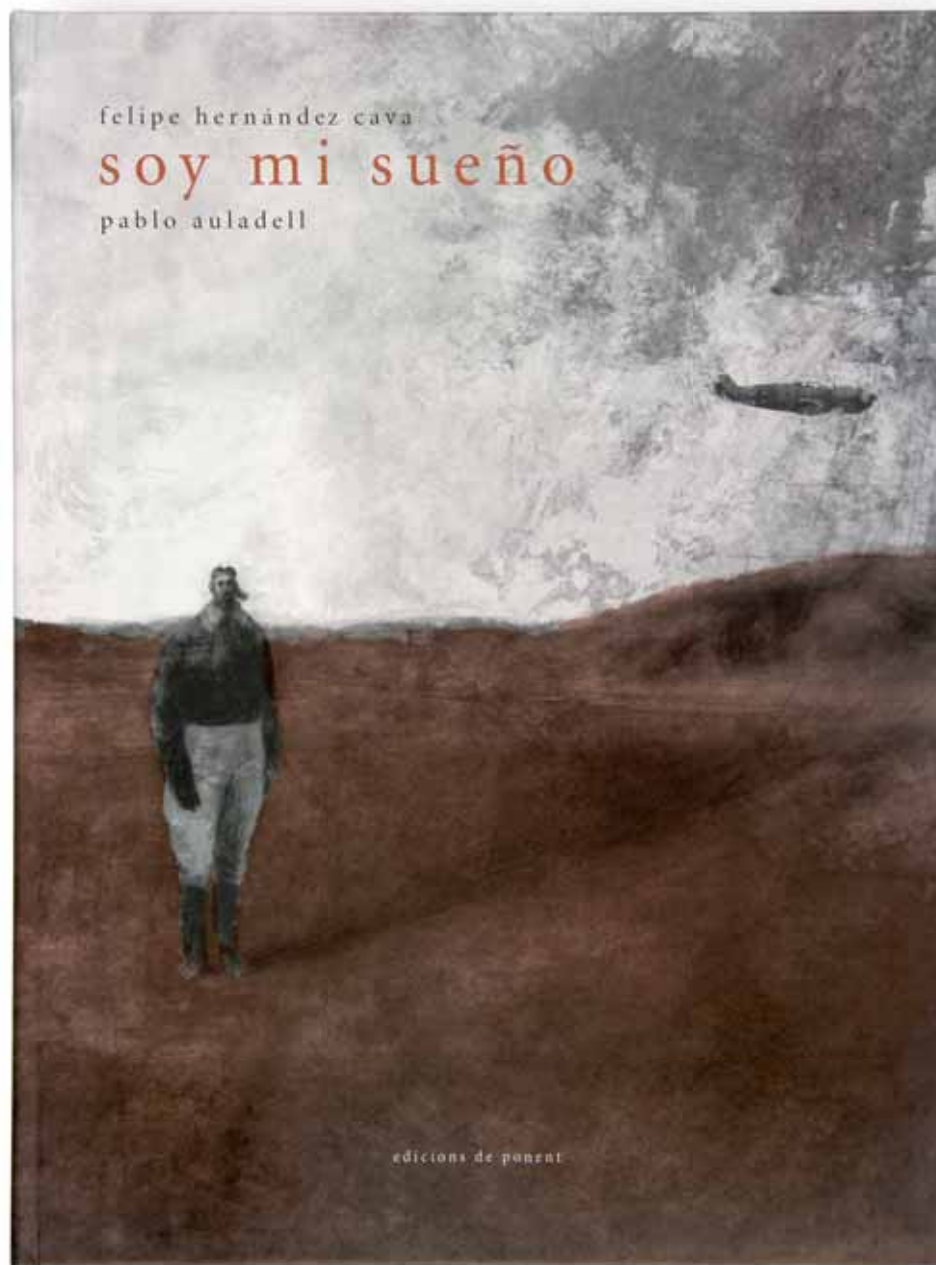
Títol
Soy mi sueño

Escriptor
Felipe Hernández Cava

Il·lustrador
Pablo Auladell

Editorial
Edicions de Ponent

197

Hernández Cava, Felipe

Soy mi sueño / [guió], Felipe Hernández Cava ; [il·lustracions], Pablo Auladell. -- Onil : Edicions de Ponent, D.L. 2008
[80] p. : principalment il. ; 32 cm. -- [Mercat; 26]

D.L. A 607-2008
ISBN 978-84-96730-23-6

I. Auladell, Pablo, il.
821.134.2-91"19"
74 Auladell, Pablo

Rondalles Valencianes és un recull de nou històries populars que els valencians hem fet nostres i que ara, gràcies a la bona prosa de Josep Franco i a les suggeridores il·lustracions d'Enric Solbes, arriben a nosaltres en forma de rondalla moderna. Amb aquest volum, Edicions Bromera arredoneix una de les seues col·leccions estrella, «Grans Obres Bromera», dedicada a personatges i temes valencians. Una col·lecció en gran format, pulcrament editada, que ha comptat amb alguns dels nostres autors més solvents: Joan Francesc Mira, Antoni Furió, Enric Sòria, Josep Palomero...

En aquesta ocasió, Josep Franco, que és un escriptor de llarga i consolidada trajectòria, ens acosta a algunes rondalles nostres, tradicionals, que s'han conservat gràcies a la transmissió oral; contades a cau d'orella quan a les cases no hi havia les distraccions de la vida *urbanita*.

El volum aplega nou rondalles, la major part de les quals no són massa conegudes. Fa patxoca aquest volum. Fa goig perquè, a més de les bondats editorials amb què se'ns presenten, i de les quals hem parlat adés, cal afegir la cura amb què ens són transmiseses, tant pel que fa al treball del narrador, del qual ara després en parlarem, com a la tasca de l'il·lustrador. Enric Solbes és, no cal dir-ho, un dels pintors valencians amb més talent. Nascut a Alcoi el 1960, ja fa temps que resideix a Alzira. Vinculat professionalment amb Edicions Bromera, el seu llenguatge plàstic és sintètic i estilitzat, generós en formes geomètriques i recursos icònics i simbolistes d'una gran vistositat i eficàcia narratives. Com a il·lustrador, ha publicat centenars de treballs: cartells, cobertes de llibres, calendaris, treballs editorials diversos... La seua contribució a aquest llibre no és subsidiària del text, sinó complementària i suggeridora.

Pel que fa a les narracions, cal dir que ens trobem davant d'una prosa líquida, fluïda, senzilla i culta al mateix temps, enriquida amb expressions i dites populars, que es fa de molt bon llegir. I quant als dibuixos, cal constatar que complementen i enriqueixen alhora el fil narratiu.

La rondalla és un gènere fantasiós, ple d'elements llegendaris i mitològics que, a més d'entretindre els xiquets i les xiquetes, els transmet alguna ensenyança profitosa. Aquestes *Rondalles valencianes* s'ajusten a les convencions del gènere, però l'autor hi afegeix algun component de collita pròpia que, lluny de pertorbar les històries originals, els dóna una nova embranzida i les fa més interessants per al lector actual. Així, les moralitats que s'hi transmeten són matisades amb alguna argúcia que hi fa de contrapunt (llegiu, si no, de quina manera s'escapoleixen d'una mort segura els protagonistes de les rondalles *Andreu, el Vell* i *L'home del sac*); o, de vegades, aquesta moralitat ens pot resultar paradoxal: «[...] i la seua tia Lluïseta, que li havia ensenyat que, si les persones són prudents, els negocis amb l'infern no sempre acaben malament» (*El sabater i el dimoni*). L'autor es permet també alguna picadeta d'ull amb el lector quan, indirectament, compara algun personatge d'una rondalla amb algun altre «personatge» valencià actual (llegiu, per exemple, *L'alcalde que trobà la veritat*). I, fins i tot, mira de desmitificar la infantesa com un món tancat en si mateix, idíl·licament exempta de tristor i de desventures: «[...] i, amb els anys, vingueren els fills, les alegries i algun pesar, perquè la vida no és un conte de fades, sinó que té dies lluminosos i dies foscos com els cors dels malvats» (*Esclafamuntanyes*).

A pesar d'aquestes noves maneres de contar del narrador, el bé continua imposant-se sobre el mal en totes les històries. És per això que aquestes rondalles continuen sent les rondalles de tota la vida, per bé que d'una altra manera. Potser han perdut la immediatesa de la narrativa oral, però, en ser literaturitzades, han pres més volada i qualitat, i ens són més agradoses de *sentir*. I, conte contat, conte acabat.

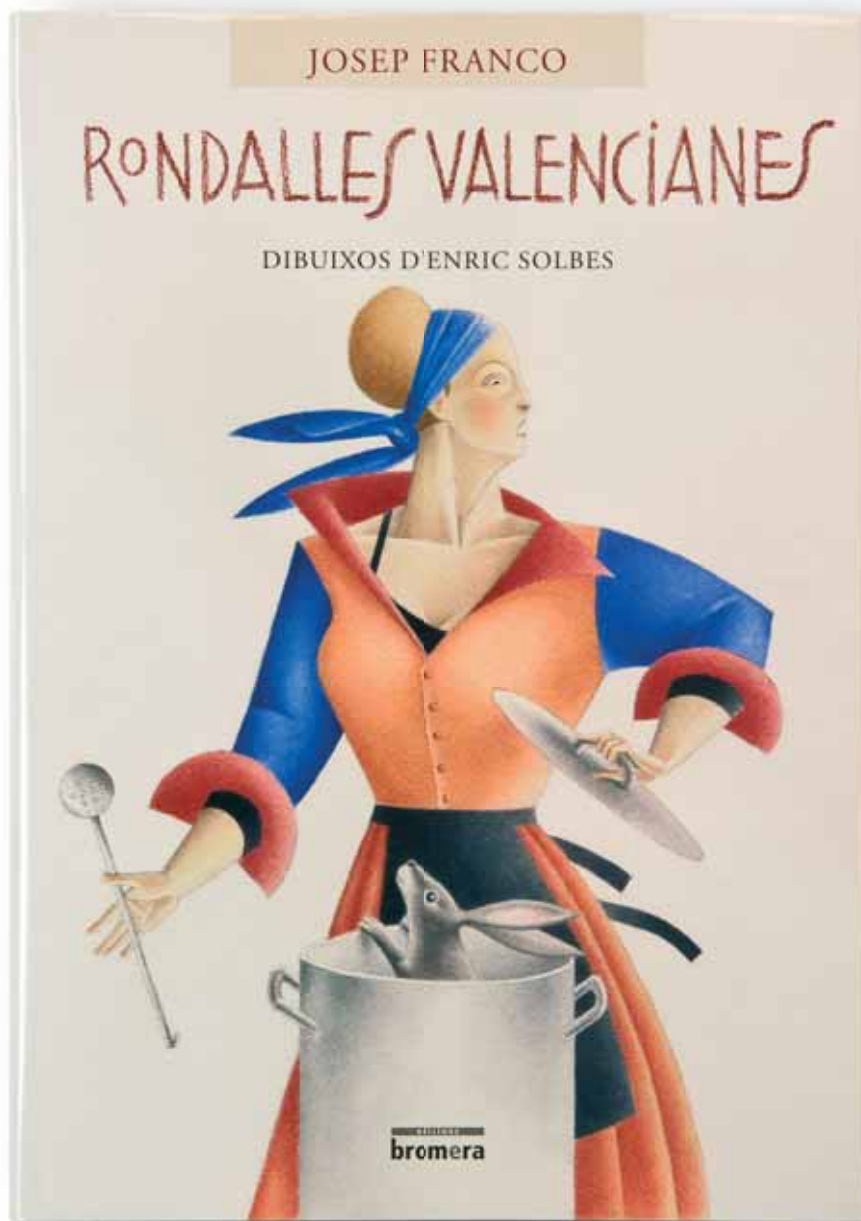

Títol
Rondalles valencianes

Escriptor
Josep Franco

Il·lustrador
Enric Solbes

Editorial
Edicions Bromera

Franco, Josep (1955-)

Rondalles valencianes / Josep Franco ; dibuixos d'Enric Solbes. -- Alzira : Bromera, 2008
126 p. : il. col. ; 31 cm

D.L. V 1596-2008
ISBN 978-84-9824-277-5

I. Solbes, Enric, il.
821.134.11-34"19"

Entrevista a
**Alicia
Arcís Villanueva
Germán
Segura de León**
Espirelius Editorial

¿Desde cuando sois editores?

Iniciamos nuestra andadura como Espirelius Editorial en el año 2008 con la publicación del libro ilustrado *Sofía o el pendolaje*.

En caso de que no tuvieras ninguna restricción ¿qué libro os gustaría editar? ¿Por qué?

Nos gustaría editar libros ilustrados con textos de un gran calado social y medioambiental en los que colaborasen los miembros del estudio Espirelius.

¿Creéis que los circuitos de difusión y venta del libro infantil-juvenil pasan únicamente por las lecturas prescriptivas promovidas en el contexto de la escolaridad obligatoria, o que existe un público lector que compra en las librerías y lee en las bibliotecas?

El lector de cualquier edad, entre ellos los niños y jóvenes, tienen hábitos individuales de lectura, de manera que algunos únicamente leen lo estrictamente obligatorio, pero hay otros con gran inquietud lectora que visitan las librerías y bibliotecas, y se entusiasman con las novedades.

Actualmente el libro tiene un ciclo de vida muy corto ¿a qué creéis que es debido? ¿Cómo afecta este hecho a las editoriales?

No pensamos que un libro tenga un ciclo de vida corto: se puede releer con diferentes edades y actitudes, y ser diferente en cada lectura. Lo que sí que existe es una gran oferta que hace que el libro dure poco tiempo en las librerías si éste no se vende de acuerdo con las expectativas del mercado. Esto afecta de un modo negativo a las editoriales, pues los libros se devuelven pronto a ellas, aunque si el libro está cuidado en su edición es probable que su estancia en las librerías se prolongue.

¿Podrías apuntar algunos motivos por los que los libros son un producto cultural? ¿En que cosas se diferencian del resto de ofertas culturales que podemos encontrar en el mundo actual?

Consideramos que leer libros desarrolla los conocimientos del individuo en cualquiera de sus facetas: científica, artística,... El libro se distingue del resto de las ofertas culturales porque para interpretarlo, únicamente necesitas tu imaginación: cada lector recrea un ambiente personal en su lectura y genera su propio universo sensorial.

¿Cuáles son las razones por las que presentasteis *Sofía o el pendolaje* a los premios de la Generalitat?

Sofía o el pendolaje se presentó a los premios de la Generalitat porque fue un trabajo que realizamos con gran ilusión y muchas horas de dedicación, de manera que logramos un producto del que nos sentimos muy orgullosos. Pensamos que este esfuerzo se podía ver recompensado con un premio de prestigio como lo son éstos.

¿*Sofía o el pendolaje* es un libro singular en vuestro catálogo, es decir, es diferente a vuestra producción editorial habitual?

Y tan singular... Por el momento, es el único que figura en nuestro catálogo, es nuestra primera publicación a la venta, y queremos que, de alguna manera, marque nuestra línea editorial, con un cuidado proceso de diseño y edición.

¿Creéis que las características técnicas de la edición, diseño atractivo y original, buen papel y encuadernación, etc., influyen en los lectores a la hora de elegir un libro? ¿Qué otros criterios pueden influir en la elección?

Espirelius viene del mundo del diseño y sabemos que para cualquier objeto la técnica de realización, el diseño y los materiales elegidos, son fundamentales para lograr un producto, sea libro u otro objeto, resulte atractivo.

En *Sofía o el pendolaje* se eligió un papel cálido a la vista y al tacto, y con alta definición en la reproducción de imágenes. Se cuidó al máximo todo el proceso: la ilustración, la fotografía, la preimpresión y la maquetación de los textos, y se realizó cada uno de estos pasos en el estudio Espirelius y más tarde se supervisó la impresión del libro.

Desde hace un tiempo está detectándose un aumento de la edición de álbumes ilustrados. ¿Creéis que estamos a las puertas de un renacimiento de este tipo de libros?

El panorama artístico y plástico está cambiando. En la sociedad hay una tendencia actual por el mundo de la ilustración, tanto en el arte como en el diseño y la publicidad, por lo que es normal que esto quede reflejado en el mundo editorial. A esto se suma una tecnología más accesible que pone a nuestro alcance la posibilidad de realizar ediciones a menor coste y con un proceso más controlado.

¿Cuál es la razón por la cual los libros para adultos no tienen ilustraciones? ¿Pensáis que sería necesario recuperar los libros ilustrados para este tipo de público?

El libro ilustrado para adultos existe, aunque no en la cantidad que muchos deseáramos; lo que faltan son canales de distribución adecuados para que ese tipo de libros llegue con más facilidad a las librerías.

08-09

LLIBRE EN CASTELLÀ
MILLOR EDITAT

Títol
Sofía o el pendolaje

Escriptor
Manu Folch

Il·lustrador
Julio Blasco

Editorial
Espirelius Editorial

201

Folch, Manu

Sofía o el pendolaje / texto Manu Folch ; ilustraciones, Julio Blasco. -- València :
Espirelius, D.L. 2008
[50] p. : il. ; 17 x 25 cm

D.L. V 4793-2008
ISBN 978-84-612-3411-0

I. Blasco, Julio, il.
087.5

Quan hom topeta amb el llibre *La cuina de les 4 estacions (1) Primavera i Estiu*, no sap si té davant un almanac, un calendari, un àlbum il·lustrat, un conte *fashion* o un llibre ben peculiar de receptes de cuina. En realitat, és un còctel, combinació d'una miqueta de tots aquests ingredients.

D'una banda, aquest llibre és un calendari perquè mesura el temps segons les estacions; d'altra, és un àlbum preciós on les il·lustracions acompanyen el text amb dinamisme, sorpresa i cert surrealisme, tot aconseguint que els aliments prenguen forma de ninots i els plats esdevenen personatges i objectes amb colors i vida pròpia. ¿Una altra opció, un conte? Potser d'això, en té menys; però, tot i així, també es pot llegir en clau de ficció, i fins i tot amb un poc d'imaginació, podem inventar-nos «el conte de les propietats alimentàries». I, per últim, té la gràcia afegida de ser un llibre que pot estar plantat, com en un faristol, sense necessitat de subjectar-lo amb les mans mentre cuinem i anem seguint-lo.

Però més enllà del llibre en si mateix, que és una petita obra d'art, aquest receptari innovador i juganer es pot interpretar com una guia filosòfica senzilla per a viure millor, per a assaborir més la vida, mai millor dit. I com assaborir-la? Doncs, vivint-la més espai, com la van viure els nostres avis, i com ens conviden a fer-ho les autores en el glossari del llibre, prenent-nos la vida com una cocció a foc lent, o com un sofregit, és a dir «fregint lleugerament els aliments (vitals) a la paella per a daurar-los» o vivint les experiències sense pressa per a daurar-les un xic. Es tracta de gaudir cada moment. I de moments per gaudir, aquest llibre ens n'ofereix molts i variats.

Una altra ullada ben divertida i edificant és l'apartat «Una dotzena de recomanacions». Passa a passa, ens hi diuen les autores el que cal fer per cuinar amb èxit, i per tal que els xiquets i xiquetes puguin experimentar amb seguretat i diversió l'art de cuinar, bé en companyia o en solitari, si ja són més grans.

Les vostres mans i la vostra imaginació –com elles també en suggereixen– són el millor que trobareu a l'abast per tal de cuinar coses diferents i gustoses, per posar-vos mans a la massa, o «per tallar l'abadejo», com en diem popularment.

Llibres com aquest són un joc, una diversió, un plaer a la vista i als sentits, sobretot si les il·lustracions i les imatges són tan provocadores i juganeres com aquestes. Així doncs, *La cuina de les 4 estacions* és, en essència, un receptari original, il·lustrat de manera lúdica i divertida que aproxima els infants i les seues famílies al món de la cuina i del menjar saludable, senzill i econòmic. Entre altres veritats, ens ensenya que per menjar bé, o per menjar i passar-s'ho bé mentre es menja, tampoc fa falta tant.

¿I quin millor moment que aquestes dues estacions, primavera i estiu, en què la vida esdevé una mica més amena, per extasiar-nos a la cuina amb receptes senzilles i assequibles, apreses de la gent del nostre voltant, tot aprofitant els productes de cada estació, sense contradir la saviesa de la natura?

Dit i fet, heus aquí pistes per aprendre a menjar, perquè saber què mengen és tan important com saber comptar, escriure, nedar o caminar; és un plaer i una necessitat. Ja ho deia el filòsof i metge grec, Hipòcrates: «Som allò que mengem.» D'altra banda, entrar en la cuina com a vertaders cuiners protagonistes i a més, passar-ho bé, és un dels objectius d'aquest llibre. Per això, se'ns diu que la cuina és més que un lloc per cuinar.

En efecte, tal com escriuen les autores: «La cuina és una de les peces més importants de la casa. Al llarg de la història n'ha esdevingut un espai de vida i de reunió, on donar regna solta a la creativitat, un dels ingredients més de l'aventura de cuinar, i a moltes confidències.» És, en part per això, que «cuinar és un plaer per a qui fa els plats i un regal per a les persones que estimem». D'igual manera, crear llibres bonics, educatius i divertits, és un altre plaer.

Aquest és el cas de *La cuina de les 4 estacions*, un llibre que combina il·lustracions i imatges fotogràfiques, imatges reals dels ingredients que anem a necessitar per cuinar els nostres plats i uns dibuixos divertits amb ressò de ciència-ficció, on trobem unes lletres grans que suggereixen les vitamines que ens proporcionen. Tot això imprès sobre un blanc lluminós de paper setinat, on els colors suaus relaxen els sentits, junt a un format i un tacte que conviden a gaudir d'un llibre que pot estar plantat, mentre nosaltres, també plantats, cuinem i assaborim la vida.

08-09

LLIBRE EN VALENCIÀ
MILLOR EDITAT

Títol
La cuina de les 4 estacions

Escriptores
**Yolanda Iturraspe
Empar Roca**

Il·lustradors
**Luis Demano
Javier La Casta**

Editorial
Tàndem Edicions

203

Roca, Empar

La cuina de les quatre estacions 1 : primavera i estiu / Empar Roca, Yolanda Iturraspe ;
[il·lustracions]Luis Demano ; [disseny] Javier La Casta Vilar. -- [València: Tàndem], D.L. 2008
62 p. : il ; 35cm

D.L. V 2675-2008
ISBN 978-84-8131-809-8

1. Cuina - Recettes - Llibres infantils I. Iturraspe, Yolanda, coaut. II. Demano, Luis, il.
641.5(083.12):087.5

Un mundo de sonidos D es un texto elaborado por Germán Monferrer Quintana y Juan Ángel Picazo López cuyo objetivo es enseñar a los alumnos los diferentes parámetros sonoros y la evolución de los mismos a través del tiempo. El libro está dividido en tres grandes bloques, los idiomas de la música, la música de nuestro tiempo y música y tecnologías. Estos bloques a su vez se subdividen en unidades didácticas que tratan aspectos como la música programática, la música étnica, el jazz, el pop y el rock internacional y español, la música en el teatro y el cine, la música y la publicidad, música concreta, electrónica y electroacústica, el consumo musical en la sociedad actual...

Este material además del libro del alumno cuenta con un CD y con una completa guía didáctica para el profesorado. Pero lo que verdaderamente hará de las clases de música un lugar creativo para los alumnos es un programa informático diseñado para que desde el aula puedan realizar, de una manera sencilla, sus propias composiciones musicales.

Aquellos docentes que lo deseen podrán bajarse de la página web de la editorial Marfil el desarrollo del proyecto curricular en el que los autores se han basado para elaborar la colección de libros de música que lleva por título *Un mundo de sonidos*. Este proyecto desarrolla las diferentes competencias básicas que los alumnos deben adquirir con el estudio de la asignatura y explica de que manera la música contribuye de forma directa a la adquisición de estas competencias. Entre ellas: la competencia cultural y artística para fomentar la capacidad de apreciar, comprender y valorar críticamente diferentes manifestaciones culturales y musicales; la competencia de autonomía e iniciativa personal, mediante el trabajo colaborativo y la habilidad para planificar y gestionar

proyectos; la competencia social y ciudadana; el desarrollo del tratamiento de la información y la competencia digital; la competencia para aprender a aprender, potenciando capacidades y destrezas fundamentales para el aprendizaje guiado y autónomo como la atención, la concentración y la memoria, al tiempo que desarrollar el sentido del orden y del análisis; la competencia en comunicación lingüística, ya que contribuye a enriquecer los intercambios comunicativos y a la adquisición y uso de un vocabulario musical básico; la competencia en el conocimiento y la interacción con el mundo físico, y por ello a la mejora de la calidad del medio ambiente identificando y reflexionando sobre el exceso de ruido, la contaminación sonora y el uso indiscriminado de la música, con el fin de generar hábitos saludables.

Un mundo de sonidos D, como el resto de la asignaturas del currículum, incide en trabajar los temas transversales que deben abordarse durante la Educación Secundaria Obligatoria. Entre ellas destacan: la educación moral y cívica y educación para la paz, a través del fomento de actividades grupales y del conocimiento de distintas manifestaciones culturales musicales se potencia la aceptación y reconocimiento de los demás, propiciando la tolerancia y el respeto mutuo; la educación para la salud ya que la práctica de la música contribuye al establecimiento de hábitos de higiene física y mental; la igualdad entre ambos sexos, porque los materiales no inducen a ningún tipo de discriminación relacionada con el sexo en cualquier de las actividades programadas; la educación del consumidor ya que desarrolla en el alumnado la idea de ser un consumidor responsable dentro de un mercado marcado por el consumo de la música con fines lucrativos y a la vez se les enseña de que manera deben seleccionar aquello que se les ofrece y así poder consumir de forma libre y razonada; la educación ambiental, ya que es necesario que el alumnado se conciencie de la presencia agresiva del sonido en el entorno y pueda ser crítico ante las situaciones de uso y abuso de las fuentes sonoras.

De los mismos autores, la editorial Marfil cuenta con libros y CD dedicados a la música tradicional de diferentes lugares geográficos como Madrid, Murcia, Andalucía, Castilla-La Mancha, Extremadura...

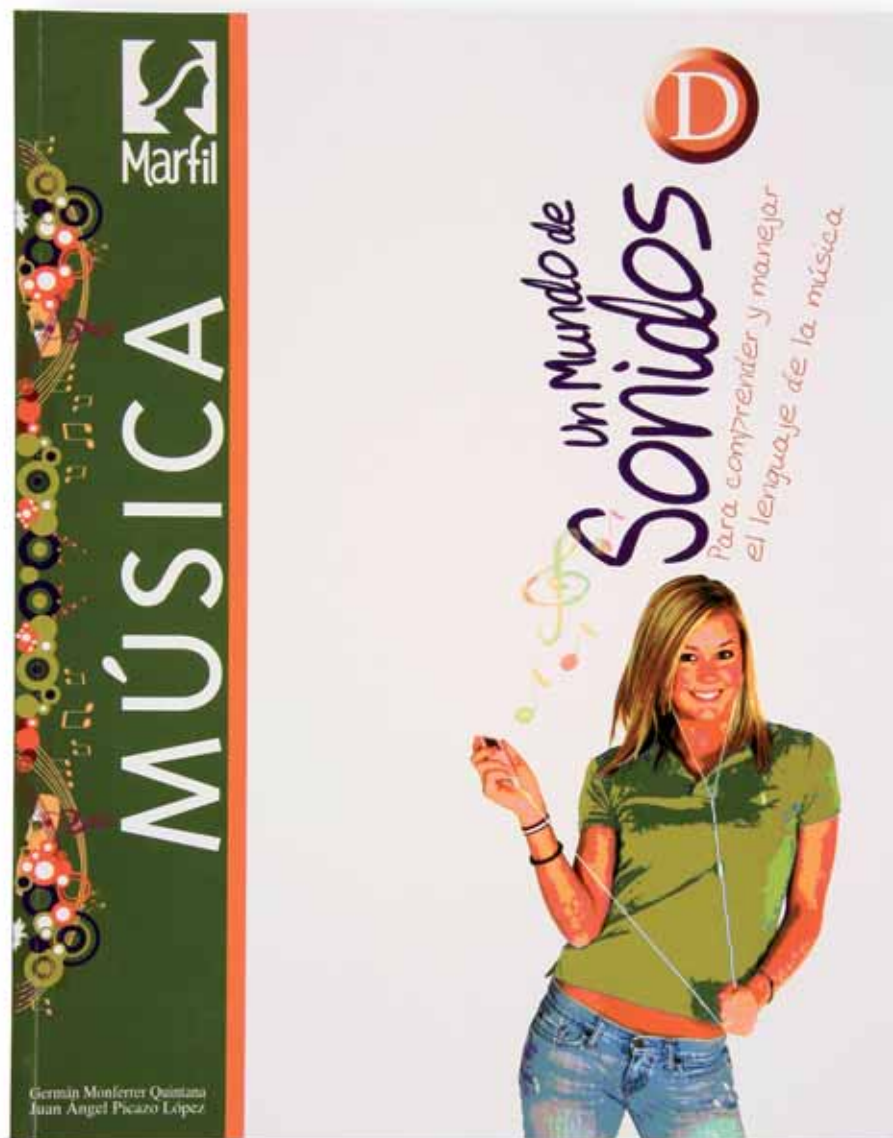
08-09

LLIBRE DE TEXT EN CASTELLÀ
MILLOR EDITAT

Títol
Un Mundo de Sonidos D

Autors
**Germán Monferrer
Juan Ángel Picazo**

Editorial
Editorial Marfil

205

Monferrer Quintana, Germán

Un mundo de sonidos D : para comprender y manejar el lenguaje de la música / Germán Monferrer Quintana, Juan Ángel Picazo López. -- Alcoi : Marfil, D.L. 2008
229 p. : il. , mús. ; 29 cm

D.L. A 483-2008
ISBN 978-84-268-1380-0

1. Música-Tractats, manuals, etc. I. Picazo López, Juan Ángel, coaut.
78(075)

¿Desde cuando eres editora? ¿Cómo fue tu llegada al mundo editorial?

Desde mi incorporación en la editorial Ecir en el año 2004; aunque la relación con el ámbito editorial comenzó hace más de veinte años, ya que somos una empresa familiar y siempre me he sentido muy unida e identificada con este mundo. El mundo editorial siempre me ha atraído, y recuerdo con mucho cariño los periodos de vacaciones escolares en los que podía vivir y disfrutar observando en primera línea la creación, fabricación, promoción, distribución y venta de nuestros libros. La gran actividad que esto conlleva es una de las partes que *enganchan* en la edición: estar presente en la concepción de un libro y seguir su creación paso a paso hasta que por fin lo podemos recibir en nuestras manos.

En caso de que no tuvieras ninguna restricción ¿qué libro te gustaría editar? ¿Por qué?

Cada uno de nuestros libros, recibe un trato y un estudio individualizados, lo que genera un sentimiento muy fuerte de unión e identificación con cada obra. Disfruto con cada uno de los libros que editamos, y en el caso del libro de texto, es un orgullo participar en la educación y aportar nuestro granito de arena. Aunque tenemos una larga trayectoria en este ámbito, siempre nos preguntamos qué más podemos aportar para presentar un material de ayuda y referencia tanto al alumno como al profesor. Es muy gratificante encontrarte con personas que han estudiado con Ecir y recuerdan tal o cual libro, o que lo están utilizando actualmente y nos aportan información valiosísima para futuros libros.

¿Crees que los circuitos de difusión y venta del libro infantil-juvenil pasan únicamente por las lecturas prescriptivas promovidas en el contexto de la escolaridad obligatoria, o que existe un público lector que compra en las librerías y lee en las bibliotecas?

Siempre existe, afortunadamente, un público lector. Sin embargo, la labor tan valiosa del docente es la de facilitar en muchos casos ese primer contacto con la lectura, en el caso de que no se hubiera hecho ya en el ámbito familiar, y adentrar a los alumnos en el mundo literario. Esta tarea es de gran importancia, ya que las obras elegidas y cómo perciba el lector estas primeras experiencias lectoras, generarán en el futuro nuevos lectores. A veces, la dificultad estriba en acertar con un título, porque aunque todos sean niños o jóvenes, tienen ya sus preferencias, como podemos tener los adultos. Actualmente, la oferta literaria es tan grande que una orientación para acertar en la elección, y así provocar querer seguir leyendo, es muy importante en las primeras edades hasta que el lector tiene ya su gusto bien definido y busca directamente ese tipo de obras que le seducen.

Actualmente el libro tiene un ciclo de vida muy corto. ¿A qué crees que es debido? ¿Cómo afecta este hecho a las editoriales?

En el mundo educativo, que es nuestro principal ámbito de edición, los ciclos de vida de los libros están muy condicionados por la legislación y la normativa, a la que hay que estar adaptándose constantemente. El hecho

de que las competencias educativas hayan sido transferidas a las comunidades autónomas también implica un esfuerzo de adaptación a cada zona geográfica y administrativa. Por último, determinados contenidos están en continuo proceso de cambio y actualización, lo cual nos obliga a renovar los materiales con frecuencia para que el alumnado y profesorado disponga de los últimos avances y conocimientos. Con todo ello, el esfuerzo inversor y la necesidad de ajustar muy bien las previsiones se convierten en elementos muy importantes en nuestra gestión.

¿Cuáles son las razones por las que presentaste *Matemàtiques 1r batxillerat* a los premios de la Generalitat?

Nos decantamos por este libro ya que la edición de las matemáticas genera un arduo trabajo en la maquetación e ilustración por su complejidad en comparación a otras áreas. Pensamos que el resultado obtenido con este libro cumplía satisfactoriamente los requisitos y expectativas. Además, es un área que no presentábamos en años anteriores y también merecía poder competir por este premio.

¿*Matemàtiques 1r batxillerat* es un libro singular en tu catálogo, es decir es diferente a tu producción editorial habitual?

Es un libro histórico en nuestro catálogo, ya que es un área que siempre hemos tratado y que supone un reto para el editor. Me refiero al hecho de que el área de Matemáticas tiene fama de ser árida, sobre todo en cursos superiores, y no suele presentar tantas opciones de ilustración como otras asignaturas. Por lo que la labor de cómo presentar y enriquecer la obra supone un esfuerzo adicional para conjugar unos contenidos que hay que presentar con una forma lúdica y atractiva de hacerlo.

¿Crees que las características técnicas de la edición, diseño atractivo y original, buen papel y encuadernación, etc., influyen en los lectores a la hora de elegir un libro? ¿Qué otros criterios pueden influir en la elección?

Está claro que es un factor importante, pero no el único. Cuando no se va a buscar un libro específico de un autor ya conocido o del que se han recibido buenas críticas, estas características técnicas son las que pueden diferenciar un libro de otro en el punto de venta y logran atraer la mirada para ojearlo. Pero una vez conseguido el objetivo de captar la atención, el libro debe ofrecer algo más, porque si no cubre las expectativas, se vuelve a colocar en el mismo sitio. Si nos referimos a estas características que diferencian un libro para compararlo con otras ediciones del mismo título, si es para un regalo siempre se buscará una edición más bonita; si es para consumo propio, ya dependerá del lector. Por eso hay ediciones más económicas y otras más elaboradas técnicamente hablando.

08-09

LLIBRE DE TEXT EN VALENCIÀ
MILLOR EDITAT

Títol

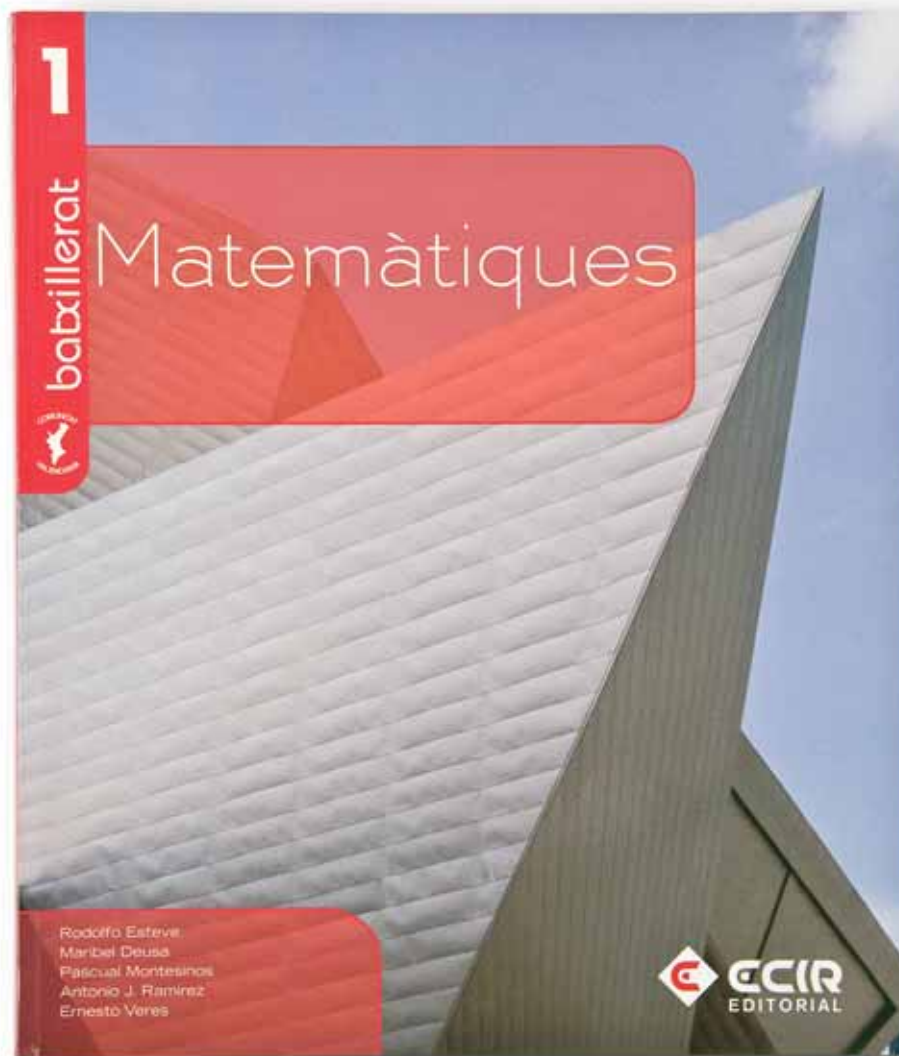
**Matemàtiques
1r Batxillerat**

Autors

**Rodolfo Esteve
Maribel Deusa
Pascual Montesinos
Antonio J. Ramírez
Ernesto Veres**

Editorial

Editorial Ecir

207

Matemàtiques : 1 batxillerat / Rodolfo Esteve... [et al.]. -- València : Ecir, 2008
438 p. : il. ; 27 cm

D.L. V 3384-2008
ISBN 978-84-9826-436-4

1. Matemàtiques-Tractats, manuals, etc. I. Esteve, Rodolfo, aut.
51(075.8)

La fundació, el 1975, del grup de danses Alimara suposà un grandíssim revulsiu pel que fa a la rehabilitació i redignificació del folklore valencià, després de diverses dècades de mistificacions i desvirtuació a mans dels grups de «Coros y Danzas» preconitzats per la *Sección Femenina*.

Un dels àmbits folklòrics on la nova formació, incorporada a l'estructura de la Societat Coral el Micalet, destacà de bell començament, fou en el de la indumentària: un àmbit absolutament desvalorat per la implantació dels *trajes regionales* i l'evolució arbitrària de la moda fallera.

De la mà de Salvador Mercado, Alimara inicià una minuciosa investigació dels costums indumentaris valencians abans de la uniformització en els vestits propiciada per la Revolució Industrial. Els seus primers resultats es mostraren en una exposició realitzada l'any 1979 al Museu de Ceràmica González Martí amb el títol «Aproximació a la indumentària tradicional del País Valencià».

Ara, trenta anys després d'aquella exposició pionera, Salvador Mercado publica un obra que es pot considerar la culminació provisional de tan llarga i tenaç dedicació i que constitueix la seua particular proposta de sistematització d'este patrimoni cultural, massa sovint menystingut.

Mercado centra la seua atenció en la indumentària femenina del segle XVIII, moment transcendental en la configuració definitiva de molts dels trets culturals que han arribat a la nostra època com a *tradicionals*. Açò és especialment cert pel que fa al «vestit de valencià/na» que adopta una fesomia pròpia i singular entre l'inici de la dominació borbònica –i la consegüent importació d'elements de la moda francesa– i les seqüeles de la Revolució Industrial que se saldarà, com ja hem dit, amb la progressiva uniformització de la vestimenta, tant en l'àmbit rural com en l'urbà.

La metodologia emprada per Mercado ha estat, bàsicament, l'anàlisi de diverses fonts orals i escrites –entrevistes a gents major de zones rurals, buidatge de les *Observaciones...*, de Cavanilles, de protocols notarial, dels relats dels viatgers romàntics, de premsa vuitcentista, de les obres dels escriptors costumistes...–, de totes les representacions plàstiques que ha tingut a l'abast –ceràmica, gravats, pintures, fotografies antigues– i, sobretot, de peces autèntiques de l'època conservades als aixovars familiars als quals ha tingut accés.

Després d'una breu introducció on s'analitza l'origen del vestit tradicional i el paper del vestit com a element diacrític de les classes socials, el gruix del treball se centra en la descripció minuciosa de tots els elements que conformen la indumentària femenina de la València del set-cents: la roba interior (camisa, calces, lligacames, camalets, justacòs, sinagües) i els seus complementos (serracaps, faldriquera, mirinyac); la toaleta, és a dir, el pentinat; la roba de mudar, classificada en tres categories: mudar de seda, mudar de llenç i mudar de llana, i on s'inclouen cossets, gipons, casaquetes, mocadors, saies, mitges cotilles, falde i davantals; el calcer de mudar; la joieria i l'adreç, amb atenció especial a les arracades; i, finalment, peces complementàries i d'abric, com ara la *basquina*, la còfia, la mantellina, el mant, la capa, etc.

Acompanya les descripcions una nodrida col·lecció de fotografies, obra de Marita Sempere Crespo, que ajuden el no iniciat a entendre l'aspecte i la funció de les peces inventariades.

L'aportació del llibre va, però, bastant més enllà de la seua funció divulgativa perquè ens permet d'obrir una reflexió sobre l'imaginari col·lectiu i el sistema de valors que han suscitat este gust indumentari –i no un altre.

Efectivament, la indumentària ocupa un espai central dins el que, tot seguint Daniel Roche, podríem anomenar *cultura de les aparences*: al cap i a la fi, el vestit no és altra cosa que una representació de les actituds i la ideologia dels seus usuaris i, per tant, d'estructures de pensament –i de sentiments– molt més profundes del que la seua *aparença* superficial ens podria fer suposar. En este sentit, l'obra de Salvador Mercado constitueix també una valuosa reflexió sobre un dels instruments amb què s'ha construït la identitat col·lectiva dels valencians. Com diu el mateix autor en el text que obri el volum: «[...] cada vegada que la gent ha volgut identificar-se amb el seu poble, s'ha vestit amb les robes antigues que ha trobat a les caixes, com cercant en elles les arrels que el lliguen amb la seua terra i amb la seua història [...]. Aquesta és la raó que ens porta a l'estudi de la roba que els valencians hem fet servir per a identificar-nos com a poble».

Títol
**A la moda valenciana.
La dona al segle XVIII**

Escriptor
Salvador Mercado

Fotògrafa
Marita Sempere

Editorial
Editorial Denes

Mercado Machí, Salvador

La dona del segle XVIII : a la moda valenciana / Salvador Mercado Machí ; fotografies Marita Sempere Crespo. -- Paiporta : Denes, 2009
124 p. : fot. col. ; 29 cm

D.L. V 5316-2008
ISBN 978-84-96545-91-5

1. Moda-València-S. XVIII 2. Vestimenta-Comunitat Valenciana-S. XVIII
391(460.31)*17"

ELS PREMIS A LA LABOR DELS LLIBRETERS Des de l'any 2003, la Generalitat, mitjançant la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques, concedeix els premis a la labor dels llibreters de la Comunitat Valenciana. Els guardons compten anualment amb un import de 15.000 euros i són un reconeixement públic a la important tasca que realitzen les nostres llibreries en la difusió del llibre i dels hàbits lectors. Els textos que acompanyen aquestes pàgines volen donar a conèixer amb més profunditat el dia a dia de totes les llibreries guardonades, unes empreses culturals dinàmiques i compromeses amb el món de l'edició que es troben repartides per tota la geografia valenciana.

PREMIS

2002	Llibreria Primado
2003	Babel
2004	Librería 80 Mundos
2005	Railowsky - Ambra Llibrers
2006	Plumier - Futurama
2007	La Farándula
2008	Patagónia

a la labor
dels
llibreters

«Amb els clients em considere un llibrer i un amic que té temps de llegir i de recomanar llibres»

Lourdes Toledo
Lletres Valencianes, 11

El primer que veiem en entrar a Primado és una pila ordenada al mostrador d'exemplars de *Le Monde Diplomatique*. En girar la vista, trobem alguns títols de premsa crítica fora del control dels grans grups. Serà per això, entre altres aspectes que, com diu Miguel Morata, responsable de la llibreria «estem davant d'una llibreria peculiar: un negoci modest i perifèric, però amb vocació d'agitador cultural». No hi falta tampoc un aparador de novetats on trobem alguns dels *best-sellers* del moment, els «justos i necessaris», poc més. «Ja saps, el públic te'ls demana», aclareix Miguel. Però si alguna cosa està sempre present a Primado són els llibres infantils, de petit i gran format, amb molts colors i plens d'herois de paper. Són títols seleccionats per Miguel per als lectors més inquietos i més exigents: els lectors del futur.

Al fons, una mena d'àrea reservada, un espai dedicat a llibres de sociologia, a l'assaig filosòfic i polític, a la història i a molts títols d'editorials petites que no entren en el circuit comercial. «Els grups editorials poderosos te'ls trobes a tot arreu –comenta Miguel– però, qui ajuda totes aquelles editorials que tenen pocs mitjans i que satisfan molts lectors que busquen una mirada crítica i diferent sobre el món i al marge dels èxits literaris circumstancials?».

Per a Miguel la clau del seu negoci és, entre d'altres, que té molta cura dels seus fons, sense perdre mai de vista les preferències dels seus clients. «Sóc un llibrer compromès i intente ser coherent amb els llibres que ofereix, sense menystenir les prioritats i les preferències dels clients, encara que no sempre coincideixen amb les meues. Al cap i a la fi, regente un negoci». En aquest sentit, l'impulsor en solitari des de 2002 de Primado com a llibreria motor cultural insisteix en què no ha volgut concebre-la com una llibreria especialitzada. «Jo he decidit especialitzar-me en la no especialització. He anat observant el ritme de vendes i demandes i adaptant-me a les necessitats i els reclams de cada dia» –i continua– «això sí, faig tot el que puc perquè Primado siga una llibreria i no un basar de barri, perquè si comences a vendre només els *best-sellers* i mil articles més, com poden ser targetes de telèfon, ocorre que perds el punt de mira inicial. Per evitar això –insisteix– jo he fet l'esforç d'adaptar-me al ritme de la llibreria, per això vaig decidir cuidar el fons de literatura infantil i juvenil, perquè veia que els xiquets i les xiquetes eren uns lectors necessitats de bons llibres i una franja de mercat que funciona bé. Efectivament, els menuts són uns dels protagonistes de la llibreria, a la que hi

acudeixen per escoltar històries. Però no només els petits acudeixen al local, sinó que Primado acull una activitat cultural ben diversa, des de presentacions de llibres i tertúlies de poesia, fins a exposicions de pintura i fotografia.

La sala reservada per als encontres literaris, amb una superfície de cinquanta metres quadrats, s'omple de gom a gom, sobretot quan la cita és amb un autor que té poder de convocatòria, encara que no sempre és així amb totes les cites.

A aquest llibrer, com a tants d'altres, no li falten raons per afirmar que els llibreters formen un gremi amb «molt de voluntarisme i de vocació, quasi un ofici en extinció». En canvi, ell insisteix en què no li agradaria donar una imatge de llibreter ploramiques, sempre queixant-se dels baixos índexs de lectura i d'altres carències. «Si algun dia comence a perdre diners –comenta– sé que abandonaré aquest negoci. Mentrestant, he trobat un ofici que em fa feliç, on intente ser coherent amb les meues idees, amb un cert compromís social i, en eixe sentit, puc dir que em considere un llibrer realitzat».

Sembla que, per a Primado, és un bon moment per a fer balanç, a més, el seu llibrer ha rebut un premi per la tasca que realitza en la difusió del llibre. «Satisfacció pel premi? Molta. No hi ha dubte que és un incentiu en tots els sentits per continuar treballant i millorar. Em consta que molts altres companys del gremi són igualment mereixedors d'aquesta distinció. Ara bé, he de dir també que Primado té el mèrit d'aconseguir una molta bona resposta social amb pocs mitjans». Per a Miguel aquest és un dels valors afegits més importants que pot tenir una llibreria de barri. Un altre és la fidelitat dels clients «de sempre». Són almenys un centenar de noms i cares conegudes amb les quals tenim un tracte familiar i directe i aquesta manera d'actuar i de ser és, sens dubte, la que ens caracteritza i diferencia d'altres llibreries, i en especial, de les grans superfícies. És en aquest sentit –afirma Miguel amb satisfacció– que em considere un llibrer-amic, un llibrer que té temps de llegir i de recomanar lectures als seus clients per després parlar-ne, i no un intermediari comercial més».

Miguel considera que té els peus ben a terra i, per això, s'ha esforçat en consolidar una llibreria de fons. Els habituals saben que ací tenen un llibrer a qui poden fer encàrrecs per telèfon o per correu electrònic i que jo posaré tots els mitjans de què dispose perquè hi arriben el més aviat possible. És més, quan rep un llibre que sé que pot agradar a un client en concret, li'l guarde. Pense que és una manera de treballar cada vegada més poc freqüent, però per a nosaltres, els petits, és la clau, ja que el volum de novetats és immens i no podem competir amb els grans i tenir a l'abast tots els títols que voldríem». A hores d'ara ja poden vostés imaginar com són els dies en aquesta llibreria de barri que regenta Miguel Morata, un home amb una vocació lectora innata, militant dels llibres i de la cultura, que té, a més, l'avantatge de saber no perdre de vista les regles del negoci perquè coneix molt bé el món comercial. Aquesta combinació, sens dubte, és la recepta de Primado.

02

PREMI A LA LABOR DELS LLIBRETERS 2002

Llibreria
PRIMADO

Adreça
Avg. Primado Reig, 102
46010 València
Tf: 96 361 60 64
Fax: 96 361 60 64
libreprimado@ono.com

De torre a llibreria cultural

Lourdes Toledo
Lletres Valencianes, 7

Essència de la vida cultural de Castelló, aquesta llibreria va ser fundada en 1992. Els grans aparadors de vidre deixen veure els llibres, des de tots els angles, i conviden a endivinar què s'hi tragina, perquè a Babel sempre ocorren coses. Oberta de dilluns a diumenge, aquesta llibreria és un punt de trobada viu i divers amb la cultura. El Fòrum Babel n'és el responsable. A Babel està tot pensat: la disposició dels seus set-cents metres quadrats amb una petita àgora al bell mig, els dos ordinadors on es pot consultar el preu dels llibres i un altre amb la base de dades de l'ISBN i, sobretot, un equip de tretze persones que saben tractar els llibres i els lectors.

Per què li van posar Babel?: «com a homenatge a aquell punt de reunió que no va poder ser, però que va significar un gran projecte», explica Pere Duch, el responsable de la idea –i continua– «si fem atenció als cent-quaranta mil habitants que té Castelló i a l'extensió de la llibreria, Babel és a casa nostra l'equivalent de la Fnac a València, només que amb una diferència substancial i és que ací no utilitzem un model vertical d'empresa, sinó que comptem amb la participació i la col·laboració de tota la societat civil per tal de confeccionar la nostra agenda d'actes». Decididament, Babel ofereix una frescor i un tracte diferent: «reaccionem amb rapidesa als suggeriments i a les possibles crítiques dels clients i sempre tenim en compte la seua opinió», comenta el llibreter. El dinamisme i la vivacitat són, doncs, el segell d'aquesta casa i, per això, miren d'estar sempre presents al carrer en congressos i setmanes culturals en les escoles.

A més de les presentacions de llibres, el Fòrum Babel organitza rodes de premsa, tertúlies, exposicions d'art, visites escolars. I el cap de setmana obre les portes als contacontes i a les audicions musicals. Tot això encaixa, segons Duch, amb la filosofia de la llibreria: «aplegar interessos diversos en un mateix espai, on els protagonistes –el llibre i la lectura– cedquen el seu espai a la conversa, a l'art i a la música, dins d'un valuós intercanvi humà i cultural».

A Babel, la gent que hi treballa, insisteix en què han volgut ser perspicaços a l'hora de captar clients i arribar al lector amb un ventall d'activitats complementàries, sense haver d'emprar el màrqueting agressiu: «hem aconseguit ser una caixa de ressonància major i més efectiva que qualsevol altra institució cultural de Castelló i, de fet, molta gent ens coneix més com a centre cultural que no com a llibreria». Seguint la recepta dels humanistes, a Babel, hi trobarem un poc de cada art: «és difícil que la persona que ens visite isca sense haver comprat un llibre», explica el llibreter que, abans de ser-ho havia estat mestre i, per tant, un observador professional. Pere es mostra molt satisfet amb la filosofia de la llibreria: «es tracta d'organitzar actes amb aliats socials que donen vida i credibilitat a les nostres iniciatives i que les estenguen, quant més, millor». Una forta implicació amb tota la societat civil fa que moltes entitats col·laboren amb Babel.

Abans de començar aquest projecte tan ambiciós, a Babel ja ho tenien tot ben pensat: «volíem trencar amb la visió romàntica de la llibreria que s'ha de fer càrrec de tot, ja que aquest és un model exhaurit que acaba tancant-se massa en si mateix». Així doncs, des del començament, s'ha provat de trobar la complicitat amb la societat civil: «ho hem aconseguit i, ara, és la gent de fora qui ve a nosaltres per donar-nos idees». En aquest sentit, Duch destaca el patrimoni extern de la seua llibreria: «sabíem que amb els beneficis propis de la llibreria era impossible dur endavant una programació cultural ininterrompuda i que havíem d'aconseguir que el cost fos tendent a zero». Per això van buscar varios patrocinis que els donen suport entre empreses i entitats de la ciutat. Al capdavant, l'objectiu és el mateix que el dels altres llibreters, és a dir, promocionar el llibre i fomentar la lectura, però a Babel pensen que això es pot fer sense haver d'estar parlant a tothora de llibres: «nosaltres volem apropar el llibre a la gent per camins diferents que reclamen la seua atenció i, això, també és tasca literària».

Una altra de les iniciatives interessants de Babel és el treball amb diferents col·lectius d'immigrants de Castelló per tal d'afavorir-n'hi la integració: «l'objectiu és anar més enllà del lector habitual –explica Duch– i arribar a tothom, també als immigrants, és clar i, molt especialment, a tots aquells que no són grans lectors o que lliguen menys, perquè el gran problema d'algunes llibrereries i biblioteques és que hi ha moltes persones que passen contínuament per davant i mai no hi entren».

I com que és de justos reconèixer les coses ben fetes, de Babel és el mèrit, juntament amb altres llibrereries, d'haver fundat *Grup 10, llibrereries de qualitat*. A més, en el seu cabal de guardons, Babel compta amb el Premi a l'Empresa de l'any de Castelló amb el Compromís Social i Cultural que va rebre l'any 2000. Aquest mateix any la llibreria castellonenca va organitzar un curs sobre el concepte de llibreria cultural al que van assistir vint llibrereries d'arreu de l'Estat espanyol i, també, va crear el Premi de Narrativa Breu Josep Pascual Tirado, en honor a l'autor més popular de la mitologia castellonenca. I encara més: la llibreria de la Plana, va ser guardonada amb el Premio Nacional a la labor cultural de las librerías españolas, més conegut com el premi al llibreter cultural.

En definitiva, Babel s'ha confirmat com una iniciativa amb gran ressò per a altres experiències llibreteres de l'Estat espanyol.

Llibreria
BABEL

Adreça

Guitarrista Tárrega, 20
12003 Castelló de la Plana
Tf: 964 22 95 00
Fax: 964 22 92 57
babel@llibriababel.com

215

80 Mundos, plurals i perdurables

Maria Josep Escrivà
Lletres Valencianes, 16

En una de les artèries cèntriques de la ciutat d'Alacant, l'avinguda del general Marvá, es troba la llibreria 80 Mundos. El seu fundador, Fernando Linde, ho fou abans, al costat de l'històric Antoni Bru, d'Ali i Truc d'Elx, allà per l'any 1977. Des d'aleshores es dedica, amb la vocació d'aquells llibreters de tota la vida en perill d'extinció, a recomanar, difondre i vendre llibres. I és que la noció d'una llibreria ha canviat massa de pressa, en els últims anys.

Aquells llocs silenciosos, quasi de culte, on un entrava amb una actitud pareguda a la d'un explorador predisposat a descobrir-hi vés a saber quina petita meravella amagada en el racó d'un prestatge, s'han convertit en lluminosos i extensos establiments on les novetats i els *best seller* s'acumulen a muntons, a redós dels corresponents plafons publicitaris, impossible imaginar l'existència dels uns sense els altres, i on la música de moda incita, més que res, a tirar mà del volum que corona el muntó i arrancar a córrer.

El llibreter de 80 Mundos no va unformat ni s'amaga darrere d'una caixa enregistradora. Fernando Linde és un d'aquells individus envoltats d'aura, que una encara busca amb la mirada instintivament, quan entra en una llibreria, i que sempre hi és, amb les ulleres damunt del nas i la confiança als ulls de qui es coneix cada un dels títols que formen part de sa casa, o almenys dels seus preferits, els que amb un somriure de satisfacció i recomanarà si li hi preguntes.

Com si em llegira el pensament, Fernando Linde se situa en el lloc que li correspon: vendre llibres no és vendre tomaques o vendre sabates de moda, i a continuació s'ompli de llum quan assegura que una de les coses que més l'ompli després dels anys és que un client li demane parer sobre un títol, i, encara més, que el client mateix li faça descobrir una de les seues lectures predilectes. Diu que cada vegada és més freqüent aquest tipus de públic lector que entra a la seua llibreria buscant informació, l'intercanvi d'idees, però que ells en són menys, aquests llibreters independents que aconsegueixen sobreviure amb aquestes característiques, de professionalitat, de tracte directe entre el llibreter i els consumidors de llibres, els suposats lectors. I tanmateix, és la seua fe, necessàriament, després de molts anys de pertànyer al gremi: «les llibrereries independents no desapareixeran mai, mentre hi haja lectors àvids i exigents». A banda de vocació i optimisme, el cap visible de 80 Mundos treballa per tal d'aconseguir que la seua llibreria siga un lloc de trobada cultural de la ciutat d'Alacant amb el convenciment que l'activisme cultural genera inquietud cultural, i viceversa, i això és la base de la formació intel·lectual de l'individu. A la pregunta de si avui en dia hi ha més compradors que lectors o més lectors que compradors, Fernando Linde as-

segura, rotundament, que la persona que busca la novetat que no llegirà mai o que regala l'últim *best seller* perquè ha vist que altres el regalen no és el client que freqüenta la seua llibreria. I com que aquest tema es queda així més que conclòs, reconduïm la conversa abordant el caràcter peremptori d'aquest tipus d'èxits comercials, i de les novetats editorials en general.

En això sí que tenim opinions molt pròximes. La vida dels llibres és cada vegada més efímera. L'obligació d'un llibreter és rebre les novetats sense cap filtre i oferir oportunitats iguals per a tots els llibres, i aquest és un dels propòsits i un punt bàsic de la manera de funcionar a 80 Mundos. Però això és summament complicat, perquè les distribuïdores treballen cada vegada amb un marge de temps més curt, i el període d'actualitat d'un títol i el ritme de lectura o d'interès entre lectors hipotètics és molt més pausat i molt més flexible. Clarament, la celeritat de la societat de consum, el caràcter caduc de les modes sembla reflectir-se també en tot el procés que acompanya la vida d'un llibre. Però això només serveix quan parlem de títols realment comercials, d'alguns grans grups editorials i de macroestabliments, centres comercials on els llibres s'interposen en el trajecte de passadissos que recorre el carro de la compra.

Visite 80 Mundos en plena campanya del llibre de text. Com en molts altres d'aquests establiments, el material de text significa una de les injeccions econòmiques principals de tot l'any. Per això són comprensibles les dures crítiques que el responsable de 80 Mundos llança contra l'agressivitat de les campanyes perpetrades per les grans llibrereries o les que allotgen centres comercials molt potents. En aquest punt es troba, precisament, el moll de bona part del problema que afecta avui dia la majoria de les llibrereries independents. És per això que un grup de llibreters es va unir a l'entorn d'una estratègia comuna que, amb el nom de Grup 10, aposta per la qualitat com a marca distintiva. Però, a més a més, 80 Mundos és una de les llibrereries que, amb el segell Librerías L i a nivell de tot l'Estat espanyol, s'han associat amb la finalitat concreta de centralitzar les compres i protegir-se contra la tendència a la concentració editorial, a nivell empresarial i de distribució.

Aquests són, però, termes exclusivament empresarials, que Fernando Linde assumeix com una part indiscutible de la seua dedicació vital al món del llibre, tot i que, com al llarg de tota la conversa, la seua incidència se centra en aspectes de taxació més etèria, però de repercussions humanes a major escala. La competència ferotge ens aboquen a la desaparició de la diversitat de possibilitats per a tots els sectors de la cadena del llibre i, sobretot, aquesta tendència fa perillar la pluralitat i la llibertat culturals. Com ell, desitgem que entrar en una llibreria continue obrint-nos durant molt de temps les portes de vuitanta i més mons possibles.

04

PREMI A LA LABOR DELS LLIBRETERS 2004

Llibreria
80 MUNDOS

Adreça
Avg. General Marvá, 14
03004 Alacant
Tf: 96 521 97 12
Fax: 96 514 36 19
ochentamundos@ctv.
www.80mundos.com

Llibreria- fotogaleria Railowsky

Vicent Berenguer
Lletres Valencianes, 20

El mes d'octubre de 1985 es va inaugurar la llibreria i fotogaleria Railowsky al número 34 del carrer del Gravador Esteve, de València, i fa uns anys van obrir una altra llibreria a Montcada i un portal en Internet. Es tracta d'un establiment especialitzat en llibres de fotografia, cine, art i tot el que està al voltant de la imatge, la comunicació, el periodisme, la televisió, el disseny i la il·lustració. També disposa d'unes seccions seleccionades de literatura infantil il·lustrada, poesia i narrativa i, per descomptat, d'exposicions de fotografia amb tendència a exposar fotògrafs amb llibres publicats, que pretenen sempre prestar atenció tant al llibre com a la foto, en la majoria de vegades de fotògrafs vius i en plena activitat, sense evitar els efectismes, però sí la provocació, perquè qualsevol art en si ha de contenir aquesta ambició.

A més d'aquestes exposicions, que són la base, també han establert la col·laboració amb premis, presentacions de llibres, lectures poètiques i debats. Així, Railowsky és un centre de difusió de cultura, de confluència d'idees i de creativitat que té present també la funció de lloc de formació per a joves valencians. El 2005 va rebre el Premi de Difusió del Llibre i la Lectura, de la Conselleria de Cultura, pel reconeixement a tota aquesta labor.

Després de tots aquests anys pot constatar-se que hi ha una clientela ben variada, així com visitants, tota una parròquia, que no solament està avesada a aquesta original botiga, sinó que probablement li sembla el més normal trobar-se aquest establiment amb la seua proteïca oferta, i a més amb aquest nom que també podríem positivament considerar ja de tota la vida, un nom de ressonàncies, a hores d'ara, tant fotogràfiques i tant literàries com al principi semblava tant impossible de pronunciar o retenir. El nom prové d'una foto de Cartier-Bresson d'un cartell publicitari que anuncia l'actuació del pianista Brailowsky que ha perdut la B inicial. Potser, d'alguna manera, el nom ha fet la cosa, però sense excloure'n el contrari i, per descomptat, afegint-hi l'exquisida dedicació de tot el seu personal que tan eficaçment com discreta ha creat aquest àmbit, el gestiona i l'estimula.

Els germans Pepe i Juan Pedro Font de Mora, juntament amb Ignacio Paes, foren inicialment els responsables directes de la creació de Railowsky i des de fa uns anys, quan es busquen uns altres menesters Pepe i Ignacio, és Juan Pedro qui capitaneja l'establiment campejant i capejant l'apassionant i d'alguna manera sanguinari món del llibre i la fotografia a València, i així és com ha esdevingut en el seu àmbit una referència de prestigi, amb les consideracions que calga, a tot l'Estat.

D'acord amb el que s'ha apuntat, el volum d'activitat de Railowsky és més que considerable perquè cal considerar que sorgeix de l'esforç i del voluntarisme d'una empresa privada, molt petita que troba pagada la seua seriositat amb la complexitat i la confiança de tants fotògrafs i buscadors de llibres

d'art. Després de tots aquests anys, a vegades astora pensar com van poder enfrontar-se amb un desig de professionalitat tan incipient a l'aventura de difondre la fotografia i les publicacions especialitzades en imatge, perquè això no pot realitzar-se tan sols amb il·lusió i esforç –que no és poc–, sinó amb una rigorosa seriositat, ja que al remat es tracta que una empresa cultural d'aquestes característiques assolisca una viabilitat econòmica el més sanejada possible i que tinga una llarga navegació que porte a consolidar l'empresa, com així ha estat, sortejant tota mena de riscos.

L'exemple en aquesta època de crisis i mudances és important i demostra que, amb l'especialització, una llibreria de llibres i fotos pot fer-se i guanyar-se un espai en el mercat, un espai molt valuós en l'àmbit de la cultura més viva pel que significa d'injecció de propostes i d'idees que incrementen la pluralitat cultural en una ciutat concreta.

Els diversos apartats amb què s'organitzen aquesta espècie de mostres tenen una gran força didàctica –i lúdica– pel que fa al contingut i l'abast tant del que ha estat la fotografia contemporània com els fotògrafs més significatius del nostre àmbit més proper. Però més enllà del recordatori dels autors que han passat per la galeria de nou cal valorar tot el treball d'enriquiment de la fotografia, de recuperació històrica que s'ha fet d'alguns autors, inclosos els valencians i, en la mesura de les possibilitats, alguns autors estrangers que són autèntics emblemes de la fotografia. En certa mesura, quasi estem parlant, ni que siga de butxaca, d'una enciclopèdia de la fotografia que en obrir-la per qualsevol pàgina et sents abocat en un món d'imatges que et provoca constants lectures tant del que ha estat el segle XX com de les lectures o percepcions que una foto única i determinada pot ensenyar-nos no solament sobre el que mostra, sinó sobre el que sentim i entenem nosaltres com a éssers del carrer, més que en una ciutat concreta, al món, d'acord sempre amb la nostra limitada percepció, que ara és la fotografia la que ens l'amplia i amplifica.

Al remat, una de les principals constatacions és que Railowsky ha sabut –i sap– sorprendre la nostra mirada i ha complicat la nostra percepció de la fotografia. En un temps en què es fa un ús tan abusiu de la imatge, Railowsky aporta des del seu fèrtil silenci unes perspectives molt positives perquè la lucidesa i la intel·ligència artística troben l'àmbit més propici.

Llibreria
RAILOWSKY

Adreça
Grabador Esteve, 34
46004 València
Tf: 96 351 72 18
Fax: 96 351 72 18
libreria@railowsky.com
www.railowsky.com

Ambra llibres, les coses ben fetes

Maite Insa
Lletres Valencianes, 6

«El més encisador de l'ofici de llibretera és que és una suma de molts oficis», Pepa Ferrando diu això i a la mirada li apareix una llüissor d'ambre, la brillantor dels que estimen la feina que fan: «És un ofici curiós, perquè li està tocant a la gent dues coses molt importants: el cap i la butxaca. La gent es retrata molt quan compra un llibre: és com veure una persona per dins.» El 1983 va obrir la primera llibreria a Dénia, Ambra Llibres una llibreria de prestigi reconegut, especialment entre els lectors de les comarques centrals. La segona que obrí té la seu a Gandia.

Pepa, malgrat que no provenia de l'ofici, va complir una de les seues il·lusions més grans quan va esdevenir llibretera i, des de llavors, afirma que el que més li agrada és estar a dins de la llibreria, que hi està a gust i que hi és veritablement feliç. Una vegada al mes es reuneix amb els del «Grup 10, llibreries de qualitat», on hi ha també la gent de Llorens Centro (Alcoi), Librería 80 Mundos (Alacant), Ulises (Benidorm), Babel (Castelló), Ali-i-Truc (Elx), Bastida (Ontinyent), El Puerto (Port de Sagunt) i La Màscara i Soriano (València). En aquests moments, per exemple, les preocupacions dels llibreters giren entorn del problema del volum: «Travessem un moment molt difícil. Es publica molt, molts títols, i no es ven tant. Això genera una feina considerable perquè tots els llibres que entren s'han de fitxar, col·locar a les taules de novetats, observar l'acollida que tenen i, quan arriba el venciement, decidir si aquell títol es torna o si s'afegeix com a fons de la llibreria. Cal tenir molt d'ull, estar molt atent, perquè, d'una banda, les llibreries generalistes hem de tenir un poc de tot, però, de l'altra, també hem d'estar al dia de novetats i de títols que la gent demana. No pot ser, per exemple, que no tinguem un llibre d'actualitat, perquè el client et recordarà que allà a la llibreria de l'altra banda sí que el tenen, i no confiarà en nosaltres».

Ambra Llibres té cura del client: diàriament la gent que hi treballa telefona als qui han encomanat un llibre per dir-los que ja ha arribat, o per comentar el resultat de la investigació que fan per aconseguir-lo. Pepa Ferrando, al front de tot l'equip, es preocupa per les tendències i les possibilitats del negoci. Pepa ens diu que quan va obrir la llibreria de Gandia, «complia les meues il·lusions de tindre una llibreria més gran». Però troba a faltar temps i personal qualificat per dedicar-se a publicitar la llibreria, fer campanyes, ... «Si poguérem fer-ho, vendríem molt més, però un dels problemes amb què topem és la manca de personal qualificat i capacitat per treballar a la llibreria. No es tracta que haja de ser gent molt preparada a nivell teòric, que també, sinó gent resolutiva, pràctica, desperta, que s'adone del que es ven sense necessitat de traure estadístiques, que observe el client, que mimetitze la manera de treballar que tenim els de l'ofici. Caldria, com fan a l'estranger, alguna titulació de cicles formatius per cobrir aquesta demanda. No és el mateix treballar a una llibreria que ser documentalista o bibliotecari: la manera d'ordenar, de separar per gèneres, no respon a uns criteris tan científics i ha de tenir també en compte la comercialitat. Al cap i a la fi, la nostra feina és vendre llibres». Quan li preguntem si aquesta, vendre llibres, és la raó per la qual cada dia hi ha més espai dedicat als llibres d'autoajuda, ens conta que cada dia arriba més gent buscant solucions per a problemes diaris, i que fins i tot alguns professionals esperen trobar en els llibres d'autoajuda respostes concretes. És el tipus de *literatura* que arriba dels Estats Units, i que s'imposa amb força. Si passegem per la llibreria en veiem de tots tipus: de massatges, de com educar els fills o de com travessar situacions difícils. Finalment, preguntem a Pepa com veu el llibre valencià, les editorials valencianes, i contesta de seguida, sense parpellejar, que, especialment a Gandia, es ven molt bé, que es fa producte de qualitat i que el lector té una gran simpatia per aquests títols.

Ens reca d'abandonar la llibreria i les piles de novetats, i els llibres de drap per als infants i els magnífics llibres d'interiorisme actual. Cada vegada més, les llibreries com Ambra són l'oasi del comerç, un lloc sense músiques estridents ni olors perfumades, només l'intens perfum del paper.

05

PREMI A LA LABOR DELS LLIBRETERS 2005

Llibreria
AMBRA LLIBRES

Adreça
Avg. Alicante, 12
46700 Gandia
Tel: 96 2878252
Fax: 962 87 82 52
llibres@ambrallibres.com

221

Literatura per a l'oci des d'Ibi

Agustí Hernández Dolz
Lletres Valencianes, 18

Pel seu aspecte extern, no es diria que estem en una llibreria. Si ens hi fixem un poc més, n'endevinem l'aparador, i al fons, el taulell dels llibres. Un bon nombre de propostes per a l'oci i l'entreteniment, com diu el seu gestor, Luis Casado. La Llibreria Plumier d'Ibi ha anat consolidant-se amb una aposta per la qualitat, però, sobretot, per «l'honradesa cara al client» que es mostra en el fet que, com diu: «Més que un psicòleg a l'hora de recomanar llibres, em considere un lector. En un poble menut com Ibi has de conèixer la teua clientela i ha d'haver-hi una estreta relació entre el client i el llibreter». La confiança, per la seua banda, queda palesa en el fet que, com també indica Casado: «Hi ha molta gent que et demana consell i estic content: quan recomanes una obra, normalment a la gent li agrada». Casado afirma: «La millor fidelització és tenir una ètica a l'hora de vendre. Respectar el client i oferir-li el millor que tu creus».

Ibi és un poble industrial, situat entre Alacant i Alcoi. La seua característica més definitòria és la de la tradició en la fabricació de joguets. Un detall: entre mitjans dels anys 30 i finals dels 80, esta localitat va triplicar la població i va passar d'uns sis mil habitants a més de vint mil. Esta situació ajuda a comprendre les paraules del llibreter: «El poble industrial té una idiosincràsia peculiar. Ací queda poc de temps per a la lectura com a oci, que és el que nosaltres intentem oferir». És per això que Casado definix Plumier com «una llibreria subvencionada». Com? «Molt fàcil. Tinc una llibreria-papereria on la papereria i el regal em subvenciona la llibreria», afegix.

Per fer-se un lloc en el mercat, Luis Casado ha anat consolidant una sèrie d'activitats que han ajudat la llibreria a tenir viabilitat, a més de ser «un espai cultural més de la localitat amb vocació de difondre el llibre, no només de vendre». L'inici de Plumier el situem en 1987; poc després es va unir a l'Associació Provincial de Llibreters d'Alacant, i, per mitjà d'esta, a CEGAL (Confederació Espanyola de Gremis de Llibreters).

El mode de venda de la Llibreria Plumier d'Ibi està íntimament relacionat amb el seu origen. «No tinc tradició familiar de llibreter. El naixement de la llibreria és un acte d'amor entre la meua dona i jo. Quan festejàvem, recorriem el poble i sempre acabàvem en la única llibreria que hi havia. Ens agradava la lectura i volíem fer un projecte empresarial. Començarem el 87, però el detonant de posar-nos en temes culturals de difusió va ser el 95», diu Luis Casado.

Com a punts febles de Plumier –i per extensió de totes les llibreries menudes–, cal citar les noves tecnologies, l'accés a llibres que estan fora de les xarxes normals de distribució, o la competència de les grans superfícies comercials. Internet, a Casado, li sembla un bon sistema de difusió de la cultura, encara que Plumier no ven per esta via. Sobre les comandes, diu el següent: «Tenim una base de dades amb tot el que ix al mercat. Moltes vegades ens trobem amb

limitacions. A vegades, quan ens fan una comanda en concret, estàs condicionat perquè tarda prou. Si se n'ix un poc del canal habitual dels nostres proveïdors, tens el problema dels costos».

El lector prototípic que acudix a Plumier no és molt diferent del consumidor habitual de llibres de qualsevol altra llibreria: *Best-sellers* i literatura infantil. «Quan vas a una gran superfície, no hi trobes Càtedra, Alianza..., però sí els *best-sellers* al costat de les verdures. Jo considere que he de tenir més coses. Ací tens llibres d'autors locals o de la comarca».

Ací, a més, és on destaca la presència de la llengua pròpia dels valencians. «La literatura en valencià està en auge, encara que hi ha una realitat: i és que ací es ven sobretot en valencià el que recomanen els col·legis, i per una persona que et demana en valencià, te'n demanen deu en castellà». El consum de literatura en valencià a Ibi és relativament minoritari pels condicionants de l'augment de població dels anys 60 i 70. «Jo mateix vaig nàixer a Porcuna [Jaén], i vaig venir ací amb sis anys. I parle en valencià perquè és el meu compromís, però no tota la gent de l'emigració ha fet la mateixa assimilació».

Tots estos condicionants fan que el lector prototípic d'Ibi siga el consumidor de novel·la. Este perfil queda reflectit en un llibre que «isca en els mitjans de comunicació, que entretinga i que faça passar una bona estona». Encara que de lectors i clients, n'hi ha dos grans tipus: el que està molt definit, amb un bagatge molt ampli i que toca temes molt diversos, i el representat per aquella persona que més que formar-se, vol entretenir-se.

L'any 2003 la llibreria va obtenir el V Premio Librero Cultural, concedit per la CEGAL i a l'any 2006 el Premi a la labor dels Llibreters de la Generalitat. Per a Plumier, els guardons van significar un reconeixement no sols del client, sinó també de les institucions a la seua tasca, encara que, segons Casado: «És un premi no només a la nostra llibreria, sinó a les moltes llibreries xicotetes que estan en el dia a dia difonent el món de la cultura. Estem orgullosos».

Esta llibreria va prendre el seu nom d'una realitat ben evocadora: la caixeta de fusta que tothom identifica com un dels seus records d'infantesa. Era el lloc on guardar no sols llapis i gomes d'esborrar, sinó també altres objectes de valor. «Ens agradava com sonava, el que representava i que, a més, era un objecte que s'anava a vendre, perquè al principi érem una papereria amb venda de regals».

Qui s'acoste a Plumier pot aprofitar per visitar Ibi, i en ella, l'antiga fàbrica de joguets Payà.

Libreria
PLUMIER

Adreça
Constitución, 6
03440 Ibi
Tf: 96 555 05 16
Fax: 96 655 21 17
info@libreriaplumier.com
www.libreriaplumier.com

Un quart de segle dedicat al món de la il·lustració

Àlvar Peris
Lletres Valencianes, 15

Les generacions més joves tenim la sensació que Futurama està oberta tota la vida, però no és així. I sinó, que li ho pregunten als aficionats més veterans i a Manolo Molero, el seu propietari i fundador allà per l'any 1980, quan va convertir-la en la primera llibreria especialitzada a la Comunitat Valenciana i la segona de l'Estat. «Era com una glopada d'aire fresc», afirma Nuria Vera, una de tantes joves que en aquells anys es varen convertir en clients habituals i que, des de fa dotze, n'és la responsable.

Tot i les ganes amb què el públic valencià li va donar la benvinguda, els inicis varen ser molt difícils: «era una espècie de suïcidi empresarial –ens comenta la llibretera–, perquè no hi havia diners ni facilitats per a importar material, i els canals de distribució eren molt precaris». La ubicació del primer local en les estribacions del barri dels Velluters, quan «el barri xino era xino», tampoc ajudava. A més, la dificultat econòmica de l'època provocava que molts clients entraren i se n'anaren sense comprar res, després d'haver passat l'estona xerrant amb els venedors. Lluny d'importar-los, aquest tracte professional i amigable s'ha convertit, des d'aleshores, en un dels seus trets diferencials. Però no és l'únic. De fet, si alguna cosa ha caracteritzat des de sempre Futurama ha sigut la seua pretensió de no ser només una llibreria especialitzada. Com reconeix la mateixa Vera, «el nostre objectiu era convertir-se en un punt de trobada on es feren presentacions de llibres, tertúlies o exposicions». Poc a poc, i amb grans esforços, aquest projecte va anar consolidant-se. Sens dubte hi va contribuir la ferma voluntat de participar des del primer moment en la Fira del Llibre de València i en els salons més especialitzats, des del Saló del Còmic de Barcelona al del Manga de Jerez. I també la seua implicació en el moviment cultural de la ciutat, difonent i fins i tot col·laborant en fanzines i publicacions de tall independent i alternatiu, el que de seguida els va reportar un gran reconeixement i complicitat per part del sector.

A partir de Futurama, varen aparèixer altres llibreries especialitzades, tant a València com a la resta de la geografia valenciana. «Malauradament, mentre unes s'inauguraven, altres desapareixien, el que no ha sigut bo per a un negoci que, com tots, demana estabilitat», assegura la llibretera. Avui en dia, però, sembla que hi ha més botigues que mai. A tall d'exemple, només a València hi trobem Imágenes Còmics o Gotham Comics; Ateneo a Alacant; i Norma a Castelló, a banda d'altres llibreries repartides en poblacions com Elx, Dénia, Xàtiva o Gandia. Per a Nuria Vera, aquesta competència és positiva, «si no hi haguera, l'afició valenciana quedaria en molt mala situació». La clau de la convivència, segons ens explica, és la diversificació del mercat. Actualment, les llibreries especialitzades no venen únicament tebeos. Al seu voltant hi ha generada una gran indústria on podem trobar des de ninots de tots els tamanys i materials, passant pels jocs de rol, la música o tot el que té a veure amb el cinema o les sèries de televisió, el que augmenta les possibilitats de fer-se un espai diferenciat de la resta. Dins d'aquest mare-màgnim, l'aposta de Futurama és clara, «pretenem seguir fidels al paper imprès, tot i que no renunciem a tindre altres objectes relacionats amb la il·lustració».

Aquesta vitalitat ha coincidit amb la consolidació de diverses propostes editorials valencianes que darrerament estan rebent el reconeixement unànim per part de tots. Parlem d'Edicions de Ponent, dirigida per Paco Camarasa, i de Media Vaca, creada a València per Vicente Ferrer i Begoña Lobo, la principal característica de les quals és la qualitat en quant a forma i contingut, i una independència absoluta a l'hora d'escollir els autors que formen part de les seues col·leccions. Des d'una altra òptica ben diferent hi trobem Aleta Ediciones, un projecte ubicat a Mareny de Barraquetes i impulsat per Jorge Madejón, que s'acosta més a les històries de superherois. Entre la seua nòmina d'autors hi ha Jordi Bayarri o Víctor Santos juntament amb Sergio Córdoba o Manuel Bartual, entre altres, i que s'han donat a conèixer amb revistes com *Magia y Acero* i publicacions com *TOS* o el fanzine *9 Arte*.

A pesar del salt qualitatiu que s'ha produït en els darrers anys en algunes parcel·les del negoci, la distribució continua sent l'assignatura pendent. En l'actualitat, l'única distribuïdora especialitzada que funciona és DDT (Distribuidora de Tebeos). Després està Norma, que amb el temps ha aconseguit portar editorials en exclusiva, com la nordamericana DC. El problema, segons apunta Vera, és quan un còmic cau en les mans d'una distribuïdora general, «perquè ni el comprén, ni l'interessa». Això provoca que, en ocasions, alguns llibres arriben a Futurama tres mesos després de ser novetat. Afortunadament, no passa sovint, però els obliga encara a estar-ne molt pendents.

Des de la seua posició privilegiada, la llibreria observa el futur amb expectació. La ampliació, amb un altre local situat just al costat del ja existent, al carrer de Guillem de Castro, li ha permés mostrar millor sobretot fanzines, autoedicions i material d'autor i clàssic, que havien quedat un tant relegats per manca d'espai. A més, de projectes no li'n falten. La salut que destil·la la llibreria és envejable. Durant la nostra conversa, no ha parat d'entrar gent de totes les edats i condicions: clients habituals, ocasionals o simplement curiosos, que s'animen a donar un colp d'ull per uns prestatges a vessar de tebeos. Nuria Vera i la resta de treballadors tampoc es donen una treva: «ens passem les hores informant i aconsellant i, al capdavall, tens la sensació com si t'hagueren xuplat la sang. Però m'agrada molt el meu treball i aquesta és l'essència de Futurama i del servei que oferim». Per molts anys.

Libreria
FUTURAMA

Adreça

Guillem de Castro, 53
46007 València
Tel. 96 394 19 82
Fax: 96 351 91 88
futura.comics@telefonica.net
www.libreriafuturama.com

L'Intens perfum del paper

Alícia Toledo
Lletres Valencianes, 27

La Farándula és un mot amb una ressonància tan optimista i alegre que s'adiu d'allò més bé amb la idea d'un comerç de llibres. Aquest pensament va rondar, sens dubte, pel cap dels seus impulsors quan van decidir tirar endavant el projecte ara fa vint anys. Augusto Beltrà, el seu actual gerent, es va convertir en llibreter, diguem que per via marital. Va ser la seua dona, Soledad Tauste, qui va obrir la llibreria La Farándula, l'any 1988, al carrer Sant Josep de la població alacantina de Novelda i ell, que en aquella època ocupava el lloc de gerent d'una fàbrica de marbre, va agafar-ne el relleu deu anys més tard, quan aquesta va decidir tornar a la seua professió de mestra d'escola.

Per a Augusto Beltrà, que es declara un llibreter vocacional, «no hi ha més remei que ser-ho –afirma– si és que vols mantenir oberta una llibreria de poble». Quan se li pregunta sobre l'atractiu més gran de l'ofici de llibreter, respon sense parpellejar: «El contacte amb el llibre i el poder oferir aquest contacte a les persones que freqüenten la llibreria.» I és que aquest llibreter de cinquanta-tres anys i deu de professió, sap quin és el secret: la relació de proximitat amb el lector-client, l'intercanvi d'idees, de recomanacions. En aquest sentit, explica que la satisfacció d'un llibreter quan un client li demana el seu parer sobre un llibre, és tan gratificant com quan un client li fa descobrir un títol nou, perquè, «al capdavall –comenta– aquesta informació acabarà, a través del llibreter, depositant-se en altre lector-client». «Les llibreries –afegeix Augusto– no poden deixar de ser el que han estat sempre, un lloc d'intercanvi d'informació i d'idees on treballen professionals accessibles i no només empleats que van i vénen.»

Malgrat tots els entrebancs i les dificultats que, cada cop són majors, les llibreries de sempre encara hi són, i és perquè de lectors àvids i exigents, sempre n'hi haurà. «No és fàcil –declara el propietari de La Farándula– poder assenyalar quins són els problemes més greus amb què s'enfronta el llibreter avui dia. Són molts els fronts contra els quals ens toca batallar diàriament i, de vegades, ens arribem a sentir un Sant Jordi davant del drac. Per això, no és d'estranyar que molts llibreters no puguin suportar-ho i acaben rendint-se.»

Si bé les llibreries de tota la vida compten amb menys clientela que les grans llibreries, la diferència entre totes dues és, essencialment, que les segones constitueixen espais amb ànima, o, si es prefereix, amb caràcter, calidesa, «són espais on hom pot encara sentir l'intens perfum del paper». I és que la noció de llibreria ha canviat molt en els últims anys, si pensem en la llibreria com un espai silenciós, quasi de culte, on s'entrava amb una actitud semblant a la d'un explorador. De fet, els macroestabliments que venen llibres tenen una aparença radicalment diferent, amb il·luminació molt agressiva, música i altres guarniments típics de les grans superfícies. Entre un extrem i un altre, se situen llibreries com La Farándula, on el soroll i el silenci hi tenen cabuda, tot dependent del moment i del tipus de client que s'hi dona cita.

Però no es pot oblidar que el llibre no és un producte com qualsevol altre, com afirma Beltrà: «Tot i no ser un ésser viu,

el llibre té vida pròpia i, d'alguna manera, influirà en el lector de mil maneres diferents, perquè el llibre és molt més que tot això que es diu d'un instrument de cultura o d'evasió: el llibre és el que lector decideix en cada moment.» Tanmateix, la celeritat de la societat de consum, el caràcter caduc dels objectes de consum es reflecteix també en el procés que acompanya la vida d'un llibre. I és que –explica Augusto– són tantes les novetats que arriben a diari a les llibreries, que, de vegades, no permeten que algunes obres hi romanguen el temps que realment els correspondria. «En el nostre cas –continua–, mirem d'organitzar un apartat dedicat a les novetats que es mantenen amb una duració limitada i, alhora, raonable.»

A la Farándula s'hi pot trobar de tot: llibre de text, infantil i juvenil, d'autoajuda i, sobretot, molta literatura. Per bé que hi predomina el format de luxe, a l'estiu, de manera puntual, també creix l'aposta pel llibre de butxaca. Són les exigències del comerç, perquè, al capdavall, una llibreria, encara que d'una manera molt particular, no deixa de ser un negoci.

A més, tenen clar que el lector és un animaló que s'educa des de les beceroles. L'hàbit lector, com és sabut, comença a crear-se des de la infància i, per això, els llibreters tenen molta cura amb l'apartat de literatura infantil i juvenil, perquè s'apunta a la doble cara de la moneda. «D'una banda –comenta Augusto–, amb el públic infantil es guanyen lectors, i ja se sap que la lectura nodreix l'esperit crític i reflexiu i, per tant, contribueix a fer dels habitants del món, gent, a priori, més sana, des d'un punt de vista intel·lectual.» «I d'altra –continua–, el llibreter s'assegura potencials clients que, en el futur, faran possible, la supervivència de la llibreria i de l'ofici de llibreter.»

Com a llibreter, Augusto es planteja diversos objectius: «El principal per a tot llibreter hauria de ser que el client quede satisfet i que torne a visitar la llibreria, independentment de l'obra que acabe comprant.» I encara més: «Fer de la llibreria un lloc de trobada per als lectors de totes les edats, preferències o gustos literaris, i, és clar, contribuir a la dinamització cultural de la població.» Amb aquesta idea, des de La Farándula es publica una revista d'actualitat literària mensual que, a més de donar cabuda a l'anunci d'activitats, conté ressenyes de novetats literàries, entrevistes a autors i informació cultural.

En demanar-li per la clau de l'èxit de llibreter, la resposta d'Augusto Beltrà és concloent: «Guanyar-se la confiança del client, fidelitzar-lo i tenir-ne cura.»

07

PREMI A LA LABOR DELS LLIBRETERS 2007

Llibreria
LA FARÁNDULA

Adreça
San José, 9
03660 Novelda
Tf: 96 5601033

227

«A la majoria dels clients els interessa més les guies que la literatura de viatges»

Lourdes Toledo
Lletres Valencianes, 13

Ángel Sáez va decidir obrir la llibreria Patagónia a València, tot coincidint amb un moment de trànsit en què calia trobar un rumb nou a la seua vida i optar, potser, per alternatives professionals diferents i properes a les seues motivacions personals i al seu oci, com era la lectura i els viatges. A mena de suport moral, comptava amb el precedent d'uns amics de Pamplona que hi havien posat una llibreria especialitzada en muntanya i viatges i funcionava bé. I així va nàixer la llibreria Patagónia: una aposta personal i comercial que no ha deixat de créixer des del principi, en la mesura –matisa Ángel– que ho permet un negoci familiar d'aquestes característiques.

Patagónia va obrir primer les seues portes al carrer Guillem de Castro, després es va traslladar al carrer Santa Amàlia i actualment es troba al carrer Hospital. Els problemes d'espai, si bé el negoci havia començat amb molta modèstia –tal com explica Ángel– exigiren, amb el temps, un lloc més gran: «el primer local em va venir molt bé al principi perquè era un lloguer molt baix, però era massa petit i aviat ja no hi cabíem, encara que el primer any tenia tants pocs llibres que em sobrava espai per tots els llocs i els havia de col·locar de front perquè es veiessen més». Els temps, però, van canviar i, poc a poc, Ángel va aterrar en el negoci, tot coincidint amb una tirada molt forta de l'edició de llibres de viatges i de muntanya, de manera que de quatre coses publicades es passà a un gran volum de producció. Avui dia, la llibreria es troba, sovint, desbordat per les novetats.

Quan hom entra a Patagónia li entren unes ganes irrefrenables de viatjar lluny o de buscar un racó proper on perdre's uns dies. La majoria de llibres de Patagónia tenen cobertes seductores amb fotos de llocs desconeguts o rostres enigmàtics que contenen l'essència del viatge: l'apropament a mons ignots. Un altre atractiu el conformen els prestatges dedicats a la narrativa de muntanya, així com aquells espais reservats a manuals, llibres de rutes i de mapes. A més, tot pensant en el perfecte viatger i en l'aspecte econòmic del negoci, Ángel ha posat a disposició dels clients una selecció d'accessoris de viatge que poden ser de gran ajuda en l'últim moment. Són petits detalls que han conformat, poc a poc, una manera de treballar propera al públic. Per això, a Patagónia no podia faltar tampoc un taulell d'anuncis com un punt de trobada i d'intercanvi. Al marge d'aquests devenirs, Patagónia compta, a hores d'ara, amb un públic ben divers, des d'excursionistes interessats en meres qüestions pràctiques fins a viatgers empedreïts que han recorregut mig món: «la clientela més fidel és aquella que té una afició més arrelada, bé siga la muntanya o el viatge. Després, hi ha clients com

ara els propietaris de cases rurals, d'albergs, d'agències o els membres d'associacions excursionistes amb els quals he mantingut sempre una relació molt propera, ja que em consta que arribar a un públic més ample és molt difícil».

A més de la bona disposició d'aquest llibreter, una de les particularitats i dels majors atractius de la llibreria Patagónia és el seu fons de literatura de viatges, una oferta que, a pesar de la diversitat i de la qualitat dels títols seleccionats, no acaba de trobar el públic lector que seria desitjable. «Desgraciadament –comenta Ángel– molt poca gent vol anar més enllà del que li diu la guia perquè pensen que només necessiten resoldre qüestions pràctiques, com ara el transport o l'allotjament i ben pocs es decideixen per llegir un clàssic sobre el país o algun títol de narrativa de viatges». Ángel considera que només es venen aquelles novetats que surten recomanades en la premsa i que la resta passa desapercibuda. En el cas dels senderistes o dels muntanyencs, el panorama no és massa diferent, ja que, segons l'experiència d'Ángel, hi ha bona literatura de muntanya i, tanmateix, se'n ven molt menys que les guies pràctiques, quasi la meitat, i és clar que econòmicament, no pots renunciar a res. Tot i així la literatura de viatges és un valor afegit de la llibreria del qual no vol prescindir.

No és gens sorprenent, doncs, que molts clients assidus de Patagónia asseguren que Ángel és una persona que sap molt sobre tot tipus de llibres de viatges i sobre cartografia. No debades, molts visitants de la llibreria li demanen consell, però ell insisteix que si bé n'ha llegit molt, no ha viatjat tant com la gent es pensa. «En ocasions arriba algun client que se'n va al Vietnam o Ceylan i el primer que em demana és si jo hi he estat. Evidentment, jo no he pogut viatjar a tots els llocs, però m'agrada molt llegir i en els llibres aprens coses que, fins i tot la gent que ha visitat els països en qüestió, no les sap, així que en certa mesura et pots permetre donar consells sense haver viatjat molt».

Així doncs, amb aquest tracte personalitzat i amb una oferta extensa i acurada de llibres i mapes, ni tan sols les grans superfícies poden fer la competència a Patagónia. «Jo no puc oferir tants descomptes ni horaris flexibles com ells –explica Ángel– però tinc la meua parcel·la i es pot comprovar quan arriben a la llibreria clients que han enviat la Fnac o el Corte Inglés i em sorpren, però normalment és un públic que busca mapes o guies d'importació impossibles de trobar fora d'ací».

A banda, però, d'aquest fons de llibres de viatges, guies i mapes, el lector pot trobar també una selecció de publicacions periòdiques. «No totes, perquè se'n publiquen moltes, però sí aquelles que jo considere més interessants». La nota i el color, però, la donen la fotografia i la música, amb una oferta seleccionada de músiques del món.

Ángel a través de l'adreça electrònica de la llibreria rep consultes des de punts ben diversos de l'Estat espanyol, o d'altres parts del món, com Holanda o Anglaterra, des d'on li arriben encàrrecs que ell satisfà contra reembors. Qui pot demanar-ne més?

Libreria
PATAGÓNIA

Adreça
Hospital, 1
46001 València
Tf: 96 393 60 52
Fax: 96 393 60 52
libreria@libreriapatagonia.com
www.libreriapatagonia.com

229

